

KUNGL. MAJ:TS PROPOSITION
TILL RIKSDAGEN
ANGÅENDE
STATSVERKETS TILLSTÅND OCH
BEHOV UNDER BUDGETÅRET
1960/61

Jämlikt grundlagens bud avgiver Kungl. Maj:t härmed proposition angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1960/61.

Med åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet angående statsverkspropositionens justering vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen att godkänna i protokollet berörda förslag och alltså upptaga statsverkets inkomster och utgifter i enlighet med följande förslag till riksstat:

RIKSSTAT FÖR BUD- DRIFT.

A. Egentliga statsinkomster:

I. Skatter	13 632 100 000	
II. Uppbörd i statens verksamhet	226 530 000	
III. Diverse inkomster	<u>284 000 000</u>	14 142 630 000

B. Inkomster av statens kapitalfonder:

I. Statens affärsverksfonder	356 000 000	
II. Riksbanksfonden	50 000 000	
III. Statens allmänna fastighetsfond	28 377 000	
IV. Försvarets fonder	34 438 000	
V. Statens utlåningsfonder	204 300 400	
VI. Fonden för låneunderstöd	13 003 300	
VII. Fonden för statens aktier	65 000 000	
VIII. Statens pensionsfonder	72 488 000	
IX. Diverse kapitalfonder	<u>44 500 000</u>	868 106 700

Säger för inkomster å driftbudgeten **15 010 736 700**

Återföring från budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel.... **125 000 000**

Summa kronor 15 135 736 700

GETÅRET 1960/61

BUDGETEN

A. *Egentliga statsutgifter:*

I. Kungl. hov- och slottsstaterna	4 418 100	
II. Justitiedepartementet	143 989 000	
III. Utrikesdepartementet	76 947 500	
IV. Försvarsdepartementet	2 917 800 400	
V. Socialdepartementet	4 484 217 100	
VI. Kommunikationsdepartementet	1 230 139 300	
VII. Finansdepartementet	907 715 200	
VIII. Ecklesiastikdepartementet	1 843 344 800	
IX. Jordbruksdepartementet	451 367 800	
X. Handelsdepartementet	280 944 700	
XI. Inrikesdepartementet	829 535 600	
XII. Civildepartementet	503 758 300	
XIII. Oförutsedda utgifter	1 000 000	
XIV. Riksdagen och dess verk m. m.	<u>23 814 900</u>	13 698 992 700

B. *Utgifter för statens kapitalfonder:*

I. Luftfartsfonden	13 100 000	
II. Riksgäldsfonden	850 000 000	
III. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar .	289 086 700	
IV. Avskrivning av oreglerade kapitalmedels- förluster.....	<u>1 000 000</u>	1 153 186 700

Säger för utgifter å driftbudgeten **14 852 179 400**

Beräknat överskott å statsregleringen **288 557 800**

Summa kronor **15 135 736 700**

KAPITAL**Lånemedel 1 714 263 200**

Summa kronor 1 714 263 200

BUDGETEN

I. Statens affärsverksfonder:			
Postverkets fond	—4 796 000		
Televerkets fond	31 700 000		
Statens järnvägars fond	121 900 000		
Statens vattenfallsverks fond	326 501 000		
Domänverkets fond	29 000	475 334 000	
			36 500 000
II. Luftfartsfonden			50 369 300
III. Statens allmänna fastighetsfond			
IV. Försvarets fonder:			
Försvarets fastighetsfond	34 862 000		
Försvarets fabriksfond	4 599 000	39 461 000	
			841 233 600
V. Statens utlåningsfonder			116 641 100
VI. Fonden för låneunderstöd			160 022 200
VII. Fonden för statens aktier			18 483 000
VIII. Fonden för förlag till statsverket			
IX. Diverse kapitalfonder:			
Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond	6 600 000		
Jordfonden	4 000 000		
Statens reproduktionsanstalts fond	—1 000	10 599 000	
			1 748 648 200
Avgår kapitalåterbetalning:			
Avsättning till fonden för oreglerade kapitalmedels-			
förluster	1 000 000		
Övrig kapitalåterbetalning	33 380 000	34 380 000	
			Summa kronor 1 714 263 200

Stockholms slott den 4 januari 1960

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

INKOMSTER Å DRIFTBUDGETEN

SPECIFIKATION AV INKOMSTERNA Å DRIFTBUDGETEN FÖR BUDGETÅRET 1960/61

A. Egentliga statsinkomster

1. Skatter:

1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a) Skatt å inkomst och förmögenhet m. m., <i>bevillning</i> ...	6 500 000 000	
b) Kupongskatt, <i>bevillning</i>	7 000 000	
c) Utskiptningsskatt och ersättningsskatt, <i>bevillning</i>	1 000 000	
d) Fondskatt, <i>bevillning</i>	13 500 000	
e) Skogsvårdsavgifter, <i>bevillning</i>	10 100 000	
f) Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevillning</i>	1 500 000	
g) Arvsskatt och gåvoskatt, <i>bevillning</i>	95 000 000	
h) Lotterivinstskatt, <i>bevillning</i> .	85 000 000	
i) Omsättnings- och expeditionsstämplor m. m., <i>bevillning</i>	90 000 000	6 803 100 000
2. Automobilskattemedel:		
a) Fordonsskatt, <i>bevillning</i>	400 000 000	
b) Bensinskatt, <i>bevillning</i>	850 000 000	1 250 000 000
3. Tullar och acciser:		
a) Tullmedel, <i>bevillning</i>	700 000 000	
b) Allmän varuskatt, <i>bevillning</i>	1 400 000 000	
c) Särskilda varuskatter, <i>bevillning</i>	315 000 000	
d) Omsättningsskatt å motorfordon, <i>bevillning</i>	150 000 000	
e) Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m., <i>bevillning</i> .	40 000 000	
f) Skatt å kaffe, <i>bevillning</i> ...	23 000 000	
g) Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	890 000 000	
h) Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag, <i>bevillning</i>	13 000 000	
i) Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag, <i>bevillning</i>	28 000 000	
j) Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, <i>bevillning</i>	1 150 000 000	

k) Omsättningsskatt å vin, be- villning	105 000 000			
l) Maltdrycksskatt, bevillning .	110 000 000			
m) Skatt å läskedrycker, bevill- ning	70 000 000			
n) Statlig nöjesskatt, bevillning	45 000 000			
o) Energiskatt, bevillning.....	540 000 000	5 579 000 000	13 632 100 000	

II. Uppbörd i statens verksamhet:

1. Vattendomstolsavgifter	500 000
2. Inkomster vid fångvården	2 550 000
3. Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet	3 600 000
4. Bidrag till pensionsstyrelsen	230 000
5. Inkomster vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare	275 000
6. Inkomster vid statens geotekniska institut ..	1 300 000
7. Förrättningsavgifter vid statens bilinspektion, att tillföras automobilskattemedlen	4 800 000
8. Inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket, att tillföras automobilskattemedlen	1 300 000
9. Avgifter för registrering av motorfordon	9 000 000
10. Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	6 100 000
11. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	80 000
12. Inkomster vid länsarkitektorganisationen ...	1 200 000
13. Inkomst av myntning och justering	4 500 000
14. Kontrollstämpelmedel	1 000 000
15. Bidrag till bank- och fondinspektionen	525 000
16. Bidrag till sparbanksinspektionen	370 000
17. Bidrag för revision av sparbankerna	410 000
18. Inkomster vid tandläkarhögskolorna	480 000
19. Avgifter för granskning av biografbilder	325 000
20. Inkomster vid matematikmaskinnämnden.....	2 500 000
21. Inkomster vid lantbruksnämnderna	1 700 000
22. Inkomster vid statens jordbruksnämnd	350 000
23. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	1 790 000
24. Inkomster vid statens växtskyddsanstalt	900 000
25. Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	250 000
26. Inkomster vid statens maskinprovningar	250 000
27. Inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt	1 300 000
28. Inkomster vid veterinärhögskolan	700 000
29. Inkomster vid lantmåteriväsendet	16 600 000
30. Inkomster vid rikets allmänna kartverk	2 300 000
31. Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen	40 000
32. Skeppsmättningsavgifter	550 000
33. Inkomster vid Sveriges geologiska undersökning	1 700 000
34. Inkomster vid statens provningsanstalt	2 700 000
35. Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten .	6 500 000

36. Inkomster vid statens institut för konsumentfrågor	150 000	
37. Fyr- och båkmedel	15 500 000	
38. Lotspenningar	11 500 000	
39. Försäljning av sjökort m. m.	570 000	
40. Inkomster vid statens skeppsprovsningsanstalt.	950 000	
41. Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	12 000 000	
42. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	450 000	
43. Bidrag till försäkringsinspektionen	1 300 000	
44. Inkomster av statens gruvegendom	5 000 000	
45. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	5 500 000	
46. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	700 000	
47. Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium	400 000	
48. Inkomster vid statens mentalsjukhus.....	47 200 000	
49. Inkomster vid Vilhemsro sjukhus.....	260 000	
50. Inkomster vid karolinska sjukhuset	36 800 000	
51. Inkomster vid serafimerlasarettet	9 100 000	
52. Inkomster vid statens institut för folkhälsan .	475 000	226 530 000

III. Diverse inkomster:

1. Bötesmedel	28 000 000	
2. Totalisatormedel	31 000 000	
3. Tipsmedel	95 000 000	
4. Lotterimedel	115 000 000	
5. Övriga diverse inkomster	15 000 000	284 000 000
		14 142 630 000

B. Inkomster av statens kapitalfonder

I. Statens affärsverksfonder:

1. Postverket, <i>bevillning</i>	10 000 000	
2. Televerket	125 000 000	
3. Statens järnvägar.....	1 000 000	
4. Statens vattenfallsverk	200 000 000	
5. Domänverket	20 000 000	356 000 000

II. Riksbanksfonden	50 000 000
---------------------------	------------

III. Statens allmänna fastighetsfond:

1. Slottsbyggnadernas delfond	1 000	
2. Fångvårdsstyrelsens »	2 135 000	
3. Beskickningsfastigheternas »	1 210 000	
4. Byggnadsstyrelsens »	15 131 000	
5. Generaltullstyrelsens »	265 000	
6. Uppsala universitets »	595 000	
7. Lunds universitets »	660 000	
8. Sjöfartsstyrelsens »	130 000	
9. Medicinalstyrelsens »	7 370 000	
10. Karolinska sjukhusets »	880 000	28 377 000

IV. Försvarets fonder:

1. Försvarets fastighetsfond	31 638 000	
2. Försvarets fabriksfond	2 800 000	34 438 000

V. Statens utlåningsfonder:

1. Utrikesförvaltningens lånefond	6 500	
2. Värnpliktslånefonden	100	
3. Statens bostadslånefond	1 000	
4. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	16 000	
5. Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	4 100 000	
6. Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen	34 000	
7. Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	400 000	
8. Lånefonden för bostadsbyggande	183 000 000	
9. Lånefonden för lantarbetarbostäder	100	
10. Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrin	525 000	
11. Lånefonden för allmänna samlingslokaler	1 000 000	
12. Statens bosättningslånefond	1 700 000	
13. Vattenkraftslånefonden	270 000	
14. Luftfartslånefonden	280 000	
15. Tullverkets båtlånefond	500	
16. Statens lånefond för universitetsstudier	300 000	
17. Allmänna studielånefonden	500 000	
18. Lånefonden för inventarier i studentbostäder	50 000	
19. Gödselvärdslånefonden	100	
20. Jordbrukets lagerhusfond	600 000	
21. Statens mejerilånefond	1 000	
22. Jordbrukets maskinlånefond	950 000	
23. Statens sekundärlånefond för jordbrukare ...	100 000	
24. Statens slakterilånefond	100	
25. Fonden för supplementär jordbrukskredit	200 000	
26. Kraftledningslånefonden	250 000	
27. Elektrifieringslånefonden	100	
28. Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift	100	
29. Egnahemslånefonden	4 700 000	
30. Arrendelånefonden	100	
31. Arbetarsmåbrukslånefonden	100	
32. Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	100	
33. Kronotorparnas inventariellånefond	100	
34. Statens avdikningslånefond	1 750 000	
35. Täckdikningslånefonden	10 000	
36. Bevattningslånefonden	1 000	
37. Fiskerilånefonden	350 000	
38. Statens fiskredskapslånefond	100	
39. Virkesmätningslånefonden	100	
40. Skogsväglånefonden	14 000	
41. Statens skogslånefond	100	

42. Lånefonden för insamling av skogsfrö	100	
43. Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	975 000	
44. Statens sekundärlånefond för rederinäringen .	65 000	
45. Sjöfartsverkets båtlånefond	50 000	
46. Statens hantverks- och industrilånefond.....	2 100 000	204 300 400

VI. Fonden för låneunderstöd:

1. Bostadsstyrelsens delfond	1 100 000	
2. Statskontorets ,	7 400 000	
3. Lantbruksstyrelsens ,	3 200	
4. Riksbankens ,	4 500 000	
5. Riksgäldskontorets ,	100	13 003 300

VII. Fonden för statens aktier..... 65 000 000

VIII. Statens pensionsfonder:

1. Folkpensioneringsfonden	56 000 000	
2. Civila tjänstepensionsfonden	1 675 000	
3. Militära tjänstepensionsfonden	180 000	
4. Allmänna familjepensionsfonden	5 000 000	
5. Statens pensionsanstalts pensionsfond	9 600 000	
6. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk	33 000	72 488 000

IX. Diverse kapitalfonder:

1. Fonden för kreditgivning till utlandet	28 500 000	
2. Övriga diverse kapitalfonder	16 000 000	44 500 000
		868 106 700

Summa kronor 15 010 736 700

Bilaga 1 till Specifikation av inkomsterna d driftbudgeten

FÖRSLAG TILL
STAT FÖR STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND
FÖR BUDGETÅRET 1960/61

Inkomster**A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:**

1. Slottsbyggnadernas	delfond	2 145 000	
2. Fångvårdsstyrelsens	»	5 141 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	5 080 000	
4. Byggnadsstyrelsens	»	49 184 000	
5. Generaltullstyrelsens	»	452 000	
6. Uppsala universitets	»	3 022 000	
7. Lunds universitets	»	1 573 000	
8. Sjöfartsstyrelsens	»	665 000	
9. Medicinalstyrelsens	»	17 578 000	
10. Karolinska sjukhusets	»	3 180 000	88 020 000

B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:

1. Slottsbyggnadernas	delfond	390 000	
2. Fångvårdsstyrelsens	»	525 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	910 000	
4. Byggnadsstyrelsens	»	3 400 000	
5. Generaltullstyrelsens	»	230 000	
6. Uppsala universitets	»	30 000	
7. Lunds universitets	»	41 000	
8. Sjöfartsstyrelsens	»	130 000	
9. Medicinalstyrelsens	»	1 900 000	
10. Karolinska sjukhusets	»	600 000	8 156 000

C. Diverse inkomster:

1. Slottsbyggnadernas delfond:			
a) Djurgårdsförvaltningens överskotts-			
medel	100 000		
b) Övriga diverse inkomster	65 000	165 000	
2. Fångvårdsstyrelsens delfond		1 000	
3. Beskickningsfastigheternas »		1 000	
4. Byggnadsstyrelsens »		187 000	
5. Generaltullstyrelsens »		1 000	
6. Uppsala universitets delfond:			
a) Bidrag från universitetets egendoms-			
och skogsförvaltning	250 000		
b) Bidrag från Uppsala läns landsting ..	255 000		
c) Övriga diverse inkomster	1 000	506 000	

7. Lunds universitets delfond:			
a) Bidrag från universitetets egendomsförvaltning	50 800		
b) Övriga diverse inkomster	200	51 000	
8. Sjöfartsstyrelsens delfond		1 000	
9. Medicinalstyrelsens »		1 000	
10. Karolinska sjukhusets »		1 000	915 000
Summa kronor			97 091 000

Utgifter

A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:

1. Slottsbyggnadernas delfond:			
a) Reparations- och underhållskostnader för de kungl. slotten med tillhörande byggnader	994 000		
b) Reparations- och underhållskostnader för uthyrda lägenheter vid Drottningholm, Ulriksdal och Haga	335 000		
c) Reparations- och underhållskostnader för vissa historiska byggnader och byggnadsminnesmärken m. m.	345 000		
d) Vissa iståndsättningsarbeten	1 025 000	2 699 000	
2. Fångvårdsstyrelsens delfond		2 523 000	
3. Beskickningsfastigheternas delfond:			
a) Reparations- och underhållskostnader i allmänhet m. m.	1 345 000		
b) Bränsle och lyse för kanslilokaler och tjänstebostäder, <i>förslagsvis</i>	570 000	1 915 000	
4. Byggnadsstyrelsens delfond		18 392 000	
5. Generaltullstyrelsens »		219 000	
6. Uppsala universitets delfond:			
a) Akademiska sjukhuset	654 000		
b) Övriga fastigheter	974 000	1 628 000	
7. Lunds universitets delfond		578 000	
8. Sjöfartsstyrelsens »		525 000	
9. Medicinalstyrelsens »		7 946 000	
10. Karolinska sjukhusets delfond:			
a) Karolinska sjukhuset	1 349 000		
b) Serafimerlasarettet	189 000	1 538 000	37 963 000

B. Avsättning till värdeminskningskonto:

2. Fångvårdsstyrelsens delfond, <i>förslagsvis</i>	754 000	
3. Beskickningsfastigheternas » , <i>förslagsvis</i>	261 000	
4. Byggnadsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	6 069 000	
5. Generaltullstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	99 000	
6. Uppsala universitets delfond:		
a) Akademiska sjukhuset, <i>förslagsvis</i> ..	447 000	
b) Övriga fastigheter, <i>förslagsvis</i>	488 000	935 000

7. Lunds universitets delfond, förslagsvis	327 000	
8. Sjöfartsstyrelsens » , förslagsvis	85 000	
9. Medicinalstyrelsens » , förslagsvis	4 108 000	
10. Karolinska sjukhusets » , förslagsvis	1 098 000	13 736 000

C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:

2. Fångvårdsstyrelsens delfond, förslagsvis	255 000	
3. Beskickningsfastigheternas » , förslagsvis	2 605 000	
4. Byggnadsstyrelsens » , förslagsvis	13 179 000	
5. Generaltullstyrelsens » , förslagsvis	100 000	
6. Uppsala universitets » , förslagsvis	400 000	
7. Lunds universitets » , förslagsvis	100 000	
8. Sjöfartsstyrelsens » , förslagsvis	56 000	
9. Medicinalstyrelsens » , förslagsvis	55 000	
10. Karolinska sjukhusets » , förslagsvis	265 000	17 015 000

Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:

1. Slottsbyggnadernas delfond	1 000	
2. Fångvårdsstyrelsens »	2 135 000	
3. Beskickningsfastigheternas »	1 210 000	
4. Byggnadsstyrelsens »	15 131 000	
5. Generaltullstyrelsens »	265 000	
6. Uppsala universitets »	595 000	
7. Lunds universitets »	660 000	
8. Sjöfartsstyrelsens »	130 000	
9. Medicinalstyrelsens »	7 370 000	
10. Karolinska sjukhusets »	880 000	28 377 000
Summa kronor		97 091 000

Bilaga 2 till Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten

FÖRSLAG TILL
STAT FÖR FÖRSVARETS FASTIGHETSFOND
FÖR BUDGETÅRET 1960/61

Inkomster**A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:**

1. Arméns	delfond	48 025 000	
2. Marinens	»	14 770 000	
3. Flygvapnets	»	30 758 000	
4. Befästningars	»	25 687 000	119 240 000

B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:

1. Arméns	delfond	2 900 000	
2. Marinens	»	960 000	
3. Flygvapnets	»	950 000	
4. Befästningars	»	250 000	5 060 000

C. Inkomster av övnings- och skjutfält:

1. Arméns	delfond	2 300 000	
2. Marinens	»	140 000	
3. Flygvapnets	»	300 000	
4. Befästningars	»	100 000	2 840 000

D. Diverse inkomster:

1. Arméns	delfond	1 030 000	
2. Marinens	»	755 000	
3. Flygvapnets	»	195 000	
4. Befästningars	»	50 000	2 030 000

Summa kronor **129 170 000**

Utgifter**A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:**

1. Arméns	delfond	33 484 000	
2. Marinens	»	9 814 000	
3. Flygvapnets	»	13 176 000	
4. Befästningars	»	17 218 000	73 692 000

B. Avsättning till värdeminskningskonto:

1. Arméns	delfond, förslagsvis	4 750 000	
2. Marinens	» , förslagsvis	1 300 000	
3. Flygvapnets	» , förslagsvis	6 335 000	
4. Befästningars	» , förslagsvis	2 170 000	14 555 000

C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:

1. Arméns	delfond, förslagsvis	4 649 000	
2. Marinens	» , förslagsvis	651 000	
3. Flygvapnets	» , förslagsvis	854 000	
4. Befästningars	» , förslagsvis	3 131 000	9 285 000

Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:

1. Arméns	delfond	11 372 000	
2. Marinens	»	4 860 000	
3. Flygvapnets	»	11 838 000	
4. Befästningars	»	3 568 000	31 638 000
		Summa kronor	129 170 000

UTGIFTER Å DRIFTBUDGETEN

EGENTLIGA STATSUTGIFTER

I. KUNGL. HOV- OCH SLOTSSTATERNA

A. Kungl. hovstaten

1	Kungl. Maj:ts hovhållning	2 000 000
2	Hennes Kungl. Höghet Hertiginnan av Västerbotten	150 000
3	Hans Kungl. Höghet Hertigen av Halland	100 000
4	Underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten	285 000
		2 535 000

B. Kungl. slottsstaten

1	Polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid de kungl. slotten	1 308 100
2	Ved och kol för de kungl. slotten	575 000
		1 883 100
	Summa kronor	4 418 100

II. JUSTITIEDEPARTEMENTET

A. Justitiedepartementet m. m.

Statsrådsberedningen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	599 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	18 000
		617 000
Justitiedepartementet:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 968 000
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	167 000
5	Svensk författningssamling, <i>förslagsanslag</i>	280 000
		2 415 000
6	Lagberedningen, <i>reservationsanslag</i>	193 000
7	Ombuden för tillsyn av tryckta skrifter, <i>förslagsanslag</i>	26 000
		3 251 000

B. Justitiekanslersämbetet och riksåklagarämbetet

Justitiekanslersämbetet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	320 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	24 000
		344 000
Riksåklagarämbetet:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	377 000
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	27 000
		404 000
		748 000

C. Domstolarna

Högsta domstolen m. m.:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 668 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	283 000
		3 951 000
Regeringsrätten:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	880 000
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	14 000
5	Regeringsrättens årsbok, <i>förslagsanslag</i>	45 000
		939 000
Hovrätterna:		
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	9 638 000
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	999 000
		10 637 000
Häradsrätterna:		
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	21 457 000
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 450 000
10	Ersättningar till nämndemän, <i>förslagsanslag</i>	3 700 000
11	Anskaffande av nya fastighetsböcker för landet, <i>reservationsanslag</i>	90 000
12	Uppläggande av nya fastighetsböcker för landet, <i>reservationsanslag</i>	30 000
		26 727 000

Vattendomstolarna:

13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 440 000	
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	624 000	4 064 000
15	Tekniska hjälpmedel m. m. vid domstolsväsendet, <i>reservationsanslag</i>		110 000
16	Blanketter för domstolsväsendet, <i>förslagsanslag</i>		90 000
			<u>46 518 000</u>

D. Rättegångsväsendet i allmänhet

1	Ersättning åt domare, vittnen och parter, <i>förslagsanslag</i>		7 300 000
2	Kostnader enligt lagen om fri rättegång, <i>förslagsanslag</i>		4 500 000
3	Understöd för utomprocessuell rättshjälp, <i>förslagsanslag</i>		1 600 000
4	Tornedalens rättshjälpsanstalt, <i>förslagsanslag</i>		119 000
5	Efterutbildning inom rättegångsväsendet, <i>reservationsanslag</i>		15 000
			<u>13 534 000</u>

E. Fångvården m. m.

Fångvårdsstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*2 347 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*407 000	2 754 000
Fångvårdsanstalterna:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	36 855 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	18 254 000	
5	Maskin- och verktygsutrustning m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 400 000	
6	Engångsanskaffning av inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 000 000	
7	Anskaffning, montering och transport av bårackar m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 400 000	
8	Driftkostnader för tillfälliga förläggningar, <i>förslagsanslag</i>	1 340 000	63 249 000
9	Ersättning för vård av fångar på anstalter, som ej tillhör fångvården, m. m., <i>förslagsanslag</i>		89 000
10	Interneringsnämnden, <i>förslagsanslag</i>		*43 000
11	Ungdomsfängelnsnämnden, <i>förslagsanslag</i>		*25 000
Skyddskonsulentorganisationen:			
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 601 000	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	320 000	1 921 000
14	Övervakning av villkorligt dömda, <i>förslagsanslag</i> .		2 100 000
15	Tillsyn över villkorligt frigivna m. fl., <i>förslagsanslag</i> .		400 000
16	Kurser för övervakare, tillsynsmän och personundersökare, <i>reservationsanslag</i>		10 000
17	Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl.		1 000 000
18	Bidrag till svenska skyddsförbundet		280 000
			<u>71 871 000</u>

* Beräknat belopp.

F. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

1	Fångvårdsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	5 141 000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	1 228 000	6 369 000
3	Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>		145 000
4	Ersättning till försvarets fastighetsfond för fångvårdsanstalten i Hälsingborg, <i>förslagsanslag</i>		45 000
5	Bidrag till utgivande av författningskommentarer m. m., <i>reservationsanslag</i>		1 000
6	Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m. inom privaträttens område, <i>förslagsanslag</i> ..		32 000
7	Bidrag till Nordisk årsbok m. m., <i>reservationsanslag</i>		10 000
8	Uppgående av gränsen mot Norge m. m., <i>reservationsanslag</i>		165 000
9	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		1 200 000
10	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		100 000
			8 067 000
		Summa kronor	143 989 000

III. UTRIKESDEPARTEMENTET

A. Utrikesförvaltningen

Utrikesförvaltningen:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	31 731 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	6 455 000	38 186 000
3	Inventarier för beskickningar, delegationer och konsulat, <i>reservationsanslag</i>		700 000
4	Ersättningar åt olönade konsuler, <i>förslagsanslag</i> ...		750 000
			89 636 000

B. Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.

1	Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag, <i>förslagsanslag</i>	4 000
2	Förenta Nationerna, <i>förslagsanslag</i>	5 000 000
3	Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete, <i>förslagsanslag</i>	1 400 000
4	Europarådet, <i>förslagsanslag</i>	465 000
5	Särskilda förhandlingar med främmande makter, <i>förslagsanslag</i>	1 600 000
6	Bidrag till internationell hjälpverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	20 900 000
7	Bidrag till Röda korsets internationella kommitté .	30 000
		29 899 000

C. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

1	Beskickningsfastigheternas delfond, <i>förslagsanslag</i>	5 080 000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	447 000	5 527 000
3	Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare, <i>förslagsanslag</i>		150 000
4	Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar		30 000
5	Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige		1 843 000
6	Bestridande av resekostnader för inom Förenta Nationerna utsedda svenska stipendiater, <i>reservationsanslag</i>		12 500
7	Utländska pressbesök, <i>reservationsanslag</i>		30 000
8	Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor		105 000
9	Kostnader för vissa nämnder m. m., <i>förslagsanslag</i> .		25 000
10	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		110 000
11	Tillfälliga representationskostnader, <i>reservationsanslag</i>		80 000
			7 912 500

Summa kronor 76 947 500

IV. FÖRSVARSDEPARTEMENTET

A. Försvarsdepartementet

Försvarsdepartementet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 424 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	117 000	1 541 000
			<u>1 541 000</u>

B. Centrala förvaltningsmyndigheter

Försvarets civilförvaltning:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 170 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 234 000	6 404 000

Försvarets sjukvårdsstyrelse:

3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 115 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	106 000	1 221 000

Fortifikationsförvaltningen:

5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	7 515 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	510 000	
7	Forskningsverksamhet m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 600 000	
8	Byggnads- och reparationsberedskapens övningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	270 000	
9	Byggnads- och reparationsberedskapens materiel, <i>reservationsanslag</i>	100	9 895 100

Armétygförvaltningen:

10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	24 000 000	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 125 000	
12	Årskostnader för industriell krigsberedskap, <i>förslagsanslag</i>	700 000	
13	Engångskostnader för industriell krigsberedskap, <i>reservationsanslag</i>	4 350 000	
14	Armétygförvaltningens anstalter: Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	7 200 000	37 375 000

Arméintendenturförvaltningen:

15	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 105 000	
16	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	266 000	
17	Arméintendenturförvaltningens anstalter: Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 370 000	6 741 000

Marinförvaltningen:

18	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	12 150 000	
19	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	998 000	13 148 000

Flygförvaltningen:

20	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	25 000 000	
21	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 400 000	26 400 000

Försvarets förvaltningsdirektion:

22	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	214 000	
23	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	18 000	232 000
			<u>101 416 100</u>

C. Försvarskrafterna*Försvarsstaben*

Försvarsstaben:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	17 040 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	3 380 000	
3	Övningar, <i>reservationsanslag</i>	77 000	
4	Anskaffning av krigskartor, <i>reservationsanslag</i> .	450 000	
5	Anskaffning och underhåll av materiel, <i>reservationsanslag</i>	1 961 000	22 908 000
			22 908 000

Armén

Avlöningar m. m. till fast anställd personal:

6	Avlöningar till aktiv personal m. fl., <i>förslagsanslag</i>	*253 000 000	
7	Avlöningar till personal å reservstat, <i>förslagsanslag</i>	*1 700 000	
8	Avlöningar till personal i arméns reserver m. fl., <i>förslagsanslag</i>	8 200 000	
9	Rekryteringskostnader, <i>förslagsanslag</i>	55 000	
10	Avlöningar till viss arbetarpersonal, <i>förslagsanslag</i>	13 125 000	276 080 000
11	Avlöningar m. m. till värnpliktiga, <i>förslagsanslag</i>		52 500 000
12	Sjukvård, <i>förslagsanslag</i>		3 200 000
13	Reseersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>		17 000 000
Expenser m. m.:			
14	Bränsle m. m., <i>förslagsanslag</i>	18 000 000	
15	Telefon m. m., <i>förslagsanslag</i>	2 100 000	
16	Övriga expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 090 000	21 190 000
Mathållning m. m.:			
17	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>	44 600 000	
18	Furagering, <i>förslagsanslag</i>	1 500 000	46 100 000
Intendenturmateriel m. m.:			
19	Beklädnad m. m., <i>reservationsanslag</i>	51 300 000	
20	Inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	5 900 000	
21	Tvätt, <i>förslagsanslag</i>	3 900 000	61 100 000
Övningar m. m.:			
22	Övningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	36 500 000	
23	Ökning av drivmedelslagringen, <i>reservationsanslag</i>	100	
24	Drivmedelsförråd m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 800 000	
25	Anskaffning av drivmedelsutrustning, <i>reservationsanslag</i>	3 000 000	41 300 100
Anskaffning och vård av hästar m. m.:			
26	Remontering, <i>reservationsanslag</i>	100	
27	Uttagning av hästar, <i>förslagsanslag</i>	75 000	
28	Veterinärvård, <i>reservationsanslag</i>	80 000	
29	Hundväsendet, <i>reservationsanslag</i>	71 000	226 100

* Beräknat belopp.

Tygmateriel m. m.:

30	Anskaffning av tygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	351 000 000	
31	Underhåll av tygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	66 590 000	
32	Förhyrning av motorfordon m. m.	4 500 000	
33	Uttagning av motorfordon och motorredskap, <i>förslagsanslag</i>	160 000	422 250 000

Fastigheter:

Ersättning till försvarets fastighetsfond:

34	Arméns delfond, <i>förslagsanslag</i>		47 980 000
Hemvärnnet:			
35	Hemvärnets avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	740 000	
36	Hemvärnets omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	683 000	
37	Hemvärnets intendenturmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	525 000	
38	Hemvärnets övningar, <i>reservationsanslag</i>	2 050 000	
39	Hemvärnets tygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	4 400 000	8 398 000
			997 324 200

Marinen

Avlöningar m. m. till fast anställd personal:

40	Avlöningar till aktiv personal m. fl., <i>förslagsanslag</i>	*93 500 000	
41	Avlöningar till personal å reservstat, <i>förslagsanslag</i>	132 000	
42	Avlöningar till personal i marinens reserver, <i>förslagsanslag</i>	2 150 000	
43	Rekryteringskostnader, <i>förslagsanslag</i>	85 000	
44	Avlöningar till viss arbetspersonal, <i>förslagsanslag</i>	3 435 000	99 302 000
45	Avlöningar m. m. till värnpliktiga, <i>förslagsanslag</i>		11 000 000
46	Sjukvård, <i>förslagsanslag</i>		960 000
47	Reseersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>		4 300 000
Expenser m. m.:			
48	Bränsle m. m., <i>förslagsanslag</i>	7 600 000	
49	Telefon m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 100 000	
50	Övriga expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>	360 000	9 060 000
51	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>		14 500 000
Intendenturmateriel m. m.:			
52	Beklädnad m. m., <i>reservationsanslag</i>	6 900 000	
53	Inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 380 000	
54	Tvätt, <i>förslagsanslag</i>	1 175 000	9 455 000
Övningar m. m.:			
55	Övningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	23 000 000	
56	Drivmedelsförråd m. m., <i>förslagsanslag</i>	420 000	
57	Anskaffning av drivmedelsutrustning, <i>reservationsanslag</i>	100 000	

* Beräknat belopp.

58	Materialförråd m. m., <i>förslagsanslag</i>	555 000	
59	Hundbevakningstjänsten, <i>reservationsanslag</i>	10 000	24 085 000
	Flytande materiel, vapenmateriel m. m.:		
60	Fartygsbyggnader m. m., <i>reservationsanslag</i>	88 500 000	
61	Anskaffning av vapenmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	67 500 000	
62	Underhåll av fartyg m. m., <i>reservationsanslag</i> .	46 000 000	
63	Anskaffning av vissa maskiner m. m., <i>reservationsanslag</i>	600 000	202 600 000
	Fastigheter:		
	Ersättning till försvarets fastighetsfond:		
64	Marinens delfond, <i>förslagsanslag</i>		14 770 000
	Bidrag och understöd:		
65	Bidrag till sjövärnsskären, <i>reservationsanslag</i> ...		330 000
			390 362 000
	<i>Flygvapnet</i>		
	Avlöningar m. m. till fast anställd personal:		
66	Avlöningar till aktiv personal m. fl., <i>förslagsanslag</i>	*122 000 000	
67	Avlöningar till personal å reservstat, <i>förslagsanslag</i>	35 000	
68	Avlöningar till personal i flygvapnets reserv, <i>förslagsanslag</i>	1 930 000	
69	Rekryteringskostnader, <i>förslagsanslag</i>	270 000	
70	Avlöningar till viss arbetarpersonal, <i>förslagsanslag</i>	265 000	124 500 000
71	Avlöningar m. m. till värnpliktiga, <i>förslagsanslag</i>		9 000 000
72	Sjukvård, <i>förslagsanslag</i>		650 000
73	Reseersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>		5 200 000
	Expenser m. m.:		
74	Bränsle m. m., <i>förslagsanslag</i>	7 500 000	
75	Telefon m. m., <i>förslagsanslag</i>	3 300 000	
76	Övriga expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>	300 000	11 100 000
77	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>		8 200 000
	Intendenturmateriel m. m.:		
78	Beklädnad m. m., <i>reservationsanslag</i>	8 050 000	
79	Inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 475 000	
80	Tvätt, <i>förslagsanslag</i>	950 000	10 475 000
	Övningar m. m.:		
81	Övningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	6 000 000	
82	Hundbevakningstjänsten, <i>reservationsanslag</i>	22 000	6 022 000
	Flygmateriel m. m.:		
83	Anskaffning av flygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	733 000 000	
84	Luftförsvarsrobot, <i>reservationsanslag</i>	*66 000 000	
85	Drift och underhåll av flygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	157 000 000	
86	Drivmedelsförråd m. m., <i>förslagsanslag</i>	8 200 000	
87	Anskaffning av drivmedelsutrustning, <i>reservationsanslag</i>	2 300 000	
88	Ökning av drivmedelslagringen, <i>reservationsanslag</i>	1 000 000	967 500 000

* Beräknat belopp.

Fastigheter:

Ersättning till försvarets fastighetsfond:		
89	Flygvapnets delfond, <i>förslagsanslag</i>	30 758 000
Bidrag och understöd:		
90	Understöd åt privatflyget, <i>reservationsanslag</i> ...	180 000
		<u>1 173 585 000</u>
		2 584 179 200

D. Vissa för försvaret gemensamma ändamål

Krigsarkivet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	416 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	33 000	
3	Samlingars konservering m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 000	
4	Inredning av vissa arkivaliemagasin, <i>reservationsanslag</i>	100	451 100

Armémuseum:

5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	245 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	60 000	
7	Samlingars konservering m. m., <i>reservationsanslag</i>	15 000	320 000

Försvarets forskningsanstalt:

8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	8 659 000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	900 000	
10	Viss forskningsverksamhet, <i>reservationsanslag</i> ..	34 665 000	
11	Engångsanskaffning av viss utrustning, <i>reservationsanslag</i>	2 800 000	47 024 000

Försvarets socialbyrå:

12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	333 000	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	140 000	
14	Vissa civilanställningsåtgärder, <i>förslagsanslag</i> ..	960 000	1 433 000

Försvarshögskolan:

15	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	255 000	
16	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	57 000	312 000

Försvarets läroverk:

17	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 220 000	
18	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	79 000	1 299 000

Försvarets brevskola:

19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	179 000	
20	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	35 000	214 000

Försvarets sjukvårdsförråd:

21	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	525 000	
22	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	105 000	630 000

Garnisonssjukhusen:

23	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	213 000	
24	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	60 000	273 000

Militärapoteket:

25	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	588 000	
26	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	48 000	
27	Engångsanskaffning av viss utrustning m. m., <i>reservationsanslag</i>	50 000	686 000

Försvarets tandvård:			
28	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 055 000	
29	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	280 000	2 335 000
Militärpsykologiska institutet:			
30	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	395 000	
31	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	120 000	515 000
Centrala värnpliktsbyrån:			
32	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	894 000	
33	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	367 000	1 261 000
Anskaffning av viss materiel m. m.:			
34	Sjukvårdsmateriel, <i>reservationsanslag</i>	1 775 000	
35	Engångsanskaffning av sjukvårdsmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 750 000	
36	Vissa signalförbindelser m. m., <i>reservationsanslag</i>	9 750 000	
37	Anskaffning av taggtråd, <i>reservationsanslag</i> ...	100 000	
38	Järnvägskrigsbromateriel, <i>reservationsanslag</i> ...	3 000 000	
39	Engångsanskaffning av musikinstrument, <i>reservationsanslag</i>	100 000	17 475 000
40	Familjebidrag, <i>förslagsanslag</i>		34 000 000
Personalvårdsverksamhet m. m.:			
41	Försvarets personalvård: Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 005 000	
42	Försvarets personalvård: Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	200 000	
43	Soldathemsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	180 000	
44	Fritidsundervisning m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	320 000	1 705 000
Bidrag och understöd:			
45	Frivilliga befälsutbildningsrörelsen m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 550 000	
46	Lottaorganisationen, <i>reservationsanslag</i>	930 000	
47	Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig, <i>reservationsanslag</i>	70 000	
48	Frivilliga djursjukvården i krig, <i>reservationsanslag</i>	15 000	
49	Frivilliga skytteväsendet, <i>reservationsanslag</i> ...	1 750 000	
50	Understöd åt vissa föreningar m. m.	53 000	5 368 000
Vissa övriga gemensamma ändamål:			
51	Inskrivningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 350 000	
52	Vissa specialundersökningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	540 000	
53	Försvarsupplysning, <i>reservationsanslag</i>	180 000	
54	Försvarsfilm, <i>reservationsanslag</i>	485 000	
55	Publikations- och blankettryck, <i>förslagsanslag</i> .	2 680 000	5 235 000
			120 536 100

E. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:			
1	Slottsbyggnadernas delfond, <i>förslagsanslag</i>	102 000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	359 000	461 000
Ersättning till försvarets fastighetsfond:			
3	Befästningars delfond, <i>förslagsanslag</i>		25 687 000
4	Bestridande av beredskapskostnader vid försvarets fabriksverk, <i>förslagsanslag</i>		1 500 000

5	Ersättning för automobils katt, <i>förslagsanslag</i>	6 700 000
6	Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>	15 000
7	Resestipendier, <i>reservationsanslag</i>	15 000
8	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	600 000
9	Vissa nämnder m. m., <i>förslagsanslag</i>	225 000
10	Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m., <i>reservationsanslag</i>	25 000
11	Vissa ersättningar i anledning av skador vid militär verksamhet m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 450 000
12	Vissa ersättningar för inskränkningar i förfoganderätten till fast egendom, <i>förslagsanslag</i>	25 000
13	Täckande av vissa medelsbrister, <i>förslagsanslag</i> ...	10 000
14	Borttagande av pansarhinder m. m., <i>reservationsanslag</i>	200 000
15	Ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring m. m., <i>förslagsanslag</i> ...	12 400 000
16	Omskolning av i militärtjänst skadade, <i>förslagsanslag</i>	150 000
17	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	400 000
18	Rationaliseringsförsök, <i>reservationsanslag</i>	215 000
19	Prisundersökningar m. m.	50 000
20	Reglering av prisstegringar	*60 000 000
		110 128 000

 Summa kronor 2 917 800 400

* Beräknat belopp.

V. SOCIALDEPARTEMENTET

A. Socialdepartementet

Socialdepartementet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 400 800	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	70 500	1 471 300
3	Socialattachéer, <i>förslagsanslag</i>		230 000
			1 701 300

B. Socialstyrelsen, arbetsdomstolen m. m.

Socialstyrelsen:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 909 200	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	806 800	
3	Statistiska specialundersökningar, <i>reservationsanslag</i>	1 000	4 717 000

Statens socialvårdskonsulenter:

4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	415 000	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	119 400	534 400

Arbetsdomstolen:

6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	205 100	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	17 100	222 200

Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.:

8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	150 000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	25 000	175 000
			5 648 600

C. Mödrahjälp, socialhjälp, barnavård m. m.

1	Mödrahjälp, <i>förslagsanslag</i>	6 000 000
2	Mödrahjälpnsnämnderna, <i>förslagsanslag</i>	175 000
3	Bidrag till avlönande av hemvårdarinnor, <i>förslagsanslag</i>	2 400 000
4	Prov- och kompletteringskurser för hemvårdarinnor, <i>reservationsanslag</i>	225 000
5	Ersättningar till kommunerna enligt socialhjälp- och barnavårdslagarna m. m., <i>förslagsanslag</i>	6 250 000
6	Socialhjälp och barnavård för lappar, <i>förslagsanslag</i>	250 000
7	Bidrag till anordnande samt om- och tillbyggnad av ålderdomshem, <i>reservationsanslag</i>	7 000 000
8	Bidrag till utbildning av föreståndare vid ålderdomshem	103 100
9	Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem, <i>förslagsanslag</i>	70 000
10	Allmänna barnbidrag, <i>förslagsanslag</i>	809 000 000
11	Ersättning till postverket för utbetalning av allmänna barnbidrag, <i>förslagsanslag</i>	2 500 000
12	Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott och utfyllnadsbidrag, <i>förslagsanslag</i>	18 000 000

13	Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem, <i>reservationsanslag</i>	300 000	
14	Bidrag till driften av barnhem, <i>förslagsanslag</i>	1 750 000	
15	Bidrag till utbildning av föreståndare vid barnhem ..	56 800	
16	Bidrag till driften av anstalter för halvvöppen barnavård, <i>reservationsanslag</i>	4 800 000	
17	Försöksverksamhet rörande daghem m. m., <i>reservationsanslag</i>	100 000	
18	Bidrag till utbildning av personal inom den halvöppna barnavården m. m., <i>reservationsanslag</i>	510 000	
19	Ferieresor för barn, <i>förslagsanslag</i>	1 800 000	
20	Ferieresor för husmödrar, <i>förslagsanslag</i>	1 000 000	
21	Bidrag till driften av semesterhem, <i>förslagsanslag</i> ..	525 000	
22	Stipendier för underlättande av husmoderssemester, <i>reservationsanslag</i>	1 000 000	
23	Bidrag till driften av barnkolonier m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 700 000	
	Statens skolor tillhörande barn- och ungdomsvården:		
24	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*9 138 000	
25	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*5 169 000	
26	Engångsanskaffning av inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	* 850 000	
27	Anordnande och drift av provisoriska förläggningar, <i>reservationsanslag</i>	*500 000	15 657 000
28	Utbildning av personal vid skolor tillhörande barn- och ungdomsvården, <i>reservationsanslag</i>		*55 000
29	Bidrag till inrättande av inackorderingshem m. m., <i>reservationsanslag</i>		*100
30	Ersättning till inackorderingshem för driftförluster m. m., <i>reservationsanslag</i>		*73 000
			<u>881 800 000</u>

D. Nykterhetsvård

Statens vårdanstalt å Svartsjö för alkoholmissbrukare:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 253 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 034 400	2 287 400

Statens inom fångvårdsorganisationen anordnade vårdanstalt för alkoholmissbrukare:

3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	74 500	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	35 700	110 200

Statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade vårdanstalt för alkoholmissbrukare:

5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	246 400	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	111 700	358 100

Statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholmissbrukare:

7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 011 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	792 900	
9	Vårdavdelning i Fagersta, <i>förslagsanslag</i>	288 800	2 092 700

* Beräknat belopp.

Statens vårdanstalt å Brotorp för alkoholmissbrukare:			
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	104 500	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	79 600	184 100
Statens vårdanstalt å Gudhem för alkoholmissbrukare:			
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	862 000	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	438 400	1 300 400
14	Bidrag till anordnande av erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m., <i>reservationsanslag</i> ..		700 000
15	Bidrag till driftkostnader vid erkända och enskilda vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m., <i>förslagsanslag</i>		17 800 000
16	Tillfälligt omhändertagande enligt lagen om nykterhetsvård m. m., <i>förslagsanslag</i>		950 000
17	Utbildning av nykterhetsvårdspersonal, <i>reservationsanslag</i>		80 000
Länsnykterhetsnämnderna:			
18	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 640 000	
19	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	544 500	2 184 500
20	Bidrag till kommunala nykterhetsnämnder, <i>förslagsanslag</i>		15 000 000
21	Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.		72 500
22	Bidrag till Länkrörelsen		125 000
			43 244 900

E. Arbetsmarknadsstyrelsen med dithörande verksamhet

Arbetsmarknadsstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	6 201 400	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 195 500	
3	Krisorganisationen, <i>förslagsanslag</i>	1 650 000	9 046 900
Den offentliga arbetsförmedlingen:			
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	26 187 700	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	6 855 000	
6	Krisorganisationen, <i>förslagsanslag</i>	2 900 000	35 942 700
7	Bidrag till erkända arbetslöshetskassor, <i>förslagsanslag</i>		87 000 000
8	Särskilt stöd åt erkända arbetslöshetskassor, <i>reservationsanslag</i>		10 000 000
9	Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m., <i>reservationsanslag</i>		120 000 000
10	Beredskapsarbeten på vägar och gator, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen ..		160 000 000
11	Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>		100
12	Arbetskliniken i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>		285 000
13	Bidrag till anordnande av verkstäder för handikappade, <i>reservationsanslag</i>		1 500 000
14	Bidrag till driften av verkstäder för handikappade, <i>förslagsanslag</i> ..		1 600 000

15	Bidrag till vissa omskolningskurser m. m., <i>förslagsanslag</i>	40 000 000	
16	Understöd åt flyktingar m. m., <i>förslagsanslag</i>	3 500 000	
17	Bidrag till De blindas förening.....	475 000	
18	Bidrag till De vanföras riksförbund.....	140 000	
19	Bidrag till Hjälpfrämjandets rehabiliteringscentral..	65 000	
			469 554 700

F. Bostadsbyggande m. m.

Bostadsstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 092 200	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	759 000	4 851 200
Länsbostadsnämnderna:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 676 800	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	685 000	5 361 800
5	Kapitalmedelsförluster och ränteeftergifter å vissa bostadsbyggnadslån, <i>förslagsanslag</i>		180 000 000
6	Bostadsrabatter, <i>förslagsanslag</i>		130 000 000
7	Bidrag till viss bostadsförbättringsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>		22 000 000
8	Bidrag till inrättande av pensionärshem, <i>reservationsanslag</i>		10 000 000
9	Bidrag till viss upplysningsverksamhet rörande byggnadstekniska frågor, <i>reservationsanslag</i>		100
10	1960 års bostadsräkning, <i>reservationsanslag</i>		2 400 000
11	Byggnadsforskning		530 000
12	Statens nämnd för samlingslokaler, <i>förslagsanslag</i> .		*54 600
13	Bidrag till vissa riksorganisationer för samlingslokaler		*30 000
14	Bidrag till anskaffning av inventarier för allmänna samlingslokaler m. m., <i>reservationsanslag</i>		*400 000
Statens bostättningslån:			
15	Ersättning åt ortsombud, <i>förslagsanslag</i>	60 000	
16	Ersättning åt riksbanken, <i>förslagsanslag</i>	280 000	340 000
			855 967 700

G. Sjuk- och yrkesskadeförsäkring m. m.

Försäkringsrådet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	716 700	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	32 100	748 800
Riksförsäkringsanstalten:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	8 056 600	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	733 000	8 789 600
5	Bidrag till sjukkassor m. m., <i>förslagsanslag</i>		265 000 000
6	Vissa tillägg å ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m., <i>förslagsanslag</i>		900 000
7	Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m., <i>förslagsanslag</i>		3 300 000
			278 788 400

* Beräknat belopp.

H. Arbetarskydd

Arbetarskyddsstyrelsen:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 574 800	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	355 500	1 930 300
Yrkesinspektionen:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 750 600	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	969 200	4 719 800
5	Undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område		100 000
6	Ersättningar för vissa läkarundersökningar enligt arbetarskyddslagen, <i>förslagsanslag</i>		5 000
			6 755 100

I. Folkpensionering m. m.

Pensionsstyrelsen:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	7 800 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 100 300	
3	Pensionsstyrelsens ortsombud, <i>förslagsanslag</i>	635 000	10 535 300
4	Bidrag till folkpensioner m. m., <i>förslagsanslag</i>		*2 390 000 000
5	Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar, <i>förslagsanslag</i>		*4 700 000
6	Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet, <i>reservationsanslag</i>		14 950 000
7	Särskilda barnbidrag till änkors och invaliders barn m. m., <i>förslagsanslag</i>		*12 600 000
			2 482 785 800

J. Diverse

1	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>		5 109 000
2	Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>		163 400
Statens hyresråd:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	981 500	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	74 200	1 055 700
5	Socialförsäkringens administrationsnämnd m. m., <i>reservationsanslag</i>		200 000
6	Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar, <i>förslagsanslag</i>		8 000
7	Ersättningar för skador vållade av vissa rymlingar m. fl., <i>förslagsanslag</i>		70 000
8	Internationellt socialpolitiskt samarbete, <i>förslagsanslag</i>		970 000
9	Bidrag till utlandssvenskarnas förening		25 000
10	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		850 000
11	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		70 000
			8 521 100

Summa kronor 4 484 217 100

* Beräknat belopp.

VI. KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET

A. Kommunikationsdepartementet

Kommunikationsdepartementet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 337 600	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	83 000	1 420 600
			<u>1 420 600</u>

B. Väg- och vattenbyggnadsväsendet

Väg- och vattenbyggnadsverket

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen	10 232 300	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen	<u>1 559 800</u>	11 792 100

Vägförvaltningarna:

3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen	28 207 700	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen	<u>5 120 400</u>	33 328 100
5	De lokala vägnämnderna m. m., <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		300 000
6	Reglering av vissa skador inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens ämbetsområde, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		<u>800 000</u>
			<u>46 220 200</u>

Vägunderhåll och vägbyggnader

Väghållningen på landet samt i städer och stadsliknande samhällen, där kronan är väghållare:

7	Vägunderhållet, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	365 000 000	
8	Byggande av riksvägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	200 000 000	
9	Byggande av länsvägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	144 000 000	
10	Byggande av ödebygdsvägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	11 000 000	
11	Byggande av storbroar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	15 000 000	
12	Vissa vägbyggnadsarbeten, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	<u>20 000 000</u>	755 000 000

Väghållningen i städer och stadsliknande samhällen, som är väghållare:

13	Bidrag till underhåll av vägar och gator, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	65 000 000	
14	Bidrag till byggande av vägar och gator, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	<u>*115 000 000</u>	180 000 000

* Beräknat belopp.

3 Bihang till riksdagens protokoll 1960. 1 saml. Nr 1

Enskild väghållning:

15	Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m., <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	22 000 000	
16	Bidrag till byggande av enskilda vägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	13 000 000	35 000 000
Diverse ändamål:			
17	Utredningar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	435 000	
18	Vissa kostnader i samband med internationella vägkongresser, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	100	
19	Avsättning till statens automobilskattemedelsfond, <i>förslagsanslag</i>	100	435 200
			970 435 200

Vatten- och avloppsledningar

20	Bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp, <i>reservationsanslag</i>	45 000 000	
			1 061 655 400

C. Vägtrafikväsendet

Statens bilinspektion:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	3 321 800	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	1 143 800	
3	Utrustning, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	155 000	4 620 600
4	Registrering av motorfordon, <i>förslagsanslag</i>		1 000
5	Bidrag till säkerhetsanordningar vid järnvägs korsningar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		5 000 000
6	Bidrag till trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder vid vissa järnvägs korsningar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		500 000
Statens biltrafiknämnd:			
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	516 200	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	53 500	569 700
9	Statens trafiksäkerhetsråd m. m., att avräknas mot automobilskattemedlen		184 700
10	Kostnader för vetenskaplig trafiksäkerhets forskning, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		500 000
11	Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande, att avräknas mot automobilskattemedlen		650 000
			12 026 000

D. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*3 356 800
2	Undervisning	*27 700
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*295 500
4	Observatörer	*974 700
5	Telegramkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	*751 800
6	Underhåll av stationer m. m., <i>reservationsanslag</i>	*150 400
7	Uppdragsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>	*1 988 300
8	Väderlekstjänst för luftfarten, <i>förslagsanslag</i>	*2 197 400
9	Aerologiska stationer, <i>förslagsanslag</i>	*1 003 200
10	Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland m. m., <i>förslagsanslag</i>	*1 127 000
		11 872 800

E. Byggnadsväsendet

Byggnadsstyrelsen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 082 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	509 600
Länsarkitektorganisationen:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 179 600
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	536 500
5	Bidrag till upprättande av regionplaner m. m., <i>reservationsanslag</i>	500 000
6	Ersättningar på grund av förbud mot bebyggelse m. m. inom vissa strandområden, <i>förslagsanslag</i> ...	10 000
7	Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m., <i>reservationsanslag</i>	500 000
		11 317 700

F. Tekniska institut

1	Statens väginstitut, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	959 000
2	Statens väginstitut: Utrustning, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	60 000
Statens geotekniska institut:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 042 800
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	605 500
5	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	40 000
		1 688 300
		2 707 300

G. Statens elektriska inspektion m. m.

Statens elektriska inspektion:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	504 400
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	53 700
3	Statens prisregleringsnämnd för elektrisk ström, <i>förslagsanslag</i>	6 000
		564 100

* Beräknat belopp.

H. Djurgårdsnämnden

Djurgårdsnämnden:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	170 400	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	12 000	182 400
			182 400

I. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

1	Slottsbyggnadernas delfond, <i>förslagsanslag</i>	2 002 000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	2 876 000	4 878 000
3	Driftbidrag till statens järnvägar		80 000 000
4	Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser, <i>förslagsanslag</i>		42 600 000
5	Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m., <i>förslagsanslag</i>		115 000
6	Geotekniska undersökningar i Götaälvdalen m. m., <i>reservationsanslag</i>		250 000
7	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		375 000
8	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		75 000
9	Viss beredskapsutrustning, <i>reservationsanslag</i>		100 000
			128 898 000
		Summa kronor 1 230 139 300	

VII. FINANSDEPARTEMENTET

A. Finansdepartementet

Finansdepartementet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 601 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 129 000	4 730 000
			<u>4 730 000</u>

B. Allmänna centrala ämbetsverk m. m.

Kammarkollegiet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 197 600	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	108 000	1 305 600

Statskontoret:

3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 160 700	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	405 000	2 565 700

Kammarrätten:

5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 882 800	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	125 000	3 007 800

Statistiska centralbyrån:

7	Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>	3 903 900	
8	Kostnader för 1960 års folkräkning, <i>reservationsanslag</i>	3 100 000	
9	Kostnader för 1960 års valstatistik, <i>reservationsanslag</i>	252 300	
10	Kostnader för 1961 års jordbruksräkning, <i>reservationsanslag</i>	50 000	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 257 700	
12	Särskilda undersökningar, <i>reservationsanslag</i>	50 000	
13	Utredningsinstitutet, <i>förslagsanslag</i>	100	
14	Maskincentralen, <i>förslagsanslag</i>	100	8 614 100
15	Delegationen för statistikfrågor, <i>reservationsanslag</i> ..		*200 000

Folkbokföringen:

16	Ersättningar till kyrkobokföringsinspektörer, <i>förslagsanslag</i>	40 000	
17	Ersättningar till Stockholm, Göteborg och Malmö för vissa kostnader för folkbokföringen, <i>förslagsanslag</i>	168 900	
18	Viss tillfällig personal vid länsstyrelserna m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 839 000	2 047 900

Riksräkenskapsverket:

19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 001 200	
20	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	490 000	3 491 200

Konjunkturinstitutet:

21	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	555 600	
22	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	123 600	
23	Särskilda undersökningar, <i>reservationsanslag</i>	307 000	986 200

* Beräknat belopp.

Statens sakrevision:			
24	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	737 000	
25	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	55 000	792 000
Statens organisationsnämnd:			
26	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 531 000	
27	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	263 900	1 794 900
Matematikmaskinnämnden:			
28	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 610 700	
29	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	204 000	
30	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 196 000	3 010 700
31	Viss försöksverksamhet inom statsförvaltningen, <i>reservationsanslag</i>		400 000
			28 216 100

C. Skatte- och kontrollväsen

Tullverket:			
1	Avlöningar till befattningshavare hos generaltullstyrelsen, <i>förslagsanslag</i>	3 593 800	
2	Avlöningar till befattningshavare å tullstaten, <i>förslagsanslag</i>	65 247 000	
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	7 719 000	
4	Anskaffning av viss materiel, <i>reservationsanslag</i> ..	500 000	77 059 800
Kontrollstyrelsen:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 289 200	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	265 000	
7	Kontrollstyrelsens lokalförvaltning, <i>förslagsanslag</i> ..	2 376 500	4 930 700
Mynt- och justeringsverket:			
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 730 000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	190 000	
10	Nyanskaffning av vissa maskiner m. m., <i>reservationsanslag</i>	25 000	1 945 000
Statens justerare:			
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	799 000	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	115 000	914 000
Riksskattenämnden:			
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	709 900	
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	81 700	791 600
15	Avsättning till bankinspektionens fond, <i>förslagsanslag</i>		370 000
16	Avsättning till fondinspektionens fond, <i>förslagsanslag</i> ..		55 000
17	Avsättning till jordbrukskassetillsynens fond, <i>förslagsanslag</i>		100 000
18	Avsättning till sparbanksinspektionens fond, <i>förslagsanslag</i>		370 000
19	Revision av sparbankernas förvaltning, <i>förslagsanslag</i> ..		410 000
20	Stämpelomkostnader, <i>förslagsanslag</i>		1 020 000
21	Kostnader för årlig taxering m. m., <i>förslagsanslag</i> ..		17 000 000
22	Ersättning till postverket m. fl. för bestyret med skatteuppbörden, <i>förslagsanslag</i>		7 700 000
23	Anmärkningsarvoden, <i>förslagsanslag</i>		15 000
			112 681 100

D. Ersättningar för särskilda förmåner och rättigheter m. m.

1	Ersättning till städerna för mistad tolag, <i>förslagsanslag</i>	32 000 000	
2	Städers friheter, <i>förslagsanslag</i>	30 000	
3	Bidrag till skattetyngda kommuner, m. m., <i>förslagsanslag</i>	11 000 000	
4	Skatteersättning till kommunerna, <i>förslagsanslag</i> ..	595 000 000	
		<u>638 030 000</u>	

E. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

1	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	1 227 000	
2	Generaltullstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	452 000	1 679 000
3	Bidrag till vissa internationella byråer och organisationer m. m., <i>förslagsanslag</i>		168 000
4	Vissa kostnader för internationell representation, <i>reservationsanslag</i>		20 000
5	Upplysningsarbete rörande samhällsekonomiska frågor m. m., <i>reservationsanslag</i>		1 000
6	Bidrag till Föreningen fruktdrycker		25 000
7	Premiering av frivilligt sparande under åren 1955 och 1956, <i>förslagsanslag</i>		120 500 000
8	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		1 600 000
9	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		65 000
		<u>124 058 000</u>	
	Summa kronor	907 715 200	

VIII. ECKLESIASTIKDEPARTEMENTET

A. Ecklesiastikdepartementet

Ecklesiastikdepartementet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 898 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	140 500	2 038 500
			2 038 500

B. Arkiv, bibliotek och museer

Riksarkivet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 206 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	106 900	
3	Inköp av arkivalier och tryckta arbeten, <i>reservationsanslag</i>	9 000	
4	Fortsatt utgivande av sådana handlingar, som är av vikt för fäderneslandets historia, <i>reservationsanslag</i>	1 500	1 323 400

Landsarkiven:

5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 023 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	160 300	
7	Inköp av arkivalier och tryckta arbeten, <i>reservationsanslag</i>	5 200	
8	Bokbindning och konservering av arkivalier, <i>reservationsanslag</i>	12 700	1 201 200

Kungl. biblioteket:

9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 698 000	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	383 900	
11	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i> ..	490 000	2 571 900
12	Statens psykologisk-pedagogiska bibliotek, <i>förslagsanslag</i>		66 900
13	Bokinköp och bokbindning vid statens psykologisk-pedagogiska bibliotek, <i>reservationsanslag</i>		25 000

Stifts- och landsbiblioteken:

14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	362 000	
15	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	11 000	
16	Bokinköp och bokbindning m. m., <i>reservationsanslag</i>	80 000	453 000

Nationalmuseet:

17	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 189 000	
18	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	173 900	
19	Underhåll och ökande av samlingarna m. m., <i>reservationsanslag</i>	245 500	1 608 400

Livrustkammaren:

20	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	275 000	
21	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	33 700	308 700

Naturhistoriska riksmuseet:

22	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 392 000	
23	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	212 200	
24	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	211 000	1 815 200

Statens etnografiska museum:			
25	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	202 100	
26	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	65 300	
27	Underhåll och ökande av samlingarna m. m., <i>reservationsanslag</i>	6 000	273 400
28	Medelhavsmuseet, <i>förslagsanslag</i>		128 800
29	Bidrag till nordiska museet		588 600
30	Bidrag till kulturhistoriska museet i Lund		88 400
31	Bidrag till musikhistoriska museet		67 000
32	Bidrag till Drottningholms teatermuseum		43 000
33	Bidrag till stiftelsen Thielska galleriet		10 000
34	Bidrag till svenska skolmuseet		3 500
35	Bidrag till stiftelsen Carl och Olga Milles' Lidingöhem		15 000
			10 591 400

C. Kyrkliga ändamål

Domkapitlen och stiftsnämnderna m. m.:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1 081 500	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*188 300	
3	Kostnader för skogsbiträden, <i>förslagsanslag</i>	1 000	
4	Iordningställande av vissa lokaler för domkapitlen och stiftsnämnderna i Skara och Strängnäs	3 000	1 273 800
5	Kleresistaten, <i>förslagsanslag</i>		7 000
6	Vissa ersättningar till kyrkofonden		5 050 800
7	Kurser för utbildande av kyrkomusiker m. m., <i>förslagsanslag</i>		81 600
8	Stipendier för utbildande av präster, förtrogna med finska och lapska språken		4 800
9	Ersättningar till kyrkor, <i>förslagsanslag</i>		100 000
10	Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med friköp av lägenheter å kyrklig jord, <i>förslagsanslag</i>		1 000
11	Bidrag till svenska ekumeniska nämnden		25 000
			6 544 000

D. Akademier m. m.

1	Bidrag till vetenskaplig verksamhet vid vetenskapsakademien, <i>förslagsanslag</i>		504 900
Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien:			
Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum m. m.:			
2	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 031 000	
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	345 300	
4	Inredning och utrustning, <i>reservationsanslag</i>	50 000	2 426 300
5	Bidrag till avlöningar inom landsantikvarieorganisationen, <i>förslagsanslag</i>		603 700

* Beräknat belopp.

	Statens historiska museum m. m.:			
6	Underhåll och ökande av samlingarna, <i>reservationsanslag</i>	52 000		
	Riksantikvarieämbetet:			
7	Vård och underhåll av fornlämningar och byggnadsminnesmärken, <i>reservationsanslag</i>	275 000		
8	Fornminnesinventering, <i>reservationsanslag</i>	144 000	419 000	3 501 000
	Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan:			
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	515 700		
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	107 400		
11	Undervisningsmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	66 000		
12	Stipendier m. m., <i>reservationsanslag</i>	127 400		816 500
	Musikaliska akademien med musikhögskolan:			
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 676 000		
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	104 300		
15	Inköp och bindning av böcker och musikalier samt underhåll och vård av instrument, <i>reservationsanslag</i>	46 500		
16	Stipendier m. m.	80 000		1 906 800
17	Bidrag till musikkonservatoriet i Göteborg			135 000
				6 864 200

E. Universiteten, den medicinska undervisningen m. m.

	Universitetskanslersämbetet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	488 000		
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	58 000		546 000
	Utrustningsnämnden för universitet och högskolor:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	106 400		
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	38 000		144 400
	Uppsala universitet:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	21 226 000		
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 576 000		
7	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 725 000		
8	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	630 000		
9	Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket, <i>reservationsanslag</i>	560 000		
10	Inredning och utrustning av nya lokaler, <i>reservationsanslag</i>	1 528 000		28 245 000
	Lunds universitet:			
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	20 443 000		
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	953 000		
13	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 595 000		
14	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	630 000		
15	Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket, <i>reservationsanslag</i>	530 000		
16	Inredning och utrustning av nya lokaler, <i>reservationsanslag</i>	2 753 000		27 904 000

Göteborgs universitet:		
17	Avlöningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	*18 160 000
Stockholms universitet:		
18	Avlöningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	*15 710 000
Karolinska mediko-kirurgiska institutet:		
19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	9 867 000
20	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	846 000
21	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 625 000
22	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	210 000
23	Bokinköp och bokbindning för biblioteket, <i>reservationsanslag</i>	115 000
24	Inredning och utrustning av nya lokaler, <i>reservationsanslag</i>	600 000
		13 263 000
Medicinska högskolan i Umeå:		
25	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 481 000
26	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	222 700
27	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	341 000
28	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	70 000
29	Bokinköp och bokbindning för biblioteket, <i>reservationsanslag</i>	150 000
30	Inredning och utrustning av nya lokaler, <i>reservationsanslag</i>	1 000 000
		4 264 700
31	Vissa kostnader för läkarutbildningen, <i>reservationsanslag</i>	170 000
Tandläkarhögskolan i Stockholm:		
32	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 554 000
33	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	914 800
34	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	187 000
35	Bokinköp och bokbindning m. m., <i>reservationsanslag</i>	33 000
36	Nyanskaffning och underhåll av utrustning, <i>reservationsanslag</i>	200 000
		6 888 800
Tandläkarhögskolan i Malmö:		
37	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 613 000
38	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	593 600
39	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	128 000
40	Bokinköp och bokbindning m. m., <i>reservationsanslag</i>	20 000
41	Nyanskaffning och underhåll av utrustning, <i>reservationsanslag</i>	140 000
42	Vissa engångsbidrag till Malmö allmänna sjukhus, <i>reservationsanslag</i>	133 000
		4 627 600
Tandläkarhögskolorna:		
43	Lärarkliniker, <i>förslagsanslag</i>	120 000
44	Anordnande av utbildning för tandtekniker och tandsköterskor, <i>förslagsanslag</i>	50 000
Farmaceutiska institutet:		
45	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 303 000
46	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	139 700
47	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	298 000
48	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	20 000
49	Inredning och utrustning av nya lokaler, <i>reservationsanslag</i>	151 800
		1 912 500

* Beräknat belopp.

50	Främjande av ograduerade forskares vetenskapliga verksamhet m. m., <i>reservationsanslag</i>		3 145 000
51	Stipendier för främjande av högre vetenskapliga studier vid rikets universitet och högskolor, <i>reservationsanslag</i>		780 500
Gemensamma universitetsändamål:			
52	Stipendier för främjande av högre vetenskapliga studier, <i>reservationsanslag</i>	4 444 000	
53	Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar, <i>förslagsanslag</i>	650 000	
54	Ersättning åt vissa opponenter vid disputationer, <i>förslagsanslag</i>	95 000	
55	Ersättning åt sakkunniga i befordringsärenden vid universiteten m. m., <i>förslagsanslag</i>	400 000	
56	Resestipendier åt ordinarie lärare m. fl., <i>reservationsanslag</i>	85 000	
57	Gästföreläsningar, <i>reservationsanslag</i>	115 000	
58	Ämnes- och fakultetskonferenser, <i>reservationsanslag</i>	50 000	
59	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	680 000	6 519 000
60	Bidrag till den internationella engelskspråkiga kursverksamheten vid Stockholms universitet, <i>reservationsanslag</i>		80 000
61	Bidrag till Stockholms högskolors rektorskonvents verksamhet, <i>reservationsanslag</i>		30 000
62	Bidrag till instituten för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning, <i>förslagsanslag</i>		943 500
63	Kurser för fortsatt utbildning av befattningshavare i kommunal och social tjänst, <i>reservationsanslag</i>		46 000
64	Vidareutbildning av läkare, <i>reservationsanslag</i>		31 000
Ortnamnskommissionen:			
65	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	172 000	
66	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	18 900	
67	Insamling och bearbetning av vetenskapligt material, <i>reservationsanslag</i>	41 000	231 900
68	Bidrag till institutet för ortnamns- och dialektforskning i Göteborg		12 000
Landsmålsarkiven:			
69	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	387 300	
70	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	22 600	
71	Insamling och bearbetning av vetenskapligt material, <i>reservationsanslag</i>	81 000	490 900
72	Bidrag till institutet för folkminnesforskning i Göteborg		28 900
Garantilånenämnden:			
73	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	74 500	
74	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	22 000	96 500
75	Naturastipendier åt studerande vid universiteten m. fl. läroanstalter, <i>reservationsanslag</i>		*17 885 000
76	Kostnader för avskrivning av vissa studielån med statlig kreditgaranti, <i>förslagsanslag</i>		100 000
			152 426 200

* Beräknat belopp.

F. Tekniska högskolor

Överstyrelsen för de tekniska högskolorna:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	115 300
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	11 700
		127 000
Tekniska högskolan i Stockholm:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , därav 113 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen	15 827 000
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 969 000
5	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 345 000
6	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 325 000
7	Bokinköp och bokbindning för högskolans biblio- tek, <i>reservationsanslag</i>	150 000
8	Resebidrag till studerande	75 000
9	Inredning och utrustning av nya lokaler, <i>reserva- tionsanslag</i>	530 000
		21 221 000
Chalmers tekniska högskola:		
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	11 097 000
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	960 500
12	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 536 000
13	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 125 000
14	Bokinköp och bokbindning för högskolans biblio- tek, <i>reservationsanslag</i>	150 000
15	Resebidrag till studerande	40 000
16	Inredning och utrustning av nya lokaler, <i>reserva- tionsanslag</i>	*2 640 000
17	Ökad intagning av studerande	*630 000
		18 178 500
Gemensamma ändamål vid de tekniska högskolorna:		
18	Stipendier för främjande av högre vetenskapliga studier, <i>reservationsanslag</i>	323 500
19	Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar, <i>för- slagsanslag</i>	25 000
20	Ersättning åt sakkunniga i befordringsärenden m. m., <i>förslagsanslag</i>	100 000
21	Resestipendier åt lärare m. fl., <i>reservationsanslag</i>	70 000
		518 500
		40 045 000

G. Skolöverstyrelsen, anstalter för lärarutbildning m. m.

Skolöverstyrelsen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 474 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	961 000
3	Försöksverksamhet m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 000 000
		8 435 000
Statens försöksskola i Linköping:		
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 211 000
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	44 800
		1 255 800
Länsskolnämnderna:		
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 041 000
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 024 000
		5 065 000
Lärarhögskolan i Stockholm:		
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 611 000
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	406 000
10	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	100 000
		6 117 000

* Beräknat belopp.

Lärarhögskolan i Malmö:			
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 356 000	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	76 000	
13	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	60 000	
14	Inredning och utrustning av nya lokaler, <i>reservationsanslag</i>	40 000	1 532 000
Folkskoleseminarierna:			
15	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	26 330 000	
16	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 121 000	
17	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	400 000	
18	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	500 000	29 351 000
19	Vidareutbildning av folkskollärare, <i>reservationsanslag</i>		1 000 000
20	Resestipendier åt lärare vid lärarhögskolor och folkskoleseminarier, <i>reservationsanslag</i>		10 500
Statens skolköksseminarium:			
21	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*510 000	
22	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*59 600	569 600
23	Bidrag till fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala, <i>förslagsanslag</i>		*1 128 000
24	Bidrag till seminariet för huslig utbildning i Umeå, <i>förslagsanslag</i>		*585 000
25	Bidrag till Göteborgs skolköksseminarium, <i>förslagsanslag</i>		*182 000
26	Bidrag till vissa handarbetsseminarier, <i>förslagsanslag</i>		*450 000
27	Vissa åtgärder beträffande lärarutbildningen på det husliga området, <i>förslagsanslag</i>		*173 000
Slöjdläroverket:			
28	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	388 000	
29	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	53 500	
30	Materiel, böcker m. m. <i>reservationsanslag</i>	30 000	471 500
31	Bidrag till August Abrahamsons stiftelse för slöjd-läroverket		110 000
32	Bidrag till Ericastiftelsen, <i>förslagsanslag</i>		158 900
33	Kurser för lärare m. fl., <i>reservationsanslag</i>		1 541 000
			58 185 300

H. Allmänna läroverken m. m.

Allmänna läroverken:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	216 442 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	12 188 200	228 630 200
3	Avlöning åt deltagare i praktiska lärarkurser m. m., <i>förslagsanslag</i>		4 707 000
4	Understöd åt vissa kommunala gymnasier m. m., <i>förslagsanslag</i>		395 000
5	Bidrag till driften av högre kommunala skolor, <i>förslagsanslag</i>		51 400 000
Privatläroverk:			
6	Bidrag till vissa privatläroverk, <i>förslagsanslag</i> ..	11 710 000	
7	Bidrag till hälsovården vid vissa privatläroverk, <i>förslagsanslag</i>	35 500	
8	Bidrag till vissa internatläroverk, <i>förslagsanslag</i> ..	685 000	12 430 500

* Beräknat belopp.

9	Läroboksnämnden, <i>förslagsanslag</i>	82 000
10	Centralnämnden för skolungdomsutbytet med utlandet, <i>förslagsanslag</i>	9 000
11	Intagningsnämnder vid vissa allmänna läroverk m. fl. läroanstalter, <i>förslagsanslag</i>	42 100
12	Språkassistentverksamhet vid högre läroanstalter, <i>reservationsanslag</i>	150 400
13	Resestipendier åt lärare vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter, <i>reservationsanslag</i>	95 000
14	Vissa kostnader för student- och realexamina, <i>förslagsanslag</i>	1 000 000
15	Studiebidrag och stipendier, <i>förslagsanslag</i>	82 070 000
16	Brevskolestipendier, <i>reservationsanslag</i>	150 000
17	Bidrag till avlönande av föreståndare vid elevhem vid högre läroanstalter, <i>förslagsanslag</i>	85 000
		381 246 200

I. Folkskoleväsendet m. m.

Vissa för skolväsendet gemensamma ändamål

1	Bidrag till skolbibliotek, <i>förslagsanslag</i>	4 091 000
2	Bidrag till anordnande av skolmåltider, <i>förslagsanslag</i>	20 500 000
3	Bidrag till anskaffande av inventarier för skolmåltider, <i>förslagsanslag</i>	200 000
4	Bidrag till vissa byggnadsarbeten inom det allmänna skolväsendet, <i>förslagsanslag</i>	75 700 000
5	Bidrag till elevhemsbyggnader inom det allmänna skolväsendet, <i>reservationsanslag</i>	2 000 000
		102 491 000

Folkskoleväsendet

Folkskolor m. m.:

6	Bidrag till driften av folkskolor m. m., <i>förslagsanslag</i>	720 000 000
7	Försökskostnadsbidrag, <i>förslagsanslag</i>	4 900 000
8	Resekostnadsersättningar åt skolläkare vid folk- och småskolor, <i>förslagsanslag</i>	40 000
9	Bidrag till avlönning åt lärare m. m. vid vissa sjukvårdsanstalter och barnhem, <i>förslagsanslag</i> ..	635 000
10	Folkundervisningens främjande i rikets nordligaste gränsorter m. m., <i>reservationsanslag</i>	290 000
11	Bidrag till inackordering av skolbarn i elevhem eller enskilda hem, <i>förslagsanslag</i>	1 700 000
12	Bidrag till anordnande av skolskjutsar, <i>förslagsanslag</i>	48 000 000
13	Bidrag till vissa fullbordade byggnadsarbeten, <i>förslagsanslag</i>	3 000 000
14	Byggnadsbidrag för vissa äldre undervisningslokaler, <i>förslagsanslag</i>	175 000
15	Byggnadsbidrag till tjänstebostäder, <i>förslagsanslag</i> ..	3 000 000

16	Övergångsbidrag till tjänstebostäder, <i>förslagsanslag</i>	140 000	
17	Bidrag till Skytteanska skolan i Tärna, <i>förslagsanslag</i>	52 400	
18	Anordnande av kombinerad korrespondens- och radioundervisning, <i>reservationsanslag</i>	500 000	782 432 400
19	Resestipendier åt lärare vid folkskolor m. m., <i>reservationsanslag</i>		63 000
20	Stipendier åt folkskollärare för vinnande av behörighet att undervisa i engelska, <i>förslagsanslag</i> ..		200 000
21	Bidrag till vissa särskilda skoländamål, <i>reservationsanslag</i>		336 000
Nomadskolor:			
22	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 276 000	
23	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	620 400	
24	Fortsättningsskolundervisning för nomadbarn, <i>förslagsanslag</i>	98 000	1 994 400
			785 025 800

Folkhögskolor

Folkhögskolor:

25	Bidrag till driften av folkhögskolor, <i>förslagsanslag</i>	16 695 000	
26	Byggnadsbidrag, <i>reservationsanslag</i>	2 500 000	
27	Bidrag till arvoden åt skolläkare, <i>förslagsanslag</i>	43 000	
28	Utbildning av lärare, <i>reservationsanslag</i>	46 000	19 284 000
			19 284 000

Specialskolor m. m.

Skolor för blind:

29	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 823 000	
30	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	715 700	3 538 700
31	Bidrag till framställning av blindskrifter och talböcker för blind, <i>reservationsanslag</i>		140 000

Skolor för döva:

32	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 020 000	
33	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 652 300	
34	Engångsanskaffning av utrustning m. m., <i>reservationsanslag</i>	190 000	6 862 300
35	Bidrag till vissa skolor och skolhem för döva barn, <i>förslagsanslag</i>		517 000
36	Bidrag till kulturell verksamhet bland döva		11 500
37	Bidrag till Hörselfrämjandet		64 000
38	Resor för blind- och dövskolelever jämte ledsagare, <i>förslagsanslag</i>		160 000
39	Arvoden åt blivande lärare för blind och döva, <i>förslagsanslag</i>		254 000
40	Kurser för personal m. fl. vid skolor för blind och döva, <i>reservationsanslag</i>		32 000
			11 579 500
			918 380 300

J. Yrkesundervisningen

Överstyrelsen för yrkesutbildning:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 716 600
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	443 200
3	Yrkespedagogisk reformverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	200 000
		4 359 800
Högre tekniska läroverk:		
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	16 506 000
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 761 000
6	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 230 000
7	Föreläsningar och fortbildningskurser, <i>reservationsanslag</i>	60 000
		20 557 000
Konstfackskolan:		
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 375 500
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	200 000
10	Undervisningsmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	80 000
		1 655 500
11	Understöd åt handelsgymnasier, <i>förslagsanslag</i>	3 547 000
12	Vissa kostnader för handelsgymnasieexamen, <i>förslagsanslag</i>	42 000
13	Bidrag till bergsskolan i Filipstad m. m.	95 000
14	Bidrag till textilinstitutet i Borås, <i>förslagsanslag</i> ...	266 000
15	Bidrag till Lennings textiltekniska institut i Norrköping, <i>förslagsanslag</i>	190 000
16	Bidrag till driften av centrala yrkesskolor, <i>förslagsanslag</i>	21 365 000
17	Bidrag till driften av lokala yrkesskolor, <i>förslagsanslag</i>	80 000 000
18	Bidrag till byggnadsarbeten m. m. vid yrkesskolor, <i>förslagsanslag</i>	40 000 000
19	Bidrag till anordnande av kurser för utbildning av elektriska installatörer, <i>förslagsanslag</i>	80 000
20	Kurs för utbildning av sysselsättnings- och arbetsterapeuter, <i>reservationsanslag</i>	50 000
21	Kurser för utbildning av preparatriser m. m.	54 700
22	Utbildning av lärare vid yrkesundervisningen, <i>förslagsanslag</i>	*3 915 000
23	Resestipendier åt lärare vid yrkesundervisningen, <i>reservationsanslag</i>	18 000
24	Främjande av lärlingsutbildning hos hantverksmästare m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 690 000
25	Bidrag till kostnader för granskning av utförda gesällprov, <i>reservationsanslag</i>	5 000
26	Resestipendier för yrkesutbildning, <i>reservationsanslag</i>	84 000
		177 974 000

K. Folkbildningsåtgärder i övrigt m. m.

1	Bidrag till folkbibliotek, <i>förslagsanslag</i>	7 455 800
2	Bidrag till föreläsningsverksamhet	955 000
3	Resekostnadsersättning åt föreläsare, <i>förslagsanslag</i>	325 000

* Beräknat belopp.

4 *Bihang till riksdagens protokoll 1960. 1 saml. Nr 1*

4	Bidrag till föreläsningförmedling och konsulentverksamhet	204 000	
5	Bidrag till studieförbund	2 545 000	
6	Bidrag till studiecirkelverksamhet, <i>förslagsanslag</i> ..	11 000 000	
7	Bidrag till speciella folkbildningsåtgärder, <i>reservationsanslag</i>	227 000	
8	Bidrag till verksamheten vid hemgårdar	300 000	
9	Utbildning av ungdomsledare, <i>reservationsanslag</i> ...	1 353 000	
10	Bidrag till ungdomens fritidsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>	3 400 000	
11	Bidrag till instruktörsverksamhet inom ungdomsorganisationer	674 500	
12	Bidrag till Centralförbundet för nykterhetsundervisning, <i>reservationsanslag</i>	860 000	
13	Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 554 000	
14	Bidrag till Svenska nykterhetsfrämjandet	15 000	
	Studiehjälpnsnämnden:		
15	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	167 000	
16	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	34 000	201 000
17	Ersättning till postverket för dess bestyr med statens studielån, <i>förslagsanslag</i>		155 000
	Statens biografbyrå:		
18	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	199 500	
19	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	15 000	214 500
20	Bidrag till barnfilmkommittén, <i>reservationsanslag</i> ..		35 000
			31 478 800

L. Gymnastiska centralinstitutet

Gymnastiska centralinstitutet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	562 100	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	169 800	
3	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	41 000	772 900
			772 900

M. Understöd åt vetenskap, vitterhet och konst m. m.

1	Understöd för utgivande av tidskrifter, lärda verk och läroböcker, <i>reservationsanslag</i>	150 000	
2	Bidrag till nämnden för svensk språkvård	20 000	
	Statens medicinska forskningsråd:		
3	Förvaltningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	170 000	
4	Medicinsk forskning, <i>reservationsanslag</i>	5 600 000	5 770 000
5	Humanistisk forskning, <i>reservationsanslag</i>		1 450 000
	Statens råd för samhällsforskning:		
6	Förvaltningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	50 000	
7	Samhällsforskning, <i>reservationsanslag</i>	1 160 000	1 210 000

Statens naturvetenskapliga forskningsråd:		
8	Förvaltningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	131 800
9	Naturvetenskaplig forskning, <i>reservationsanslag</i> ..	5 650 000
10	Atomforskning, <i>reservationsanslag</i>	5 781 800
11	Europeiskt samarbete inom kärnforskningen, <i>förslagsanslag</i>	5 740 000
12	Bidrag till nordiska institutet för teoretisk atomfysik, <i>förslagsanslag</i>	3 300 000
		240 000
Flyg- och navalmedicinska nämnden:		
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	516 800
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	26 000
15	Flyg- och navalmedicinsk forskning, <i>reservationsanslag</i>	200 000
		742 800
16	Särskilda forskartjänster, <i>förslagsanslag</i>	884 400
17	Bidrag till Konung Gustaf V:s forskningsinstitut ..	243 000
18	Bidrag till oceanografiska institutet	149 600
19	Bidrag till internationella meteorologiska institutet i Stockholm	130 000
20	Ersättning åt författare för utlåning av deras verk genom bibliotek, <i>förslagsanslag</i>	1 020 000
21	Stipendier åt författare av hög litterär förtjänst..	100 000
22	Understöd åt skriftställaren E. H. Thörnberg	7 000
23	Statens konstråd	14 800
24	Konstnärlig utsmyckning av statliga byggnader, <i>reservationsanslag</i>	200 000
25	Teaterrådet, <i>förslagsanslag</i>	10 000
26	Bidrag till samfundet De nio	10 000
		27 173 400

N. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Slottsbyggnadernas delfond, <i>förslagsanslag</i>	41 000
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	19 169 000
3	Uppsala universitets delfond, <i>förslagsanslag</i>	2 031 000
4	Lunds universitets delfond, <i>förslagsanslag</i>	1 573 000
5	Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>	22 100
6	Sveriges anslutning till vissa internationella vetenskapliga sammanslutningar, <i>förslagsanslag</i>	38 000
7	Bidrag till svenska institut i utlandet m. m.	135 000
8	Skandinavisk bibliotekarie vid nordiska avdelningen av S:te Geneviëbiblioteket i Paris m. m.	7 000
9	Bidrag till avlöning av föreståndare för svenska studenthemmet i Paris	10 500
10	Främjande av internationellt-kulturellt samarbete, <i>reservationsanslag</i>	415 000
11	Främjande av nordiskt-kulturellt samarbete, <i>reservationsanslag</i>	375 000
12	Avsättning till svensk-finska kulturfonden	2 500 000
13	Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco, <i>förslagsanslag</i>	1 013 000

14	Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige, <i>reservationsanslag</i> ..	250 000
15	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	1 770 000
16	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	330 000
		29 679 600
		Summa kronor 1 843 344 800

IX. JORDBRUKSDEPARTEMENTET

A. Jordbruksdepartementet m. m.

Jordbruksdepartementet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 202 800	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	77 000	1 279 800

Lantbruksattachéer:

3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	147 600	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	31 900	179 500
			1 459 800

B. Lantbruksstyrelsen

Lantbruksstyrelsen:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*2 878 700	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*414 500	3 293 200
			3 293 200

C. Lantbrukets rationalisering och befrämjande
av dess produktion, m. m.

Lantbruksnämnderna:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*12 309 500	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*2 972 100	
3	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	*70 000	
4	Utbildningskurser för viss personal, <i>reservationsanslag</i>	*25 000	15 376 600

Bidrag till hushållningssällskapen:

5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	7 688 800	
6	Omkostnader, <i>reservationsanslag</i>	5 085 000	12 773 800
7	Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m., <i>förslagsanslag</i>		1 640 000
8	Bidrag till jordbrukets rationalisering, <i>reservationsanslag</i>		13 000 000
9	Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering, <i>reservationsanslag</i>		100
10	Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti, <i>förslagsanslag</i>		400 000
11	Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond, <i>förslagsanslag</i>		1 210 000
12	Statens avdikningsanslag, <i>förslagsanslag</i>		1 500 000
13	Befrämjande av landsbygdens elektrifiering, <i>reservationsanslag</i>		2 500 000
14	Bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland m. m., <i>reservationsanslag</i>		*2 550 000
15	Befrämjande av husdjursaveln, <i>reservationsanslag</i>		1 800 000

* Beräknat belopp.

Statens hingstdepå och stuteri:

16	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	492 100	
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	68 500	560 600
18	Särskilt stöd åt biskötseln och fröodlingen		30 000
19	Bidrag till vissa åtgärder för kvalitetsförbättring av matpotatis, <i>reservationsanslag</i>		135 000
20	Gottgörelse till trädgårdsnäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt, att avräknas mot automobilskattemedlen		300 000
			58 776 100

**D. Jordbruksprisreglering m. m. samt särskilt
stöd åt vissa jordbruk**

Statens jordbruksnämnd:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 906 600	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	747 500	3 654 100
3	Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, <i>reservationsanslag</i>		95 000 000
4	Kostnader för beredskapslagring av livsmedel och fodermedel m. m., <i>förslagsanslag</i>		15 000 000
5	Särskilt stöd åt det mindre jordbruket, <i>reserva- tionsanslag</i>		112 500 000
6	Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m., <i>förslagsanslag</i>		2 495 000
7	Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbru- ket, <i>reservationsanslag</i>		875 000
			229 524 100

E. Vissa kontrollanstalter på jordbrukets område m. m.

Statens centrala frökontrollanstalt:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 204 200	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	712 800	2 917 000

Statens växtskyddsanstalt:

3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 561 900	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	500 800	2 062 700
5	Bekämpande av växtsjukdomar, <i>förslagsanslag</i> ..		100 000

Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt:

6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	414 500	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	88 700	503 200

Statens maskinprovningar:

8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	431 100	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	336 200	767 300
			6 850 200

**F. Undervisningsanstalter för jordbruk och
lantmannanäringar**

Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	6 448 400	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	895 200	
3	Materiel, <i>reservationsanslag</i>	470 000	

4	Nyanskaffning och underhåll av utrustning, <i>reservationsanslag</i>	258 000	
5	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i> .	85 000	
6	Lokal och fast försöksverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	938 800	
7	Jordbruksdriften vid statens försöksgårdar, <i>förslagsanslag</i>	100	9 095 500
Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:			
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 810 600	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	754 000	
10	Materiel, <i>reservationsanslag</i>	43 000	
11	Nyanskaffning och underhåll av utrustning, <i>reservationsanslag</i>	50 000	
12	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i> .	16 500	
13	Trädgårdsekonomisk byrå, <i>förslagsanslag</i>	15 500	
14	Lokal och fast försöksverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	44 000	2 733 600
15	Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande, <i>förslagsanslag</i>		107 400
16	Understöd åt lantushållningsseminariet å Rimforså, <i>förslagsanslag</i>		*305 000
Lantbruksskolan vid Ultuna:			
17	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	137 700	
18	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	24 000	161 700
Bidrag till vissa lantbruksundervisningsanstalter:			
19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	9 460 300	
20	Driftkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 516 600	11 976 900
21	Bidrag till jordbrukets yrkesskolor, <i>förslagsanslag</i>		354 300
22	Särskilda utbildningskurser, <i>reservationsanslag</i> ...		138 500
23	Studiehjälp åt elever vid vissa lantbruksundervisningsanstalter m. m., <i>förslagsanslag</i>		2 700 000
24	Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter, <i>reservationsanslag</i>		500 000
25	Bidrag till undervisningsmateriel för maskinundervisning, <i>reservationsanslag</i>		165 000
26	Reseunderstöd för studier på lantbrukets område, <i>reservationsanslag</i>		75 000
			28 312 900

G. Övrig forsknings- och försöksverksamhet på jordbrukets område

1	Främjande av forskning på jordbrukets område m. m., <i>reservationsanslag</i>		1 430 000
Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader:			
2	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	285 700	
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	111 900	
4	Försöksverksamheten, <i>reservationsanslag</i>	48 000	445 600
5	Bidrag till jordbrukstekniska institutet		325 000
6	Bidrag till Sveriges utsädesförening		1 625 000

* Beräknat belopp.

7	Bidrag till den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm	210 000
8	Bidrag till institutet för växtförädling av frukt och bär	200 000
9	Bidrag till förädlingsarbeten med sojaväxter	20 000
10	Täckdikningsförsök m. m., <i>reservationsanslag</i>	152 500
		4 408 100

H. Veterinärväsendet m. m.

Veterinärstyrelsen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	842 300
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	93 400
		935 700
Veterinärstaten:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	6 068 000
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	141 400
		6 209 400
Statens veterinärmedicinska anstalt:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 615 700
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	757 700
		3 373 400
7	Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur ...	12 400
8	Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar, m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 085 000
9	Bidrag till främjande av juverhälsokontroll hos nötkreaturen, <i>förslagsanslag</i>	230 000
10	Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård, <i>förslagsanslag</i>	525 000
Veterinärhögskolan:		
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 421 100
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 023 500
13	Materiel, <i>reservationsanslag</i>	265 000
14	Nyanskaffning och underhåll av utrustning, <i>reservationsanslag</i>	190 000
15	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i> .	40 000
		4 939 600
Veterinärinrättningen i Skara:		
16	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	241 600
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	100
		241 700
		17 552 200

L. Skogsväsendet

Skogsstyrelsen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*837 200
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*166 500
		1 003 700
Bidrag till skogsvårdsstyrelserna:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*14 217 000
4	Omkostnader, <i>reservationsanslag</i>	*4 983 000
		19 200 000
5	Statens skogsförbättringsanslag, <i>förslagsanslag</i> ...	3 600 000
6	Vägbyggnader å skogar i enskild ägo, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen .	7 700 000
7	Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m., <i>reservationsanslag</i>	*2 000 000
8	Kostnader för virkesmätning, <i>förslagsanslag</i>	226 000

* Beräknat belopp.

Skogshögskolan:

9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 203 900	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	376 100	
11	Materiel, <i>reservationsanslag</i>	73 000	
12	Nyanskaffning och underhåll av utrustning, <i>reservationsanslag</i>	50 000	
13	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i>	30 000	1 733 000

Statens skogsforskningsinstitut:

14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 167 600	
15	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	510 000	
16	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	28 000	
17	Riksskogstaxering och avverkningsstatistik, <i>reservationsanslag</i>	536 300	
18	Skogsproduktforskning, <i>reservationsanslag</i>	85 000	
19	Byggnadsarbeten å vissa försöksparkar, <i>reservationsanslag</i>	20 000	3 346 900

Statens skogsmästarskola:

20	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	134 300	
21	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	135 400	
22	Stipendier, <i>förslagsanslag</i>	45 000	314 700

Ersättning till domänverkets fond för utgifter vid statens skogsskolor m. m.:

23	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	565 400	
24	Omkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	658 400	1 223 800
25	Byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor m. m., <i>reservationsanslag</i>		60 400
26	Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m., <i>förslagsanslag</i>		*3 269 000
27	Ersättning till domänverkets fond för utgifter för övertalig personal, <i>förslagsanslag</i>		352 800
			44 030 800

J. Lantmäteri- och kartväsendet**Lantmäteristyrelsen:**

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1 922 400	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*240 700	2 163 100

Lantmäteristaten:

3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*25 439 700	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*5 297 800	
5	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	*400 000	31 137 500

6	Utbildningskurser för viss lantmäteripersonal m. fl., <i>reservationsanslag</i>		*421 100
---	---	--	----------

7	Bidrag till kostnader i samband med lantmäteri- och vägförrättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>		*345 000
---	---	--	----------

Rikets allmänna kartverk:

8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*6 161 800	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*713 200	
10	Kartarbeten m. m., <i>reservationsanslag</i>	*1 830 000	
11	Utrustning m. m., <i>reservationsanslag</i>	*300 000	
12	Utbildningskurser för viss personal, <i>reservationsanslag</i>	*4 000	9 009 000
			48 075 700

* Beräknat belopp.

K. Fiskeriväsendet m. m.

Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion:

Fiskeristyrelsen:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 278 900	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	590 500	1 869 400

Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion:

Vatteninspektionen:

3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	470 800	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	129 900	600 700

Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion:

5	Undersökningar inom sötvattenslaboratoriet, <i>reservationsanslag</i>		100
---	---	--	-----

Fiskeriintendenten m. m.:

6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	211 100	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	27 100	238 200

8	Utbildning av fiskeritjänstemän, <i>förslagsanslag</i> ..		30 500
---	---	--	--------

9	Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen, <i>reservationsanslag</i>		199 000
---	---	--	---------

10	Statlig garanti för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten, m. m., <i>förslagsanslag</i>		10 000
----	--	--	--------

11	Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation, <i>reservationsanslag</i>		65 000
----	---	--	--------

12	Bevakningsfartyg för sillfisket vid Island, <i>reservationsanslag</i>		50 000
----	---	--	--------

13	Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen, <i>förslagsanslag</i>		30 000
----	--	--	--------

14	Bidrag vid fiskebåts- och fiskredskapsförsäkring, <i>förslagsanslag</i>		100
----	---	--	-----

15	Bidrag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m., <i>reservationsanslag</i>		25 000
----	---	--	--------

16	Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt, att avräknas mot automobilskattemedlen		745 000
----	---	--	---------

17	Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m., <i>förslagsanslag</i>		5 000 000
----	---	--	-----------

8 868 000

L. Lappväsendet

Lappfogdarna m. fl.:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	507 500	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	182 300	689 800

689 800

M. Diverse

1	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>		6 462 000
---	---	--	-----------

2	Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>		563 000
---	--	--	---------

3	Arrendenämnder och servitutsnämnder, m. m., <i>förslagsanslag</i>		30 000
---	---	--	--------

Bidrag till skogs- och lantbruksakademien:		
4	Akademien, <i>förslagsanslag</i>	100 000
5	Kostnader för jordbrukets forskningsråd m. m., <i>förslagsanslag</i>	71 000
6	Bidrag till svenska naturskyddsföreningen m. fl. .	171 000
7	Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund	115 000
8	Bidrag till viss lokal klubbverksamhet	225 000
9	Bidrag till ungdomsverksamhet på skogsbrukets område	100 000
10	Bidrag till utgivande av vissa tidskrifter m. m., <i>reservationsanslag</i>	85 000
11	Bidrag till vissa internationella organisationer m. m., <i>förslagsanslag</i>	30 000
12	Ersättning till riksbanken för förvaltningen av vissa lånefonder m. m., <i>förslagsanslag</i>	996 400
13	Ersättning till Sveriges allmänna hypoteksbank för förvaltningen av statens sekundärlånefond för jord- brukare m. m., <i>förslagsanslag</i>	160 000
14	Ersättningar för vissa besiktningar och syneför- rättningar, <i>förslagsanslag</i>	15 000
15	Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur, m. m., <i>förslagsanslag</i>	5 000
16	Ersättningar till sakkunniga i befordringsärenden, m. m., <i>förslagsanslag</i>	65 000
17	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	30 000
18	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	800 000
19	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>	177 000
		3 500
		<u>10 082 900</u>
Summa kronor		<u>451 367 800</u>

X. HANDELSDEPARTEMENTET

A. Handelsdepartementet

Handelsdepartementet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 378 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	69 500	
3	Utövande av statskontroll å krigsmaterieltillverkningen, <i>förslagsanslag</i>	40 000	1 487 500
			1 487 500

B. Kommerskollegium m. m.

Kommerskollegium:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 588 200	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	632 400	4 220 600

Bergsstaten:

3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	300 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	42 000	342 000

Sprängämnesinspektionen:

5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	260 300	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	35 100	295 400

Näringsfrihetsrådet:

7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	130 500	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	13 200	143 700

Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor:

9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	262 100	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	25 200	287 300

Statens pris- och kartellnämnd:

11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 972 400	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	353 100	2 325 500
			7 614 500

C. Bergsbruk, industri, hantverk, teknisk forskning m. m.

Sveriges geologiska undersökning:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 384 500	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 074 900	
3	Resor och fältarbeten, <i>reservationsanslag</i>	154 000	
4	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	150 000	
5	Malmletning, <i>reservationsanslag</i>	1 516 000	5 279 400

6	Vissa kostnader för statens gruvegendom, <i>förslagsanslag</i>		35 700
---	--	--	--------

Statens provningsanstalt:

7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 534 300	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	540 800	
9	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	200 000	3 275 100

Flygtekniska försöksanstalten:		
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 775 800
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 123 300
12	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	100
		6 899 200
Statens hantverksinstitut:		
13	Avlöningar till viss personal, <i>förslagsanslag</i>	697 300
14	Vissa omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	70 000
15	Bidrag till kursverksamheten m. m., <i>reservationsanslag</i>	365 000
16	Utrustning och inredning, <i>reservationsanslag</i>	150 000
		1 282 300
Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien:		
17	Akademien	200 300
18	Tekniskt-vetenskaplig och industriell representation i utlandet, <i>reservationsanslag</i>	57 600
		257 900
19	Statens tekniska forskningsråd, <i>förslagsanslag</i>	144 600
20	Teknisk forskning, <i>reservationsanslag</i>	5 100 000
Statens institut för konsumentfrågor:		
21	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	707 000
22	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	222 000
		929 000
23	Statens konsumentråd, <i>förslagsanslag</i>	60 200
24	Konsumentvaruforskning och konsumentupplysning, <i>reservationsanslag</i>	800 000
25	Bidrag till varudeklarationsnämnden	195 000
26	Bidrag till Svenska träforskningsinstitutet, <i>förslagsanslag</i>	1 340 700
27	Bidrag till Svenska textilforskningsinstitutet, <i>förslagsanslag</i>	*157 700
28	Bidrag till Metallografiska institutet, <i>förslagsanslag</i>	*22 000
29	Bidrag till Institutet för konserveringsforskning, <i>förslagsanslag</i>	592 500
30	Bidrag till Institutet för optisk forskning, <i>förslagsanslag</i>	*118 800
31	Bidrag till Svenska silikatforskningsinstitutet, <i>förslagsanslag</i>	109 600
32	Delegationen för atomenergifrågor, <i>reservationsanslag</i>	130 000
33	Atomenergiverksamhet inom Aktiebolaget Atomenergi, <i>reservationsanslag</i>	98 100 000
34	Internationellt atomenergisamarbete, <i>förslagsanslag</i>	4 100 000
35	Bidrag till företagareföreningar m. fl., <i>reservationsanslag</i>	700 000
36	Täckande av förluster i anledning av statlig garanti för lån till hantverks- och industriföretag m. m., <i>förslagsanslag</i>	300 000
37	Befrämjande av hemslöjden, <i>reservationsanslag</i>	55 000
38	Bidrag till Svenska slöjdföreningen	50 000
39	Bidrag till standardiseringsverksamheten	565 400
40	Bidrag till Tekniska nomenklaturcentralen	15 000
		180 615 100

* Beräknat belopp.

D. Sjöfart och handel*Sjöfartsverket**Sjöfartsstyrelsen:*

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 893 200	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 056 700	5 949 900
<i>Lots- och fyrstaten:</i>			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	23 374 800	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	5 545 000	28 919 800
<i>Fartygsinspektionen:</i>			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 338 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	196 800	1 534 800
			36 404 500

*Sjöbefälsskolorna**Sjöbefälsskolorna:*

7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 321 600	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	126 300	
9	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	250 000	
10	Fortbildningskurser m. m., <i>reservationsanslag</i>	10 000	
11	Ersättning åt författare av läroböcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	10 000	
12	Praktisk lärarkurs, <i>reservationsanslag</i>	1 900	
13	Arvoden åt deltagare i praktisk lärarkurs, <i>förslagsanslag</i>	15 000	2 734 800
			2 734 800

Säkerhetsanstalter för sjöfarten m. m.

14	Säkerhetsanstalter för sjöfarten, <i>reservationsanslag</i>		2 300 000
15	Inlösen av lotsbåtar, <i>reservationsanslag</i>		300 000
16	Anskaffning av lotsbåtar, <i>reservationsanslag</i>		750 000
17	Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg, <i>reservationsanslag</i>		37 500
18	Viss utrustning för statlig sjöräddningsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>		50 000
19	Statens isbrytarverksamhet, <i>förslagsanslag</i>		5 800 000
20	Mättnings- och rekognosceringsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>		1 473 000
			10 710 500

Hamnar och farleder

21	Bidrag till handelshamnar och farleder, <i>reservationsanslag</i>		100
22	Statliga farledsarbeten, <i>reservationsanslag</i>		50 000
23	Byggande av fiskehamnar, <i>reservationsanslag</i>		1 500 000
24	Underhåll och drift av statens fiskehamnar och farleder, <i>förslagsanslag</i>		215 000
25	Bidrag till byggande och underhåll av mindre hamnar och farleder, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		1 000 000
			2 765 100

Övriga sjöfartsändamål

Handelsflottans pensionsanstalt:			
26	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	69 100	
27	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	8 400	77 500
Statens skeppsprovvningsanstalt:			
28	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	922 100	
29	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	118 600	1 040 700
Statens sjöhistoriska museum:			
30	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	285 800	
31	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	50 000	
32	Underhåll och ökning av samlingarna, <i>reservationsanslag</i>	3 500	339 300
33	Bidrag till sjömanshusens förvaltningskostnader		256 000
34	Läkarundersökning av sjöfolk, <i>förslagsanslag</i>		450 000
35	Beredande av lägre biljettkostnader för sjöfolk vid vissa resor, <i>förslagsanslag</i>		80 000
36	Avsättning till handelsflottans välfärdsfond, <i>förslagsanslag</i>		340 000
37	Understöd åt skärgårdsrederier m. m., <i>reservationsanslag</i>		215 000
			2 798 500
Handel			
38	Bidrag till handelshögskolan i Stockholm		561 900
39	Bidrag till handelshögskolan i Göteborg, <i>förslagsanslag</i>		734 500
40	Handelshögskolorna: Stipendier, <i>reservationsanslag</i>		38 500
41	Åtgärder för främjande av varuutbytet med främmande länder, <i>reservationsanslag</i>		1 200 000
42	Bidrag till svenska handelskamrar i utlandet		102 000
			2 636 900
			58 050 300

E. Patent- och registreringsväsendet m. m.

Patent- och registreringsverket:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	7 822 800	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 285 500	
3	Inredning och utrustning av ny flygel till ämbetsbyggnaden m. m., <i>reservationsanslag</i>	225 000	9 333 300
Svenska uppfinnarkontoret:			
4	Administrationskostnader	163 000	
5	Understödjande verksamhet, <i>reservationsanslag</i> ..	85 000	248 000
6	Särskilda kostnader för förenings- m. fl. register, <i>förslagsanslag</i>		450 000
7	Avsättning till försäkringsinspektionens fond, <i>förslagsanslag</i>		1 440 300
			11 471 600

F. Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap m. m.

Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 352 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	203 700	1 555 700

3	Omkostnader för statlig lagerhållning m. m., <i>förslagsanslag</i>		27 490 000
			29 045 700

G. Krisförvaltningen

	Statens handelslicensnämnd:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	850 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	85 000	935 000
	Statliga krisorganen:		
3	Avlöningar till viss personal, <i>förslagsanslag</i>		105 000
			1 040 000

H. Diverse

	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	2 164 000	
2	Sjöfartsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	665 000	2 829 000
3	Bidrag till vissa internationella byråer m. m., <i>förslagsanslag</i>		259 000
4	Administrationskostnader för nordiskt ekonomiskt samarbete, <i>reservationsanslag</i>		150 000
5	Bidrag till svenska turisttrafikförbundet		550 000
6	Turistpropaganda i Amerikas förenta stater		104 000
7	Avsättning till fonden för idrottens främjande ...		11 500 000
8	Avsättning till fonden för friluftslivets främjande.		1 400 000
9	Avsättning till lotterimedelsfonden		24 100 000
10	Kostnader för vissa nämnder m. m., <i>förslagsanslag</i>		38 000
11	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		550 000
12	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		140 000
			41 620 000
		Summa kronor	280 944 700

XI. INRIKESDEPARTEMENTET

A. Inrikesdepartementet m. m.

Inrikesdepartementet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 559 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	160 000	1 719 000
3	Beredskapsnämnden för psykologiskt försvar, <i>förslagsanslag</i>		45 000
			<u>1 764 000</u>

B. Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården

Medicinalstyrelsen med dithörande stater

Medicinalstyrelsen:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 175 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	599 000	4 774 000

Medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd:

3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	490 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	85 900	575 900

5	Förvaring och underhåll av viss sjukvårdsmateriel m. m., <i>förslagsanslag</i>		504 000
---	--	--	---------

6	Utrustning m. m. av beredskapssjukhus vid krig eller krigsfara, <i>reservationsanslag</i>		1 500 000
---	---	--	-----------

Sinnessjuknämnden:

7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	28 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	5 000	33 000

Strålskyddsverksamhet m. m.:

9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 056 000	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	150 000	1 206 000

Statens bakteriologiska laboratorium:

11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 154 000	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	3 317 000	8 471 000

13	Inredning och utrustning av virusavdelning vid statens bakteriologiska laboratorium m. m., <i>reservationsanslag</i>		340 000
----	--	--	---------

Statens rättskemiska laboratorium:

14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 200 000	
15	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	377 000	1 577 000

Statens farmaceutiska laboratorium:

16	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	701 000	
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	203 000	904 000

18	Svenska farmakopékommittén m. m., <i>förslagsanslag</i>		151 000
----	---	--	---------

Statens rättsläkarstationer:

19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	548 000	
20	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	139 000	687 000

21	Anordnande av en rättsläkarstation i Göteborg, <i>reservationsanslag</i>			*650 000
22	Medikolegala besiktningar, <i>förslagsanslag</i>			60 000
Provinsiälläkarstaten:				
	Förste provinsiälläkare och provinsiälläkare m. fl.:			
23	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	16 800 000		
24	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	465 000	17 265 000	
25	Bidrag till extra provinsiälläkares avlöande m. m., <i>förslagsanslag</i>		15 000	
26	Anställande av civila reservläkare, <i>förslagsanslag</i>		270 000	17 550 000
				38 982 900
<i>Sjukvårdsanstalterna</i>				
Mentalsjukvårdsanstalter m. m.:				
Statens mentalsjukhus:				
27	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	158 200 000		
28	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	61 500 000	219 700 000	
29	Utrustning av nya mentalsjukhus m. m., <i>reservationsanslag</i>		*7 300 000	
30	Utbildning av mentalsjukvårdspersonal: Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>		*800 000	
31	Bidrag till mentalsjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö, <i>förslagsanslag</i>		45 000 000	
32	Bidrag till anordnande av psykiatriska avdelningar vid lasarett, <i>reservationsanslag</i>		1 302 000	
33	Bidrag till driften av psykiatriska avdelningar vid lasarett, <i>förslagsanslag</i>		700 000	
34	Bidrag till anordnande av vårdhem för lättskötta mentalt sjuka, <i>reservationsanslag</i>		375 000	
35	Bidrag till driften av vårdhem för lättskötta mentalt sjuka, <i>förslagsanslag</i>		2 300 000	
Statens skol- och yrkeshem på Salbohed:				
36	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	475 000		
37	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	223 000	698 000	
Statens skol- och yrkeshem i Vänersborg:				
38	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	265 000		
39	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	98 000	363 000	
40	Bidrag till anordnande av särskolor och vårdanstalter för psykiskt efterblivna, <i>reservationsanslag</i>		2 500 000	
41	Bidrag till driften av särskolor för psykiskt efterblivna, <i>förslagsanslag</i>		11 100 000	
42	Bidrag till driften av vårdanstalter för psykiskt efterblivna, <i>förslagsanslag</i>		9 700 000	
Vilhelmsro sjukhus:				
43	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 915 000		
44	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	537 000		
45	Utrustningskostnader, <i>reservationsanslag</i>	14 000	2 466 000	

* Beräknat belopp.

46	Bidrag till epileptikeranstalter, <i>förslagsanslag</i>	1 700 000	
47	Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn, <i>förslagsanslag</i>	270 000	306 274 000

Universitetssjukhus:

Karolinska sjukhuset:

48	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	37 428 000	
49	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	11 545 000	
50	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	3 400 000	52 373 000

Serafimerlasarettet:

51	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	10 283 000	
52	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	3 179 900	13 462 900
53	Bidrag till vissa om- och tillbyggnadsarbeten vid serafimerlasarettet m. m., <i>reservationsanslag</i>		*700 000
54	Avlöning av vissa underordnade läkare vid Sabbatsbergs och S:t Görans sjukhus, <i>förslagsanslag</i>		472 000
55	Bidrag till vissa driftkostnader vid Sabbatsbergs och S:t Görans sjukhus, <i>förslagsanslag</i>		600 000
56	Bidrag till ny- och ombyggnad av Sabbatsbergs sjukhus, <i>reservationsanslag</i>		1 240 000
57	Bidrag till uppförande och utrustning av en psykiatrisk klinik vid S:t Görans sjukhus i Stockholm m. m., <i>reservationsanslag</i>		600 000
58	Bidrag till anordnande av undervisning vid vissa Stockholms stad tillhöriga sjukhus, <i>förslagsanslag</i>		330 000
59	Bidrag till vissa byggnadsarbeten vid S:t Eriks sjukhus i Stockholm m. m., <i>reservationsanslag</i> ...		156 000
60	Bidrag till vissa driftkostnader vid Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn, <i>förslagsanslag</i>		1 100 000
61	Bidrag till vissa byggnadsarbeten vid Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn m. m., <i>reservationsanslag</i>		22 300
62	Akademiska sjukhuset i Uppsala: Avlöningar till läkare, <i>förslagsanslag</i>		3 466 000
63	Driftkostnader vid akademiska sjukhuset i Uppsala, <i>förslagsanslag</i>		3 850 000
64	Utrustning vid akademiska sjukhuset i Uppsala, <i>reservationsanslag</i>		700 000
65	Bidrag till anordnande av undervisning i klinisk epidemiologi vid epidemisjukhuset i Uppsala, <i>förslagsanslag</i>		37 000
66	Bidrag till Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund, <i>förslagsanslag</i>		2 500 000
67	Bidrag till viss utrustning vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund, <i>reservationsanslag</i>		107 000
68	Driftkostnadsersättning för psykiatriska kliniken i Lund, <i>förslagsanslag</i>		2 200 000
69	Bidrag till vissa byggnadsarbeten vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund m. m., <i>reservationsanslag</i>		*4 820 000
70	Bidrag till Malmö allmänna sjukhus, <i>förslagsanslag</i>		4 000 000

* Beräknat belopp.

71	Bidrag till vissa Göteborgs stad tillhöriga sjukhus, <i>förslagsanslag</i>	*11 700 000	
72	Bidrag till vissa driftkostnader vid lasarettet i Umeå, <i>förslagsanslag</i>	1 600 000	
73	Bidrag till vissa byggnadsarbeten vid lasarettet i Umeå m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 380 000	108 416 200
Övriga egentliga sjukvårdsanstalter:			
74	Bidrag till anordnande av barnavdelningar vid lasarett m. m., <i>reservationsanslag</i>	225 000	
75	Bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 400 000	
76	Bidrag till anordnande av tuberkulossjukvårdsanstalter, <i>reservationsanslag</i>	100	
77	Bidrag till driften av tuberkulossjukvårdsanstalter, <i>förslagsanslag</i>	2 665 000	
78	Bidrag till anordnande av epidemivårdsanstalter, <i>reservationsanslag</i>	5 000	
79	Bidrag till driften av epidemivårdsanstalter, <i>förslagsanslag</i>	400 000	
80	Bidrag till anordnande av hem för kroniskt sjuka, <i>reservationsanslag</i>	650 000	
81	Bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka, <i>förslagsanslag</i>	5 000 000	
82	Bidrag till driften av centralanstalter för radioterapi, <i>förslagsanslag</i>	2 100 000	
83	Bidrag till driften av en neurokirurgisk avdelning vid lasarettet i Lund, <i>förslagsanslag</i>	100 000	
84	Bidrag till Riksföreningen mot reumatism, <i>reservationsanslag</i>	350 000	12 895 100
Vanförestalter m. m.:			
85	Bidrag till vanförestalter m. m., <i>förslagsanslag</i>	9 400 000	
86	Bidrag till Eugeniahemmet, <i>förslagsanslag</i>	1 700 000	
87	Bidrag till stödjebandage och proteser vid ortopediska lasarettavdelningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	4 000 000	
88	Bidrag till anskaffande av hörapparater, <i>förslagsanslag</i>	450 000	15 550 000
Förlossningsanstalter:			
89	Bidrag till anordnande av förlossningsanstalter, <i>reservationsanslag</i>		100
			443 135 400
<i>Hälsövd i allmänhet</i>			
Statens institut för folkhälsan:			
90	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 485 000	
91	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	832 000	4 317 000
Barnmorskeläroanstalten i Stockholm:			
92	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	131 000	
93	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	168 000	299 000
Barnmorskeläroanstalten i Göteborg:			
94	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	141 000	
95	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	110 000	251 000

* Beräknat belopp.

Statens sjuksköterskeskola i Stockholm:		
96	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	398 000
97	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	116 000
		514 000
Statens sjuksköterskeskola i Göteborg:		
98	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	227 000
99	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	225 000
		452 000
100	Stipendier till elever vid godkända sjuksköterskeskolor, <i>reservationsanslag</i>	16 000
Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor:		
101	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	355 000
102	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	42 000
		397 000
103	Utbildning av viss sjukvårdspersonal, <i>förslagsanslag</i>	77 000
104	Utbildningskurser i arbetsterapi	27 000
105	Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m., <i>förslagsanslag</i>	11 000 000
106	Bidrag till avlöningar åt distriktsbarnmorskor m. m., <i>förslagsanslag</i>	3 400 000
107	Understödande av dispensärverksamhet m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 500 000
Allmän skärmbildsundersökning:		
108	Lokala undersökningar, <i>förslagsanslag</i>	560 000
109	Medicinalstyrelsens skärmbildscentral, <i>förslagsanslag</i>	519 000
110	Nyanskaffning av materiel för den statliga skärmbildsverksheten, <i>reservationsanslag</i>	75 000
		1 154 000
111	Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård, <i>förslagsanslag</i>	6 900 000
112	Läkemedel åt vissa kvinnor och barn, <i>förslagsanslag</i>	1 600 000
113	Abortförebyggande åtgärder, <i>förslagsanslag</i>	320 000
114	Stipendier för blivande distriktstandläkare m. fl., <i>förslagsanslag</i>	490 000
115	Bidrag till driften av folktandvården, <i>förslagsanslag</i>	10 500 000
116	Bidrag till utrustning av polikliniker för folktandvård, <i>reservationsanslag</i>	100 000
117	Utbildningskurs för vissa utländska tandläkare, <i>förslagsanslag</i>	46 000
118	Yrkesmedicinska centralen, <i>förslagsanslag</i>	227 000
119	Bidrag till forskningsverksamhet på yrkesmedicinens område, <i>reservationsanslag</i>	50 000
120	Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar, <i>förslagsanslag</i>	1 100 000
121	Skyddssympning mot difteri, <i>förslagsanslag</i>	120 000
122	Skyddssympning mot polio, <i>förslagsanslag</i>	1 000 000
123	Vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård, <i>förslagsanslag</i>	100 000
124	Ersättning vid vissa ingripanden i hälsovårdens intresse, <i>förslagsanslag</i>	100 000
125	Ambulans- och räddningsflygtjänst, <i>förslagsanslag</i>	650 000
Centrala sjukvårdsberedningen:		
126	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	428 000
127	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	41 000
		469 000

128	Bidrag till psykisk barna- och ungdomsvård, <i>förslagsanslag</i>	700 000	
129	Kostnader för sjukvård m. m. åt vissa utlänningar, <i>förslagsanslag</i>	1 500 000	
130	Kostnader för överförande till Sverige av vissa utländska läkare, <i>förslagsanslag</i>	280 000	
		<u>49 656 000</u>	
		531 774 300	

C. Överståthållarämbetet och landsstaten

Överståthållarämbetet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	8 358 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	859 000	9 217 000
Länsstyrelserna:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	67 675 000	
4	Sjukvård m. m., <i>förslagsanslag</i>	197 000	
5	Reseersättningar, <i>förslagsanslag</i>	2 435 000	
6	Expenser, <i>förslagsanslag</i>	9 204 000	
7	Publikationstryck, <i>förslagsanslag</i>	230 000	79 741 000
Landsfogdarna m. fl.:			
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 300 000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	429 000	2 729 000
Häradsskrivarna m. fl.:			
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	19 540 000	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 115 000	21 655 000
Landsfiskalerna m. fl.:			
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	27 775 000	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	4 125 000	31 900 000
			<u>145 242 000</u>

D. Polisväsendet

Statspolisintendenten m. fl.:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , därav 625 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen	1 498 000	
Statspolisorganisationen:			
2	Inköp av motorfordon m. m., <i>reservationsanslag</i> , därav 1 196 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen	1 554 000	
3	Underhålls-, drift- och expeditionskostnader, <i>förslagsanslag</i> , därav 2 524 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen	3 634 000	
4	Gottgörelse till polisdistrikten, <i>förslagsanslag</i> , därav 14 225 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen	22 000 000	
5	Polisradioväsendet, <i>reservationsanslag</i> , därav 161 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen	200 000	28 886 000
Norrbottens statliga poliskår:			
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	684 000	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	311 000	995 000

8	Bidrag till reservpolisorganisationen m. m., <i>förslagsanslag</i>		1 450 000
9	Bidrag till den lokala polisorganisationen å landsbygden m. m., <i>förslagsanslag</i>		24 000 000
Statens polisskola:			
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , därav 140 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen	1 080 000	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , därav 41 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen	315 000	
12	Utbildningsarvoden m. m., <i>förslagsanslag</i> , därav 11 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen	100 000	1 495 000
Statens kriminaltekniska anstalt:			
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 173 000	
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	703 000	1 876 000
15	Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m., <i>förslagsanslag</i>		1 100 000
16	Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m., <i>förslagsanslag</i>		650 000
17	Polisväsendets organisationsnämnd, <i>förslagsanslag</i> ..		261 000
18	Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet m. m., <i>förslagsanslag</i> , därav 1 439 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen		8 000 000
19	Kostnader för särskild polisverksamhet för hindrande och uppdagande av spioneri m. m., <i>förslagsanslag</i>		9 560 000
20	Bidrag till främjande av rekryteringen i vissa polisdistrikt, <i>förslagsanslag</i> , därav 37 500 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen		50 000
21	Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport, <i>förslagsanslag</i>		625 000
			78 948 000

E. Civilförsvaret

Civilförsvarsstyrelsen:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 977 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	760 000	3 737 000
3	Utbildnings- och övningsverksamhet, <i>förslagsanslag</i> ..		7 100 000
4	Inspelning av instruktionsfilm, <i>reservationsanslag</i> ..		100 000
5	Bidrag till vissa frivilliga organisationer		400 000
6	Försöksverksamhet, <i>reservationsanslag</i>		400 000
7	Engångsanskaffning av materiel, <i>reservationsanslag</i> ..		3 500 000
8	Anskaffning av viss förbrukningsmateriel, <i>reservationsanslag</i>		100
9	Förvaring och underhåll av viss materiel m. m., <i>förslagsanslag</i>		4 500 000
10	Vissa löpande kostnader för civilförsvarets verksamhet inom civilförvarsområdena, <i>förslagsanslag</i>		620 000
11	Bidrag till kommuner för anordnande av branddammar för civilförvarsändamål, <i>reservationsanslag</i>		1 000 000

12	Kostnader för anordnande av allmänna skyddsrum m. m., <i>reservationsanslag</i>	4 525 000	
13	Bidrag till kommuner för anordnande av vissa trafik- och skolskyddsrum, <i>förslagsanslag</i>	1 500 000	
			27 882 100

F. Diverse

Statens brandinspektion:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	194 800	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	76 700	271 500
Statens brandskola:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	201 800	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	94 800	296 600
5	Bidrag till förebyggande och släckning av brand, <i>förslagsanslag</i>		890 000
6	Bidrag till kommuner för anläggande av branddammars, <i>reservationsanslag</i>		200 000
Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:			
7	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>		9 886 000
8	Uppsala universitets delfond, <i>förslagsanslag</i>		991 000
9	Medicinalstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>		17 578 000
10	Karolinska sjukhusets delfond, <i>förslagsanslag</i>		3 180 000
11	Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>		17 100
Statens utlänningskommission:			
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 952 000	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	274 000	3 226 000
14	Bidrag till världshälsovårdsorganisationen m. m., <i>förslagsanslag</i>		1 240 000
15	Vissa internationella resor, <i>reservationsanslag</i>		30 000
16	Skandinaviska undervisningssjukhuset i Korea, <i>reservationsanslag</i>		2 600 000
17	Vissa kostnader i anledning av allmänna val, <i>förslagsanslag</i>		800 000
18	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		1 200 000
19	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		205 000
20	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		1 000
21	Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige, <i>reservationsanslag</i> ..		10 000
22	Viss sambandsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>		753 000
23	Anskaffning av viss sambandsmateriel, <i>reservationsanslag</i>		550 000
24	Viss beredskapsåtgärd, <i>reservationsanslag</i>		500 000
			44 425 200
Summa kronor 829 535 600			

XII. CIVILDEPARTEMENTET

A. Civildepartementet

Civildepartementet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 130 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	40 300
		<u>1 170 300</u>
		1 170 300

B. Vissa myndigheter

Statens lönenämnd:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	265 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	14 000
		<u>279 000</u>
Statens avtalsnämnd:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	254 700
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	26 700
		<u>281 400</u>
Statens pensionsanstalt:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 242 400
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	139 200
		<u>1 381 600</u>
		1 942 000

C. Statliga pensionsväsendet

1	Egenpensioner åt f. d. anställningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i> , därav 15 900 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen	204 000 000
2	Pensioner åt personal i försvarsväsendets reserver, <i>förslagsanslag</i>	4 600 000
3	Vadstena krigsmanshuskassa, <i>förslagsanslag</i>	425 000
4	Pensionering av viss flottans gemenskap, <i>förslagsanslag</i>	85 000
5	Familjepensioner åt efterlevande till anställningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i> , därav 1 900 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen ..	56 000 000
6	Understöd i vissa fall åt f. d. anställningshavare vid lotsverket m. fl.	15 000
7	Diverse pensioner och understöd m. m., <i>förslagsanslag</i>	5 000 000
		<u>270 125 000</u>

D. Statsunderstödda pensionsväsendet

1	Bidrag till pensioneringskostnaderna för statens pensionsanstalt, <i>förslagsanslag</i>	145 000 000
2	Bidrag till pensioneringskostnaderna för handelsflottans pensionsanstalt	*1 600 000
		<u>146 600 000</u>

* Beräknat belopp.

E. Allmänna indragningsstaten

1	Avlöningar till personal å indragningsstat m. m., <i>förslagsanslag</i>	350 000
---	--	---------

F. Diverse

1	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	141 000
2	Arbetsgivaravgift till den allmänna tilläggspensioneringen, <i>förslagsanslag</i>	60 000 000
3	Arbetsgivarbidrag till den allmänna sjukförsäkringen m. m., <i>förslagsanslag</i>	22 500 000
4	Lönekostnader vid omplacering av partiellt arbetsföra, <i>förslagsanslag</i>	300 000
5	Kostnader för vissa förhandlingar m. m., <i>förslagsanslag</i>	10 000
6	Kostnader för vissa nämnder m. m., <i>förslagsanslag</i>	200 000
7	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	400 000
8	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	20 000
		88 571 000
	Summa kronor	503 758 300

XIII. OFÖRUTSEDDA UTGIFTER

1	Oförutsedda utgifter, <i>förslagsanslag</i>	1 000 000
---	---	-----------

XIV. RIKSDAGEN OCH DESS VERK M. M.

Riksdagen:		
1	Arvoden till riksdagens ledamöter, <i>förslagsanslag</i>	10 500 000
2	Resersättningar till riksdagens ledamöter, <i>förslagsanslag</i>	1 550 000
3	Avlöningar till personal, <i>förslagsanslag</i>	1 540 000
4	Kostnader för riksdagstrycket, <i>förslagsanslag</i> ...	1 385 000
5	Utgivande av särskilda publikationer, <i>reservationsanslag</i>	37 000
6	Utgivande av otryckta ståndsprotokoll, <i>reservationsanslag</i>	50 000
7	Kostnader för riksdagens interparlamentariska grupp, <i>förslagsanslag</i>	105 000
8	Övriga omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	490 000
9	Allmänt kyrkomöte, <i>förslagsanslag</i>	15 657 000
Riksgäldskontoret:		
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 850 000
11	Kostnader vid emission av statslån m. m., <i>förslagsanslag</i>	535 000
12	Övriga omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	215 000
Riksdagens ekonomibyrå:		
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	805 000
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	290 000
Riksdagsbiblioteket:		
15	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	344 000
16	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	40 000
17	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i> ..	125 000
Justitieombudsmannen och hans expedition:		
18	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	401 000
19	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	32 000
Militieombudsmannen och hans expedition:		
20	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	225 000
21	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	24 500
Riksdagens revisorer och deras kansli:		
22	Arvoden till revisorerna, <i>förslagsanslag</i>	45 000
23	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	192 000
24	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	28 300
Nordiska rådets svenska delegation och dess kansli:		
25	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	98 000
26	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	100 000
27	Andel i gemensamma kostnader för Nordiska rådet, <i>förslagsanslag</i>	40 000
28	Andel i kostnaderna för tidskriften Nordisk Kontakt, <i>förslagsanslag</i>	40 000
		278 000

Pensioner:

29	Pensioner åt f. d. riksdagsmän, <i>förslagsanslag</i> ..	800 000	
30	Pensioner åt efterlevande till riksdagsmän, <i>förslagsanslag</i>	160 000	
31	Pensioner åt f. d. befattningshavare, <i>förslagsvis</i> ..	735 000	
32	Pensioner åt efterlevande till befattningshavare, <i>förslagsvis</i>	107 000	1 802 000
Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:			
33	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>		116 000
34	Vinstutlottning i samband med ungdomens lönsparande, <i>förslagsanslag</i>		650 000
35	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>förslagsanslag</i>		10 000
36	Arbetsgivarbidrag till den allmänna sjukförsäkringen m. m., <i>förslagsanslag</i>		50 000
37	Arbetsgivaravgift till den allmänna tilläggspensioneringen		100 000
		Summa kronor	23 814 900

UTGIFTER FÖR STATENS KAPITALFONDER

I. LUFTFARTSFONDEN

1 Underskott å luftfartsfonden	13 100 000
--------------------------------------	------------

II. RIKSGÄLDSFONDEN¹

1 Underskott å riksgäldsfonden	850 000 000
--------------------------------------	-------------

III. AVSKRIVNING AV NYA KAPITALINVESTERINGAR

A. Statens affärsverksfonder

Kommunikationsdepartementet:

1 Försvarsberedskap vid televerket (I: B: 8), <i>reservationsanslag</i>	6 340 000
2 Nybyggnad och ombyggnad av järnvägslinjer (I: C: 2), <i>reservationsanslag</i>	2 000 000
3 Försvarsberedskap vid statens järnvägar (I: C: 6), <i>reservationsanslag</i>	2 300 000
	10 640 000

B. Luftfartsfonden

Kommunikationsdepartementet:

1 Försvarsberedskap vid luftfartsverket (II: 2), <i>reservationsanslag</i>	100 000
--	---------

C. Statens allmänna fastighetsfond

Justitiedepartementet:

1 Vissa byggnadsarbeten för fångvården (III: 1), <i>reservationsanslag</i>	4 500 000
--	-----------

Utrikesdepartementet:

2 Inköp, uppförande och istandsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen (III: 2), <i>reservationsanslag</i>	410 000	
3 Uppförande av kanslibyggnad för beskickningen i Ankara (III: 3), <i>reservationsanslag</i>	90 000	500 000

¹ Stat för riksgäldsfonden se Bilaga till Utgifter för statens kapitalfonder, sid. 81.

Socialdepartementet:

4	Vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården (III: 4), <i>reservationsanslag</i>	*1 250 000	
5	Vissa byggnadsarbeten vid statens vårdanstalt å Svartsjö för alkoholmissbrukare (III: 5), <i>reservationsanslag</i>	155 000	
6	Vissa byggnadsarbeten vid statens vårdanstalt å Brotorp för alkoholmissbrukare (III: 6), <i>reservationsanslag</i>	*350 000	1 755 000

Kommunikationsdepartementet:

7	Sanering m. m. inom Djurgårdsstaden i Stockholm (III: 7), <i>reservationsanslag</i>	50 000	
8	Utbyggnad av ämbetshuset i kvarteret Uppfinnaren i Stockholm (III: 10), <i>reservationsanslag</i>	75 000	
9	Byggnadsarbeten för statens bilinspektion (III: 11), <i>reservationsanslag</i>	500 000	
10	Merkostnader för vissa byggnadsarbeten (III: 12), <i>reservationsanslag</i>	400 000	1 025 000

Finansdepartementet:

11	Vissa byggnadsarbeten vid tullverkets kust- och gränsbevakning m. m. (III: 13), <i>reservationsanslag</i>		10 000
----	---	--	--------

Ecklesiastikdepartementet:

12	Nybyggnad för riksarkivet (III: 14), <i>reservationsanslag</i>	250 000	
13	Nybyggnad för biblioteksdepå (III: 15), <i>reservationsanslag</i>	725 000	
14	Nybyggnad för musikaliska akademien med musikhögskolan (III: 16), <i>reservationsanslag</i>	250 000	
15	Byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala (III: 17), <i>reservationsanslag</i>	2 600 000	
16	Byggnadsarbeten vid universitetet i Lund (III: 18), <i>reservationsanslag</i>	2 540 000	
17	Byggnadsarbeten vid universitetet i Göteborg (III: 19), <i>reservationsanslag</i>	1 375 000	
18	Byggnadsarbeten vid universitetet i Stockholm (III: 20), <i>reservationsanslag</i>	2 067 500	
19	Utbyggnad av tekniska högskolan i Stockholm (III: 21), <i>reservationsanslag</i>	937 500	
20	Nybyggnader för Chalmers tekniska högskola (III: 22), <i>reservationsanslag</i>	*6 100 000	
21	Nybyggnad för forskningslaboratorium i Studsvik (III: 23), <i>reservationsanslag</i>	725 000	
22	Nybyggnad för lärarhögskolan i Malmö (III: 24), <i>reservationsanslag</i>	1 000 000	

* Beräknat belopp.

23	Vissa byggnadsarbeten vid läroanstalterna för blinda (III: 25), <i>reservationsanslag</i>	430 000	
24	Vissa byggnadsarbeten vid skolorna för döva (III: 26), <i>reservationsanslag</i>	877 500	19 877 500

Handelsdepartementet:

25	Vissa skyddsarbeten vid flygtekniska försöksanstalten (III: 27), <i>reservationsanslag</i>	100 000	
26	Till- och ombyggnad av personalrestauranten vid statens hantverksinstitut (III: 28), <i>reservationsanslag</i>	112 500	
27	Säkerhetsanstalter för sjöfarten (III: 29), <i>reservationsanslag</i>	1 000 000	1 212 500

Inrikesdepartementet:

28	Nybyggnad för virusavdelning vid statens bakteriologiska laboratorium och virusinstitution vid karolinska institutet m. m. (III: 31), <i>reservationsanslag</i>	475 000	
29	Vissa byggnadsarbeten vid statens mentalsjukhus m. m. (III: 32), <i>reservationsanslag</i>	*21 500 000	
30	Utbyggande av karolinska sjukhuset (III: 34), <i>reservationsanslag</i>	4 320 000	
31	Uppförande av klinik för alkoholsjukdomar m. m. (III: 35), <i>reservationsanslag</i>	1 250 000	
32	Utbyggande av akademiska sjukhuset i Uppsala (III: 36), <i>reservationsanslag</i>	2 000 000	
33	Byggnadsarbeten för länsstyrelserna (III: 38), <i>reservationsanslag</i>	775 000	
34	Vissa skyddsrumsanläggningar (III: 40), <i>reservationsanslag</i>	3 300 000	
35	Anordnande av en civilförsvarsskola m. m. (III: 41), <i>reservationsanslag</i>	250 000	33 870 000
			62 750 000

D. Försvarets fonder

Försvarsdepartementet:

Försvarets fastighetsfond:

1	Arméns delfond (IV: A: 1—10), <i>reservationsanslag</i>	15 868 000
2	Marinens delfond (IV: A: 12—16), <i>reservationsanslag</i>	2 150 000
3	Flygvapnets delfond (IV: A: 18—22), <i>reservationsanslag</i>	22 200 000
4	Befästningars delfond (IV: A: 24—37), <i>reservationsanslag</i>	73 800 000
		114 018 000

* Beräknat belopp.

E. Statens utlåningsfonder**Socialdepartementet:**

1	Lånefonden för allmänna samlingslokaler (V: 4),
<i>reservationsanslag</i> | *5 400 000 |
|---|--|------------|

Ecklesiastikdepartementet:

2	Statens lånefond för universitetsstudier (V: 6),
<i>reservationsanslag</i>	*10 300 000
3	Allmänna studielånefonden (V: 7), <i>reservations-</i>
<i>anslag</i>	*10 500 000
		20 800 000

Jordbruksdepartementet:

4	Kronotorparnas inventarielånefond (V: 9), <i>reser-</i>
<i>vationsanslag</i>	50 000
5	Fiskerilånefonden (V: 10), <i>reservationsanslag</i>	316 700
		366 700
		26 566 700

F. Fonden för låneunderstöd**Socialdepartementet:**

1	Lån till nybyggnader vid erkända vårdanstalter
för alkoholmissbrukare (VI: 2), <i>reservationsanslag</i> | 811 000 |
|---|---|---------|

Ecklesiastikdepartementet:

2	Lån till Uppsala studentkår (VI: 6), <i>reserva-</i>
<i>tionsanslag</i> | 1 000 |
|---|--|-------|

Handelsdepartementet:

3	Lån till utbyggnad av oljelagringen (VI: 9),
<i>reservationsanslag</i> | 72 000 000 |
|---|---|------------|

Inrikesdepartementet:

4	Lån till Gotlands läns landsting för utbyggande
av lasarettet i Visby (VI: 12), <i>reservationsanslag</i>	800 000
5	Lån till Svenska diakonsällskapet för vissa bygg-
nadsarbeten (VI: 13), <i>reservationsanslag</i>	750 000
6	Lån till sällskapet Eugeniahemmet (VI: 15), <i>re-</i>
<i>servationsanslag</i>	100 000
7	Lån till föreningen Kronprinsessan Victorias kust-
sanatorium för vissa ombyggnadsarbeten (VI: 16),
<i>reservationsanslag</i>	550 000
		2 200 000
		75 012 000
	Summa kronor	289 086 700

IV. AVSKRIVNING AV OREGLERADE KAPITALMEDELSFÖRLUSTER

1	Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster	1 000 000

* Beräknat belopp.

Bilaga till Utgifter för statens kapitalfonder

FÖRSLAG TILL STAT FÖR RIKSGÄLDSFONDEN

FÖR BUDGETÅRET 1960/61

Utgifter**A. Räntor å statsskulden:**

1. Ränta å räntelöpande obligationslån, <i>förslagsvis</i>	475 512 014
2. Vinster å premieobligationslån, <i>förslagsvis</i>	68 366 500
3. Ränta å statsskuldförbindelser, <i>förslagsvis</i>	54 000 000
4. » » sparobligationer, <i>förslagsvis</i>	435 000
5. » » dollarkredit hos Export-Import Bank of Washington (Marshall-lånet), <i>förslagsvis</i>	2 190 000
6. » » av staten övertagna lån, <i>förslagsvis</i>	600 000
7. » » lån hos statsinstitutioner och fonder m. m., <i>förslagsvis</i>	38 000 000
8. Årsanslaget till Hans Maj:t Konungen	300 000
9. Ränta å köpeskillingen för fastigheten nr 1 i kvarteret Lejonet i Stockholm	90 000
10. » » konung Carl XIII:s hemgiftskapital	7 500
11. » » Göta kanals reparationsfond	7 045
12. » » kortfristig affärsbankskredit, <i>förslagsvis</i>	1 000 000
13. » » skattkammарväxlar, <i>förslagsvis</i>	170 000 000
14. » » beräknad ny upplåning, <i>förslagsvis</i>	75 073 041
	885 581 100

B. Kapitalrabatter m. m.:

1. Kapitalrabatter, <i>förslagsvis</i>	1 000 000
2. Inlösningsprovisioner m. m., <i>förslagsvis</i>	350 000
3. Kursförluster, <i>förslagsvis</i>	100
	1 350 100
	Summa kronor 886 931 200

Inkomster**A. Räntor:**

1. Ränta å uppköpta obligationer	75 000
2. » » rörliga krediter	35 000 000
3. » » utlånade medel m. m.	180 000
	35 255 000

B. Uppgäld och kursvinster:

1. Uppgäld	100
2. Kursvinster	100
	200

C. Diverse inkomster:

1. Preskriberade obligationer och kuponger m. m.	1 500 000
2. Dragningslistor å premielånen	175 000
3. Övriga diverse inkomster	1 000
	1 676 000
	36 931 200

Underskott att avföras å riksstatens driftbudget

Summa kronor 886 931 200

KAPITALBUDGETEN

INKOMSTERNÄ Å KAPITALBUDGETEN

1	Lånemedel	1 714 263 200
---	-----------------	---------------

INVESTERINGSSTATER FÖR BUDGETÅRET 1960/61

I. STATENS AFFÄRSVERKSFONDER

A. Postverkets fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag ...	2 005 000
inom fonden	6 800 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande.	—4 796 000		
	<u>2 005 000</u>		<u>2 005 000</u>

B. Televerkets fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	305 540 000
från riksstaten	6 340 000		
inom fonden	267 400 000		
Övriga kapitalmedel	100 000		
Investeringsbemyndigande.	31 700 000		
	<u>305 540 000</u>		<u>305 540 000</u>

C. Statens järnvägars fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	326 300 000
från riksstaten	4 300 000		
inom fonden	200 000 000		
Övriga kapitalmedel	100 000		
Investeringsbemyndigande.	121 900 000		
	<u>326 300 000</u>		<u>326 300 000</u>

D. Statens vattenfallsverks fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	466 601 000
inom fonden	140 000 000		
Övriga kapitalmedel	100 000		
Investeringsbemyndigande.	326 501 000		
	<u>466 601 000</u>		<u>466 601 000</u>

E. Domänverkets fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag	630 000
inom fonden	600 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande..	29 000		
	<u>630 000</u>		<u>630 000</u>

II. LUFTFARTSFONDEN

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag ..	40 401 000
från riksstaten	100 000		
inom fonden	3 800 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande..	36 500 000		
	<u>40 401 000</u>		<u>40 401 000</u>

III. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	135 970 300
från riksstaten	62 750 000		
inom fonden	22 636 000		
Övriga kapitalmedel	215 000		
Investeringsbemyndigande..	50 369 300		
	<u>135 970 300</u>		<u>135 970 300</u>

IV. FÖRSVARETS FONDER**A. Försvarets fastighetsfond**

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	163 436 000
från riksstaten	114 018 000		
inom fonden	14 555 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande..	34 862 000		
	<u>163 436 000</u>		<u>163 436 000</u>

B. Försvarets fabriksfond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag ...	7 600 000
inom fonden	3 000 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande..	4 599 000		
	<u>7 600 000</u>		<u>7 600 000</u>

V. STATENS UTLÅNINGSFONDER**Lånefonden för bostadsbyggande**

Investeringsbemyndigande.	820 000 000	Investeringsanslag	820 000 000
---------------------------	-------------	--------------------------	-------------

Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrien

Investeringsbemyndigande.	100	Investeringsanslag	100
---------------------------	-----	--------------------------	-----

Statens bosättningslånefond

Investeringsbemyndigande.	100	Investeringsanslag	100
---------------------------	-----	--------------------------	-----

Lånefonden för allmänna samlingslokaler

Avskrivningsmedel		Investeringsanslag	9 000 000
från riksstaten	5 400 000		
Investeringsbemyndigande.	3 600 000		
	<u>9 000 000</u>		<u>9 000 000</u>

Luftfartslånefonden

Investeringsbemyndigande.	10 000 000	Investeringsanslag	10 000 000
---------------------------	------------	--------------------------	------------

Statens lånefond för universitetsstudier

Avskrivningsmedel		Investeringsanslag	10 300 000
från riksstaten	10 300 000		

Allmänna studielånefonden

Avskrivningsmedel		Investeringsanslag	10 500 000
från riksstaten	10 500 000		

Lånefonden för inventarier i studentbostäder

Investeringsbemyndigande.	3 000 000	Investeringsanslag	3 000 000
---------------------------	-----------	--------------------------	-----------

Kronotorparnas inventarielånefond

Avskrivningsmedel		Investeringsanslag	50 000
från riksstaten	50 000		

Fiskerilånefonden

Avskrivningsmedel		Investeringsanslag	950 000
från riksstaten	316 700		
Investeringsbemyndigande.	633 300		
	<u>950 000</u>		<u>950 000</u>

Statens hantverks- och industrilånefond

Investeringsbemyndigande.	4 000 000	Investeringsanslag	4 000 000
---------------------------	-----------	--------------------------	-----------

Statens lånefond för den mindre skeppsfarten

Investeringsbemyndigande.	100	Investeringsanslag	100
---------------------------	-----	--------------------------	-----

Summa investeringsbemyndiganden för statens utlåningsfonder 841 233 600

VI. FONDEN FÖR LÅNEUNDERSTÖD

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag	215 162 100
från riksstaten	75 012 000		
Övriga kapitalmedel	23 509 000		
Investeringsbemyndigande.	116 641 100		
	<u>215 162 100</u>		<u>215 162 100</u>

VII. FONDEN FÖR STATENS AKTIER

Övriga kapitalmedel	1 000	Summa investeringsanslag . .	160 023 200
Investeringsbemyndigande .	160 022 200		
	<u>160 023 200</u>		<u>160 023 200</u>

VIII. FONDEN FÖR FÖRLAG TILL STATSVERKET

Övriga kapitalmedel	4 017 000	Summa investeringsanslag . .	22 500 000
Investeringsbemyndigande..	18 483 000		
	<u>22 500 000</u>		<u>22 500 000</u>

IX. DIVERSE KAPITALFONDER

A. Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag . .	32 700 000
inom fonden	26 000 000		
Övriga kapitalmedel	100 000		
Investeringsbemyndigande.	6 600 000		
	<u>32 700 000</u>		<u>32 700 000</u>

B. Jordfonden

Investeringsbemyndigande .	4 000 000	Investeringsanslag	4 000 000
----------------------------	-----------	--------------------------	-----------

C. Statens reproduktionsanstalts fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag	120 000
inom fonden	120 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande ..	—1 000		
	<u>120 000</u>		<u>120 000</u>

**SÄGER BETRÄFFANDE SAMTLIGA
INVESTERINGSSTATER FÖR:**

Avskrivningsmedel	
från riksstaten	289 086 700
inom fonden	684 911 000
Övriga kapitalmedel	28 148 000
Investeringsbemyndigande	<u>1 748 643 200</u>
	2 750 788 900

Summa investeringsanslag 2 750 788 900

2 750 788 900

KAPITALINVESTERING

I. STATENS AFFÄRSVERKSFONDER

A. Postverket

1	Posthus m. m.		1 000
2	Inköp av fastigheter		1 000
3	Anskaffning av automobiler m. m.		900 000
	Postverkets diligenstrafik:		
4	Garagebyggnader m. m.	1 000	
5	Anskaffning av bilmateriel för diligensrörelsen ..	1 100 000	
6	Förvärv av billinjer	1 000	1 102 000
7	Postverkets dispositionsanslag		1 000
			2 005 000

B. Televerket

1	Inköp och byggande av fastigheter	16 000 000
2	Anläggning för teletekniskt utvecklingsarbete m. m.	8 000 000
3	Telefon- och telegrafanläggningar	237 300 000
4	Ljudradioanläggningar	10 500 000
5	Televisionsradioanläggningar	13 200 000
6	Radioanläggningar för kommersiell trafik	700 000
7	Radioanläggningar för luftfarten	3 500 000
8	Försvarsberedskap vid televerket	6 340 000
9	Televerkets dispositionsanslag	10 000 000
		305 540 000

C. Statens järnvägar

1	Bana och byggnader	102 300 000
2	Nybyggnad och ombyggnad av järnvägslinjer	2 000 000
3	Elektriska anläggningar	51 700 000
4	Rullande materiel och sjöfartsmateriel	138 200 000
5	Biltrafik	12 500 000
6	Försvarsberedskap vid statens järnvägar	2 300 000
7	Inventarier m. m.	8 300 000
8	Statens järnvägars dispositionsanslag	9 000 000
		326 300 000

D. Statens vattenfallsverk

1	Kraftverksbyggnader m. m.	279 000 000
2	Atomenergianläggningar	18 000 000
3	Regleringsföretag	22 500 000
4	Distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk	119 700 000
5	Inköp av vattenfall och fastigheter	1 000

6	Förvärv av enskilda företag för elektrisk distributionsverksamhet	400 000
7	Förvaltningsbyggnad för vattenfallsstyrelsen	17 000 000
8	Statens vattenfallsverks dispositionsanslag	10 000 000
		466 601 000

E. Domänverket

1	Tjänstebostäder för domänverket	600 000
2	Byggnadsarbeten m. m. vid statens försöksgårdar	30 000
		680 000
	Summa kronor	1 101 076 000

II. LUFTFARTSFONDEN**K o m m u n i k a t i o n s d e p a r t e m e n t e t :****Luftfartens markorganisation:**

1	Flygplatser m. m.	10 300 000
2	Försvarsberedskap vid luftfartsverket	100 000
3	Utbyggnad av storflygplats m. m.	30 000 000
4	Luftfartsverkets dispositionsanslag	1 000
	Summa kronor	40 401 000

III. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND**J u s t i t i e d e p a r t e m e n t e t :**

1	Vissa byggnadsarbeten för fångvården	9 500 000
---	--	-----------

U t r i k e s d e p a r t e m e n t e t :

2	Inköp, uppförande och istandsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen	2 140 000
3	Uppförande av kanslibyggnad för beskickningen i Ankara	360 000
		2 500 000

S o c i a l d e p a r t e m e n t e t :

4	Vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården	*2 500 000
5	Vissa byggnadsarbeten vid statens vårdanstalt å Svartsjö för alkoholmissbrukare	310 000
6	Vissa byggnadsarbeten vid statens vårdanstalt å Brotorp för alkoholmissbrukare	*700 000
		3 510 000

K o m m u n i k a t i o n s d e p a r t e m e n t e t :

7	Sanering m. m. inom Djurgårdsstaden i Stockholm	200 000
8	Radiohus	6 400 000
9	Televisionshus	2 500 000
10	Utbyggnad av ämbetshuset i kvarteret Uppfinnaren i Stockholm	300 000

* Beräknat belopp.

11	Byggnadsarbeten för statens bilinspektion.....	2 000 000	
12	Merkostnader för vissa byggnadsarbeten	800 000	12 200 000
Finansdepartementet:			
13	Vissa byggnadsarbeten vid tullverkets kust- och gränsbevakning m. m.		40 000
Ecklesiastikdepartementet:			
14	Nybyggnad för riksarkivet	1 000 000	
15	Nybyggnad för biblioteksdepå	1 450 000	
16	Nybyggnad för musikaliska akademien med musikhögskolan	500 000	
17	Byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala....	5 200 000	
18	Byggnadsarbeten vid universitetet i Lund.	5 080 000	
19	Byggnadsarbeten vid universitetet i Göteborg..	2 750 000	
20	Byggnadsarbeten vid universitetet i Stockholm..	4 135 000	
21	Utbyggnad av tekniska högskolan i Stockholm .	1 875 000	
22	Nybyggnader för Chalmers tekniska högskola ..	*12 200 000	
23	Nybyggnad för forskningslaboratorium i Studsvik	1 450 000	
24	Nybyggnad för lärarhögskolan i Malmö	2 000 000	
25	Vissa byggnadsarbeten vid läroanstalterna för blinda	860 000	
26	Vissa byggnadsarbeten vid skolorna för döva ..	1 755 000	40 255 000
Handelsdepartementet:			
27	Vissa skyddsarbeten vid flygtekniska försöksanstalten.....	100 000	
28	Till- och ombyggnad av personalrestauranten vid statens hantverksinstitut.....	225 000	
29	Säkerhetsanstalter för sjöfarten	1 300 000	1 625 000
Inrikesdepartementet:			
30	Vissa byggnadsåtgärder för strålskyddsverksamhet m. m.	100	
31	Nybyggnad för virusavdelning vid statens bakteriologiska laboratorium och virusinstitution vid karolinska institutet m. m.	950 000	
32	Vissa byggnadsarbeten vid statens mentalsjukhus m. m.	*43 000 000	
33	Vilhelmsro sjukhus: Om- och utbyggnadsarbeten	100	
34	Utbyggande av karolinska sjukhuset	8 640 000	
35	Uppförande av klinik för alkoholsjukdomar m. m.	2 500 000	
36	Utbyggande av akademiska sjukhuset i Uppsala	4 000 000	
37	Uppförande av en barnpsykiatrisk klinik vid lasarettet i Lund.....	100	
38	Byggnadsarbeten för länsstyrelserna	3 100 000	
39	Inköp av fastigheter för förvaltningsändamål ..	350 000	
40	Vissa skyddsrumsanläggningar	3 300 000	
41	Anordnande av en civilförsvarsskola m. m.....	500 000	66 340 300
Summa kronor			135 970 300

* Beräknat belopp.

IV. FÖRSVARETS FONDER

A. Försvarets fastighetsfond

Arméns delfond:

1	Smärre nybyggnads- och förändringsarbeten m. m.	2 000 000	
2	Vissa skyddsanordningar vid arméns anläggningar	400 000	
3	Byggnadsåtgärder, erforderliga för effektivisering av värnpliktsutbildningen	1 300 000	
4	Förråd för armén	7 000 000	
5	Vissa byggnadsarbeten för armén	8 500 000	
6	Anordnande av lokaler för försvarets forskningsanstalt	7 036 000	
7	Anordnande av lokaler för försvarsväsendets radioanstalt	500 000	
8	Anordnande av centralförråd för sjukvårdsmateriel	1 000 000	
9	Anordnande av lokaler för flygtekniska försöksanstalten	1 500 000	
10	Vissa byggnadsarbeten för fångvården	2 500 000	
11	Vissa markförvärv för armén	*6 600 000	38 336 000

Marinens delfond:

12	Smärre nybyggnads- och förändringsarbeten m. m.	500 000	
13	Vissa skyddsanordningar vid marinens anläggningar	100 000	
14	Anordnande av vissa förråd och garage	200 000	
15	Flyttning av Stockholms örlogsbas (Bergaskolorna)	1 900 000	
16	Vissa byggnadsarbeten för marinen	1 600 000	
17	Vissa markförvärv för marinen	*200 000	4 500 000

Flygvapnets delfond:

18	Smärre nybyggnads- och förändringsarbeten m. m.	1 000 000	
19	Vissa skyddsanordningar vid flygvapnets anläggningar	300 000	
20	Vissa byggnadsarbeten för flygvapnet	11 100 000	
21	Vissa flygfältsarbeten m. m.	28 000 000	
22	Anläggningar för el- och teleutrustning	4 000 000	
23	Vissa markförvärv för flygvapnet	*1 200 000	45 600 000

Befästningars delfond:

24	Anordnande av vissa fartygstunnlar	260 000	
25	Berghangarer	100 000	
26	Anordnande av vissa drivmedelsförråd	7 480 000	
27	Vissa ammunitionsförråd	4 800 000	
28	Anordnande av vissa förråd för marinen m. m. .	2 500 000	
29	Uppställningsplatser för radarstationer	4 730 000	
30	Vissa fortifikatoriska anordningar för kustartilleribatterier	10 500 000	
31	Anordnande av vissa lokaler för luftbevakningen m. m.	12 150 000	
32	Tygmaterieförråd i berg	2 130 000	
33	Bergverkstäder vid flygvapnet	130 000	

* Beräknat belopp.

34	Fullträffsäkra uppehållsplatser	2 420 000	
35	Flyttning av Stockholms örlogsbas (Muskövarvet)	15 500 000	
36	Anläggningar för robotvapen	1 500 000	
37	Övriga befästningsarbeten	9 600 000	
38	Vissa markförvärv för befästningar	*1 200 000	75 000 000
			168 486 000

B. Försvarets fabriksfond

1	Anskaffning av maskiner och utrustning m. m. för försvarets fabriksverk	2 500 000	
2	Vissa byggnadsarbeten för försvarets fabriksverk	1 600 000	
3	Uppförande av centraltvätteri för västra Sverige	1 650 000	
4	Anskaffning av maskiner och annan utrustning för centraltvätteri för västra Sverige	1 850 000	7 600 000
			7 600 000
		Summa kronor	171 036 000

V. STATENS UTLÅNINGSFONDER**S o c i a l d e p a r t e m e n t e t :**

1	Lånefonden för bostadsbyggande	820 000 000	
2	Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrien	100	
3	Statens bosättningslånefond	100	
4	Lånefonden för allmänna samlingslokaler	*9 000 000	829 000 200

K o m m u n i k a t i o n s d e p a r t e m e n t e t :

5	Luftfartslånefonden		10 000 000
---	---------------------------	--	------------

E c k l e s i a s t i k d e p a r t e m e n t e t :

6	Statens lånefond för universitetsstudier	*10 300 000	
7	Allmänna studielånefonden	*10 500 000	
8	Lånefonden för inventarier i studentbostäder	3 000 000	23 800 000

J o r d b r u k s d e p a r t e m e n t e t :

9	Kronotorparnas inventarielånefond	50 000	
10	Fiskerilånefonden	950 000	1 000 000

H a n d e l s d e p a r t e m e n t e t :

11	Statens hantverks- och industrilånefond	4 000 000	
12	Statens lånefond för den mindre skeppsfarten ..	100	4 000 100
		Summa kronor	867 800 300

* Beräknat belopp.

VI. FONDEN FÖR LÅNEUNDERSTÖD

Försvarsdepartementet:

1	Lån för värmeförsörjningen vid försvarets forskningsanstalt m. m.....		2 750 000
---	---	--	-----------

Socialdepartementet:

2	Lån till nybyggnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare	811 000	
3	Räntefria lån till bostadsbyggande	90 000 000	
4	Lån till anordnande av kollektiva tvätterier ...	700 000	91 511 000

Kommunikationsdepartementet:

5	Garanti till Aktiebolaget Aerotransport för 1959 60		5 000 000
---	---	--	-----------

Ecklesiastikdepartementet:

6	Lån till Uppsala studentkår.....		1 000
---	----------------------------------	--	-------

Handelsdepartementet:

7	Lån till Aktiebolaget Atomenergi	20 000 000	
8	Lån till Aktiebolaget Oljetransit	1 500 000	
9	Lån till utbyggnad av oljelagringen	72 000 000	
10	Lån till Aktiebolaget Statens skogsindustrier....	20 000 000	113 500 000

Inrikesdepartementet:

11	Lån till utländska läkare för viss efterutbildning	100	
12	Lån till Gotlands läns landsting för utbyggnad av lasarettet i Visby	800 000	
13	Lån till Svenska diakonsällskapet för vissa byggnadsarbeten	750 000	
14	Lån till Göteborgs Diakoniss-sällskap	200 000	
15	Lån till sällskapet Eugeniahemmet	100 000	
16	Lån till föreningen Kronprinsessan Victorias kustsanatorium för vissa ombyggnadsarbeten.....	550 000	2 400 100
Summa kronor			215 162 100

VII. FONDEN FÖR STATENS AKTIER

Finansdepartementet:

1	Inlösen av aktier i Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag	160 023 200
---	---	-------------

VIII. FONDEN FÖR FÖRLAG TILL STATSVERKET

Utrikesdepartementet:

1	Utförande av beskickningsanläggningar i Moskva och Stockholm	3 000 000
---	--	-----------

Finansdepartementet:

2	Vissa projekteringskostnader	15 000 000
---	------------------------------------	------------

Handelsdepartementet:

3	Dispositionsanslag för legodriften vid vissa staten tillhöriga gruvor i Västerbottens län		4 500 000
	Summa kronor		22 500 000

IX. DIVERSE KAPITALFONDER

Kommunikationsdepartementet:

	Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond:		
1	Garage- och förrådsbyggnader m. m.	3 200 000	
	Maskincentralförråd:		
2	Motorfordon och vägmaskiner		
	m. m.	28 000 000	
3	Flytande materiel	500 000	28 500 000
4	Väg- och vattenbyggnadsverkets dispositionsanslag	1 000 000	32 700 000

Jordbruksdepartementet:

5	Jordfonden	4 000 000	
	Statens reproduktionsanstalts fond:		
6	Utökad maskinell utrustning	110 000	
7	Ersättningsanskaffningar och förnyelsearbeten	10 000	120 000
	Summa kronor		4 120 000
			36 820 000

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 janu-
ari 1960.*

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, NORDLANDER.

Med åberopande av de beslut om förslag till riksdagen angående statsverkets inkomster och utgifter för budgetåret 1960/61, som Kungl. Maj:t på hemställan av vederbörande föredragande enligt statsrådsprotokollet för denna dag fattat, föredrager chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, förslag till proposition angående statsverkets tillstånd och behov under nämnda budgetår av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Departementschefen hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att godkänna sistnämnda förslag, vid vilket fogats specifikationer av inkomsterna och utgifterna å riksstaten, och alltså upptaga statsverkets inkomster och utgifter i enlighet med förslaget.

Med bifall till vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att proposition skall i enlighet med förslaget avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Ragnar Sohlman

INKOMSTER Å DRIFTBUDGETEN

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 januari 1960.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, NORDLANDER.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anför.

Jag anhåller nu att få underställa Kungl. Maj:ts prövning finansplan och beräkning av inkomster å driftbudgeten för budgetåret 1960/61 jämte därmed sammanhängande frågor.

Härvid har jag att anmäla riksräkenskapsverkets skrivelse den 9 december 1959 med inkomstberäkning för nämnda budgetår (*bihang 1*).

Finansplanen

1. **Den internationella utvecklingen.** Det ekonomiska läget i utlandet har enligt den preliminära nationalbudgeten för 1960 (*bihang 2*) under större delen av 1959 karakteriserats av en allmän konjunkturuppgång. Bortsett från Förenta staterna, där stålstrejken medförde en viss produktionsnedgång under hösten, har takten i produktionstillväxten successivt ökat. Den samlade bruttonationalprodukten för OEEC-länderna kan uppskattas ha stigit volymmässigt med omkring 4 procent från 1958 till 1959; motsvarande siffra för Förenta staterna beräknas ha varit 6 procent. Den allmänna efterfrågeexpansionen har burits upp av stigande utrikeshandel, privat konsumtion och byggnadsverksamhet. En viss lageruppbyggnad har ägt rum i Västeuropa under framför allt senare delen av 1959, medan den amerikanska lageruppladdningen under första halvåret synes ha följts av en nedgång till följd av förbrukningen av ställagren.

Efterfrågestegringen, som i allmänhet kunnat försiggå utan någon överanstängning av tillgängliga produktionsresurser, kan väntas fortsätta under 1960. I *Förenata staterna* räknar man med fortsatta stegringar för den privata konsumtionen och företagsinvesteringarna, medan en viss dämpning synes vara att emotse för bostadsbyggandet och de federala köpen. Det stora lageruppbbyggnadsbehov som uppstått som en följd av stålstrejken torde under första halvåret påtagligt kunna bidra till en fortsatt ökning av totalefterfrågan. Möjligheten av en avmattning i den amerikanska ekonomin mot slutet av 1960 kan dock inte uteslutas. Utsikterna för en fortsatt konjunkturuppgång i *Västeuropa* synes mycket goda. För de länder där officiella prognoser gjorts för bruttonationalprodukten under 1960 pekar siffrorna i allmänhet på en minst lika stor ökning som mellan 1958 och 1959. Livligare investeringsverksamhet både vad beträffar fasta anläggningar och lager samt stigande export utgör huvudelementen i denna utveckling. Den privata konsumtionen väntas vanligen stiga i takt med selsättnings- och inkomstökningarna. En allmän åtstramning av finanspolitiken har ägt rum under 1959, men av allt att döma kommer de offentliga investerings- och konsumtionsutgifterna att fortsätta sin stegring.

En uppgång i de västeuropeiska ländernas bruttonationalprodukt i den angivna takten innebär, att i flertalet länder alltjämt outnyttjade resurser i form av arbetskraft och anläggningar förmodligen kommer att tas i anspråk. Därmed ökas också risken för prisstegringar. Med undantag för framför allt Västtyskland, där efterfrågan redan under 1959 på väsentliga områden tenderade att överstiga tillgången på varor och arbetskraft, har de under hösten inträffade begränsade prishöjningarna nästan helt föranletts av det dåliga skördeutfallet. Utvecklingen på kostnadssidan med en väntad stegring i lönehöjningstakten och återhämtade råvarupriser torde emellertid medföra en viss förstärkning av prisstegringsimpulserna under 1960, även om produktivitetsökningen fortsätter. För att förhindra en sådan utveckling har myndigheterna i bland annat Frankrike och Storbritannien tagit initiativ till direkta prissänkningar för vissa produkter. I övrigt har den ekonomiska politiken i de västeuropeiska länderna i växande grad tagit sikte på att i tid stävja tendenser till överafterfrågan. Diskontohöjningarna i Danmark, Nederländerna, Belgien och Västtyskland utgör exempel härpå liksom den allmänna nedskärningen av budgetunderskotten.

Konjunkturutvecklingen i utlandet under 1960 kan sammanfattningsvis väntas bli präglad av fortsatt expansion. Stigande efterfrågan i industriländerna och fortskridande förbättring av råvaruländernas valutaläge kommer av allt att döma att möjliggöra en ytterligare utvidgning av världshandeln. I *Västeuropa* kan ett mera fullständigt utnyttjande av produktionsresurserna tillsammans med en fortsatt efterfrågeökning resultera i vissa, förmodligen begränsade prisstegringar. Även i *Förenata staterna* synes konjunkturuppgången kunna fortsätta under 1960, ehuru en viss efterfrågeavmattning kan göra sig gällande mot slutet av året.

2. Den ekonomiska utvecklingen inom landet. Efter avmattningen under 1958 kom den svenska ekonomin under 1959 in i ett skede med kraftigt stigande aktivitetsnivå. Till en betydande del hänger denna ökade aktivitet samman med en uppgång i *exporten*, som kom till stånd under inflytande av det internationella konjunkturuppsvinget. Exporten ökade med 5 procent i värde och 7 procent i volym från 1958 till 1959. Exportökningen var särskilt betydande för skogsindustriprodukter samt järn och stål, men även övriga varugrupper med undantag för jordbruksprodukter visade en volymmässig uppgång. *Importen* blev värdemässigt sett oförändrad jämfört med 1958; i volym räknat noterades en uppgång med 2 procent. Importvolymen ökade för bland annat livsmedel, textilvaror samt järn och stål, medan importen av verkstadsprodukter visade en nedgång. Den i förhållande till produktionsökningen relativt ringa importökningen får sannolikt främst sättas i samband med att råvarulagren sjönk något, och att den föga importkrävande byggnadsverksamheten svarade för en stor andel i produktionsstegringen. Dessutom gäller för både export och import, att den reella volymökningen från 1958 till 1959 underskattas något på grund av omläggningen av handelsstatistiken vid årsskiftet 1958—1959. — Den tidigare nedgången i utrikeshandelns priser efterträddes av en viss uppgång mot slutet av 1959. Genomsnittligt sett låg dock priserna lägre 1959 än 1958. Priserörelserna gick ungefär parallellt på export- och importsidan, varför bytesförhållandet blev oförändrat.

Bytesbalansen utvecklades på ett mycket gynnsamt sätt under 1959 och visade för första gången sedan 1953 ett överskott som preliminärt beräknats till 150 miljoner kronor. I förhållande till föregående år innebär detta en förbättring med drygt 400 miljoner kronor. Från årsskiftet 1958—1959 till utgången av november 1959 steg den totala valutareserven med 268 miljoner kronor till 3 259 miljoner kronor. Valutareservens ökning blev något mindre än vad som var anledning att vänta med ledning av bytesbalansen, främst på grund av inbetalningar till Internationella valutafonden. Den s. k. förskjutningsposten, som under en följd av år uppgått till betydande belopp men sannolikt till stor del varit uttryck för ofullkomligheter i statistiken, har däremot under 1959 nedgått till en obetydlighet; denna nedgång torde åtminstone delvis sammanhånga med de speciella tidsförskjutningar i utrikeshandeln som förorsakades av tulljusteringarna vid årets början.

Inom landet disponerades de tillgängliga resurserna på sådant sätt att tendensen till en snabbare stegring av de fasta *investeringarna* än av konsumtionen visade sig bestå. Resultatet blev en ytterligare höjning av investeringskvoten från 1958 års redan höga nivå. Den kraftigaste investeringsökningen (12 procent i volym) ägde rum inom den statliga sektorn, främst inom vägväsendet, där beredskapsarbeten innebar en exceptionell utvidgning av arbetsstyrkan; betydande öknningar registreras också för televerkets, vattenfallsverkets och statens järnvägars investeringar. De kommunala investeringarna beräknas ha stigit med 5 procent och de privata med i det närmaste lika mycket. För industrins investeringar synes den kraf-

tiga ökningen under 1958 ha följts av en ny fastän mindre stegring. Bostadsbyggandet visade en ytterligare uppgång, och antalet färdigställda lägenheter kan uppskattas ha stigit till den nya rekordnivån 69 000. Totalt beräknas bruttoinvesteringarna ha ökat med 6 procent i volym från 1958 till 1959, vilket är en lika stor stegring som från 1957 till 1958. De mycket preliminära uppskattningar som gjorts av lagerutvecklingen pekar däremot på en betydande lagernedgång under 1959. Exportökningen detta år baserades till stor del på en utförsäljning av under tidigare år, särskilt 1957, ackumulerade överskottslager.

Den offentliga *konsumtionen* synes ha stigit med 7 procent i volym och den privata med drygt 3 procent från 1958 till 1959, vilket i båda fallen innebär en något höjd stegringstakt jämfört med de närmast föregående åren. Inköp samt drift och underhåll av personbilar har tillsammans med inköp av inventarier av olika slag svarat för en betydande del av ökningen i den privata konsumtionen under 1959. Hushållens förvärvsinkomster visade en nominell uppgång med 4 1/2 procent 1958—1959, medan ökningen i de disponibla inkomsterna blev lägre eller knappt 4 procent, beroende på att de direkta skatterna och avgifterna till stat och kommun ökade mer än inkomstöverföringarna i form av folkpensioner m. m. Efter att ha hållit sig oförändrad från april 1958 till juli 1959, steg konsumentprisindex något under senare delen av 1959, väsentligen på grund av en uppgång för livsmedel och vissa tjänster.

Den stigande efterfrågan medförde en kraftig *produktionsökning*, som preliminärt beräknats till 4 1/2 procent. Denna expansionstakt, som ligger högre än genomsnittet för 1950-talet, möjliggjordes bland annat av att den föregående konjunkturavmattningen tillsammans med befolkningsutvecklingen hade skapat vissa arbetskraftsreserver, som kunde utnyttjas. Den relativt sett största produktionsuppgången (8 procent) svarade byggnads- och anläggningsverksamheten för. Industriproduktionen synes ha ökat med drygt 3 procent.

Den föregående beskrivningen av det ekonomiska läget under 1959 har huvudsakligen utgått från genomsnittstal, vilka döljer den snabba förändring av konjunkturläget som ägde rum under årets lopp. Denna förändring har bland annat kommit till uttryck på *arbetsmarknaden*. Sysselsättningen steg successivt under 1959 i en sådan omfattning att arbetslösheten, som uppnått ett maximum vid årets början, fr. o. m. vårmånaderna sjönk under föregående års nivå och vid årets slut kom ned i 1956 års låga siffror. I december var den hos arbetsförmedlingarna registrerade arbetslösheten 1,9 procent (inom arbetslöshetskassorna) mot 3,3 procent samma månad 1958. Arbetsmarknadsläget kan betecknas som väl balanserat, men det saknas inte tecken på en begynnande överspänning. På en del områden, särskilt byggnadsbranschen och metallindustrin, har nämligen knapphet på vissa slag av arbetskraft registrerats.

Beträffande *utsikterna för 1960* framhålles i nationalbudgeten, att den svenska exportindustrin kan vänta fortsatt ökning av sina avsättningsmög-

ligheter, sedan det internationella uppsvinget nu synes på väg in i ett skede med knapphet på arbetskraft och tendenser till prisstegring. De i bihang 2 redovisade undersökningarna, närmast gällande tendenserna under den första delen av året, pekar på en uppgång med åtminstone 5 procent i exportvolym. Tack vare redan höjda prisnoteringar väntas en stegring i exportvärdet med ytterligare ett par procent. För importens del tyder de för dagen kända tendenserna på att importutgifterna skulle komma att hålla sig inom ramen för vad som kan finansieras med löpande exportinkomster. Bytesbalansen skulle alltså kunna väntas väga jämnt under den period som nu kan överblickas. Trots den dämpning av efterfrågan särskilt ifråga om konsumtionsvaror som åstadkommes genom den allmänna varuskatten kan man även inom landet vänta en sådan efterfrågeökning att produktionsresurserna småningom kommer att utnyttjas så långt arbetskrafttillgångarna medger.

Särskilt stark konjunkturstimulans kan väntas från näringslivets köp av maskiner och transportmedel. Sålunda innebär industrins investeringsplaner för 1960, sådana dessa redovisats i höstens investeringsenkät, en starkare investeringsökning än något år på 1950-talet; ökningen har i de nationalbudgetmässiga beräkningarna (bihang 2) uppskattats till 13 procent. Den lagerminskning på sannolikt mer än en halv miljard kronor som ägt rum under 1959 synes dessutom ha fört med sig att lagren såväl av råvaror som halvfabrikat och färdigvaror på de flesta håll kommit ned i en normal eller undernormal nivå. Såväl den allmänna konjunkturoptimismen som det rent tekniska behovet av ökade lager vid ökande produktion och affärsaktivitet kan därför väntas dra med sig ett behov av lagerinvesteringar, som innebär ett betydande krav på folkhushållets resurser under 1960. Den höga likviditet som råder i banksystemet och som avspeglar en likaledes hög likviditet inom de enskilda företagen innebär också att dessa har stora möjligheter att finansiera ökade investeringar i såväl fast som rörligt realkapital.

Även från den offentliga sektorn väntas en efterfrågeökning, som dock blir relativt begränsad särskilt genom återhållsamhet i fråga om statliga investeringar. På ett par inte oviktiga investeringsområden sker en viss dämpning av efterfrågan; bostads- och vägbyggandet som av arbetsmarknadsskäl ökades under 1959, torde nu komma att bli något lägre. Ifråga om konsumtionen har redan framhållits, att denna kommer att dämpas av den allmänna varuskatten, vars effekt dock till en del uppväges av inkomstöverföringar — särskilt folkpensionsförbättringarna — och sänkta inkomstskatter. I övrigt torde konsumtionsefterfrågans utveckling väsentligen komma att betingas av relationen mellan löne- och prisförändringar under året. De konjunkturuppdrivande krafterna synes nämligen i dagens läge vara så starka att ökad sysselsättning kommer att uppnås under 1960 relativt oberoende av vad som via lönehöjningar kan komma att ske med den svenska industrins konkurrensförmåga och därmed också med sysselsättningen på längre sikt.

3. Den ekonomiska politiken. Den översikt över utvecklingen inom den svenska ekonomin under det gångna året som jag här lämnat, visar på en markerad förbättring i arbetsmarknadsläget och en total produktionsökning som enligt preliminära beräkningar överstiger genomsnittet för 1950-talet. Samtidigt har prisnivån varit stabil och balansen i vår utrikeshandel har förbättrats med över 400 miljoner kronor, genom att 1958 års underskott på inte fullt 300 miljoner kronor förbytts i ett överskott om cirka 150 miljoner kronor. Snabbheten i konjunkturuppgången avspeglas bland annat i en fortgående minskning av arbetslösheten trots en betydande ökning av antalet arbetsföra. Redan under vårmånaderna hade arbetslösheten sjunkit under 1958 års nivå och den relativa förbättringen har sedan fortsatt. Industrins produktion, som ännu under andra kvartalet låg kvar på 1958 års nivå, hade i oktober stigit med 6 procent över nivån året före.

Det ökade produktionsresultatet har tagits i anspråk bland annat för en betydande ökning av kapitalbildningen såväl inom näringslivet som inom den offentliga sektorn och därvid framför allt inom vägväsendet och energiproduktionen. Bostadsbyggandets volym nådde en ny rekordnivå med ett tillskott av färdigställda lägenheter som uppgick till 69 000.

De under 1959 uppnådda resultaten är betingade såväl av den ekonomiska politiken som av uppsvinget i den utländska konjunkturen. Ökningen i de statliga investeringarna under 1959 har, liksom uppgången i bostadsbyggandet, varit en betydelsefull sysselsättningsstödjande faktor. Insatserna för beredskapsarbeten och åtgärder för omskolning och omflyttning av friställd arbetskraft ökades under kalenderåret 1959 med ca 250 miljoner kronor. Mot slutet av året sysselsattes omkring 15 000 personer direkt i beredskapsarbeten och omskolningskurser. Detta antal var ca 9 000 högre än vid samma tid 1958 och får ses som ett utslag av beslutsamheten att inte låta förra vinterns höga arbetslöshetstal upprepas. De direkt sysselsättningskapande åtgärderna hade uppnått sin fulla effekt våren 1959. Jag är medveten om att det hade varit önskvärt, om denna nivå hade kunnat nås redan på ett tidigare stadium. Som jag i ett annat sammanhang framhållit, pekar erfarenheterna under den senaste konjunkturavmattningen därför på behovet av säkrare och snabbare metoder för bedömning av konjunkturutvecklingen och på önskvärdheten av en intensifierad beredskapsplanering såväl hos statens verk och myndigheter som hos kommunerna.

Ett verksamt medel i konjunkturpolitiken utgjorde frisläppandet av investeringsfonder hos enskilda företag. Av betydelse har även varit det delvis forcerade ianspråktagandet av tidigare fonderade konjunktur- och prisutjämningsavgifter. Det för vårt land unika — och i utlandet uppmärksammade — förhållandet, att industrins investeringar varit starkt stigande under hela avmattningsperioden, torde sålunda i hög grad förklaras av möjligheterna att utnyttja dylika fonder. Stabiliseringspolitiken har således vid sidan av den omedelbara effekten på sysselsättningen lett till en förbättring av vårt näringslivs utgångsläge inför det intensifierade handelsutbyte länderna emellan som vi har att vänta.

Den konjunkturstödjande inriktningen av finanspolitiken medförde att underskottet i statsbudgeten ökade, vilket i sin tur ledde till en ökning av näringslivets likviditet. Den höga likviditeten i förening med en som det förefaller betydande lageravveckling under 1959 har otvivelaktigt ökat riskerna för en alltför snabb efterfrågeexpansion under innevarande år. Den under 1959 alltmer accentuerade konjunkturuppgången såväl i Sverige som i utlandet gjorde en skärpning av den ekonomiska politiken erforderlig. Tillstånd att utnyttja investeringsfonder har sålunda fr. o. m. början av september månad ej längre givits, och vid meddelandet av igångsättnings-tillstånd för byggnadsarbete har under hösten restriktivitet måst iakttagas med hänsyn till tillgången på arbetskraft. Vidare har riksbanken signalerat en skärpt vaksamhet inför den fortgående utlåningsökningen i affärsbankerna. Den förutsebara utvecklingen av statsutgifterna liksom sannolikheten av ett även under 1960 fortgående konjunkturuppsving ställde därutöver krav på en väsentlig finanspolitisk åtstramning.

De motiv för en förstärkning av statsinkomsterna som redovisades vid framläggandet av förslaget till en allmän varuskatt, har sedan dess endast fått ökad styrka. Det beslut i skattefrågan som fattades av fjolårets riksdag medför en avgörande åtstramning av finanspolitiken från och med början av innevarande år, innebärande en köpkraftsindragning med netto drygt en miljard kronor för helt år.

Det material som i den preliminära nationalbudgeten framlägges till bedömning av den ekonomiska utvecklingen under 1960 bär vittne om en mycket stark expansionskraft inom det svenska näringslivet. För industrins investeringar förutses sålunda en uppgång på inte mindre än 13 procent. Den omsvängning från lageravveckling till lageruppyggnad som i flera länder redan ägt rum kan i vårt land väntas inträffa under innevarande år och representerar därmed ett mycket stort tillskott till efterfrågeökningen under 1960. Den betydande förbättringen i bytesbalansen under fjolåret kan i inte oväsentlig grad tillskrivas just det förhållandet att lageruppyggnaden i Sverige kommer vid en något senare tidpunkt än i våra viktigare avnämrländer.

Den svenska utvecklingen står i naturlig samklang med utvecklingen inom övriga länder i Västeuropa. De goda utsikterna för den svenska exporten återspeglar det fortsatta internationella konjunkturuppsvinget. Detta har hittills präglats av en påfallande prisstabilitet. En betydande produktionsuppgång har kunnat äga rum genom utnyttjande av existerande kapacitetsreserver och utan att ännu ha medfört några mer märkbara tendenser till överkonjunktur. På senare tid synes dock kapacitetsgränsen vara på väg att uppnås inom en del sektorer bland annat i England och Västtyskland och vissa, ehuru sannolikt begränsade, prisstegringar torde vara att vänta i dessa länder.

Till den gynnsamma bilden av den internationella konjunkturen bidrar också det förhållandet, att förutsättningarna för en snabb och balanserad expansion av världshandeln nu framstår som mera löftesrika än ännu för

något år sedan. Den tendens till utjämning av guld- och valutareserverna som förelåg redan under 1958 — och som bland andra faktorer möjliggjorde för en lång rad länder att övergå till yttre konvertibilitet för sina valutor — har bestått även under 1959. Särskilt har utvecklingen av Förenta staternas betalningsbalans inneburit en väsentlig ökning av guld- och dollarbehållningarna utanför Förenta staterna. Det amerikanska underskottet i betalningsbalansen har under den senaste tvåårsperioden uppgått till över 7 miljarder dollar. Det amerikanska valutautflödet har huvudsakligen kommit länder i Västeuropa till godo. Samtidigt härmed har med bidrag även från svensk sida en kraftig förstärkning under fjolåret skett av Internationella valutafondens resurser. Tillsammans med nu inflytande återbetalningar på tidigare lämnade krediter innebär nytillskottet av kapital, att fonden under de närmaste åren kommer att kunna spela en betydelsefull roll, när det gäller att utjämna uppkommande valutasvårigheter av tillfällig art bland medlemsländerna och därmed undanröja orsaker till störningar i den världsekonomiska utvecklingen.

På det europeiska valutaområdet har, såsom jag i annat sammanhang redovisat, det europeiska monetära avtalet under 1959 fungerat tillfredsställande och den europeiska fonden har behövt tagas i anspråk i blott mindre utsträckning.

För den överblickbara framtiden synes således möjligheter föreligga för en fortsatt gynnsam utveckling av de internationella betalningsförhållandena, åtminstone för industriländernas vidkommande. Härigenom skapas ökade möjligheter att bibehålla och utsträcka den grad av valutakonvertibilitet som redan uppnåtts.

Å andra sidan kvarstår eller skärpes de underutvecklade, huvudsakligen råvaruproducerande, ländernas valuta- och kapitalförsörjningsproblem. Visserligen har dessa länder fått ökad tillgång till internationella krediter såväl genom exportkreditgivning från industriländerna som långivning främst från Förenta staterna och Världsbanken, vars garantikapital nyligen fördubblats, men mottagarländernas möjligheter att inom ramen för sina exportintäkter finansiera ytterligare upplåning på marknadsmässiga villkor är begränsade. Det är mot denna bakgrund man får se det förslag till en ny internationell finansieringsinstitution (IDA), som inom kort torde komma att föreläggas Världsbankens medlemsländer för godkännande. IDA avses tillhandahålla de underutvecklade länderna investeringskrediter på särskilt förmånliga ränte- och återbetalningsvillkor. Grundkapitalet torde komma att bli en miljard dollar, vilket för Sveriges del skulle medföra en insats över en femårsperiod av drygt 50 miljoner kronor. Realistiskt att döma kommer emellertid de underutvecklade ländernas betydande behov av kapitaltillskott utifrån för en snabbare industrialisering och en höjning av stora befolkningslagers nu mycket låga levnadsnivå att i framtiden göra ytterligare åtgärder på detta område nödvändiga. Även bortsett från de politiska faktorerna — som här naturligtvis spelar en avsevärd roll — lär redan intresset av växande handel med dessa länder från den industrialiserade världens sida

komma att medföra behov av en vidgad kreditgivning. Detta kommer i sin tur att ställa den ekonomiska politiken i de rikare länderna inför kravet att åstadkomma ett ökat sparande för att finansiera en dylik internationell låneverksamhet. Också en större beredvillighet från industriländernas sida att vidga den kommersiella importen från områden under utveckling får förutsättas bli ett viktigt inslag i den utrikesekonomiska bilden under framförliggande år.

Det är inte endast på valuta- och kapitalområdet som det gångna året skapat bättre förutsättningar för en expansion av världshandeln under 1960-talet på friare och mera multilateral bas än som tidigare under efterkrigstiden varit fallet. Direkta åtgärder på handelsliberaliseringens fält har tillkommit, delvis såsom en reflex av betalningsutvecklingen. Åtskilliga länder, framför allt i Västeuropa och däribland Sverige, har redan genom successiva beslut reducerat såväl importrestriktionerna över huvud taget som deras diskriminerande verkan mot speciellt Förenta staterna. Denna utveckling har betingats inte minst av förändringen i den amerikanska betalningsbalansen.

Medan avvecklingen av de kvantitativa handelshindren således främst äger rum på världsvid bas, har som känt de viktigaste framstegen i tullhänseende gjorts eller planerats inom de regionala grupperingarna i Europa liksom i Latinamerika. Utförliga redogörelser för de europeiska marknadsplanerna har tidigare lämnats riksdagen i olika sammanhang, och chefen för handelsdepartementet kommer senare att anmäla frågan om Sveriges anslutning till den europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA). Enligt den konvention om upprättandet av EFTA som numera undertecknats av de sju medlemsstaternas regeringar kommer den inbördes tullavvecklingen att äga rum under perioden fram till år 1970 med början i form av en 20-procentig tullsänkning den 1 juli innevarande år. Någon klarhet har ännu icke nåtts om det fortsatta samarbetet mellan EFTA-länderna och de sex Romstaternas gemensamma marknad. Från de förstnämndas sida är avsikten emellertid att snarast genom förhandlingar söka åstadkomma en uppgörelse, innebärande att de båda grupperna ömsesidigt utsträcker till varandra de handelspolitiska fördelar som beviljas inom gruppen. Det är i hög grad önskvärt att en överenskommelse uppnås, vilket för svensk del skulle innebära såväl vidgade exportmöjligheter på den gemensamma marknaden som ökad konkurrens inom landet från importsidan.

Verkningarna på kort sikt för den svenska ekonomin av de beslut på det handels- och tullpolitiska området som nu fattats eller står inför sitt förverkligande kan inte med säkerhet bedömas. I stort sett kan de för utrikeshandelns del väntas spela endast en mindre roll under år 1960. Rent generellt bör åtgärder på världsvid bas verka främjande för utvecklingen av vår export, liksom de på importsidan kan öka våra möjligheter att köpa på den billigaste marknaden. En viss pristryckande effekt på importsidan bör erhållas redan under innevarande år genom tullsänkningarna inom EFTA den 1 juli, och det framstår som sannolikt att denna verkan kan förstärkas ge-

nom priskonkurrens också från länder utanför EFTA. Någon mera avsevärd omläggning från hemmaproducerade varor till import förutses dock knappast komma att inträffa under 1960. För exportens del kan effekten av tullsänkningarna inom EFTA-området komma att motvägas av förluster på andra marknader eller av att man inom EFTA-länderna möts av hårdnande konkurrens från bland annat sexstaterna.

På längre sikt spelar dock självfallet utgången av de europeiska marknadsförhandlingarna en väsentlig roll för gestaltningen av vår utrikeshandel och vår produktionsstruktur och därmed för våra möjligheter att realisera en fortgående höjning av den svenska levnadsnivån. Av avgörande betydelse blir i vilket allmänt ekonomiskt klimat handelns frigörelse och de olika marknadsprojekten kommer att genomföras. För närvarande ter sig utsikterna härvidlag rätt gynnsamma. Det framstår också som klart, att de framförliggande åren kommer att präglas av ökat internationellt samarbete i syfte att bibehålla en stabil världskonjunktur utan överslag i inflationistisk eller depressiv riktning. Samarbetet inom OEEC i dessa frågor har på senare tid erhållit ökad stadga och intensitet. Även inom Förenta Nationernas ram uppmärksammas dylika problem i växande omfattning. Ett visst samarbete i fråga om den ekonomiska politiken förutses även komma till stånd mellan medlemsländerna i EFTA för att förverkliga i konventionen uttalade syften, bland annat full sysselsättning och jämn ekonomisk expansion. Jag finner dessa tecken glädjande, ehuru såsom jag tidigare framhållit, det finns skäl att varna för en alltför optimistisk tro på att man på denna väg snabbt skall nå mera betydande resultat. Från svensk sida bör emellertid strävanden av denna art också fortsättningsvis erhålla allt stöd.

De internationella handelspolitiska perspektiven ställer således i främsta rummet krav på oss själva och på den inhemska politiken. Det är på den det beror, om vi skall kunna rätt utnyttja de chanser som nya marknader och över huvud taget ett friare exportklimat erbjuder. Ansträngningarna måste inriktas på att bibehålla och öka de svenska exportvarornas konkurrenskraft och att anpassa produktionsstrukturen efter de nya avsättningsvillkoren, både hemma och ute. Samtidigt får den ekonomiska politiken genom den fortskridande handelsliberaliseringen och de internationella bindningarna vidkännas en inskränkning i de medel som eljest hade kunnat brukas för att hålla ekonomin i balans. I praktiken har vi avhånt oss möjligheten — fränsett i rena krislägen — att föra en autonom växelkurspolitik eller att begränsa vår import genom kvantitativa restriktioner och tullar. I en viss mening kan detta sägas innebära snävare villkor för den ekonomiska politiken, men vi bör kunna acceptera detta, eftersom vi otvivelaktigt på längre sikt har mer att vinna än att förlora på en liberalisering av det internationella varuutbytet. Vi måste dock vara på det klara med att strävanden att uppnå en stabil full sysselsättning med bibehållande av en liberaliserad utrikeshandel inte kan förverkligas enbart genom generella medel. För att utan störningar på arbetsmarknaden kunna tillvarata de möjligheter till ökad produktivitet som en intensifierad internationell arbetsfördelning erbjuder,

måste vi i fortsättningen i högre grad än hittills genom aktiva insatser underlätta överflyttning av arbetskraft och kapital till de mest effektiva näringsgrenarna.

Genom den expansionskraft som den privata sektorn för närvarande uppvisar kan betydande spänningar uppkomma i vår ekonomi under 1960. Den dominerande uppgiften för den ekonomiska politiken blir i detta läge att effektivt bekämpa inflationsriskerna såväl från efterfrågesidan som från kostnadssidan. Omsorgen om vårt internationella konkurrensläge och vikten av att kunna möta de stigande behoven på samhällslivets olika områden gör det vidare angeläget, att den balansskapande politiken utformas på ett sådant sätt att utrymme beredes för en fortsatt hög kapitalbildning.

Det nu framlagda budgetförslaget präglas av dessa målsättningar och av den förändring i konjunkturläget som inträtt sedan föregående års statsverksproposition anmälades. Kostnaderna för arbetsmarknadsstyrelsens selsättningsstödjande åtgärder har sålunda i riksstatsförslaget upptagits till ett belopp som är ca 100 miljoner kronor lägre än det som beräknas belasta innevarande års budget. Anslagsberäkningen återspeglar den ökade efterfrågan på arbetskraft under 1960/61 som konjunkturuppgången gör sannolik. Minskningen av anslagen innebär sålunda inte att samhällets beredskap mot arbetslöshet försvagas. De beräknade utgifterna för arbetsmarknadspolitik ligger alltså på en högre nivå än som varit normalt före den senaste avmattningsperioden. Minskningen jämfört med innevarande budgetår gäller beredskapsarbetena. Däremot förutses en fortsatt stegring av utgifterna för främjande av omskolning, yrkesutbildning och omflyttning av arbetskraft, alltså för anpassning på arbetsmarknaden. De förhållanden som gör större samhälleliga insatser inom arbetsmarknadspolitikerna erforderliga även på längre sikt har jag tidigare utförligt redovisat, bland annat i samband med anmälan av förslaget till allmän varuskatt, och jag behöver icke upprepa dem i detta sammanhang.

Ett väsentligt mål för den statliga budgetpolitiken är att motverka det enskilda näringslivets konjunkturväxlingar. Under åren 1958 och 1959 har i enlighet härmed den statliga investeringsverksamheten expanderat i snabbare takt än normalt. Den markanta förbättring i det allmänna konjunkturläget som redan inträtt och den fortsatta uppgång vi har att vänta under 1960 har som jag tidigare framhållit medfört ett betydande uppsving i bland annat industrins investeringsvilja. För att bereda utrymme för denna investeringsexpansion är det påkallat att statens egen investeringsverksamhet i rådande läge dämpas, även om det här är fråga om investeringar av hög samhällsekonomisk räntabilitet. I överensstämmelse härmed innebär det nu framlagda riksstatsförslaget bland annat att investeringarna inom de statliga affärsverken under budgetåret 1960/61 upphör att stiga och i stället nedgår med 45 miljoner kronor från nivån under innevarande budgetår. De civila utgifter av investeringskaraktär exklusive bostadsbyggandet som direkt regleras via budgeten beräknas värdemässigt minska med ca 5 pro-

cent under 1960/61. Detta bör ses mot bakgrunden av att den statliga investeringsverksamheten under åren 1958 och 1959 fått kraftigt expandera för att motverka den nedgång i sysselsättningen som konjunkturdämpningen eljest skulle ha medfört.

Det kan i detta sammanhang påpekas, att vid avvägningen av anslagen i riksstatsförslaget för nästa budgetår hänsyn även tagits till den sannolika effekten av den allmänna varuskatten på priserna för varor och tjänster. Detta innebär emellertid inte att någon generell uppräknings gjorts av anslagen motsvarande denna effekt. Tvärtom har så långt möjligt eftersträfvats att rymma prisförhöjningen inom ramen för oförändrade anslag, vilket förutsatts kunna ske genom besparingar och rationaliseringar.

Trots den här angivna restriktiviteten har på en del punkter väsentliga utgiftsökningar framstått som ofrånkomliga. Vissa av dessa utgiftsökningar är det tidsmässigt eftersläpande utslaget på budgeten av insatser i konjunkturstödjande syfte under de senaste budgetåren. Till denna kategori hör den föreslagna ökningen av anslagen för den statliga bostadslånegivningen, som är den automatiska följden av det under 1958 och 1959 starkt stegrade bostadsbyggandet. Hit kan även i stor utsträckning hänföras de ökade utgifterna för statsskuldräntor till följd av den under avmattningen stegrade statliga upplåningen.

En betydande utgiftsökning, uppgående till 120 miljoner kronor, representerar de sparpremier som vid årsskiftet 1960—61 kommer att gottskrivas innehavarna av medel avsatta åren 1955 och 1956 på premiesparkonto. Det är dock icke utan vidare givet att denna statsutgift skall tilläggas en efterfrågestegrande effekt. Möjligheten att stimulera premiespararna att även fortsättningsvis vidmakthålla sitt sparande bör enligt min mening tillvaratagas. Beträffande en annan, ny post i budgeten är det i varje fall uppenbart att den inte representerar någon expansiv verkan på ekonomin. Jag avser här statens kostnader för arbetsgivaravgifter till den allmänna tilläggspensioneringen, som 1960/61 för första gången belastar budgeten. Totalt uppgår dessa avgifter till ca 75 miljoner kronor under nästkommande budgetår.

Den utgiftsökning i det föreliggande budgetförslaget som torde ha den klaraste expansiva effekten föranledes av den reform fr. o. m. den 1 juli 1960 av folkpensioneringen, varom regeringen i överensstämmelse med riksdagens tidigare fattade beslut avser att lägga fram förslag. Den beräknade kostnaden under nästa budgetår för den förbättring av berörda gruppers levnadsvillkor som dessa förslag innebär uppgår till mer än 300 miljoner kronor. Kostnaden kommer att efterföljande budgetår automatiskt stiga ytterligare. Angelägenheten av denna reform har utgjort tillräckligt skäl för att övervinna de betänkligheter som i rådande statsfinansiella läge eljest hade kunnat anföras mot en kostnadsökning av denna storlek. Liknande överväganden har föregått förslagen om ökade insatser inom utbildningsväsendet, särskilt yrkesutbildningen, liksom om en fortsatt upprustning på en rad angelägna vårdområden.

Totalt ökar i det framlagda riksstatsförslaget statens utgifter på drift- och kapitalbudgeterna sammantagna med i det närmaste 1 300 miljoner kronor jämfört med riksstaten för innevarande budgetår. I förhållande till de nu beräknade utgifterna för budgetåret 1959/60 uppgår ökningen till 900 miljoner kronor. Hänsyn har vid dessa jämförelser inte tagits till de kostnader som kan komma att följa av löneförhöjningar för de statsanställda 1960 och 1961, liksom ej heller till de övriga tilläggsstatsanslag som kan komma att belasta 1960/61 års budget. Till belysning av storleksordningen av de kostnadsökningar för statsverket som det här gäller må nämnas, att en lönehöjning av en procent ökar statsutgifterna för år räknat med ca 50 miljoner kronor.

Den ökning i statens utgifter som blir följden, om riksdagen godkänner föreliggande budgetförslag, är av den storleksordning som förutsattes vid framläggandet av propositionen om en allmän varuskatt. En restriktivitet utöver den som iakttagits i årets budgetarbete skulle ha gått ut över väsentliga behov, som måste tillgodoses om vi skall kunna påräkna en harmonisk utveckling i vårt samhälle. För att bereda utrymme för utgiftsökningar på områden som inte kan eftersättas har möjligheterna till indragningar på ej fullt lika väsentliga anslagsposter energiskt undersökts. En av utgångspunkterna i detta arbete har erhållits genom besparingsutredningens betänkande, och utredningens samtliga förslag har varit föremål för en ingående prövning. Regeringens ställningstaganden kommer senare att redovisas vid anmälan av berörda anslag. Jag torde dock här få i korthet beröra de viktigare punkterna. Som jag framhöll redan vid min anmälan av propositionen om allmän varuskatt, innebär besparingsutredningens förslag rörande folkpensionshöjningen ett fullföljande av vad riksdagen uttalat. Regeringens förslag till pensionshöjning kommer också att ansluta sig till dessa linjer. Även i fråga om anslagen till vägväsendet för nästa budgetår anknyter regeringen till de huvudtankar som utredningen givit uttryck åt. I samband med en intensifiering av nedläggningen av trafiksvaga järnvägslinjer föreslås vidare en minskning av driftbidraget till statens järnvägar. För att göra en ökad nedläggningstakt möjlig föreslås, att särskilda medel för byggande av ersättningsvägar anvisas. Vidare har en begränsad del av utredningens förslag godtagits i fråga om långivningen till bostadsbyggandet. Såsom framgick redan av propositionen angående allmän varuskatt har regeringen däremot icke kunnat godtaga de av utredningens förslag som endast skulle ha inneburit en överflyttning från en skatteform till en annan utan någon reell besparing för det allmänna. Av denna anledning har en minskning av skatteersättningen till kommunerna inte kunnat accepteras. Inte heller har en nedskärning av anslaget till sjukförsäkringen kunnat godtagas, då detta skulle medföra en höjning av sjukförsäkringsavgifterna.

Mot den angivna stegringen i utgifterna står en ökning i statsinkomsterna under 1960/61 med omkring 1 600 miljoner kronor utöver de nu beräknade inkomsterna för 1959/60. Av denna ökning hänför sig mellan 700 och

800 miljoner kronor till den allmänna varuskatten efter avdrag för den i samband med varuskatten beslutade sänkningen av den direkta inkomstskatten. Resterande 800 å 900 miljoner kronor är alltså jämförbara med den i varuskattepropositionen redovisade förväntade inkomstökningen av 600 å 700 miljoner kronor. Skillnaden mellan dessa belopp återspeglar effekten av den ytterligare uppgång i konjunkturläget som nu förutses. Kalkylen förutsätter bland annat en ökning i inkomstsumman för fysiska personer, som i stort sett motsvarar en sannolik stegring i produktivitet och sysselsättning. En närmare redogörelse lämnas i det följande för den av riksräkenskapsverket verkställda beräkningen av statsinkomsterna, vilken jag i allt väsentligt kunnat ansluta mig till och som därför utgör basen för förenämnda uppgifter. Jag torde inte här närmare behöva utveckla skälen till att det för närvarande inte är möjligt att ha någon säker uppfattning om statsinkomsternas faktiska utveckling under nästa budgetår. Denna blir beroende bland annat av de pågående löneförhandlingarna liksom av sysselsättnings- och konjunkturutvecklingen över huvud taget. Vidare får företagens vinstdispositioner i samband med slopandet av den extra bolagsskatten och ikraftträdandet av de skärpta lagervärderingsreglerna från och med år 1960 stor betydelse för skatteintäkterna under såväl innevarande som nästa budgetår. En ytterligare osäkerhetsfaktor ligger i att ännu ingen erfarenhet finns av varuskatteuppbördens faktiska resultat, som bland annat påverkas av förskjutningar i inköpen i samband med skattens ikraftträdande. Det torde även böra erinras om att i riksräkenskapsverkets beräkning hänsyn inte kunnat tagas till det skattebortfall som kommer att föranledas av bland annat det förslag till reformering av sambeskattningen, vilket kommer att föreläggas årets riksdag. Jag räknar med att förutsättningar för en säkrare inkomstprognos i varje fall i vissa av de nämnda avseendena skall föreligga vid framläggandet av kompletteringspropositionen i vår.

Utan den av fjolårets riksdag beslutade inkomstförstärkningen skulle driftbudgeten under 1960/61 — redan innan några medel beräknats för täckning av lönehöjningar och tilläggsstater — ha uppvisat ett underskott på 800 miljoner kronor och det statliga lånebehovet ha uppgått till 2 700 miljoner kronor. Det nu framlagda förslaget innebär, att driftbudgeten är formellt överbalanserad med 280 miljoner kronor och att det statliga lånebehovet begränsas till 1 600 miljoner kronor 1960/61. För innevarande budgetår beräknas nu det statliga lånebehovet till 2 250 miljoner kronor. Den angivna nedgången i lånebehovet överdriver något åtstramningens styrka, såtillvida som driftbudgetens utgifter är beräknade med oförändrade löner för de statsanställda och utan reserv för eventuella tilläggsstatsanslag, samtidigt som statsinkomsterna beräknats under antagande av en uppgång i den samlade lönesumman. Med hänsyn härtill kan budgetförslaget sägas i realiteten innebära en ganska jämnt balanserad driftbudget och en upplåning om ca 1 900 miljoner kronor att jämföras med ett driftbudgetunderskott under 1959/60 på ca 300 miljoner kronor och en statlig upplåning av omkring 2 300 miljoner kronor.

Frågan uppstår här, om denna åtstramning av finanspolitiken är tillräcklig med hänsyn till den fortsatta konjunkturuppgång som vi kan förutse. Jag har visserligen i det föregående anfört vissa omständigheter, som medför att förstärkningen av budgeten ur konjunkturpolitisk synpunkt måste betraktas vara större än vad som framgår av förändringen i driftbudgetens saldo. Situationen synes mig dock bekräfta riktigheten i regeringens bedömning, att en höjning av energiskatten hade varit önskvärd för att erhålla en erforderlig marginal i den finanspolitiska beredskapen mot riskerna för en förnyad överkonjunktur. Bortfallet av denna ytterligare inkomstförstärkning på drygt 200 miljoner kronor innebär ett i motsvarande grad försvagat skydd mot ett eventuellt uppkommande inflationstryck. Den kommande utvecklingen får därför bevakas med största uppmärksamhet så att den ekonomiska politiken snabbt kan anpassas efter de krav som därvid kan komma att ställas.

Som bekant fattade riksdagen våren 1959 beslut om att till 1961 års taxering uppskjuta ikraftträdandet av de strängare regler för värdering av varulager som fastställts i samband med 1955 års reform av företagsbeskattningen. Önskemålen att underlätta företagets investeringsverksamhet hade ur vissa synpunkter talat för ett ytterligare uppskov. Riksdagens beslut rörande energiskatten gör det emellertid i rådande läge uteslutet att förordna ett sådant uppskov. Den nu förutsedda konjunkturutvecklingen utgör tvärtom ett starkt skäl för att riksdagens tidigare beslut om lagervärderingsreglernas utformning nu träder i tillämpning. Det torde likaledes vara erforderligt, att kraven på en restriktiv kreditpolitik under 1960 med all kraft upprätthålles.

I detta sammanhang bör framhållas, att beräkningen av statsinkomsterna utgår från oförändrad folkpensionsavgift under hela budgetåret. I allmänna pensionsberedningens förslag till etappvisa höjningar av ålderspensionen förutsattes etappvisa höjningar även av pensionsavgiften. I överensstämmelse med beredningens förslag har pensionsavgiften höjts fr. o. m. den 1 januari 1959 till 4 procent från tidigare 2,5 procent. Den höjning av ålderspensionen varom förslag senare kommer att föreläggas riksdagen har allmänt förutsatts komma att följas av höjning av folkpensionsavgiften fr. o. m. 1961 med en procentenhet till 5 procent. I de förslag till alternativa inkomstförstärkningar som motionsvis framlades vid riksdagens behandling av propositionen om allmän varuskatt ingick också som ett viktigt element en tidigareläggning och i visst fall därutöver en uppjustering av denna höjning.

Visserligen föreligger ett samband mellan folkpensionsavgiften och beslutet om folkpensionens belopp. Detta samband är emellertid ej i någon egentlig mening av försäkringsmässig karaktär och pensionsavgiftens storlek bör därför enligt min mening ej ses isolerad från skattesystemet. Genom att pensionsavgiften är maximerad till ett visst belopp och genom att densamma får avdragas vid inkomsttaxeringen är denna avgift starkt regressiv. En höjning av avgiften utan en samtidig justering av skattesystemets

utformning skulle därför innebära en förskjutning i finansieringsbördan från de större till de mindre inkomsttagarna. Jag vill erinra om att jag med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 november 1959 tillkallat en utredningsman för att utreda frågan om sättet för folkpensioneringens finansiering och därmed sammanhängande spörsmål.

Av vad jag anfört framgår, att det enligt min mening även med det framlagda budgetförslaget kvarstår vissa risker för en alltför högt uppdreven konjunktur under innevarande år. Dessa risker är betingade av faktorer som ännu inte med någon säkerhet låter sig bestämmas. Jag avser härmed självfallet bland annat den förestående lönerörelsen. Den skärpning av finanspolitiken som inleddes med beslutet om allmän varuskatt och som fortsattes genom det här presenterade förslaget till riksstat torde dock ha väsentligt ökat förutsättningarna för att löne- och vinstutvecklingen inte avsevärt skall avvika från den reala produktionsstegringen. En annan svårbedömbart faktor i den ekonomiska utvecklingen utgör, som jag tidigare framhållit, svängningarna i företagens lagerpolitik. För innevarande år finns det sålunda anledning räkna med en mycket betydande omsvängning i lagerinvesteringarna. Detta är inte något för enbart vårt land typiskt. Tvärtom synes de internationella konjunktursvängningar som utmärkt efterkrigstidens ekonomi i den industrialiserade världen ha varit utpräglade lagerkonjunkturer. Detta reser frågan huruvida de medel som vi för närvarande förfogar över i den ekonomiska politiken är lämpligt avpassade för att bemästra detta problem. Till en del kan svängningarna i lagerhållningen visserligen mötas med kompenserande förändringar i valutareserven. Fjolårets ökning av valutareserven var sålunda till väsentlig del betingad av ett utbyte av varor mot likvida valutor, på samma sätt som en eventuell nedgång i valutareserven under 1960 skulle innebära ett utbyte av valutor mot varor i lager. Lagervariationerna har dock härutöver sådana verkningar på produktion och sysselsättning att det framstår som en angelägen uppgift att söka dämpa dem.

Även om alltså vissa risker avtecknar sig i perspektivet för 1960, har införandet av den allmänna varuskatten och åtstramningen av de statliga utgifterna under budgetåret 1960/61 reducerat de förutsedda spänningarna i samhällsekonomin till sådana proportioner att de bör kunna behärskas med de medel som den ekonomiska politiken i övrigt förfogar över. Den allmänna varuskatten har gjort det möjligt att fortsätta ett progressivt samhällsarbete samtidigt som en konjunkturstabiliserande effekt uppnås. Utrymme har således kunnat skapas för en stor reform inom folkpensioneringen. Upprustningen av vårt utbildningsväsende fortsätter. Det för utvecklingen viktiga forskningsarbetet erhåller förstärkta resurser. Programmet för en väsentlig förbättring inom olika vårdområden fullföljes. Solidaritetskravet om ökat stöd till eftersatta och hjälpbehövande grupper är så starkt grundat att det inte kan avvisas ens vid ett ganska ansträngt statsfinansiellt läge.

Trots de genom konjunkturuppgången nödvändiga begränsningarna i den statliga investeringsverksamheten ligger denna alltså på en hög nivå. Samma omdöme gäller för bostadsbyggandet. Under den senaste konjunkturedgången har vi vunnit värdefulla erfarenheter i fråga om arbetsmarknads- och budgetpolitikens möjligheter att aktivt ingripa för att balansera nedgångstendenser och stimulera sysselsättningen. Beredskapen för att möta eventuella nya svängningar i konjunkturen är därför bättre underbyggd än tidigare. Framstegstakten inom vår ekonomi förstärkes genom att den ekonomiska politiken givits en sådan utformning att den redan förut livliga investeringsverksamheten i näringslivet torde komma att uppvisa en stark stegring under 1960.

Vi har under senare år genomfört reformer av stor omfattning och med genomgripande verkningar i vårt ekonomiska liv. Arbetstidsförkortningen från 48 till 45 timmar per vecka, en utbyggd ålderdomstrygghet genom förbättrad folkpension och allmän tilläggspension står här i förgrunden. Det har i den offentliga debatten inte saknats dystra spådomar om tillbakagång och ekonomisk stagnation som en följd av denna reformverksamhet. Dylika spådomar har emellertid ständigt på nytt dementerats av utvecklingen själv. Här tidigare redovisade data om investerings- och produktionsutveckling ger ovedersägliga bevis på den styrka, livskraft och framtidstro som präglar näringsliv och samhälle i dag. I och för sig är detta ingen överraskning. Vårt land är rikt på resurser. Företagare, tjänstemän och arbetare står på en hög nivå i kunnande och arbetsförmåga. Arbetsmarknadens parter är ense om och positivt inställda till den fortskridande rationaliserings- och effektiviseringsprocess som utvecklingen kräver. Under dessa förhållanden bör vi, även inför de nya perspektiv som nu tecknar sig, kunna se på vårt lands ekonomiska framtid med tillförsikt.

4. Budgetläget. I proposition nr 162 till förra årets riksdag med förslag till förordning om allmän varuskatt, m. m., lämnade jag en utförlig redogörelse för utfallet av riksstaten för *budgetåret 1958/59*. Jag torde därför nu kunna inskränka mig till att erinra om att totalbudgeten för det gångna budgetåret visade ett underskott på 1,4 miljard kronor. Inkomsterna och utgifterna på driftbudgeten uppgick till 12 604 respektive 12 743 miljoner kronor. Utgifterna under investeringsanslagen nådde upp till 2 441 miljoner kronor. Tillgången på avskrivnings- och övriga likvida medel medförde dock, att medelsbehovet för kapitalbudgeten stannade vid 1 572 miljoner kronor. Vidare minskade dispositionen av rörliga krediter med 242 miljoner kronor.

För *budgetåret 1959/60* beräknades i samband med att riksdagen fastställde riksstaten totalbudgeten ge ett underskott på drygt 2,8 miljarder kronor. Då förutsågs en minskning av anslagsbehållningarna under drift- och kapitalbudgeten med 150 respektive 25 miljoner kronor samt en ökning av utnyttjandet av rörliga krediter med 50 miljoner kronor.

I den förut nämnda varuskattepropositionen presenterade jag de beräk-

ningar över utfallet av 1959/60 års budget som kunde göras mot bakgrunden av då kända faktorer. Enligt dessa beräkningar uppskattades totalbudgetunderskottet för innevarande budgetår till i det närmaste 2,9 miljarder kronor. Då hade hänsyn inte tagits till den inkomstförstärkning som jag i det sammanhanget föreslog. Driftbudgetens inkomster och utgifter beräknades till ca 12 900 respektive ca 13 900 miljoner kronor. Utgifterna under kapitalbudgetens investeringsanslag väntades bli 2 800 miljoner kronor.

Efter vissa smärre justeringar av riksräkenskapsverkets nu föreliggande beräkningar uppskattar jag *i n k o m s t e r n a* för budgetåret 1959/60 till 13 435 miljoner kronor, vilket är 730 miljoner kronor mer än enligt gällande riksstat och drygt 500 miljoner kronor mer än enligt septemberkalkylerna. Merinkomsterna är i huvudsak hänförliga till den fr. o. m. årsskiftet införda allmänna varuskatten. I förhållande till utfallet för budgetåret 1958/59 innebär de nya beräkningarna för 1959/60 en ökning av statens löpande inkomster med ca 830 miljoner kronor.

Även ifråga om *u t g i f t e r n a* för innevarande budgetår kan nu förutses inte oväsentliga förändringar jämfört med riksstaten. I vad avser driftbudgeten har riksdagen på tilläggsstat I anvisat ett anslag på 10 miljoner kronor till särskilt stöd åt erkända arbetslöshetskassor. Senare denna dag kommer att på tilläggsstat II äskas anslag om sammanlagt drygt 83 miljoner kronor. Av detta belopp hänför sig huvudparten eller 80 miljoner kronor till beredskapsarbeten på vägar och gator. Tilläggsstatsanslagen på driftbudgeten uppgår således hittills till sammanlagt 93 miljoner kronor.

På kapitalbudgeten tillkommer på tilläggsstat beviljade och äskade investeringsanslag om sammanlagt 175 miljoner kronor. Härav faller 150 miljoner kronor på lånefonden för bostadsbyggande och 25 miljoner kronor på räntefria lån till bostadsbyggande. Dessa belopp erfordras för att täcka utbetalningarna av redan under konjunkturavmattningen preliminärt beviljade lån och är alltså ett utslag av den då förda politiken.

På grundval av nu kända faktorer förutses vissa merutgifter i förhållande till riksstaten. Anslaget till allmänna barnbidrag kommer att överskridas med 45 miljoner kronor till följd av den beslutade höjningen av barnbidragen. Vidare beräknas anslagen till bidrag till erkända arbetslöshetskassor och till bidrag till vissa omskolningskurser komma att belastas med merutgifter på 3 respektive 14 miljoner kronor. Under socialdepartementets huvudtitel förutses dessutom en merbelastning av 10 miljoner kronor på anslaget till kapitalmedelsförluster och ränteeftergifter å vissa bostadsbyggnadslån. Anslagen Skatteersättning till kommunerna, Bidrag till driften av folkskolor m. m. samt Bidrag till driften av lokala yrkesskolor beräknas komma att överskridas med 8, 10 respektive 4 miljoner kronor. Å andra sidan väntas vissa besparingar uppkomma. Bland dessa kan nämnas 20 respektive 8 miljoner kronor under anslagen Bostadsrabatter och Bidrag till sjukkassor m. m. Vidare synes vissa besparingar uppkomma under avlöningsanslag.

Budgetutfallet för innevarande år kommer att förbättras jämfört med ti-

digare beräkningar till följd av att reservationsmedelsförbrukningen under driftbudgeten nu kan väntas stanna vid 100 miljoner kronor, samtidigt som man kan förutse en ökning på 50 miljoner kronor av anslagsbehållningarna under kapitalbudgeten.

Med utgångspunkt från de här redovisade förändringarna av inkomster och utgifter i förhållande till riksstaten skulle underskottet på totalbudgeten för budgetåret 1959/60 bli 2 250 miljoner kronor, vilket är omkring 600 miljoner kronor mindre än enligt riksstaten men ca 800 miljoner kronor mer än motsvarande underskott för budgetåret 1958/59. Jag vill dock i detta sammanhang understryka, att utfallsberäkningarna fortfarande är relativt osäkra. Hänsyn har bland annat inte kunnat tagas till eventuella ytterligare krav på tilläggsstatsanslag våren 1960. Det är sålunda inte nu möjligt att bedöma, i vilken utsträckning anslagsförstärkningar kan komma att erfordras t. ex. för täckande av kostnaderna för en eventuell höjning av de statsanställdas löner. Uppskattningen av inkomsterna är också tämligen osäker. Bland annat torde inkomsterna av den allmänna varuskatten ha upptagits väl högt i riksräkenskapsverkets beräkning.

Jag övergår här efter till att behandla riksstatsförslaget för *budgetåret 1960/61*.

Statsinkomsterna för nästa budgetår beräknar jag till 15 011 miljoner kronor. Siffran bygger på riksräkenskapsverkets inkomstberäkning — för vilken en särskild redogörelse lämnas i det följande — med vissa av mig vidtagna justeringar. Beloppet är ca 2 300 miljoner kronor högre än den i riksstaten för innevarande budgetår upptagna inkomstsumman och ca 1 575 miljoner kronor högre än det nu beräknade utfallet av driftinkomsterna för samma år. Utifrån sistnämnda jämförelsegrund fördelar sig de större inkomstökningarna på följande områden. Inkomsterna å titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. stiger med 400 miljoner kronor. Den allmänna varuskatten antages ge 900 miljoner kronor mer än under innevarande budgetår, vars inkomster av redovisningstekniska skäl påverkas med endast omkring en tredjedel av skattens beräknade helårseffekt. Härutöver beräknas inkomsterna av automobilskattemedel och energiskatt öka med 70 respektive 40 miljoner kronor. Avkastningen från statens kapitalfonder väntas öka med drygt 100 miljoner kronor, varav 60 miljoner kronor hänför sig till statens vattenfallsverk.

Riksräkenskapsverket har vid sin bedömning av inkomstskatttiteln utgått från att inkomsterna av tjänst ökat med omkring 4 procent från år 1958 till år 1959 och att även inkomsterna från övriga förvärvskällor stigit något. Mot bakgrund av det rådande konjunkturläget och under förutsättning av en viss ökning i antalet sysselsatta har ämbetsverket vidare ansett sig kunna räkna med en något större stegring av lönesumman under år 1960 än under år 1959. För de första månaderna av år 1961 har räknats med ytterligare någon stegring. Riksräkenskapsverket kalkylerar även med en uppgång av fysiska personers inkomster av andra förvärvskällor än tjänst under såväl år 1960 som år 1961. Beträffande aktiebolagen har ämbetsverket

som grund för sin beräkning antagit, att det sammanlagda till statlig inkomstskatt taxerade beloppet vid 1960 års taxering skall bli ungefär lika stort som vid 1959 års taxering. Härvid har bland annat räknats med att bolagens vinstdispositioner kommer att påverkas av den från och med verksamhetsåret 1960 sänkta bolagsskatten. Med hänsyn härtill samt till de från och med 1961 års taxering skärpta bestämmelserna för varulagervärdering och vissa allmänna antaganden om konjunkturutvecklingen har riksräkenskapsverket funnit en väsentlig stegring av bolagens taxerade inkomster vid 1961 års taxering sannolik. Från dessa utgångspunkter beräknas titeln skatt å inkomst och förmögenhet, m. m. för 1960/61 komma att uppgå till 6 500 miljoner kronor mot nu beräknat 6 100 för innevarande budgetår.

Jag vill i detta sammanhang erinra om att de nu beräknade källskatteinkomsterna på ifrågavarande skattetitel inrymmer kommunalskattemedel, som inte helt motsvaras av samtidiga förskottsutbetalningar till kommunerna. Dessa eftersläpningar i utbetalningarna uppskattas till 300 miljoner kronor för 1959/60 och 350 miljoner kronor för 1960/61. Motsvarande belopp bör enligt gällande grunder reserveras på budgetutjämningsfonden för kommande utbetalning. Å andra sidan beräknas återföring av tidigare avsatta medel ske med 400 respektive 475 miljoner kronor. Man kan således för de båda budgetåren räkna med en nettoåterföring på 100 respektive 125 miljoner kronor.

Vid behandlingen av budgetens utgiftssida har, som jag redan framhållit, anslagskraven behandlats med stor restriktivitet. De i höstas av myndigheterna framlagda äskandena innebar ökningar på drift- och kapitalbudgeten med sammanlagt omkring 2,2 miljarder kronor, varav 600—700 miljoner kronor angavs vara av automatisk natur. Föreliggande riksstatsförslag visar på *driftbudgeten* för de egentliga statsutgifterna en ökning i förhållande till 1959/60 års riksstat på 1 123 miljoner kronor. Utgifterna för statens kapitalfonder stiger samtidigt med 138 miljoner kronor. Den totala ökningen är alltså 1 261 miljoner kronor och driftbudgetens utgifter uppgår därmed till 14 852 miljoner kronor. Detta belopp är ca 1 070 miljoner kronor högre än vad som nu beräknas för motsvarande utgifter under innevarande budgetår.

Av den sammanlagda nettoökningen under departementshuvudtitlarna med 1 123 miljoner kronor i förhållande till gällande riksstat kan 665 miljoner kronor betraktas som automatiska förändringar. Bland mera betydande automatiska utgiftsstegringar må nämnas en av försvarsöverenskommelsen betingad ökning av anslagen under fjärde huvudtiteln med i runt tal 90 miljoner kronor, varav 69 miljoner kronor avser täckning av merkostnader till följd av teknisk utveckling, medan 20 miljoner kronor hänför sig till en uppräknig av anslaget till reglering av prisstegringar. Vidare ingår en automatisk ökning under socialdepartementets huvudtitel på sammanlagt 195 miljoner kronor. Härav kommer 80 miljoner kronor på anslaget till allmänna barnbidrag, 64 miljoner kronor på anslaget till bidrag till folkpensioner m. m. och 30 miljoner kronor på anslaget till kapitalme-

delsförluster och ränteeftergifter å vissa bostadsbyggnadslån. Utbetalningarna av premierna för frivilligt sparande under åren 1955 och 1956 medför en automatisk ökning av utgifterna under sjunde huvudtiteln på 120 miljoner kronor. Arbetsgivaravgifter till den allmänna tilläggspensioneringen för statens anställda utanför affärsverken ävensom statsbidrag till motsvarande avgifter för vissa kommunalanställda uppgår till sammanlagt 75 miljoner kronor. Slutligen kan 55 miljoner kronor av väganslagets ökning betraktas som automatiska i så måtto att desamma erfordras för att vidmakthålla en bidragsgivning enligt gällande grunder samt för att i stort sett upprätthålla nuvarande underhållsstandard.

Den icke-automatiska anslagsstegringen på departementshuvudtitlarna uppskattas till netto 455 miljoner kronor. Därav kommer 380 miljoner kronor på socialdepartementet, drygt 30 miljoner kronor på kommunikationsdepartementet och drygt 25 miljoner kronor på ecklesiastikdepartementet. Av ökningen under femte huvudtiteln hänför sig drygt 300 miljoner kronor till folkpensionsanslagen och ca 70 miljoner kronor till arbetsmarknadsanslagen. I jämförelse med de beräknade utgifterna för innevarande budgetår, inklusive tilläggsstatsanslag och överskridanden, uppkommer dock för sistnämnda anslag i realiteten en utgiftsminskning av ca 100 miljoner kronor. Under kommunikationsdepartementets huvudtitel ökar väganlagen med 50 miljoner kronor, medan driftbidraget till statens järnvägar nedgår med 20 miljoner kronor. Ökningen på ecklesiastikdepartementets område hänför sig främst till anslag för undervisning och forskning.

Utgifterna för statens kapitalfonder ökar med 150 miljoner kronor till följd av stigande kostnader för statsskuldräntor. De samlade avskrivningsanslagens summa har kunnat reduceras med 13 miljoner kronor. Då har — liksom under innevarande budgetår — på grund av reaktivering av tidigare gjorda avskrivningar något anslag inte ansetts erforderligt för täckande av det till 180 miljoner kronor beräknade avskrivningsbehovet för bostadslåneinvesteringarna under nästa budgetår. Detta innebär följaktligen en motsvarande bokföringsmässig förbättring av driftbudgeten.

Då inkomsterna beräknats till 15 011 miljoner kronor, och utgifterna upptagits till 14 852 miljoner kronor, skulle, enligt vad som framgår av särskild tablå, för budgetåret 1960/61 uppkomma ett överskott på driftbudgeten med 159 miljoner kronor. Som jag tidigare anført kan man emellertid räkna med en nettoåterföring på 125 miljoner kronor från budgetutjämningsfonden av tidigare avsatta kommunalskattemedel. Efter justering härför visar driftbudgeten ett överskott på 284 miljoner kronor.

Detta överskott får emellertid betraktas som formellt. Hänsyn har nämligen inte nu kunnat tagas till sannolikt tillkommande utgifter i form av tilläggsstater och anslagsöverskridanden till följd av bland annat eventuella lönehöjningar för de statsanställda. Vidare kommer driftbudgetutfallet att påverkas av eventuella förändringar av behållningarna på reservationsanslagen. Hur dessa kommer att utvecklas är inte möjligt att nu närmare

Drift-
Miljoner

	1952/53	1953/54	1954/55
Inkomster	7 808	8 535	8 907
Utgifter	17 647	18 130	18 619
Överskott eller underskott	161	405	288
Avsättning till (-) resp. återföring från (+) budgetutjämningsfonden av kommunalskatte- medel (netto)	—	—	—
Överskott eller underskott	161	405	288

¹ Reservationsmedelsförändringar inräknade.² Därav riksstat 13 591, tilläggsstat I och II 93 mkr.³ Efter avdrag för vissa medel som insatts på särskilt konto i riksbanken (se motsvarande tabell i finansplanen för budgetåret 1958/59).

bedöma. I detta sammanhang vill jag än en gång understryka att även inkomstberäkningarna är osäkra.

Vad härefter gäller förslaget till *kapitalbudget* innebär detta jämfört med gällande riksstat en nettoökning av investeringsanslagen med 10 miljoner kronor, som framgår av en i det följande redovisad översikt. Samtliga kapitalfonder utom statens utlåningsfonder och fonden för förlag till statsverket visar emellertid minskningar. För affärsverksfonderna uppgår sålunda minskningen till 45 miljoner kronor. Statens allmänna fastighetsfond minskar med i runt tal 15 miljoner kronor, fonden för låneunderstöd med drygt 20 miljoner kronor, fonden för statens aktier med drygt 10 miljoner

Kapital-
Miljoner

	1952/53	1953/54	1954/55
Investeringsanslag	1 838	1 947	2 102
Avgår: Avskrivningsmedel och övriga likvida medel	- 818	- 914	- 1 025
Återstående medelsbehov	³ 1 020	³ 1 033	³ 1 077

¹ Därav riksstat 2 741 samt tilläggsstat I och II 175 mkr.² Här ingår ej avskrivningsanslag å tilläggsstaterna.³ Förändringar av anslagsbehållningarna inräknade.

budgeten

kronor

1955/56	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60		1960/61
				enl. riks- staten	ny be- räkning	
10 072	10 691	12 019	12 604	12 706	13 435	15 011
¹ 9 691	¹ 10 978	¹ 12 120	¹ 12 743	13 591	² 13 684	14 852
881	- 287	- 101	- 139	- 885	- 249	159
- 250	- 100	- 250	- 200	+ 150	+ 100	+ 125
³ - 225	³ - 571	³ - 451	- 889	- 785	- 149	284
Reservationsmedelsminskning.....				- 150	- 100	-
Underskott (—) resp. överskott (+)				- 885	- 249	+ 284
inkl. reservationsmedelsminskning						

kronor och diverse kapitalfonder med nära 20 miljoner kronor. Statens utlåningsfonder och fonden för förlag till statsverket ökar med drygt 110 respektive 15 miljoner kronor. Den förstnämnda ökningen sammanhänger med en uppräknig av anslaget till lånefonden för bostadsbyggande med 120 miljoner kronor, vilken uppräknig erfordras för täckande av utbetalningar av redan beviljade lån. Å andra sidan är nedgången under fonden för låneunderstöd föranledd av en minskning jämfört med gällande riksstat av medelsbehovet för räntefria lån till bostadsbyggande med 30 miljoner kronor. Om hänsyn även tages till de tilläggsstatsanslag som kommer att äskas för innevarande budgetår innebär de för nästa budgetår föreslagna anslagen till

budgeten

kronor

1955/56	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60		1960/61
				enl. riks- staten	ny be- räkning	
2 272	2 046	2 510	2 441	2 741	¹ 2 916	2 751
- 1 244	- 1 403	- 1 306	- 869	- 976	² - 976	- 1 037
³ 1 028	³ 648	³ 1 204	³ 1 572	1 765	1 940	1 714
Ökning (—) resp. minskning (+) av anslagsbehållningarna				+ 25	- 50	-
Totalt återstående medelsbehov för kapitalbudgeten (inkl. förändring av anslagsbehållningarna)				1 790	1 890	1 714

Totalbudgeten
Miljoner kronor

	1958/59	1959/60		1960/61
		Riksstat	Nu beräknat utfall	
Överskott (+) eller underskott(—) på driftbudgeten	¹ — 339	— 735	— 149	+ 284
Reservationsmedelsökning (+) resp. minskning (—) på driftbudgeten..		— 150	— 100	—
Fondering hos riksgäldskontoret av sjukkassorna tillkommande arbetsgivarbidrag	+ 41	+ 39	+ 40	—
Avsättning (+) resp. återföring (—) av kommunalskattemedel	+ 200	— 150	— 100	— 125
Medelsbehov på kapitalbudgeten efter avdrag för avskrivningar o. dyl. ...	¹ — 1 572	— 1 765	— 1 940	— 1 714
Minskning (—) resp. ökning (+) av anslagsbehållningar på kapitalbudgeten		— 25	+ 50	—
Ökad (—) resp. minskad (+) disposition av rörliga krediter	+ 242	— 50	— 50	— 50
Totalbudgetens underskott	— 1 428	— 2 836	— 2 249	— 1 605

¹ Inkl. förändring av anslagsbehållningar.

² Utan hänsynstagande till ev. tilläggsstater och överskridanden.

bostadslångivning totalt en minskning med 85 miljoner kronor, varav 30 miljoner kronor under lånefonden för bostadsbyggande och 55 miljoner kronor under fonden för låneunderstöd.

Det bör tilläggas, att även på kapitalbudgeten kan tillkomma utgifter, vartill hänsyn inte kunnat tagas vid nu verkställda beräkningar.

Såsom framgår av den lämnade översikten skulle, sedan avdrag gjorts för avskrivningsmedel m. m., för kapitalbudgetens finansiering framkomma ett medelsbehov av 1 714 miljoner kronor.

För att få en samlad bild av statens totala, faktiska inkomster och utgifter måste drift- och kapitalbudgeten på vanligt sätt sammanställas till en *totalbudget*. Resultatet redovisas i särskild tabell.

I tabellen har beaktats, att återföringen av kommunalskattemedel från budgetutjämningsfonden inte representerar någon kassamässig inkomst för staten.

Enligt de redovisade beräkningarna skulle de nu kända transaktionerna för budgetåret 1960/61 alltså medföra ett underskott på totalbudgeten om 1 600 miljoner kronor mot 2 250 miljoner kronor för innevarande budgetår. Siffrorna utgör också ett ungefärligt mått på upplåningsbehovet för respektive år.

För att ytterligare belysa innebörden av det beräknade underskottet på totalbudgeten för nästa budgetår vill jag återge följande uppgifter rörande

totalbudgetens saldon under budgetåren 1950/51—1958/59 tillika med de av mig nyss beräknade saldon för budgetåren 1959/60—1960/61.

Budgetår	Totalbud- getsaldo	Budgetår	Totalbud- getsaldo
1950/51	— 324	1956/57	— 762
1951/52	+ 434	1957/58	— 1 135
1952/53	— 746	1958/59	— 1 428
1953/54	— 1 098	1959/60	— 2 249
1954/55	— 1 085	1960/61	¹ — 1 605
1955/56	— 598		

¹ Utan hänsynstagande till ev. tilläggsstater och överskridanden.

Under senare år har i finansplanerna och kompletteringspropositionerna redovisats vissa synpunkter på utvecklingen av statsbudgeten på något längre sikt. Senast i propositionen angående allmän varuskatt i höstas hade jag tillfälle att beröra frågan om statsutgifternas sannolika förändringstakt under de närmaste åren efter budgetåret 1960/61. Ingenting har därefter inträffat som ändrar den bild som där tecknades, och jag torde därför här få hänvisa till ifrågavarande framställning. Sammanfattningsvis utmynnade denna i slutsatsen att statsutgifterna under vissa schablonmässiga förutsättningar — vilka bland annat innebar bortseende från konjunktorellt betingade kortsiktsfluktuationer och eventuella prisförändringar — tenderade att automatiskt tillväxa med 500 à 600 miljoner kronor årligen eller i ungefär samma takt som statsinkomsterna vid oförändrade skattesatser och en 3-procentig årlig stegring av nationalinkomsten. Även om en sådan kalkyl måste betraktas som högst osäker, ger den dock en klar indikation om att den största försiktighet måste iakttagas beträffande ytterligare utgiftsåtaganden. Utrymmet för nya utgifter eller för skattereformer framstår därför som ytterst begränsat och torde i huvudsak kunna beredas endast under förutsättning av att också nya inkomstkällor anvisas.

Jag vill i detta sammanhang omnämna, att jag har för avsikt att i kompletteringspropositionen ta upp till behandling besparingsutredningens förslag om en långsiktig budgetplanering. Vid remissbehandlingen har förslaget i allmänhet tillstyrkts. Det har emellertid också framkommit, att olika åsikter kan råda om den närmare innebörden av en sådan långsiktig planering och vilka praktiska möjligheter som över huvud taget finns att genomföra den. De speciella krav som åvilar staten i ekonomiskt avseende medför nämligen, att en långsiktigsplanering av de statliga inkomsterna och utgifterna måste utgå från helt andra förutsättningar än dem som gäller för en enskild person eller ett enskilt företag.

Den statsfinansiella utvecklingen under de senaste åren belyses i vissa vid protokollet fogade tabeller (*bihang 3*).

Riksstatsförslagets utgifter under de särskilda huvudtitlarna och kapitalbudgeten

För *driftbudgetens utgifter* lämnas i det följande en sammanfattning för de olika huvudtitlarna av förändringarna i riksstatsförslaget för 1960/61 i jämförelse med riksstaten för 1959/60.

	Anslag 1959/60 milj. kr.	Förslag 1960/61 milj. kr.	Föränd- ring milj. kr.
Egentliga statsutgifter:			
I. Kungl. hov- och slottsstaterna....	4,5	4,4	— 0,1
II. Justitiedepartementet	129,6	144,0	+ 14,4
III. Utrikesdepartementet	75,7	76,9	+ 1,2
IV. Försvarsdepartementet	2 827,0	2 917,8	+ 90,8
V. Socialdepartementet	3 908,3	4 484,2	+ 575,9
VI. Kommunikationsdepartementet ..	1 135,7	1 230,1	+ 94,4
VII. Finansdepartementet	788,9	907,7	+ 118,8
VIII. Ecklesiastikdepartementet	1 721,3	1 843,4	+ 122,1
IX. Jordbruksdepartementet	455,3	451,4	— 3,9
X. Handelsdepartementet	274,6	281,0	+ 6,4
XI. Inrikesdepartementet	764,7	829,5	+ 64,8
XII. Civildepartementet	466,2	503,8	+ 37,6
XIII. Oförutsedda utgifter	1,0	1,0	—
XIV. Riksdagen och dess verk m. m.	23,1	23,8	+ 0,7
Summa	12 575,9	13 699,0	+ 1 123,1
Utgifter för statens kapitalfonder:			
I. Luftfartsfonden	12,5	13,1	+ 0,6
II. Riksgäldsfonden	700,0	850,0	+ 150,0
III. Avskrivning av nya kapitalinve- steringar	301,6	289,1	— 12,5
IV. Avskrivning av oreglerade kapital- medelsförluster	1,0	1,0	—
Summa	1 015,1	1 153,2	+ 138,1
Totalt för utgifterna å driftbudgeten	13 591,0	14 852,2	+ 1 261,2

Det bör observeras, att tablån inte innefattar någon jämförelse mellan riksstatsförslaget och de nu beräknade utgifterna för innevarande budgetår. I det följande redovisas vissa exempel som belyser innebörden av den ena eller den andra utgångspunkten för jämförelsen.

I anslutning till tablån och den följande redogörelsen bör även anmärkas, att en del av utgiftsstegringarna under de särskilda huvudtitlarna beror på en företagen uppräknings av avlöningsanslagen till följd av de från och med den 1 januari 1959 höjda lönerna för statsanställda. För budgeten

betraktad som en helhet innebär dessa uppräkningsar emellertid ingen nettoökning av utgifterna, eftersom kostnaderna för lönerregleringen i princip täckts redan i 1959/60 års riksstat genom särskilda anslag under fjärde och tolfte huvudtitlarna på 11 respektive 55 miljoner kronor. Dessa anslag bortfaller i förevarande riksstatsförslag.

Andra huvudtiteln utvisar en nettoökning med 14,4 miljoner kronor, varav 7,7 miljoner kronor kan hänföras till anslagshöjningar av automatisk karaktär. De icke-automatiska höjningarna uppgår således till 6,7 miljoner kronor. Beträffande de automatiska kostnadsstegringarna kan nämnas, att anslagen till Häradsrätterna: Ersättningar till nämndemän, Ersättning åt domare, vittnen och parter, Kostnader enligt lagen om fri rättegång och Understöd för utomprocessuell rättshjälp med hänsyn till väntad belastning uppräknats med sammanlagt 2,0 miljoner kronor. Det ökade fångantalet och tillkomsten av tidigare beslutade nya anstalter har vidare föranlett en höjning av anslagen till fångvården med sammanlagt 3,3 miljoner kronor. Bland ökningsar av icke-automatisk karaktär kan under Domstolarna nämnas 0,3 miljon kronor för arbetskraftförstärkning vid de allmänna domstolarna och 0,1 miljon kronor för rationalisering av den administrativa verksamheten vid vattendomstolarna. Vidare har under Fångvården m. m. upptagits 0,5 miljon kronor för omorganisation av fångvårdsstyrelsen samt för förstärkning av anstaltsorganisationen 5,5 miljoner kronor, varav 1,0 miljon kronor såsom medelsreserv för extra personal och 4,5 miljoner kronor för maskiner, inventarier, baracker m. m. För fortsatt utbyggnad av skyddskonsulentorganisationen och för understöd åt verksamhet för frigivna fångar beräknas slutligen 0,3 miljon kronor.

Under *tredje huvudtiteln* redovisas en bruttoökning med icke fullt 2,8 miljoner kronor, medan de sammanlagda minskningarna uppgår till 1,5 miljoner kronor. Nettoökningen utgör alltså i det närmaste 1,3 miljoner kronor. Av bruttoökningen är 2,6 miljoner kronor att betrakta såsom automatisk utgiftsstegring, varav omkring hälften hänför sig till anslaget Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Beskickningsfastigheternas delfond och 0,8 miljon kronor till avlöningsanslaget. Anslagsnedräkningarna är till största delen av automatisk karaktär. De faller i huvudsak på avlönings- och omkostnadsanslagen samt på anslaget till OEEC.

Fjärde huvudtiteln utvisar en nettoökning med 90,8 miljoner kronor. Enligt beslut vid 1958 års B-riksdag har huvudtitelnslutsumma varje budgetår förutsatts skola få öka med 2,5 procent med hänsyn till den tekniska utvecklingen. Denna ökning medför för nästa budgetår en merkostnad av 69 miljoner kronor. Till detta belopp har med hänsyn till lönehöjningen den 1 januari 1959 lagts 5,5 miljoner kronor. Huvudtiteln har vidare uppräknats med dels 6,5 miljoner kronor för kompensation för höjda folkpensionsavgifter, dels 2,1 miljoner kronor för traktamentshöjning och dels 1,8 miljoner kronor för höjt förräntningskrav på det i försvarets fastighetsfond investerade kapitalet. För reglering av prisstegringar har härutöver preliminärt beräknats en ökning med 20 miljoner kronor. Det i riks-

staten för innevarande budgetår uppförda anslaget till täckning av lönehöjningar om 11 miljoner kronor utgår i föreliggande riksstatsförslag. Nettoökningen, 90,8 miljoner kronor, faller inom ramen för 1958 års uppgörelse rörande försvaret och är således att anse såsom automatisk förändring.

Under *femte huvudtiteln* redovisas anslagsökningar om tillhopa 602,4 miljoner kronor och anslagsminskningar med sammanlagt 26,5 miljoner kronor. Huvudtitelns slutsumma ökar alltså med 575,9 miljoner kronor. I sammanhanget bör särskilt erinras om att denna uppgång inte avser riksstatsförslaget i förhållande till nu beräknade utgifter för innevarande budgetår. En sådan jämförelse visar en ökning i riksstatsförslaget med i runt tal 400 miljoner kronor. De automatiska bruttoökningarna i jämförelse med innevarande års riksstat uppgår till 218,6 miljoner kronor och de automatiska minskningarna till 23,1 miljoner kronor. Under anslaget till allmänna barnbidrag beräknas sålunda, på grund av å ena sidan den av 1959 års riksdag beslutade höjningen av bidragsbeloppen och å andra sidan minskat barnantal, en automatisk ökning med 80 miljoner kronor. Under anslaget till bidrag till folkpensioner m. m. beräknas vidare en ökning av automatisk natur med 64 miljoner kronor för ett indextillägg samt genom ökningen av antalet folkpensionärer. För kapitalmedelsförluster och ränteeftergifter å vissa bostadsbyggnadslån beräknas en ökning med 30 miljoner kronor, eller 20 miljoner kronor mer än nu beräknad belastning å anslaget för innevarande budgetår. Bland övriga automatiska anslagsökningar i förhållande till riksstaten för innevarande budgetår må nämnas 10 miljoner kronor under anslaget till bidrag till erkända arbetslöshetskassor, 10 miljoner kronor till särskilt stöd åt arbetslöshetskassor, 9 miljoner kronor till bidrag till viss bostadsförbättringsverksamhet, 2 miljoner kronor till ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott och utfyllnadsbidrag samt 3 miljoner kronor under nykterhetsvårdsanslagen. — Av de automatiska anslagsminskningarna hänför sig 10 miljoner kronor till anslaget till bostadsrabatter. Detta anslag uppgår dock till ett 10 miljoner kronor högre belopp än nu beräknad belastning för innevarande budgetår. Av minskningarna avser vidare 2,2 miljoner kronor bidragen till avlönande av hemvårdarinnor och 1,5 miljoner kronor särskilda barnbidrag till änkors och invaliders barn m. m. — Summan av de icke-automatiska anslagsökningarna utgör 383,8 miljoner kronor. Härav hänför sig 303 miljoner kronor till folkpensionsanslagen. Denna ökning avser till huvudsaklig del kostnader för standardtillägg på folkpensionerna samt beräknade kostnader för en reform av folkpensioneringens familjeförmåner. Under anslagen till kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. och beredskapsarbeten på vägar och gator föreslås ökning med 20 respektive 35 miljoner kronor. Anslagen innebär dock en väsentlig minskning av utgifterna i förhållande till de utgifter som nu kan förutses för dessa ändamål under innevarande budgetår. Till bidrag till vissa omskolningskurser m. m. föreslås vidare en ökning med 15 miljoner kronor eller till ett belopp som motsvarar den nu beräknade an-

slagsbelastningen budgetåret 1959/60. Den icke-automatiska ökningen under arbetsmarknadsanslagen i övrigt uppgår till 3,8 miljoner kronor. Under de preliminärt beräknade anslagen till ungdomsvårdsskolorna upptages bland annat en icke-automatisk ökning med 1,3 miljoner kronor. För kostnader för 1960 års bostadsräkning beräknas en ökning med 2,1 miljoner kronor.

*Sjätte huvudtiteln*s slutsumma ökar med 94,4 miljoner kronor. I beloppet ingår en automatisk nettohöjning med 63 miljoner kronor, varav 55 miljoner kronor hänför sig till vägenslagen. De icke-automatiska utgiftsförändringarna innefattar å ena sidan en ökning med 53 miljoner kronor och å andra sidan en minskning med 21 miljoner kronor. Av den icke-automatiska ökningen avser 26 miljoner kronor anslagen för den ordinarie statliga vägbyggnadsverksamheten, inklusive anslaget till vissa vägbyggnadsarbeten, och 25 miljoner kronor höjd medelsram för byggande av vägar och gator i städerna. Den icke-automatiska utgiftsminskningen förklaras huvudsakligen av att driftbidraget till statens järnvägar nedräknats med 20 miljoner kronor.

Under *sjunde huvudtiteln* föreslås icke-automatiska utgiftsökningar med knappt 4,2 miljoner kronor, varav ca 2,7 miljoner kronor faller på anslaget till 1960 års folkräkning och återstoden i huvudsak på förstärkning av statistiska centralbyrån samt matematikmaskinnämnden. De icke-automatiska minskningarna uppgår till ej fullt 800 000 kronor, varav större delen beror på tullverkets rationaliseringsverksamhet. De automatiska utgiftsökningarna kan beräknas till 131,9 miljoner kronor. Härav hänför sig 120,5 miljoner kronor till anslaget till premiering av frivilligt sparande under åren 1955 och 1956 samt 3,6 miljoner kronor till anslaget till bidrag till skatte-tyngda kommuner m. m. De automatiska utgiftsminskningarna utgör 16,5 miljoner kronor. Härav hänför sig 15 miljoner kronor till minskat anslag till skatteersättning till kommunerna, beroende på å ena sidan ökad kommunal utdebitering och å andra sidan reducering av skatteersättningen under budgetåret 1960/61 enligt gällande bestämmelser. Den automatiska utgiftsstegringen uppgår sålunda netto till 115,4 miljoner kronor och nettoökningen under huvudtiteln till 118,8 miljoner kronor.

Ättonde huvudtiteln utvisar en ökning med 122,1 miljoner kronor. Den största sammanlagda utgiftsökningen redovisas under anslagen till yrkesundervisningen med 40,8 miljoner kronor. Anslagen till allmänna läroverken m. m. och till folkskoleväsendet m. m. utvisar nettohöjningar med 27,9 respektive 14,9 miljoner kronor. För anslagen till universitet, högskolor och tekniska högskolor beräknas höjningar med tillhoppa 23,8 miljoner kronor. Anslagen till skolöverstyrelsen, anstalter för lärarutbildning m. m. föreslås uppräknade med 4,9 miljoner kronor. Under anslagen till folkbildningsåtgärder föreslås ökning med tillhoppa 3,6 miljoner kronor. — Den sammanlagda ökningen fördelar sig på en automatisk nettohöjning med 95,4 miljoner kronor och en icke-automatisk ökning med 26,7 miljoner kronor. De automatiska utgiftsstegringarna beror främst på utbild-

ningsväsendets fortsatta utbyggnad och ökat antal studerande; sålunda beräknas exempelvis enbart för ytterligare driftbidrag till centrala och lokala yrkesskolor en utgiftsökning av 28,5 miljoner kronor. Bland övriga större ökningar av automatisk karaktär kan nämnas en ny utgiftspost om 20 miljoner kronor under Bidrag till driften av folkskolor m. m., avseende statsbidrag till kostnaderna för vissa avgifter för den allmänna tjänstepensioneringen m. m. Den icke-automatiska ökningen hänför sig i främsta rummet till fortsatt förstärkning av universitetens och högskolornas resurser för undervisning och forskning, ökade anslag till forskningsråden, ytterligare anordningar för lärarutbildning på olika områden, fortsatt utbyggnad av gymnasieorganisationen, ökade resurser för ungdomsverksamhet i olika former, höjda anslag till stipendiering samt förstärkning av det statliga stödet åt konst och musik.

Nionde huvudtiteln utvisar en nettominskning med nära 4 miljoner kronor vid jämförelse med riksstaten för innevarande budgetår. Förändringarna under huvudtiteln fördelar sig med 12,2 miljoner kronor på automatiska ökningar, 5,4 miljoner kronor på automatiska minskningar, 3,5 miljoner kronor på icke-automatiska ökningar samt 14,2 miljoner kronor på icke-automatiska minskningar. Av sistnämnda belopp hänför sig en väsentlig del till minskningar på reservationsanslag.

Tionde huvudtiteln redovisar en nettoökning med 6,4 miljoner kronor. Förändringarna under huvudtiteln fördelar sig med 12,9 miljoner kronor på ökningar, varav 8,3 miljoner kronor av automatisk karaktär, och 6,5 miljoner kronor på minskningar. Av anslagsökningarna faller 2,3 miljoner kronor å anslaget till avsättning till lotterimedelsfonden och 0,5 miljon kronor å avsättningsanslaget till idrottsfonden. Vidare beräknas räntekostnaderna under anslaget till omkostnader för statlig lagerhållning stiga med 2,5 miljoner kronor, och utgifterna i samband med den internationella atomenergiverksamheten väntas öka med 1,1 miljoner kronor. Inom sjöfartsområdet föreslås anslagsökningar med 0,5 miljon kronor för fullföljande av upprustningen av sjöbefälsskolorna och med 1 miljon kronor för omläggning av lotsbåtsväsendet. Den största anslagsminskningen sammanhänger med att den nya statsisbrytaren Oden slutförklarats i och med medelsanvisningen innevarande budgetår med 4,4 miljoner kronor.

Elfte huvudtiteln redovisar en ökning med 64,8 miljoner kronor. I beloppet ingår en automatisk utgiftsstegring med 50,4 miljoner kronor. Den icke-automatiska ökningen uppgår alltså till 14,4 miljoner kronor. På anslagen under medicinalstaten samt hälso- och sjukvården redovisas en ökning med 38,8 miljoner kronor, väsentligen av automatisk karaktär och sammanhängande med höjda avlönings-, omkostnads- och bidragsanslag. Vissa personalförstärkningar vid mentalsjukhusen och universitetssjukhusen medför dock en icke-automatisk utgiftsstegring med 2,5 miljoner kronor. Under anslagen till överståthållarämbetet och landsstaten må nämnas en anslagsuppräknings med 4,3 miljoner kronor avseende administrationen av varuskatten samt 0,9 miljon kronor för fortsatt utbyggnad av

taxeringsorganisationen i första instans. Beträffande polisväsendet har skett en uppräknings av anslagen med 2,6 miljoner kronor. Av detta belopp hänförs sig 1,4 miljoner kronor till anslagen till statspolisorganisationen. För civilförsvaret redovisas en ökning med 5,0 miljoner kronor.

*Tolfte huvudtiteln*s slutsumma ökar med 37,5 miljoner kronor. Riksstatsförslaget upptar ej någon motsvarighet till det i gällande riksstat uppförda förslagsanslaget till Täckning av beräknade merkostnader för löner och pensioner m. m. (55 miljoner kronor). Å andra sidan tillkommer två nya anslag, nämligen förslagsanslagen till Arbetsgivaravgift till den allmänna tilläggs pensioneringen (60 miljoner kronor) och till Lönekostnader vid omplacering av partiellt arbetsföra (0,3 miljon kronor). Bortsett från nämnda tre anslag föreligger således en ökning av huvudtiteln med 32,2 miljoner kronor. Härav hänförs sig 29,2 miljoner kronor till automatiskt stegrade pensionskostnader på grund av ökat antal pensionärer och höjda pensioner samt 3,0 miljoner kronor till uppräknings av statens arbetsgivarbidrag till den allmänna sjukförsäkringen.

Fjortonde huvudtiteln ökar med 0,7 miljon kronor.

För *luftfartsfonden* beräknas underskottet öka med 0,6 miljon kronor.

Riksgäldsfondens underskott upptages till 850 miljoner kronor mot 700 miljoner kronor i gällande riksstat, beroende på ökade ränteutgifter för statsskulden till följd av dennas ökning.

Huvudtiteln *Avskrivning av nya kapitalinvesteringar* beräknas i förhållande till riksstaten för innevarande budgetår minska med 12,5 miljoner kronor.

I riksstatsförslaget under *kapitalbudgeten* uppföres under rubriken lånemedel 1 714 miljoner kronor, vilket belopp utgör skillnaden mellan summan av de äskade investeringsanslagen på 2 751 miljoner kronor och de belopp i avskrivningsmedel, inberäknat avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster samt övriga kapitalmedel på tillhoppa 1 037 miljoner kronor, som står till förfogande för investeringarnas genomförande. I riksstaten för innevarande budgetår upptages lånemedlen med 1 765 miljoner kronor, utgörande saldot mellan investeringsanslag på sammanlagt 2 741 miljoner kronor och avskrivningsmedel och övriga likvida medel på tillhoppa 976 miljoner kronor. Riksstatsförslaget utvisar således en minskning med 51 miljoner kronor under rubriken lånemedel på kapitalbudgeten jämfört med riksstaten för innevarande budgetår.

I följande sammanställning anges den ökning och minskning av investeringarna i de statliga kapitalfonderna, som föreligger i riksstatsförslaget i förhållande till riksstaten för innevarande budgetår.

	Anslag 1959/60 milj. kr.	Förslag 1960/61 milj. kr.	Förändring milj. kr.
Statens affärsverksfonder	1 146,0	1 101,1	— 44,9
Luftfartsfonden	49,8	40,4	— 9,4
Statens allmänna fastighetsfond	150,0	136,0	— 14,0

	Anslag 1959/60 milj. kr.	Förslag 1960/61 milj. kr.	Föränd- ring milj. kr.
Försvarets fonder.....	172,0	171,0	— 1,0
Statens utlåningsfonder	754,7	867,8	+ 113,1
Fonden för låneunderstöd	236,0	215,2	— 20,8
Fonden för statens aktier	171,1	160,0	— 11,1
Fonden för förslag till statsverket.....	7,3	22,5	+ 15,2
Diverse kapitalfonder	54,1	36,8	— 17,3
Summa	2 741,0	2 750,8	+ 9,8

Såsom tidigare anförts äskas denna dag å tilläggsstat för innevarande budgetår ett belopp av 175 miljoner kronor på kapitalbudgeten, varav 150 miljoner kronor avser statens utlåningsfonder och 25 miljoner kronor fonden för låneunderstöd. Om å andra sidan hänsyn tas till att anslagsbehållningarna på kapitalbudgeten numera kan beräknas öka under sagda budgetår med ca 50 miljoner kronor, kan utgifterna på kapitalbudgeten uppskattas till ca 2 865 miljoner kronor. I jämförelse härmed innebär sålunda riksstatsförslaget i denna del en minskning med i runt tal 115 miljoner kronor.

Översikt av behållningarna å riksstatsanslagen

En sammanställning över anslagsbehållningarna den 30 juni 1959 torde i detta sammanhang få lämnas och fogas som bihang till statsrådsprotokollet (*bihang 4*). Sammanställningen upptar totalsummor av reserverade medel om 1 122 miljoner kronor på driftbudgeten (exkl. avskrivningar) och av outnyttjade belopp om 560 miljoner kronor på kapitalbudgeten. Detta innebär att anslagsbehållningarna under budgetåret 1958/59 ökat med 49 miljoner kronor på driftbudgeten och med 6 miljoner kronor på kapitalbudgeten. Totalt har således skett en ökning med 55 miljoner kronor. För jämförelse skall här även lämnas uppgifter om motsvarande anslagsbehållningar under den senaste tioårsperioden. Medelsbehållningarna å riksstatsanslagen under budgetåren 1949/50—1958/59 har sålunda uppgått till följande belopp.

	Medelsbehållning (miljarder kr.) vid utgången av budgetåret									
	1949 /50	1950 /51	1951 /52	1952 /53	1953 /54	1954 /55	1955 /56	1956 /57	1957 /58	1958 /59
Reservationer å driftbudgeten(exkl. avskrivning av nya kapitalinves- teringar)	1,01	0,91	1,02	0,88	1,15	1,26	1,27	1,28	1,07	1,12
Outnyttjade belopp å kapitalbudgeten	1,29	0,77	0,76	0,70	0,81	0,61	0,48	0,50	0,55	0,56
Tillhopa	2,30	1,68	1,78	1,58	1,96	1,87	1,75	1,78	1,62	1,68

På *driftbudgeten* innebar reservationsmedelsutvecklingen under *budgetåret 1958/59* en ökning av behållningarna på nya och fortlöpande anslag med 56 miljoner kronor. Den sammanlagda behållningen på dessa anslag uppgick därigenom vid utgången av budgetåret till 1 111 miljoner kronor. I fråga om anslag, som anvisats till och med budgetåret 1957/58, s. k. äldre anslag, inträdde däremot en minskning med 7 miljoner kronor. Härav hänförde sig 0,2 miljon kronor till medel, som överförts till budgetutjämningsfonden.

Beträffande utvecklingen under de huvudtitlar som uppvisar mera betydande reservationsmedelsbehållningar kan följande nämnas. — Under fjärde huvudtiteln ökade reservationsmedlen med 117 miljoner kronor. Av denna ökning hänförde sig 25 miljoner kronor till tygmateriel m. m. för armén och 80 miljoner kronor till flygmateriel m. m. Såsom i annat sammanhang redovisats (prop. 1959: 162 s. 37) sammanhänger ökningen med att de militära myndigheterna beslutat hålla en viss reserv i händelse av kostnadsstegringar som inte eljest kan kompenseras. Av den totala reservationen om 249 miljoner kronor var 188 miljoner kronor disponerade genom utlagda beställningar eller på annat sätt. — Femte huvudtiteln uppvisar en ökning av behållningarna med 50 miljoner kronor från 74 till 124 miljoner kronor. Ökningen sammanhänger väsentligen med att 45 miljoner kronor av ett på tilläggsstat anvisat anslag till ytterligare kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. redovisades såsom reservation vid budgetårsskiftet. Totalt förelåg på anslagen till kostnader för arbetslöshetens bekämpande samt till beredskapsarbeten på vägar och gator en behållning av 77 miljoner kronor. Av reservationsmedelsbehållningen i övrigt avsåg 35 miljoner kronor bidrag till viss bostadsförbättringsverksamhet. — Under sjätte huvudtiteln minskade reservationsmedlen med 180 miljoner kronor. Såväl förändringen som den kvarstående reservationen, 381 miljoner kronor, hänförde sig praktiskt taget helt till de kalenderårsvis beräknade anslagen till den statliga väg- och brobyggnadsverksamheten samt till bidrag till byggande av vägar och gator. Reservationsmedlen var nästan helt disponerade. — Nionde huvudtiteln uppvisar en ökning av reservationsmedelsbehållningarna från 131 till 161 miljoner kronor. Av ökningen avsåg ungefär hälften, eller 15 miljoner kronor, anslaget till fortsatt pristräbattering av smör. Den vid budgetårets utgång kvarstående reservationen hänförde sig med 69 miljoner kronor till anslaget till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område och med 35 miljoner kronor till anslaget till bidrag till jordbrukets rationalisering. Behållningarna å sistnämnda båda anslag kvarstod praktiskt taget oförändrade under budgetåret. Av de totala reservationerna under huvudtiteln var ca 139 miljoner kronor disponerade. — Under tionde huvudtiteln ökade behållningen å reservationsanslagen med 46 miljoner kronor. Denna ökning orsakades helt av en vid budgetårets utgång kvarstående reservation om 47 miljoner kronor under anslaget till atomenergiverksamhet inom Aktiebolaget Atomenergi. Av det totala reservationsmedelsbeloppet, 77 miljoner kronor, var ca 55 miljoner kronor disponerade. — För

elfte huvudtiteln redovisas en minskning med 18 miljoner kronor från 102 till 84 miljoner kronor. Reservationerna vid budgetårets utgång fördelade sig med 59 miljoner kronor på anslagen till civilförsvaret, 20 miljoner kronor på medicinalväsendet och 5 miljoner kronor på övriga anslag. Av de totala reservationsmedlen var 38 miljoner kronor disponerade, varav 18 miljoner kronor på civilförsvaret och 17 miljoner kronor på medicinalväsendet.

Reservationsmedelsutvecklingen under äldre anslag framgår av följande sammanställning. Av det totalt kvarstående beloppet, 11 miljoner kronor, var omkring 7 miljoner kronor bundna genom utlagda beställningar eller på annat sätt.

För *innevarande budgetår* beräknades i propositionen nr 150 år 1959, att behållningarna å reservationsanslagen skulle komma att minska med 150 miljoner kronor. Någon ändring av detta antagande gjordes inte vid den förnyade beräkning av budgetutfallet som redovisades i propositionen nr 162 år 1959. Enligt de nu gjorda beräkningarna kan reservationsmedelsbehållningarna totalt beräknas minska med 100 miljoner kronor.

För *budgetåret 1960/61* synes det inte uteslutet att reservationsmedelsbehållningarna kan komma att minska. Man torde dock tills vidare böra utgå från oförändrade anslagsbehållningar.

	Reservationer å anslag anvisade t. o. m. budgetåret 1957/58 (äldre reservationer)		Minskning under budgetåret 1958/59
	per 1/7 1958 miljoner kr.	per 30/6 1959	
Justitiedepartementet	1,1	0,6	— 0,5
Utrikesdepartementet	0,0	0,0	— 0,0
Försvarsdepartementet	2,3	0,8	— 1,5
Socialdepartementet	2,8	1,5	— 1,3
Kommunikationsdepartementet.....	—	—	—
Finansdepartementet	0,2	0,2	— 0,0
Ecklesiastikdepartementet	1,8	1,0	— 0,8
Jordbruksdepartementet	1,2	0,8	— 0,4
Handelsdepartementet.....	4,0	2,8	— 1,2
Inrikesdepartementet	4,5	3,6	— 0,9
Övriga huvudtitlar	—	—	—
Totalt 17,9		11,3	— 6,6

För *kapitalbudgetens* anslag innebar förändringarna under *budgetåret 1958/59* en ökning med 6 miljoner kronor. I fråga om nya och fortlöpande anslag skedde därvid en ökning med 36 miljoner kronor, medan behållningarna på de äldre anslagen minskade med 30 miljoner kronor. Av sistnämnda minskning hänförde sig ca 12 miljoner kronor till medel som indragits såsom besparing.

Beträffande utvecklingen under de olika fonderna kan i huvudsak nämnas följande. — För statens affärsverksfonder redovisas en total minskning

av behållningarna med 26 miljoner kronor. Televerkets och statens järnvägars fonder minskade därvid med 20 respektive 19 miljoner kronor, medan statens vattenfallsverks fond ökade med 14 miljoner kronor. — Luftfartsfonden minskade med 6 miljoner kronor, huvudsakligen genom ökat ianspråktagande av anvisade medel för den nya storflygplatsen. — Under statens allmänna fastighetsfond ökade behållningarna med 8 miljoner kronor till 114 miljoner kronor. Av sistnämnda belopp avsåg 40 miljoner kronor anslag till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. — Försvarets fonder ökade totalt med 6 miljoner kronor genom ett flertal smärre förskjutningar inom olika anslag. — Statens utlåningsfonder uppvisar en ökning av behållningarna med 19 miljoner kronor till 95 miljoner kronor. Av behållningarna hänförde sig 21 miljoner kronor till lånefonden för allmänna samlingslokaler, 24 miljoner kronor till statens lånefond för den mindre skeppsfarten samt 28 miljoner kronor till luftfartslånefonden. — Under fonden för låneunderstöd minskade medelsbehållningarna å äldre anslag med 13 miljoner kronor. Nya och fortlöpande anslag ökade emellertid samtidigt med 15 miljoner kronor, varför fonden totalt uppvisar en ökning med 2 miljoner kronor. Av den totala medelsbehållningen, 153 miljoner kronor, avsåg 90 miljoner kronor återföring av fonderade LKAB-medel och 36 miljoner kronor lån till utbyggnad av oljelagringen.

Av de kvarstående behållningarna å äldre anslag, tillsammans 148 miljoner kronor, hänförde sig 90 miljoner till det nyssnämnda anslaget till återföring av fonderade LKAB-medel, 28 miljoner till luftfartslånefonden och 11 miljoner till fonden för supplementär jordbrukskredit. Minskningarna på äldre anslag fördelade sig enligt följande på olika fonder.

	Behållningen å anslag anvisade t. o. m. budgetåret 1957/58 (äldre anslag) per 1/7 1958 per 30/6 1959 miljoner kr.		Minskning under budgetåret 1958/59
Statens affärsverksfonder:			
Postverkets fond.....	—	—	—
Televerkets fond.....	—	—	—
Statens järnvägars fond	0,1	0,1	— 0,0
Statens vattenfallsverks fond	—	—	—
Domänverkets fond	1,1	1,0	— 0,1
Säger för statens affärsverksfonder	1,2	1,1	— 0,1
Luftfartsfonden	—	—	—
Statens allmänna fastighetsfond	13,5	6,9	— 6,6
Försvarets fonder	2,1	0,7	— 1,4
Statens utlåningsfonder.....	41,2	32,7	— 8,5
Fonden för låneunderstöd	119,1	106,0	—13,1
Fonden för statens aktier	0,1	0,1	— 0,0
Fonden för förlag till statsverket	0,0	—	— 0,0
Diverse kapitalfonder	0,9	0,8	— 0,1
Totalt	178,1	148,3	—29,8

Förbrukningen av anslagsbehållningarna på kapitalbudgeten beräknades i propositionen nr 150 år 1959 komma att uppgå till 25 miljoner kronor för *innevarande budgetår*. Vid den beräkning som redovisades i propositionen nr 162 år 1959 räknades med en ökning av 50 miljoner kronor. Någon anledning att frånga sistnämnda beräkning synes inte föreligga.

För *budgetåret 1960/61* tyder de nu gjorda beräkningarna på att en viss minskning kan komma att ske av anslagsbehållningarna på kapitalbudgeten. Man torde dock tills vidare böra utgå från oförändrade behållningar.

En redovisning av vidtagna dispositioner under fortlöpande anslag på såväl drift- som kapitalbudgeten lämnas i regel vid anmälan av respektive anslagsfrågor, vartill torde få hänvisas.

Översikt av riksräkenskapsverkets inkomstberäkning

Riksräkenskapsverkets beräkning av driftbudgetens inkomster för *innevarande budgetår* och för budgetåret 1960/61 bygger på en bedömning av den ekonomiska utvecklingen i Sverige fram till och med första hälften av år 1961. Härvid har riksräkenskapsverket på grundval av konjunkturtendenserna under år 1959 ansett sig kunna räkna med en fortsatt konjunkturuppgång i Sverige under år 1960. Den allmänna utgångspunkten för ämbetsverkets kalkyler har i anslutning härtill varit ett antagande om en fortsatt stegring i produktion och utrikeshandel samt hög sysselsättningsnivå under år 1960 och första halvåret 1961.

Enligt riksräkenskapsverkets beräkning av *utfallet för innevarande budgetår* skulle de totala inkomsterna på driftbudgeten komma att uppgå till 13 459 miljoner kronor, vilket överstiger det i riksstaten upptagna beloppet med 753 miljoner kronor. Huvuddelen av den beräknade merinkomsten, 500 miljoner kronor, hänför sig till den vid höstsessionen av 1959 års riksdag beslutade allmänna varuskatten. Därjämte beräknas inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. komma att med 200 miljoner kronor överstiga det i riksstaten upptagna beloppet.

För *budgetåret 1960/61* har ämbetsverket uppskattat inkomsterna till 15 062 miljoner kronor, vilket skulle innebära en uppgång med 2 356 miljoner kronor jämfört med gällande riksstat och med 1 603 miljoner kronor i förhållande till det nu beräknade utfallet för *innevarande budgetår*. Större delen av uppgången i förhållande till vad som nu beräknas inflyta under *innevarande budgetår* sammanhänger med den allmänna varuskatten, som beräknas inbringa 1 400 miljoner kronor eller 900 miljoner kronor mer än under budgetåret 1959/60. Ökningar beräknas vidare för titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. med 400 miljoner kronor, för automobilskatte-medlen med 70 miljoner kronor och för statens vattenfallsverk med 80 miljoner kronor. Resultatet av riksräkenskapsverkets beräkning av statsinkomsterna under *innevarande* och nästkommande budgetår framgår av följande sammanställning, vari som jämförelse också medtagits inkomstut-

fallet för budgetåret 1958/59 samt inkomsterna enligt gällande riksstat. Beloppen anges i miljoner kronor.

	1958/59 Redovisade belopp	1959/60 Riksstaten	1959/60 Nu beräk- nade belopp	1960/61
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	6 095	5 900	6 100	6 500
Övrig skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse.....	306	294	302	306
Automobilskattemedel.....	1 086	1 210	1 180	1 250
Tullar och acciser.....	3 938	4 105	4 589	5 579
Uppbörd i statens verksamhet och diverse inkomster.....	485	519	499	505
Statens affärsverksfonder	318	274	320	410
Övriga kapitalfonder	376	404	469	512
Summa inkomster	12 604	12 706	13 459	15 062

Beträffande närmare detaljer i riksräkenskapsverkets inkomstberäkning får hänvisas till det vid denna bilaga fogade bihang 1. Här skall i det följande lämnas en kort sammanfattning av beräkningarna, varvid endast de poster som på grund av sin storlek eller av andra skäl är av speciellt intresse kommer att beröras.

Skatt å inkomst och förmögenhet m. m. Titelns nettoinkomst framkommer som skillnaden mellan en rad inkomst- och utgiftsposter. Inkomsterna på titeln utgöres i första hand av preliminär skatt som till större del i form av källskatt nära följer den löpande utvecklingen av skatteunderlaget. Över titeln passerar även andra skatter och avgifter, av vilka kommunalskatterna samt avgifter och bidrag till den allmänna sjukförsäkringen är de viktigaste.

Inkomst av tjänst m. m., som representerar 85 procent av *de fysiska personernas* sammanräknade nettoinkomster, utvisade för verksamhetsåret 1958 en ökning med 5,2 procent i jämförelse med nästföregående år. Mellan verksamhetsåren 1958 och 1959 finner riksräkenskapsverket en uppgång med 4 procent sannolik eller samma ökning som riksräkenskapsverket tidigare räknat med. Även för övriga förvärvskällor räknar riksräkenskapsverket med någon uppgång under år 1959. Sammanfattningsvis pekar kalkylerna på en ökning av fysiska personers inkomster med omkring 4 procent mellan verksamhetsåren 1958 och 1959. Vid bedömningen av utvecklingen av inkomst av tjänst under verksamhetsåret 1960 har riksräkenskapsverket räknat med en något större stegring av lönesumman än under år 1959, varvid förutsatts en viss ökning i antalet sysselsatta. Beträffande inkomstutvecklingen under de första månaderna av år 1961 har räknats med ytterligare någon stegring. Även för fysiska personers inkomster av andra förvärvskällor än tjänst har sammanlagt räknats med uppgång under såväl år 1960 som år 1961.

För *aktiebolagen* sjönk de sammanlagda taxerade inkomsterna med 10 procent från 1958 till 1959 års taxering. Vid bedömningen av utvecklingen

av de taxerade inkomsterna får — framhåller riksräkenskapsverket — hållas i minnet de avdragsgilla avsättningarna till investeringsfonder för konjunkturutjämning. Dessa har för år 1958 beräknats till i runt tal 45 miljoner kronor, vilket motsvarar 2 procent av aktiebolagens taxerade inkomster för verksamhetsåret. Med ledning av vissa undersökningar rörande de för verksamhetsåret 1959 förväntade taxeringsresultaten för vissa större bolag har riksräkenskapsverket som grund för sin beräkning antagit, att det sammanlagda till statlig inkomstskatt för svenska aktiebolag taxerade beloppet vid 1960 års taxering skall bli av ungefär samma storlek som det vid 1959 års taxering. Riksräkenskapsverket har härvid bland annat räknat med att bolagens vinstdispositioner kommer att påverkas av den från och med verksamhetsåret 1960 sänkta bolagsskatten. Med hänsyn härtill samt de från och med 1961 års taxering skärpta bestämmelserna för varulagervärdering och riksräkenskapsverkets allmänna antaganden om konjunkturutvecklingen har riksräkenskapsverket funnit en väsentlig stegring av bolagens taxerade inkomster vid 1961 års taxering sannolik.

Med utgångspunkt från dessa antaganden om förändringarna av fysiska personers och bolags inkomster har riksräkenskapsverket beräknat att nettoinkomsten på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. under *budgetåret 1959/60* kommer att uppgå till samma belopp som under budgetåret 1958/59. En fortsatt uppgång i den preliminära A-skatten förutses härvid komma att uppvägas av en nedgång i uppbörden av preliminär B-skatt och väsentligt ökade utbetalningar av överskjutande skatt.

Den beräknade uppgången med 400 miljoner kronor under *budgetåret 1960/61* beror framför allt på fortsatt stegring i uppbörden av preliminär A-skatt, som i förening med ökade inbetalningar av kvarstående skatt och minskade utbetalningar av överskjutande skatt mer än uppväger en väntad nedgång i uppbörden av preliminär B-skatt. Riksräkenskapsverket understryker, att de angivna beloppen är osäkra inom vida marginaler med hänsyn till såväl ovissheten beträffande skatteunderlagets utveckling som möjligheten för en del skattskyldiga att i viss utsträckning välja tidpunkten för skatternas erläggande. I sina kalkyler har riksräkenskapsverket räknat med folkpensionsavgift om oförändrat 4 procent. Av tidigare på budgetutjämningsfonden avsatta kommunalskattemedel beräknas netto 125 miljoner kronor komma att återföras.

Övrig skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse. Huvudparten av inkomsterna under denna post härrör från inkomsttitlarna arvsskatt och gåvoskatt, lotterivinstskatt samt omsättnings- och expeditionsstämplor m. m. Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna under inkomsttiteln arvsskatt och gåvoskatt för budgetåret 1959/60 till 95 miljoner kronor samt föreslår med beaktande av nedgången i uppbörden av kvarlåtenskapsskatten att inkomsttiteln för budgetåret 1960/61 uppföres med likaledes 95 miljoner kronor. Beträffande inkomsterna under inkomsttiteln lotterivinstskatt föreslår riksräkenskapsverket, under antagande att det särskilda lotteriet för teater

och konst kommer att anordnas, att dessa för budgetåret 1960/61 uppföres med 85 miljoner kronor. Inkomsterna av omsättnings- och expeditionsstämp-
lar m. m., som under budgetåret 1958/59 uppgick till 84 miljoner kronor, be-
räknas till 88 miljoner kronor för budgetåret 1959/60 och 90 miljoner kro-
nor för budgetåret 1960/61. Inkomsterna av skogsvårdsavgifter uppskattas
av riksräkenskapsverket för budgetåret 1959/60 till 12,6 miljoner kronor
samt beräknas i avvaktan på ställningstagandet till promilletalet till 13 mil-
joner kronor för budgetåret 1960/61. Sammanlagt beräknas inkomsterna
under nu ifrågavarande inkomstitlar stiga med 4 miljoner kronor under
budgetåret 1960/61.

Automobilskattemedel. Riksräkenskapsverkets beräkning av inkomsterna
under titlarna fordonsskatt och bensinskatt framgår av följande samman-
ställning (belopp i miljoner kronor).

	1958/59 Redovisade belopp	1959/60 Riksstaten	1959/60 Nu beräk- nade belopp	1960/61
Fordonsskatt	358	385	380	400
Bensinskatt.....	728	825	800	850
Summa automobilskattemedel	1 086	1 210	1 180	1 250

En förutsedd fortsatt ökning av motorfordonsbeståndet beräknar riksrä-
kenskapsverket skola medföra att automobilskattemedlen ökar med 70 mil-
joner kronor under budgetåret 1960/61. Av ökningen hänför sig 20 miljo-
ner kronor till fordonsskatten och 50 miljoner kronor till bensinskatten.

Tullar och acciser. Riksräkenskapsverkets beräkning av inkomsterna på
de olika titlarna under denna rubrik har sammanställts i följande tablå
(belopp i miljoner kronor).

	1958/59 Redovisade belopp	1959/60 Riksstaten	1959/60 Nu beräk- nade belopp	1960/61
Tullmedel	654	690	690	700
Allmän varuskatt.....	—	—	500	1 400
Varuskatt	306	310	310	315
Omsättningsskatt å motorfordon ..	140	140	150	150
Regleringsavgift och accis å fett- varor m. m.	36	40	39	40
Skatt å kaffe.....	22	23	23	23
Tobaksskatt	842	850	870	890
Rusdrycksförsäljningsmedel av parti- handelsbolag	13	13	13	13
Rusdrycksförsäljningsmedel av de- taljhandelsbolag.....	24	22	24	28

	1958/59 Redovisade belopp	1959/60 Riksstaten	1959/60 Nu beräk- nade belopp	1960/61
Omsättnings- och utskänkningsskatt				
å spritdrycker	1 122	1 200	1 150	1 150
Omsättningsskatt å vin	86	90	95	105
Maltdrycksskatt.....	105	105	110	110
Skatt å läskedrycker	65	67	70	70
Statlig nöjesskatt	52	45	45	45
Energiskatt.....	471	510	500	540
Summa tullar och acciser	3 938	4 105	4 589	5 579

Den förutsedda kraftiga stegringen för tullar och acciser sammanhänger framför allt med införandet av den allmänna varuskatten från och med år 1960, vilken såsom nyss nämnts beräknats inbringa 500 miljoner kronor under budgetåret 1959/60 och 1 400 miljoner kronor under budgetåret 1960/61. Beträffande övriga titlar under denna rubrik kan nämnas att för tullmedel förutses en uppgång med 36 miljoner kronor under budgetåret 1959/60, medan endast en obetydlig stegring kan väntas under budgetåret 1960/61. Härvid har förutsatts att tullarna kommer att sänkas den 1 juli 1960 i enlighet med planerna på en europeisk frihandelssammanslutning. Tobaksskatten beräknas öka med 28 miljoner kronor under innevarande och 20 miljoner kronor under nästkommande budgetår. Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker förutses komma att inbringa i stort sett samma belopp under innevarande och nästkommande budgetår. Energiskatten beräknas för innevarande budgetår komma att öka med 29 miljoner kronor och med 40 miljoner kronor under budgetåret 1960/61.

Uppbörd i statens verksamhet. Inkomsterna under denna rubrik, som under budgetåret 1958/59 uppgick till 197 miljoner kronor och i gällande riksstat är upptagna till 217 miljoner kronor, har av riksräkenskapsverket nu beräknats komma att uppgå till 214 miljoner kronor budgetåret 1959/60 och till 221 miljoner kronor budgetåret 1960/61. Härvid har förutsatts att förslaget till ändrade beräkningsgrunder beträffande inkomsterna vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut kommer att bifallas liksom att avtalet mellan Kungl. Maj:t och Kronan å ena samt Malmö stad å andra sidan angående driftbidrag till tandläkarhögskolan i Malmö kommer att fastställas enligt nu föreliggande förslag. I avvaktan på ställningstagande till förslaget om ny varumärkeslag föreslås att inkomsten under titeln patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter uppföres med 12 miljoner kronor för budgetåret 1960/61.

Diverse inkomster. Riksräkenskapsverket har beräknat inkomsterna under denna rubrik till de i följande tablå i miljoner kronor angivna beloppen.

	1958/59 Redovisade belopp	1959/60 Riksstaten	1959/60 Nu beräk- nade belopp	1960/61
Bötesmedel.....	24	30	27	28
Totalisatormedel	33	35	31	31
Tipsmedel	94	105	95	95
Lotterimedel	114	115	115	115
Övriga diverse inkomster	23	17	17	15
Summa diverse inkomster	288	302	285	284

Statens affärsverksfonder. Vid beräkningen av de affärsdrivande verkens avkastning har riksräkenskapsverket utgått från nuvarande taxor. När det gäller driftkostnaderna har riksräkenskapsverket, i avbidan på statsmakternas ställningstagande till storleken av statstjänstemännens löner år 1960, baserat beräkningen på nu gällande lönenivå. Inverkan på driftkostnaderna av förutsedda personalförändringar, löneklassförändringar etc. har dock beaktats liksom även den förutsedda inverkan av tilläggs pensioneringen och skärpningen av varubeskattningen.

Resultatet av de utifrån dessa förutsättningar gjorda beräkningarna framgår av följande tablå, vari beloppen angivits i miljoner kronor.

	1958/59 Redovisade belopp	1959/60 Riksstaten	1959/60 Nu beräk- nade belopp	1960/61
Postverket	5	17	24	15
Televerket	115	95	120	125
Statens järnvägar.....	—	1	1	10
Statens vattenfallsverk.....	188	160	160	240
Domänverket	10	1	15	20
Summa statens affärsverksfonder	318	274	320	410

Generalpoststyrelsen har för budgetåren 1959/60 och 1960/61 beräknat *postverkets inkomster* till 527 respektive 543 miljoner kronor, varav frankoteckensuppbörd 307 respektive 317 miljoner kronor. Med hänsyn till de principiella överväganden som frågan om nedskrivningsbehovet hos postgirot och postsparbanken är föremål för har styrelsen inte ansett sig böra upptaga något belopp såsom vinstmedel från dessa rörelsegränar vare sig för innevarande eller nästkommande budgetår.

Postverkets driftkostnader under budgetåren 1959/60 och 1960/61 har av generalpoststyrelsen uppskattats till 513 respektive 533 miljoner kronor. Enligt styrelsens beräkningar skulle alltså överskottet av postverkets rörelse komma att uppgå för budgetåret 1959/60 till 14 miljoner kronor och för budgetåret 1960/61 till 10 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket har vid sina beräkningar antagit att generalpoststyrelsen skall kunna inleverera vinstmedel från postsparbanken och postgirorörelsen för verksamhetsåren 1959 och 1960. För budgetåret 1959/60

har inkomsterna under titeln därvid av riksräkenskapsverket beräknats till 24 miljoner kronor och för budgetåret 1960/61 till 15 miljoner kronor.

Telestyrelsen har för vart och ett av budgetåren 1959/60 och 1960/61 beräknat överskottet av *televerkets* verksamhet till i runt tal 120 miljoner kronor. Vid beräkningen har styrelsen utgått från att vissa föreslagna taxenedsättningar, innebärande en inkomstminskning om drygt 5 miljoner kronor, skall komma att genomföras från och med 1 juli 1960. Vidare har för budgetåret 1960/61, i likhet med vad som skett för budgetåren 1954/55—1959/60, medräknats en extra avsättning till värdeminskningsskonto, motsvarande en del av den inkomstökning för televerket, som uppstått genom de höjda inträdesavgifterna för telefonabonnemang. Denna extra avsättning har beräknats till 15 miljoner kronor eller samma belopp som medgivits för budgetåret 1959/60.

Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna under innevarande budgetår till 120 miljoner kronor samt föreslår, i avvaktan på beslut i telefontaxefrågan, att inkomstiteln för budgetåret 1960/61 uppföres med 125 miljoner kronor.

Järnvägsstyrelsen uppskattar överskottet av verksamheten vid *statens järnvägar* till 10 miljoner kronor för ettvar av budgetåren 1959/60 och 1960/61. Styrelsen avser emellertid att i fortsättningen hemställa hos Kungl. Maj:t att få göra extra avsättningar till värdeminskningsskontot, sammanlagt motsvarande ett belopp av 197 miljoner kronor, då de framtida överskotten så medger. Styrelsen uttalar med hänsyn härtill att några inleveranser av överskottsmedel från *statens järnvägar* därför icke torde kunna påräknas för budgetåren 1959/60 och 1960/61.

Med hänsyn till att uppkommet överskott inlevereras först under nästkommande budgetår, beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna av *statens järnvägar* till 1 miljon kronor för budgetåret 1959/60 samt föreslår att ifrågavarande inkomster för budgetåret 1960/61, i avvaktan på beslut i fråga om extra avsättningar till värdeminskningsskontot, upptages med 10 miljoner kronor.

Vattenfallsstyrelsen har beräknat inkomsterna av *statens vattenfallsverk* till 140 miljoner kronor för budgetåret 1959/60 och under förutsättning av normala vattenförhållanden och oförändrade bränslepriser och konjunkturförhållanden till 200 miljoner kronor för budgetåret 1960/61. Härvid har styrelsen räknat med att övergång till konstant avskrivning kommer att äga rum från och med år 1960 i enlighet med resultatet av verkställd undersökning av avskrivnings- och förräntningsnormer m. m. för den statliga kraftverksrörelsen.

I avvaktan på beslut om avskrivningsmetoden beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna av *statens vattenfallsverk* till 160 miljoner kronor för budgetåret 1959/60 och till 240 miljoner kronor för budgetåret 1960/61.

Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna av *domänverket* under innevarande budgetår till 15 miljoner kronor och föreslår att inkomsterna för budgetåret 1960/61 uppföres med 20 miljoner kronor. Uppgången med 14

miljoner kronor i jämförelse med det i riksstaten för innevarande budgetår uppförda beloppet anges av domänstyrelsen bland annat sammanhånga med utfallet av höstens kronoskogsförsäljningar.

Övriga kapitalfonder. Riksräkenskapsverkets beräkning av inkomsterna av statens övriga kapitalfonder framgår av följande tablå (belopp i miljoner kronor).

	1958/59 Redovisade belopp	1959/60 Riksstaten	1959/60 Nu beräk- nade belopp	1960/61
Riksbanksfonden	15	15	50	50
Statens allmänna fastighetsfond	25	23	23	28
Försvarets fonder	29	31	32	35
Statens utlåningsfonder	161	175	182	204
Fonden för låneunderstöd	13	14	12	13
Fonden för statens aktier	37	30	55	65
Statens pensionsfonder	50	71	72	73
Diverse kapitalfonder	46	45	43	44
Summa övriga kapitalfonder	376	404	469	512

Riksräkenskapsverket beräknar i enlighet med riksbankens beräkning inkomsterna av *riksbanksfonden* till 50 miljoner kronor för vart och ett av budgetåren 1959/60 och 1960/61, vilket innebär en höjning med 35 miljoner kronor i förhållande till riksstaten för innevarande budgetår. Beträffande inkomsterna under titeln *statens utlåningsfonder* föreslår riksräkenskapsverket beträffande inkomsten av sjöfartsverkets båtlånefond att denna, i avvaktan på beslut om fondens avveckling, för budgetåret 1960/61 uppföres med 300 000 kronor. Inkomsterna på titeln *fonden för statens aktier* domineras helt av avkastningen från LKAB. Enligt inhämtade upplysningar beräknas avkastning på i fonden bokförda aktier endast komma att inflyta från LKAB, Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet, Svenska penninglotteriet aktiebolag och Aktiebolaget Tipstjänst. Från inkomsterna på fonden avgår ränta för ogulden del av löseskillingen för av staten övertagna aktier i LKAB, i runt tal 27 miljoner kronor för innevarande budgetår och 19 miljoner kronor för budgetåret 1960/61. Beträffande inkomstiteln *övriga diverse kapitalfonder* förordar riksräkenskapsverket att denna, i avvaktan på beslut beträffande avskrivningsmetod för väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond, för budgetåret 1960/61 upptages till ett avrundat belopp av 15,6 miljoner kronor.

**Riksräkenskapsverkets beräkning av statsinkomsternas
utveckling på längre sikt**

Såsom en bilaga till riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1960/61 har ämbetsverket redovisat en promemoria med vissa beräkningar av *statsinkomsterna under budgetåren 1961/62 och 1962/63*. I promemorian framhålles inledningsvis att en kalkyl av detta slag måste verkställas med utgångspunkt från vissa schablonmässiga förutsättningar, vilket ger beräkningarna en rent hypotetisk karaktär. De viktigaste förutsättningarna sammanfattas på följande sätt.

Vid beräkningstillfället gällande författningar och övriga bestämmelser, som har inflytande på statsinkomsterna, har antagits förbli oförändrade under hela den period beräkningarna avser. Beträffande den allmänekonomiska ramen och skatteunderlagets utveckling har i första hand tagits som utgångspunkt de förutsättningar beträffande utvecklingen under år 1960, som legat till grund för verkets beräkning av statsinkomsterna under budgetåren 1959/60 och 1960/61. För utvecklingen från och med år 1961 har beräkningarna baserats på antagande om att såväl fysiska personers som bolags inkomster skall stiga med 3 procent årligen.

Beträffande beräkningen av titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. har riksräkenskapsverket framhållit följande.

Förutom de angivna förutsättningarna beträffande skatteunderlagets utveckling har för inkomstskattetiteln bland annat antagits samma uttagningsprocent, 100, under budgetåren 1961/62 och 1962/63 som under budgetåret 1959/60 för den statliga inkomstskatten för fysiska personer, från och med 1960 gällande regler för företagsbeskattningen samt en kommunal utdebitering med 14,65. I övrigt har bland annat förutsatts, att bestämmelserna om ränta på kvarstående skatt skall liksom nu föranleda fyllnadsbetalningar av preliminärskatt i sådan utsträckning att den kvarstående skatten för bolagens del blir av obetydlig storlek.

De beräknade *förändringarna av statsinkomsterna* har sammanfattats i följande uppställning, i vilken även medtagits de redovisade beloppen för budgetåret 1958/59 och de beräknade inkomsterna för budgetåret 1962/63 i absoluta tal. Beloppen är angivna i miljoner kronor.

	1958/59 Redovisade belopp	Beräknad förändring av statsinkomsterna					1962/63 Beräknade belopp
		1959/60	1960/61	1961/62	1962/63		
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	6 095	± 0	+ 400	+ 300	+ 100		6 900
Övriga inkomstitlar.....	6 509	+ 850	+ 1 200	+ 270	+ 290		9 115
Samtliga inkomster	12 604	+ 850	+ 1 600	+ 570	+ 390		16 015
Samtliga inkomster efter korrigerig för nettoav- sättning eller nettoåter- föring av kommunalskat- temedel	12 404	+ 1 150	+ 1 625	+ 445	+ 440		16 065

Som jämförelse med de beräknade kassamässiga inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. har riksräkenskapsverket lämnat uppgifter om de beräknade slutligt påförda beloppen vid taxeringarna åren 1960—1964 av statlig inkomstskatt, förmögenhetsskatt och folkpensionsavgifter. Uppgifterna har sammanfattats i följande uppställning, vari beloppen anges i miljoner kronor.

Taxeringsår					
1960	1961	1962	1963	1964	
6 400	6 370	6 570	6 830	7 090	
-30	+200	+260	+260		

Riksräkenskapsverket har understrukit, att beräkningarna även bortsett från det schablonmässiga antagandet om skatteunderlagets förändringar fått byggas på ett stort antal osäkra förutsättningar. Förskjutningar mellan åren kan inträda, som leder till betydande avvikelser från de beräknade inkomsterna, även om bedömningen av skatteunderlaget varit riktig. Beträffande andra inkomstitlar än inkomstskattetiteln har sådana förhållanden oftast mindre betydelse, varför de beräknade årliga förändringarna är ett mera omedelbart uttryck för de antagna långsiktiga tendenserna i utvecklingen. Helt allmänt understrykes, att den absoluta nivån hos de beräknade beloppen av olika slag av statsinkomster under budgetåren 1961/62 och 1962/63 är baserad på det nu beräknade utfallet av motsvarande inkomster under budgetåren 1959/60 och 1960/61. I den mån denna utgångspunkt för beräkningarna förskjutes eller nya omständigheter av annat slag tillkommer måste givetvis beräkningarna för 1961/62 och 1962/63 revideras.

Departementschefens beräkning av de särskilda inkomsttitlarna

I fråga om beräkningen av de särskilda inkomsttitlarna i riksstatsförslaget ansluter jag mig till riksräkenskapsverkets förslag där icke annat anges i det följande.

I avvaktan på den översyn av inkomstberäkningen, som är avsedd att företagas längre fram under riksdagen, förordar jag att inkomsttiteln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. preliminärt upptages till 6 500 miljoner kronor.

Såsom förutsatts i det föregående i min redogörelse för budgetläget bör i enlighet med gällande grunder under budgetåret 1960/61 avsättning ske till budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel. De avsatta medlen bör särredovisas på budgetutjämningsfonden. Å andra sidan bör enligt samma grunder återföring från budgetutjämningsfonden ske av tidigare avsatta medel. I enlighet med riksräkenskapsverkets förslag kan dessa avsättningar och återföringar preliminärt beräknas resultera i en nettoåterföring av 125 miljoner kronor.

Beträffande skogsvårdsavgiften har denna av 1959 års riksdag fastställts att för år 1959 utgå efter promilletalet 1,25. I ett den 9 juli 1958 avgivet betänkande har 1955 års skogsvårdsutredning föreslagit att detta promilletal skulle sänkas till 0,7. Såsom framgår av vad chefen för jordbruksdepartementet senare denna dag anför avses särskild proposition angående skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhet att senare föreläggas riksdagen. Härvid kommer att redovisas bland annat skogsvårdsutredningens nyssnämnda förslag och resultatet av remissbehandlingen. Redan nu kan sägas att flertalet remissmyndigheter tillstyrkt en sänkning av skogsvårdsavgiften. Enligt min mening föreligger skäl för en sänkning av skogsvårdsavgiften med — såsom kommer att närmare beröras i nyssnämnda proposition — en samtidig höjning av skogsvårdsstyrelsernas uppdrags-taxa som följd. Jag är dock icke beredd att förorda en avgiftssänkning i den utsträckning 1955 års skogsvårdsutredning föreslagit men hemställer i det följande att skogsvårdsavgiften för år 1960 fastställas till 1 promille, innebärande en sänkning med 1/4 promille jämfört med förra året. I enlighet härmed beräknar jag titeln skogsvårdsavgifter till 10 100 000 kronor.

Med hänsyn till tillkomsten av en ny inkomsttitel benämnd allmän varus-katt förordar jag, att den hittillsvarande inkomsttiteln varuskatt ändras till särskilda varuskatter.

I fråga om de under uppbyggd i statens verksamhet upptagna inkomsttitlarna bör i enlighet med vad chefen för jordbruksdepartementet senare denna dag anför inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt, inkomster vid statens växtskyddsanstalt, inkomster vid statens maskinprovningar samt inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt upptagas till 1 790 000, 900 000, 250 000 resp. 1 300 000 kronor. Härjämte beräknas en stegring av inkomsterna vid lantmäteriväsendet till 16 600 000 kronor. Förslag

till justering av lantmåteritaxan m. m. kommer att föreläggas riksdagen i samband med den särskilda proposition rörande viss omorganisation av lantmåteriväsendet och rikets allmänna kartverk som chefen för jordbruksdepartementet senare denna dag förutskickar. — I anslutning till vad chefen för inrikesdepartementet senare denna dag anför bör inkomstittlarna inkomster vid statens sinnessjukhus och inkomster vid statens anstalt för fallandesjuka ändras till inkomster vid statens mentalsjukhus respektive inkomster vid Vilhemsro sjukhus. Vidare bör någon titel för inkomster vid statens skol- och yrkeshem på Salbohed och i Vänersborg icke längre uppföras. Slutligen bör titeln inkomster vid karolinska sjukhuset upptagas till 36 800 000 kronor.

Vid beräkningen av överskotten från statens affärsverksfonder har riksräkenskapsverket utgått från 1959 års lönenivå för statstjänstemännen samt, vad angår inkomsterna av post- och televerken, baserat beräkningen på nuvarande taxor. En eventuell höjning av lönerna från och med 1 januari 1960 kommer givetvis att påverka affärsverkens resultat. Affärsverkens kostnader för arbetsgivaravgifter till den allmänna tilläggs pensioneringen har beaktats vid beräkningen. — Inkomsterna av postverket budgetåren 1959/60 och 1960/61 har av riksräkenskapsverket beräknats till 24 respektive 15 miljoner kronor, medan motsvarande överskott av generalpoststyrelsen föreslagits till 14 respektive 10 miljoner kronor. För egen del beräknar jag inkomsterna av postverket till 20 respektive 10 miljoner kronor för de båda budgetåren. — Inkomsterna av statens järnvägar har av riksräkenskapsverket för budgetåret 1960/61 upptagits till 10 miljoner kronor i avvaktan på beslut i fråga om extra avsättningar till värdeminskningsskontot. Då en extra avsättning för inhämtning av den kvarvarande bristen i avskrivningarna för budgetåret 1956/57 synes böra göras, förordar jag efter samråd med chefen för kommunikationsdepartementet att inkomsterna av statens järnvägar upptages till 1 miljon kronor. — Beträffande inkomsterna av statens vattenfallsverk blir leveransen av överskottsmedel beroende av Kungl. Maj:ts ställningstagande till en framställning från vattenfallsstyrelsen om ändrade avskrivningsprinciper. I avvaktan härpå har riksräkenskapsverket beräknat inkomsterna för budgetåren 1959/60 och 1960/61 till 160 respektive 240 miljoner kronor. Då förslaget är under remissbehandling kan ett definitivt ställningstagande till detsamma icke nu redovisas. Efter samråd med chefen för kommunikationsdepartementet räknar jag med att extra avsättningar till värdeminskningsskonto eller avskrivning enligt ändrade grunder kommer att ske i den utsträckning att inkomsterna av statens vattenfallsverk för budgetåren 1959/60 och 1960/61 nu bör upptagas till 140 respektive 200 miljoner kronor. Beträffande inkomsterna av övriga affärsverk ansluter jag mig till riksräkenskapsverkets förslag och förordar sålunda att inkomsterna av televerket och domänverket för nästa budgetår upptages till 125 000 000 respektive 20 000 000 kronor.

Under statens utlåningsfonder bör, i anslutning till vad chefen för handelsdepartementet föreslår senare denna dag, benämningen av

inkomstititeln fonden för lån till företagarföreningar m. fl. ändras till statens hantverks- och industrilånefond, varvid samtidigt inkomstitlarna hemslöjdslånefonden, industrilånefonden, statens hantverkslånefond samt fonden för hantverks- och småindustrikredit utgår. Jag förordar att inkomsterna under den nya titeln upptages till 2 100 000 kronor.

Inkomstiteln övriga diverse kapitalfonder har av riksräkenskapsverket i avvaktan på Kungl. Maj:ts beslut beträffande avskrivningsmetod för väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond upptagits till 15 600 000 kronor. Härvid har överskottet av nämnda fond beräknats efter 4,25 %. Som framgår av vad jag senare denna dag anför under huvudtiteln avskrivning av nya kapitalinvesteringar bör emellertid med hänsyn till höjningen av normalräntan jämväl förräntningskravet höjas till 4,5 %. I överensstämmelse härmed och då avskrivningarna inom fonden synes böra grundas på återanskaffningsvärden förordar jag att inkomstiteln övriga diverse kapitalfonder upptages till 16 000 000 kronor.

Till statsrådsprotokollet i detta ärende torde — i enlighet med vad i det föregående nämnts — få fogas

Bihang 1: Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1960/61;

Bihang 2: Preliminär nationalbudget för år 1960;

Bihang 3: Vissa tabeller till belysning av den statsfinansiella utvecklingen;

Bihang 4: Sammanställning över behållningar å riksstatsanslag vid utgången av budgetåret 1958/59.

Hemställan

Under åberopande av det anförda och med hänvisning jämväl till riksräkenskapsverkets skrivelse med inkomstberäkning för nästa budgetår hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att, i avvaktan på slutlig översyn av inkomstberäkningen, beräkna inkomsterna å riksstaten för budgetåret 1960/61 enligt följande

Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1960/61

A. Egentliga statsinkomster

I. Skatter:

1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a) Skatt å inkomst och förmögenhet m. m., <i>bevillning</i> ..	6 500 000 000	
b) Kupongskatt, <i>bevillning</i> ...	7 000 000	
c) Utskiftningsskatt och ersättningsskatt, <i>bevillning</i> ..	1 000 000	
d) Fondskatt, <i>bevillning</i>	13 500 000	
e) Skogsvårdsavgifter, <i>bevillning</i>	10 100 000	
f) Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevillning</i>	1 500 000	
g) Arvsskatt och gåvoskatt, <i>bevillning</i>	95 000 000	
h) Lotterivinstskatt, <i>bevillning</i> ..	85 000 000	
i) Omsättnings- och expeditionsstämplor m. m., <i>bevillning</i>	90 000 000	6 803 100 000
2. Automobilskattemedel:		
a) Fordonsskatt, <i>bevillning</i> ...	400 000 000	
b) Bensinskatt, <i>bevillning</i>	850 000 000	1 250 000 000
3. Tullar och acciser:		
a) Tullmedel, <i>bevillning</i>	700 000 000	
b) Allmän varuskatt, <i>bevillning</i> ..	1 400 000 000	
c) Särskilda varuskatter, <i>bevillning</i>	315 000 000	
d) Omsättningsskatt å motorfordon, <i>bevillning</i>	150 000 000	
e) Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m., <i>bevillning</i> ..	40 000 000	
f) Skatt å kaffe, <i>bevillning</i> ..	23 000 000	
g) Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	890 000 000	
h) Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag, <i>bevillning</i>	13 000 000	
i) Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag, <i>bevillning</i>	28 000 000	
j) Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, <i>bevillning</i>	1 150 000 000	
k) Omsättningsskatt å vin, <i>bevillning</i>	105 000 000	
l) Maltdrycksskatt, <i>bevillning</i> ..	110 000 000	
m) Skatt å läskedrycker, <i>bevillning</i>	70 000 000	

n) Statlig nöjesskatt, bevilning	45 000 000		
o) Energiskatt, bevilning	540 000 000	5 579 000 000	13 632 100 000

11. Uppbörd i statens verksamhet:

1. Vattendomstolsavgifter	500 000
2. Inkomster vid fångvården	2 550 000
3. Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet	3 600 000
4. Bidrag till pensionsstyrelsen	230 000
5. Inkomster vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare	275 000
6. Inkomster vid statens geotekniska institut .	1 300 000
7. Förrättningsavgifter vid statens bilinspektion, att tillföras automobilskattemedlen	4 800 000
8. Inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket, att tillföras automobilskattemedlen	1 300 000
9. Avgifter för registrering av motorfordon...	9 000 000
10. Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	6 100 000
11. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	80 000
12. Inkomster vid länsarkitektsorganisationen..	1 200 000
13. Inkomst av myntning och justering	4 500 000
14. Kontrollstämpelmedel	1 000 000
15. Bidrag till bank- och fondinspektionen	525 000
16. Bidrag till sparbanksinspektionen	370 000
17. Bidrag för revision av sparbankerna	410 000
18. Inkomster vid tandläkarhögskolorna	480 000
19. Avgifter för granskning av biografbilder...	325 000
20. Inkomster vid matematikmaskinnämnden ...	2 500 000
21. Inkomster vid lantbruksnämnderna	1 700 000
22. Inkomster vid statens jordbruksnämnd	350 000
23. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	1 790 000
24. Inkomster vid statens växtskyddsanstalt ...	900 000
25. Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	250 000
26. Inkomster vid statens maskinprovningar...	250 000
27. Inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt	1 300 000
28. Inkomster vid veterinärhögskolan	700 000
29. Inkomster vid lantmäteriväsendet	16 600 000
30. Inkomster vid rikets allmänna kartverk ...	2 300 000
31. Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen	40 000
32. Skeppsmättningsavgifter	550 000
33. Inkomster vid Sveriges geologiska undersökning	1 700 000
34. Inkomster vid statens provningsanstalt	2 700 000
35. Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	6 500 000
36. Inkomster vid statens institut för konsumentfrågor	150 000
37. Fyr- och båkmedel	15 500 000
38. Lotspenningar	11 500 000

39. Försäljning av sjökort m. m.	570 000	
40. Inkomster vid statens skeppsprovsningsanstalt	950 000	
41. Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	12 000 000	
42. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	450 000	
43. Bidrag till försäkringsinspektionen	1 300 000	
44. Inkomster av statens gruvegendom	5 000 000	
45. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	5 500 000	
46. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	700 000	
47. Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium	400 000	
48. Inkomster vid statens mentalsjukhus	47 200 000	
49. Inkomster vid Vilhemsro sjukhus	260 000	
50. Inkomster vid karolinska sjukhuset	36 800 000	
51. Inkomster vid serafimerlasarettet	9 100 000	
52. Inkomster vid statens institut för folkhälsan	475 000	226 530 000

III. Diverse inkomster:

1. Bötesmedel	28 000 000	
2. Totalisatormedel	31 000 000	
3. Tipsmedel	95 000 000	
4. Lotterimedel	115 000 000	
5. Övriga diverse inkomster	15 000 000	284 000 000
		14 142 680 000

B. Inkomster av statens kapitalfonder

I. Statens affärsverksfonder:

1. Postverket, beviljning	10 000 000	
2. Televerket	125 000 000	
3. Statens järnvägar	1 000 000	
4. Statens vattenfallsverk	200 000 000	
5. Domänverket	20 000 000	356 000 000

II. Riksbanksfonden	50 000 000
---------------------------	------------

III. Statens allmänna fastighetsfond:

1. Slottsbyggnadernas delfond	1 000	
2. Fångvårdsstyrelsens »	2 135 000	
3. Beskickningsfastigheternas »	1 210 000	
4. Byggnadsstyrelsens »	15 131 000	
5. Generaltullstyrelsens »	265 000	
6. Uppsala universitets »	595 000	
7. Lunds universitets »	660 000	
8. Sjöfartsstyrelsens »	130 000	
9. Medicinalstyrelsens »	7 370 000	
10. Karolinska sjukhusets »	880 000	28 377 000

IV. Försvarets fonder:

1. Försvarets fastighetsfond	31 638 000	
2. Försvarets fabriksfond	2 800 000	34 438 000

V. Statens utlåningsfonder:

1. Utrikesförvaltningens lånefond	6 500	
2. Värnpliktslånefonden	100	
3. Statens bostadslånefond	1 000	
4. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörbý	16 000	
5. Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	4 100 000	
6. Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen	34 000	
7. Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	400 000	
8. Lånefonden för bostadsbyggande	183 000 000	
9. Lånefonden för lantarbetarbostäder	100	
10. Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrin	525 000	
11. Lånefonden för allmänna samlingslokaler ..	1 000 000	
12. Statens bosättningslånefond	1 700 000	
13. Vattenkraftslånefonden	270 000	
14. Luftfartslånefonden	280 000	
15. Tullverkets båtlånefond	500	
16. Statens lånefond för universitetsstudier...	300 000	
17. Allmänna studielånefonden	500 000	
18. Lånefonden för inventarier i studentbostäder	50 000	
19. Gödselvärdslånefonden	100	
20. Jordbrukets lagerhusfond	600 000	
21. Statens mejerilånefond	1 000	
22. Jordbrukets maskinlånefond	950 000	
23. Statens sekundärlånefond för jordbrukare..	100 000	
24. Statens slakterilånefond	100	
25. Fonden för supplementär jordbrukskredit..	200 000	
26. Kraftledningslånefonden	250 000	
27. Elektrifieringslånefonden	100	
28. Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift	100	
29. Egnahemslånefonden	4 700 000	
30. Arrendelånefonden	100	
31. Arbetarsmåbrukslånefonden	100	
32. Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	100	
33. Kronotorparnas inventarielånefond	100	
34. Statens avdikningslånefond	1 750 000	
35. Täckdikningslånefonden	10 000	
36. Bevattningslånefonden	1 000	
37. Fiskerilånefonden	350 000	
38. Statens fiskredskapslånefond	100	
39. Virkesmätningslånefonden	100	
40. Skogsväglånefonden	14 000	
41. Statens skogslånefond	100	

42. Lånefonden för insamling av skogsfrö	100	
43. Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	975 000	
44. Statens sekundärlånefond för rederinäringen	65 000	
45. Sjöfartsverkets båtlånefond	50 000	
46. Statens hantverks- och industrilånefond	2 100 000	204 300 400

VI. Fonden för låneunderstöd:

1. Bostadsstyrelsens delfond	1 100 000	
2. Statskontorets »	7 400 000	
3. Lantbruksstyrelsens »	3 200	
4. Riksbankens »	4 500 000	
5. Riksgäldskontorets »	100	13 003 300

VII. Fonden för statens aktier 65 000 000*VIII. Statens pensionsfonder:*

1. Folkpensioneringsfonden	56 000 000	
2. Civila tjänstepensionsfonden	1 675 000	
3. Militära tjänstepensionsfonden	180 000	
4. Allmänna familjepensionsfonden	5 000 000	
5. Statens pensionsanstalts pensionsfond	9 600 000	
6. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk ..	33 000	72 488 000

IX. Diverse kapitalfonder:

1. Fonden för kreditgivning till utlandet	28 500 000	
2. Övriga diverse kapitalfonder	16 000 000	44 500 000
		868 106 700

Summa kronor 15 010 736 700

Bilaga 1 till Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten**Förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond
för budgetåret 1960/61****Inkomster****A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:**

1. Slottsbyggnadernas delfond	2 145 000	
2. Fångvårdsstyrelsens »	5 141 000	
3. Beskickningsfastigheternas »	5 080 000	
4. Byggnadsstyrelsens »	49 184 000	
5. Generaltullstyrelsens »	452 000	
6. Uppsala universitets »	3 022 000	
7. Lunds universitets »	1 573 000	
8. Sjöfartsstyrelsens »	665 000	
9. Medicinalstyrelsens »	17 578 000	
10. Karolinska sjukhusets »	3 180 000	88 020 000

**B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler
och markområden:**

1. Slottsbyggnadernas delfond	390 000	
2. Fångvårdsstyrelsens »	525 000	
3. Beskickningsfastigheternas »	910 000	
4. Byggnadsstyrelsens »	3 400 000	
5. Generaltullstyrelsens »	230 000	
6. Uppsala universitets »	30 000	
7. Lunds universitets »	41 000	
8. Sjöfartsstyrelsens »	130 000	
9. Medicinalstyrelsens »	1 900 000	
10. Karolinska sjukhusets »	600 000	8 156 000

C. Diverse inkomster:**1. Slottsbyggnadernas delfond:**

a) Djurgårdsförvaltningens överskotts- medel	100 000	
b) Övriga diverse inkomster	65 000	165 000

2. Fångvårdsstyrelsens delfond	1 000	
3. Beskickningsfastigheternas »	1 000	
4. Byggnadsstyrelsens »	187 000	
5. Generaltullstyrelsens »	1 000	

6. Uppsala universitets delfond:

a) Bidrag från universitetets egendoms- och skogsförvaltning	250 000	
b) Bidrag från Uppsala läns landsting...	255 000	
c) Övriga diverse inkomster	1 000	506 000

7. Lunds universitets delfond:

a) Bidrag från universitetets egendoms- förvaltning	50 800	
b) Övriga diverse inkomster	200	51 000

8. Sjöfartsstyrelsens	delfond	1 000	
9. Medicinalstyrelsens	»	1 000	
10. Karolinska sjukhusets	»	1 000	915 000
		Summa kronor	97 091 000

Utgifter**A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:**

1. Slottsbyggnadernas delfond:			
a) Reparations- och underhållskostnader för de kungl. slotten med tillhörande byggnader	994 000		
b) Reparations- och underhållskostnader för uthyrda lägenheter vid Drottningholm, Ulriksdal och Haga	335 000		
c) Reparations- och underhållskostnader för vissa historiska byggnader och byggnadsminnesmärken m. m.	345 000		
d) Vissa istandsättningsarbeten	1 025 000	2 699 000	
2. Fångvårdsstyrelsens delfond		2 523 000	
3. Beskickningsfastigheternas delfond:			
a) Reparations- och underhållskostnader i allmänhet m. m.	1 345 000		
b) Bränsle och lyse för kanslilokaler och tjänstebostäder, <i>förslagsvis</i>	570 000	1 915 000	
4. Byggnadsstyrelsens delfond		18 392 000	
5. Generaltullstyrelsens »		219 000	
6. Uppsala universitets delfond:			
a) Akademiska sjukhuset	654 000		
b) Övriga fastigheter	974 000	1 628 000	
7. Lunds universitets delfond		578 000	
8. Sjöfartsstyrelsens »		525 000	
9. Medicinalstyrelsens »		7 946 000	
10. Karolinska sjukhusets delfond:			
a) Karolinska sjukhuset	1 349 000		
b) Serafimerlasarettet	189 000	1 538 000	37 963 000

B. Avsättning till värdeminskningsskonto:

2. Fångvårdsstyrelsens	delfond, <i>förslagsvis</i>	754 000	
3. Beskickningsfastigheternas »	, <i>förslagsvis</i>	261 000	
4. Byggnadsstyrelsens »	, <i>förslagsvis</i>	6 069 000	
5. Generaltullstyrelsens »	, <i>förslagsvis</i>	99 000	
6. Uppsala universitets delfond:			
a) Akademiska sjukhuset, <i>förslagsvis</i>	447 000		
b) Övriga fastigheter, <i>förslagsvis</i>	488 000	935 000	
7. Lunds universitets delfond, <i>förslagsvis</i>		327 000	
8. Sjöfartsstyrelsens »	, <i>förslagsvis</i>	85 000	
9. Medicinalstyrelsens »	, <i>förslagsvis</i>	4 108 000	
10. Karolinska sjukhusets »	, <i>förslagsvis</i>	1 098 000	13 736 000

C. Hyres- och arrendeulgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:

2. Fångvårdsstyrelsens	delfond, förslagsvis	255 000	
3. Beskickningsfastigheternas	» , förslagsvis	2 605 000	
4. Byggnadsstyrelsens	» , förslagsvis	13 179 000	
5. Generaltullstyrelsens	» , förslagsvis	100 000	
6. Uppsala universitets	» , förslagsvis	400 000	
7. Lunds universitets	» , förslagsvis	100 000	
8. Sjöfartsstyrelsens	» , förslagsvis	56 000	
9. Medicinalstyrelsens	» , förslagsvis	55 000	
10. Karolinska sjukhusets	» , förslagsvis	265 000	17 015 000

Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:

1. Slottsbyggnadernas	delfond	1 000	
2. Fångvårdsstyrelsens	»	2 135 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	1 210 000	
4. Byggnadsstyrelsens	»	15 131 000	
5. Generaltullstyrelsens	»	265 000	
6. Uppsala universitets	»	595 000	
7. Lunds universitets	»	660 000	
8. Sjöfartsstyrelsens	»	130 000	
9. Medicinalstyrelsens	»	7 370 000	
10. Karolinska sjukhusets	»	880 000	28 377 000
		Summa kronor	97 091 000

Bilaga 2 till Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten**Förslag till stat för försvarets fastighetsfond
för budgetåret 1960/61****Inkomster****A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:**

1. Arméns	delfond	48 025 000	
2. Marinens	»	14 770 000	
3. Flygvapnets	»	30 758 000	
4. Befästningars	»	25 687 000	119 240 000

**B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler
och markområden:**

1. Arméns	delfond	2 900 000	
2. Marinens	»	960 000	
3. Flygvapnets	»	950 000	
4. Befästningars	»	250 000	5 060 000

C. Inkomster av övnings- och skjutfält:

1. Arméns	delfond	2 300 000	
2. Marinens	»	140 000	
3. Flygvapnets	»	300 000	
4. Befästningars	»	100 000	2 840 000

D. Diverse inkomster:

1. Arméns	delfond	1 030 000	
2. Marinens	»	755 000	
3. Flygvapnets	»	195 000	
4. Befästningars	»	50 000	2 030 000
Summa kronor			129 170 000

Utgifter**A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:**

1. Arméns	delfond	33 484 000	
2. Marinens	»	9 814 000	
3. Flygvapnets	»	13 176 000	
4. Befästningars	»	17 218 000	73 692 000

B. Avsättning till värdeminskningsskonto:

1. Arméns	delfond, förslagsvis	4 750 000	
2. Marinens	», förslagsvis	1 300 000	
3. Flygvapnets	», förslagsvis	6 335 000	
4. Befästningars	», förslagsvis	2 170 000	14 555 000

C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:

1. Arméns	delfond, förslagsvis	4 649 000	
2. Marinens	» , förslagsvis	651 000	
3. Flygvapnets	» , förslagsvis	854 000	
4. Befästningars	» , förslagsvis	3 131 000	9 285 000

Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:

1. Arméns	delfond	11 372 000	
2. Marinens	»	4 860 000	
3. Flygvapnets	»	11 838 000	
4. Befästningars	»	3 568 000	31 638 000
		Summa kronor	129 170 000

Jag hemställer vidare, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva, att avsättning av kommunalskattemedel må ske till budgetutjämningsfonden för budgetåret 1960/61 för att där särredovisas; samt

b) besluta, att skogsvårdsavgift enligt förordningen om skogsvårdsavgift skall för år 1960 utgå med 1 promille.

Vad departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt och föreslagit i avseende å beräkningen av statens i det föregående omförmälda inkomster och därmed sammanhängande ämnen behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Ragnar Sohlman

**RIKSÄKENSVERKET
INKOMSTBERÄKNING**

Bihang 1

Till KONUNGEN

Enligt den för riksräkenskapsverket gällande instruktionen åligger det ämbetsverket att varje år före den 10 december till Kungl. Maj:t avgiva förslag till beräkning av statsverkets inkomster vid nästföljande stats-

reglering ävensom meddela upplysningar rörande förhållanden i övrigt av beskaffenhet att böra bringas till Kungl. Maj:ts kännedom i och för uppgörande av proposition till riksdagen angående statsverkets tillstånd och behov.

Innan riksräkenskapsverket nu framlägger förslag till beräkning av statens inkomster för budgetåret 1960/61 vill ämbetsverket inledningsvis lämna en orienterande översikt av utfallet av driftbudgeten för de sistförflutna finansåren.

Driftbudgetens utfall budgetåren 1954/55—1958/59

Driftbudgetens inkomster och utgifter enligt budgetredovisningarna för de fem sistförflutna budgetåren sammanfattas i efterföljande tabell. I tabellen angivas även de förändringar i avseende på budgetutjämningsfondens behållning och beloppet av utestående reservationer, till vilka budgetutfallet

Driftbudgetens utfall under budgetåren 1954/55—1958/59

Miljoner kronor

Inkomst- och utgiftsgrupper m. m.	1954/55	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59
<i>Inkomster</i>					
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m. (inkl. folkpensionsavgifter) ¹	4 393	4 993	5 356	5 953	6 095
Övrig skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse	207	219	243	257	306
Automobilskattemedel	819	1 042	1 018	1 062	1 086
Tullar och acciser	2 512	2 822	3 077	3 560	3 938
Uppbörd i statens verksamhet och diverse inkomster	380	410	430	465	485
Statens affärsverksfonder	298	242	177	273	318
Övriga kapitalfonder	298	344	390	449	376
Summa inkomster ¹	8 907	10 072	10 691	12 019	12 604
<i>Utgifter</i>					
Civila utgifter (även avskrivningar för civila ändamål)	5 868	6 717	7 836	8 619	9 099
Försvarsutgifter (fjärde huvudtiteln och avskrivningar för försvarsändamål)	2 130	2 245	2 364	2 587	2 679
Pensionskostnader för civila och militära ändamål	271	297	322	344	366
Räntor å statsskulden	350	432	456	569	599
Summa utgifter	8 619	9 691	10 978	12 119	12 743
Budgetöverskott resp. underskott ¹	+ 288	+ 381	— 287	— 100	— 139
Förändring i beloppet av utestående reservationer	+ 76	— 21	+ 32	— 195	+ 60
Förändring i budgetutjämningsfondens behållning ¹	+ 212	+ 402	— 319	+ 95	— 199

¹ Genom att överföringar icke längre ske mellan inkomstskatttiteln och fonden för reglering av utbetalningarna av kommunalskattemedel äro uppgifterna från och med budgetåret 1955/56 icke fullt jämförbara med uppgifterna för budgetåret 1954/55 (jfr s. 31).

givit upphov. Inkomsternas utveckling belyses närmare av de uppgifter rörande avkastningen av de särskilda inkomsttitlarna, som lämnas i tabellbilaga B.

Såsom framgår av tabellen ha såväl inkomster som utgifter under den redovisade perioden utvisat en fortgående uppgång. Stegringstakten har dock varierat, vilket belyses i nedanstående tablå.

	Förändring sedan föregående budgetår			
	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59
	Miljoner kronor			
Driftbudgetens inkomster	+ 1 165	+ 619	+ 1 328	+ 585
Därav: skatt å inkomst och förmögenhet m. m. (inklusive folkpensionsavgifter)	+ 600	+ 363	+ 597	+ 142
övriga inkomsttitlar	+ 565	+ 256	+ 731	+ 443
Driftbudgetens utgifter	+ 1 072	+ 1 287	+ 1 141	+ 624

Den ojämna ökningen av intäkterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. sammanhänger, förutom med skiftningar i skatteunderlagets tillväxttakt, med ändrade skatteregler och uppbördstekniska förhållanden (jfr s. 19 ff).

För driftbudgetens övriga intäkter berodde den kraftiga uppgången under budgetåret 1955/56 främst på en betydande ökning av automobilskattemedlen bland annat till följd av skärpt beskattning, på ökade inkomster av tullmedel och på en ökning av omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker i samband med utvecklingen av ransoneringssystemet i oktober 1955. En fortsatt kraftig ökning för de bägge sistnämnda titlarna svarade för övervägande delen av den för budgetåret 1956/57 noterade inkomstökningen för tullar och acciser. Den mindre nedgång som ägde rum för automobilskattemedlen under budgetåret 1956/57 berodde på att den omsättningsskatt å motorfordon som infördes från och med december månad 1956 i motsats till den tidigare utgående särskilda investeringsavgiften för motorfordon icke inräknas i automobilskattemedlen. Som främsta orsaker till ökningen av tullar och acciser under budgetåret 1957/58 kunna nämnas dels omsättningsskatten för motorfordon och dels den från och med budgetåret 1957/58 införda energiskatten. Affärsverkens överskott som tidigare totalt sett visat en fortgående minskning steg kraftigt under sistnämnda budgetår främst beroende på ökningsar för vattenfallsverket och televerket. För det senast förflutna budgetåret föll drygt hälften av ökningen för tullar och acciser på energiskatttiteln.

De totala statsutgifterna ha under perioden 1954/55—1958/59 kontinuerligt ökat. Särskilt under budgetåren 1955/56—1957/58 ha lönehöjningar och prisstegringar bidragit till utgiftsökningen. Utgiftsexpansionen har under budgetåren 1957/58 och 1958/59 fortgått i ungefär samma takt för försvarsutgifter och civila utgifter medan de senare stego betydligt snabbare under budgetåren 1955/56 och 1956/57.

Resultatet av inkomst- och utgiftsutvecklingen under ifrågavarande fem-

årsperiod har blivit, att driftbudgeten utfallit med överskott under budgetåren 1954/55 och 1955/56 medan underskott uppstodo för de senaste tre budgetåren. Närmare redogörelse för utvecklingen av statsverkets inkomster och utgifter lämnas i vad avser tiden till och med budgetåret 1957/58 i riksräkenskapsverkets årsbok 1959.

Utfallet av statsregleringen budgetåret 1958/59

För utfallet av statsregleringen under budgetåret 1958/59 lämnas närmare redogörelse i en härvid såsom bilaga A fogad tabell. Av tabellen framgår, att inkomsterna uppgingo till 12 604 miljoner kronor och utgifterna till 12 743 miljoner kronor. Budgeten utföll sålunda med ett underskott av 139 miljoner kronor.

De utestående reservationerna ökade med 60 miljoner kronor. Om detta belopp lägges till de kassamässiga utgifterna, erhålles ett formellt underskott av 199 miljoner kronor, som avförts på budgetutjämningsfonden. Trots detta har den på budgetutjämningsfonden redovisade bristen minskat med 351 miljoner kronor genom att budgetutjämningsfonden uppskrivits med 550 miljoner kronor. Sistnämnda belopp motsvarar under budgetåren 1956/57 och 1957/58 avsatta medel för framtida pensionsändamål, vilka den 1 juli 1958 överförts till folkpensioneringsfonden.

De redovisade inkomsterna för allmänna budgeten understego de beräknade med 105 miljoner kronor utgörande nettot av brister för skatttitlarna, uppbörd i statens verksamhet och diverse inkomster på 104, 10 respektive 1 miljoner kronor och merinkomster för statens kapitalfonder på 10 miljoner kronor.

Bland skatttitlarna understego inkomsterna på titeln bensinskatt de i riksstaten upptagna med 22 miljoner kronor. Lägre inkomster än i riksstaten redovisas även för bland andra titlarna tullmedel med 16 miljoner kronor, regleringsavgift och accis å fettvaror m. m. med 21 miljoner kronor, omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker med 78 miljoner kronor och energiskatt med 29 miljoner kronor. Merinkomster i förhållande till riksstaten uppstod bland annat för titeln tobaksskatt med 32 miljoner kronor.

För statens kapitalfonder redovisas merinkomster för bland andra televerket med 40 miljoner kronor och statens vattenfallsverk med 53 miljoner kronor medan brister redovisas för bland andra postverket med 18 miljoner kronor, domänverket med 26 miljoner kronor och fonden för statens aktier med 48 miljoner kronor.

Driftbudgetens redovisade sammanlagda utgifter, 12 743 miljoner kronor, understego de på riksstat och tilläggsstat redovisade anslagen med 122 miljoner kronor. Detta belopp utgör skillnaden mellan en nettobesparing på allmänna budgeten på 285 miljoner kronor och en nettomerutgift på specialbudgeterna på 163 miljoner kronor. Enligt budgetredovisningen utvisade den allmänna budgetens mot budgetutjämningsfonden reglerade anslag en netto-

besparing av 38 miljoner kronor. Vid framräknandet av detta nettobelopp har medtagits ett belopp på 22 miljoner kronor, som påförts budgetutjämningsfonden över anslaget på sjätte huvudtiteln till avsättning till statens automobilskattemedelsfond. Beloppet motsvarar en vid realiserandet av riksstaten uppkommen försämring av relationen mellan inkomster och utgifter på automobilskattemedlens specialbudget. I realiteten uppgick alltså nettobesparingen på allmänna budgeten i vad avser de mot budgetutjämningsfonden reglerade anslagen till 60 miljoner kronor.

På specialbudgeternas inkomstittlar uppstod i jämförelse med de beräknade inkomsterna en nettobrist på 23 miljoner kronor. Med undantag för helt obetydliga belopp hänförde sig denna brist till automobilskattemedlens specialbudget. För specialbudgetens anslag redovisas besparingar på 1 miljon kronor. Detta innebär att realiserandet av budgeten med 22 miljoner kronor minskat det överskott på automobilskattemedlens specialbudget om 177 miljoner kronor, som beräknats enligt riksstat och tilläggsstat. Behållningen på automobilskattemedlens specialbudget vid ingången av budgetåret på 588 miljoner kronor har sålunda ökat med 155 miljoner kronor till 743 miljoner kronor. Härtill kommer att beloppet av oförbrukade reservationer på anslag hänförliga till specialbudgeten uppgick till 383 miljoner kronor. I realiteten var alltså det totala överskottet av automobilskattemedel 1 126 miljoner kronor vid utgången av budgetåret 1958/59.

Driftbudgetens inkomster under budgetåret 1959/60

Beträffande utvecklingen av statsinkomsterna under det löpande budgetåret föreligga ännu räkenskapsmässiga uppgifter allenast för tiden juli—oktober. Driftbudgetens inkomster ha under denna tidsperiod uppgått till 4 202 miljoner kronor mot 3 803 miljoner kronor under motsvarande tid nästföregående budgetår. För inkomstiteln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. redovisas 2 032 miljoner kronor innevarande budgetår, vilket är 159 miljoner kronor mer än vad som redovisades för samma tid under föregående budgetår. Bland övriga inkomstitlar redovisas för bensinskatt en betydande inkomststegring i jämförelse med föregående budgetår. Ökade inkomster redovisas även för flertalet andra skattetitlar bland vilka särskilt kunna nämnas tullmedel, omsättningsskatt å motorfordon, tobaksskatt, skatt å läskedrycker och energiskatt. Bland inkomstitlar för vilka redovisas nedgång kan nämnas titeln nöjesskatt. Vidare kan nämnas att i omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker inflöt i stort sett samma belopp under innevarande budgetårs fyra första månader som under motsvarande period föregående budgetår.

I närslutna bilaga C har riksräkenskapsverket intagit en av ämbetsverket med ledning av från vederbörande myndigheter infordrade uppgifter upprättad sammanställning över det beräknade utfallet av driftbudgetens inkomstsida för innevarande budgetår. Enligt denna beräkning skulle de på driftbudgeten uppförda inkomstitlarna kunna väntas lämna en inkomst om

13 459 miljoner kronor mot i riksstaten beräknat 12 706 miljoner kronor, innebärande en nettomerinkomst på 753 miljoner kronor.

Huvuddelen av den nu beräknade merinkomsten, 500 miljoner kronor, hänför sig till den av 1959 års höstriksdag beslutade allmänna varuskatten. Inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. beräknas komma att med 200 miljoner kronor överstiga det i riksstaten upptagna beloppet, 5 900 miljoner kronor. Bland övriga inkomstitlar räknas med överskott i förhållande till i riksstaten upptagna belopp för bland annat tobaksskatt med 20 miljoner kronor, televerket med 25 miljoner kronor, riksbanksfonden med 35 miljoner kronor och fonden för statens aktier med 25 miljoner kronor. Mindre inkomster än vad som upptagits i riksstaten förutses för bensinskatt med 25 miljoner kronor och för omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker med 50 miljoner kronor.

Utvecklingen av skatteunderlaget verksamhetsåren 1949—1958

Av väsentlig betydelse för bedömande av den framtida utvecklingen av statens inkomster är att analysera förändringarna av fysiska och juridiska personers inkomster. Riksräkenskapsverket lämnar fördenskull här först en återblick på utvecklingen av dessa inkomster, sådana de komma till uttryck i taxeringsstatistiken.

I tabellen på s. 7 sammanställas uppgifter om den till statlig inkomstskatt (inkomst- och förmögenhetsskatt) taxerade inkomsten och dess förändringar för olika grupper av skattskyldiga under verksamhetsåren 1949—1958 (motsvarande taxeringsåren 1950—1959), vad angår verksamhetsåret 1958 enligt preliminära uppgifter från statistiska centralbyrån.

Av tabellen framgår, att den totala taxerade inkomsten sedan verksamhetsåret 1949 undergått en stegring med sammanlagt 97 procent. Utvecklingen har varit väsentligt olikartad för fysiska personer (inklusive oskifta dödsbon och familjestiftelser), för svenska aktiebolag m. fl. samt för övriga skattskyldiga. Den första gruppen överväger emellertid starkt till sitt absoluta belopp. På grund härav blir utvecklingen av densamma i stort sett avgörande för utvecklingen av den taxerade inkomsten i dess helhet. Den taxerade inkomsten för fysiska personer har successivt stigit med sammanlagt 99 procent. Utvecklingen för svenska aktiebolag m. fl. har varierat betydligt under samma period. Det taxerade beloppet för verksamhetsåret 1958 ligger 68 procent över 1949 års nivå. Den mindre betydelsefulla gruppen övriga skattskyldiga (ekonomiska föreningar, sparbanker m. fl.) uppvisar en ökning med 116 procent.

För en mera ingående analys av utvecklingen av det vid taxeringen till statlig inkomstskatt uppnådda taxeringsresultatet hänvisas till tabellen på s. 8—9, vilken lämnar upplysning rörande vid de senaste sex taxeringarna uppskattade inkomster av olika förvärvskällor jämte utnyttjade avdrag. Uppgifterna avseende senaste taxering äro preliminära.

Utvecklingen av taxerad inkomst för olika grupper av skattskyldiga under verksamhetsåren 1949—1958 (taxeringsåren 1950—1959)

Verksamhetsår	Taxeringsår	Fysiska personer m. fl.		Svenska aktiebolag m. fl.		Övriga skattskyldiga		Tillsammans	
		Taxerad inkomst milj. kr.	Index	Taxerad inkomst milj. kr.	Index	Taxerad inkomst milj. kr.	Index	Taxerad inkomst milj. kr.	Index
1949	1950	16 219	100	1 358	100	103	100	17 680	100
1950	1951	16 987	105	1 816	134	119	116	18 922	107
1951	1952	20 797	128	2 493	184	133	129	23 423	132
1952	1953	23 783	147	2 128	157	122	118	26 033	147
1953	1954	24 007	148	2 413	178	136	132	26 556	150
1954	1955	25 749	159	2 646	195	195	189	28 590	162
1955	1956	28 263	174	2 623	193	163	158	31 049	176
1956	1957	29 242	180	2 294	169	172	167	31 708	179
1957	1958	31 152	192	2 530	186	190	184	33 872	192
1958	1959	32 269	199	2 282	168	222	216	34 773	197

Nämnda tabell visar i vad avser sammanräknad nettoinkomst för *fysiska personer m. fl.*, representerande vid den senaste taxeringen 93 procent av den totala sammanräknade nettoinkomsten, att den till största delen, närmare 85 procent, består av inkomst av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet. Därefter i betydelse komma inkomst av rörelse med närmare 8 procent och inkomst av jordbruksfastighet med 5 procent.

Inkomst av tjänst har ökat kraftigt under den i tabellen redovisade sexårsperioden. Ökningstakten utvisar emellertid stora variationer. Under år 1954 förekommo endast obetydliga och för stora grupper inga avtalsmässiga löneflyftningar. Den redovisade ökningen av inkomst av tjänst under detta år, 6,5 procent, berodde därför huvudsakligen på löneglidning samt på en stegring av antalet inkomsttagare. Betydande avtalsmässiga löneflyftningar, fortsatt löneglidning och ökat antal inkomsttagare medförde en kraftig stegring av lönesumman under 1955. Den redovisade ökningen för inkomst av tjänst uppgick för nämnda år till 10,2 procent. För 1956, 1957 och 1958 redovisas en ökning av inkomst av tjänst med 6,6, 7,9 respektive 5,2 procent beroende på såväl avtalsmässiga löneökningar som fortsatt löneglidning.

För inkomst av rörelse redovisas en fortgående ökning. Ökningstakten varierar i huvudsak på samma sätt som för inkomst av tjänst. De procentuella årliga stegringarna i inkomsterna av rörelse äro dock i allmänhet lägre än för inkomst av tjänst.

Beträffande inkomst av jordbruksfastighet framträder en viss oregelbundenhet i utvecklingen, vilken främst sammanhänger med variationer i skogsinkomster och skördeutfall. Den successiva nedgången under 1957 och 1958 orsakas främst av dåliga skördar och minskade skogsförsäljningar under år 1958. Det kan i detta sammanhang förtjäna påpekas att antalet inkomsttagare med inkomst av jordbruksfastighet utvisat en fortgående minskning under hela den i tabellen medtagna perioden.

Utfallet av taxeringarna till statlig inkomstskatt
(På grundval av taxerings-

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	Procentuell förändring från				
	Miljoner kronor						1953 till 1954	1954 till 1955	1955 till 1956	1956 till 1957	1957 till 1958
Fysiska personer m. fl.											
Inkomst av											
jordbruksfastighet ..	1 898,2	1 972,6	2 002,0	2 068,6	1 997,5	1 882,1	+ 3,9	+ 1,5	+ 3,3	- 3,4	- 5,8
annan fastighet	323,5	364,7	370,5	380,5	368,3	374,4	+12,7	+ 1,6	+ 2,7	- 3,2	+ 1,7
rörelse m. m.	2 166,7	2 335,5	2 498,1	2 609,4	2 763,8	2 895,4	+ 7,8	+ 7,0	+ 4,5	+ 5,9	+ 4,8
tjänst el. tillfällig förvärvsverksamhet ..	22 981,5	24 476,3	26 968,2	28 737,7	30 996,5 ¹	607,9	+ 6,5	+10,2	+ 6,6	+ 7,9	+ 5,2
kapital	632,6	678,1	789,0	754,5	691,6	749,7	+ 7,2	+16,4	- 4,4	- 8,3	+ 8,4
Summa	28 002,5	29 827,2	32 627,8	34 550,7	36 817,7	38 509,5	+ 6,5	+ 9,4	+ 5,9	+ 6,6	+ 4,6
Avdrag för underskott å förvärvskälla	202,7	136,5	180,1	211,1	303,2	357,5	-32,7	+31,9	+ 17,2	+43,6	+17,9
Sammanräknad nettoinkomst	27 799,8	29 693,2	32 447,7	34 339,6	36 514,5	38 152,0	+ 6,8	+ 9,3	+ 5,8	+ 6,3	+ 4,5
Allmänna avdrag, som icke avse underskott å förvärvskälla	3 784,8	3 936,2	4 176,6	5 088,3	5 353,7	5 873,8	+ 4,0	+ 6,1	+ 21,8	+ 5,2	+ 9,7
Återstående inkomst	24 015,0	25 757,0	28 271,1	29 251,3	31 160,8	32 278,2	+ 7,3	+ 9,8	+ 3,5	+ 6,5	+ 3,6
Avjämning	8,0	7,7	8,1	8,9	8,7	9,8					
Taxerad inkomst....	24 007,0	25 749,3	28 263,0	29 242,4	31 152,1	32 268,4	+ 7,3	+ 9,8	+ 3,5	+ 6,5	+ 3,6
Utnyttjade ortsavdrag m. m.	9 057,5	9 335,5	9 554,6	9 724,4	9 877,1	9 977,2	+ 3,1	+ 2,3	+ 1,8	+ 1,6	+ 1,0
Beskattningsbar inkomst	14 949,5	16 413,8	18 708,4	19 518,0	21 275,0	22 291,2	+ 9,8	+14,0	+ 4,3	+ 9,0	+ 4,8
Svenska aktiebolag m. fl.											
Inkomst av											
jordbruksfastighet ..	111,2	188,3	167,1	136,4	141,7	130,0	+69,3	-11,3	- 18,4	+ 3,9	- 8,3
annan fastighet	45,9	45,4	47,7	51,0	52,6	55,2	- 1,1	+ 5,1	+ 6,9	+ 3,1	+ 4,9
rörelse m. m.	2 574,5	2 751,8	2 785,4	2 482,9	2 672,2	2 461,8	+ 6,9	+ 1,2	- 10,9	+ 7,6	- 7,9
kapital	18,5	20,6	23,8	17,3	17,6	20,3	+11,4	+15,5	- 27,3	+ 1,7	+15,3
Summa	2 750,1	3 006,1	3 024,0	2 687,6	2 884,1	2 667,3	+ 9,3	+ 0,6	- 11,1	+ 7,3	- 7,5
Avdrag för underskott å förvärvskälla	16,6	14,9	16,8	16,9	19,4	17,3	-10,2	+12,8	+ 0,6	+14,8	-10,8
Sammanräknad nettoinkomst	2 733,5	2 991,2	3 007,2	2 670,7	2 864,7	2 650,0	+ 9,4	+ 0,5	- 11,2	+ 7,3	- 7,5
Allmänna avdrag, som icke avse underskott å förvärvskälla	320,8	345,4	384,3	376,6	335,1	367,7	+ 7,7	+11,3	- 2,0	-11,0	+ 9,7
Taxerad (= beskattningsbar) inkomst ..	2 412,7	2 645,8	2 622,9	2 294,1	2 529,6	2 282,3	+ 9,7	- 0,9	- 12,5	+10,3	- 9,8

¹ Här i ingå ej eftertaxeringar för Stockholms stad, sammanlagt 2,5 miljoner kronor.

för verksamhetsåren 1953—1958 (taxeringsåren 1954—1959)

nämndernas beslut)

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	Procentuell förändring från				
	Miljoner kronor						1953 till 1954	1954 till 1955	1955 till 1956	1956 till 1957	1957 till 1958
Övriga skattskyldiga											
Inkomst av jordbruksfastighet...	22,2	29,8	27,2	22,9	18,9	21,0	+34,2	- 8,7	- 15,8	-17,5	+11,1
annan fastighet	24,2	32,3	24,4	23,5	24,7	26,8	+33,5	-24,5	- 3,7	+ 5,1	+ 8,5
rörelse m. m.	87,0	136,6	101,4	107,7	126,1	150,0	+57,0	-25,8	+ 6,2	+17,1	+19,0
kapital	31,2	32,9	40,3	49,1	54,1	60,7	+ 5,4	+22,5	+ 21,8	+10,2	+12,2
Summa	164,6	231,6	193,3	203,2	223,8	258,5	+40,7	-16,5	+ 5,1	+10,1	+15,5
Avdrag för underskott å förvärvskälla	1,9	3,8	2,1	2,7	3,3	3,2	+100,0	-44,7	+ 28,6	+22,2	- 3,0
Sammanräknad nettoinkomst	162,7	227,8	191,2	200,5	220,5	255,3	+40,0	-16,1	+ 4,9	+10,0	+15,8
Allmänna avdrag, som icke avse underskott å förvärvskälla	26,6	33,3	28,4	28,6	30,2	33,0	+25,2	-14,7	+ 0,7	+ 5,6	+ 9,3
Avjämnings.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Taxerad (= beskattningsbar) inkomst..	136,1	194,5	162,8	171,9	190,3	222,3	+42,9	-16,3	+ 5,6	+10,7	+16,8
Samtliga skattskyldiga											
Inkomst av jordbruksfastighet...	2 031,6	2 190,7	2 196,3	2 227,9	2 158,1	2 033,1	+ 7,8	+ 0,3	+ 1,4	- 3,1	- 5,8
annan fastighet	393,6	442,4	442,6	455,0	445,6	456,4	+12,4	+ 0,0	+ 2,8	- 2,1	+ 2,4
rörelse m. m.	4 828,2	5 223,9	5 384,9	5 200,0	5 562,1	5 507,2	+ 8,2	+ 3,1	- 3,4	+ 7,0	- 1,0
tjänst el. tillfällig förvärvsverksamhet ..	22 981,5	24 476,3	26 968,2	28 737,7	30 996,5	32 607,9	+ 6,5	+10,2	+ 6,6	+ 7,9	+ 5,2
kapital	682,3	731,6	853,1	820,9	763,3	830,7	+ 7,2	+16,6	- 3,8	- 7,0	+ 8,8
Summa	30 917,2	33 064,9	35 845,1	37 441,5	39 925,6	41 435,3	+ 6,9	+ 8,4	+ 4,5	+ 6,6	+ 8,8
Avdrag för underskott å förvärvskälla	221,2	155,2	199,0	230,7	325,9	378,0	-29,8	+28,2	+ 15,9	+41,3	+16,0
Sammanräknad nettoinkomst	30 696,0	32 912,2	35 646,1	37 210,8	39 599,7	41 057,3	+ 7,2	+ 8,3	+ 4,4	+ 6,4	+ 3,7
Allmänna avdrag, som icke avse underskott å förvärvskälla	4 132,2	4 314,9	4 589,3	5 493,5	5 719,0	6 274,5	+ 4,4	+ 6,4	+ 19,7	+ 4,1	+ 9,7
Återstående inkomst	26 563,8	28 597,3	31 056,8	31 717,3	33 880,7	34 782,8	+ 7,7	+ 8,6	+ 2,1	+ 6,8	+ 2,7
Avjämnings.....	8,0	7,7	8,1	8,9	8,7	9,8					
Taxerad inkomst....	26 555,8	28 559,6	31 048,7	31 708,4	33 872,0	34 773,0	+ 7,7	+ 8,6	+ 2,1	+ 6,8	+ 2,7
Utnyttjade ortsavdrag m. m.	9 057,5	9 335,5	9 554,6	9 724,4	9 877,1	9 977,2	+ 3,1	+ 2,3	+ 1,8	+ 1,6	+ 1,0
Beskattningsbar inkomst	17 498,3	19 254,1	21 494,1	21 984,0	23 994,9	24 795,8	+10,0	+11,6	+ 2,3	+ 9,1	+ 3,3

Inkomst av kapital visar stora procentuella förändringar under perioden 1953—1958. Under de första åren redovisas en fortgående stegring, vilken var särskilt kraftig under 1955. Under 1956 och 1957 uppvisas nedgång med 4,4 respektive 8,3 procent. Den sistnämnda nedgången torde främst orsakas av att schablonavdraget för inkomst av kapital vid 1958 års taxering höjts till 300 kronor för ogifta och 600 för äkta makar. Det senaste årets stegring med 8,4 procent torde främst orsakas av höjda ränteinkomster.

Avdragen för underskott å förvärvskälla minskade avsevärt från 1953 till 1954. Nedgången torde till största delen få sättas i samband med att vid taxeringen för 1954 (taxeringsåret 1955) för första gången tillämpats s. k. schablontaxering för villafastigheter, varigenom bland annat tidigare avdrag för reparationskostnader slopats mot att samtidigt repartitionstalet nedsatts. Avdragen ökade med 43,6 procent från 1957 till 1958 års taxering. Främst torde ökningen bero på ändrade regler för beskattning av egnahemsfastigheter, i första hand det vid 1958 års taxering införda extra avdraget på 200 kronor. Ökningen under år 1958 torde främst bero på höjda räntekostnader för fastighetsägarer.

Det sammanlagda beloppet av s. k. allmänna avdrag, som få göras vid beräkning av den taxerade inkomsten, har som likaledes framgår av tabellen för fysiska personer stegrats successivt. I synnerhet för verksamhetsåret 1956 var ökningen betydande, vilket i första hand får sättas i samband med att vid 1957 års taxering (avseende inkomståret 1956) för första gången tillämpades vissa schablonmässigt beräknade minimiavdrag för vissa försäkringsavgifter.

Riksräkenskapsverket har i tidigare inkomstberäkningar även meddelat vissa resultat av den statistik över inkomstfördelningen, som årligen utarbetas av statistiska centralbyrån och som redovisas i publikationen Skattetaxeringarna.

Ifrågavarande statistik utarbetas genom att uppgifter insamlas för alla personer födda den 5, 15 eller 25 dagen i månaden. I fråga om samtaxerade äkta makar gäller emellertid att om endera av dem är född på sådan dag medtages bägge i statistiken. Vidare insamlas uppgifter för alla personer, som ensamma eller tillsammans med maken haft årsinkomst uppgående till minst 30 000 kronor. Till den del uppgifterna ha stickprovskaraktär sker uppräknning till att avse hela antalet inkomsttagare.

Statistiken upptager liksom tidigare inkomstbelopp (sammanräknad nettoinkomst efter avdrag av underskott på förvärvskälla) och yrkesbeteckningar men dessutom nu även uppgifter om ålder, kön och civilstånd. Statistiken omfattar endast fysiska personer (ej oskifta dödsbon och familjestiftelser). Samtaxerade äkta makar ingå som skilda taxeringsenheter.

I tabellerna 1—5 lämnas vissa preliminära uppgifter från inkomststatistiken för år 1958. I tabell 5, i vilken samtaxerade äkta makar behandlas som en inkomsttagare, lämnas med reservation för vissa brister i jämförbarhet även en bild av förskjutningarna i inkomstfördelningen sedan år 1954.

Tab. 1. Antalet inkomsttagare samt medelinkomsten inom skilda yrkesgrupper år 1958 (taxeringsåret 1959)

Näringsgren	Företagare		Anställda		Icke yrkesverksamma		Samtliga	
	Antal	Medelinkomst kronor	Antal	Medelinkomst kronor	Antal	Medelinkomst kronor	Antal	Medelinkomst kronor
Jordbruk med binäringar	277 835	7 959	249 529	6 117	82 039	3 701	609 403	6 632
Byggnadsverksamhet	23 626	13 589	249 926	11 601	17 868	4 169	291 420	11 307
Industri och hantverk ..	63 579	11 622	1 057 970	10 366	71 036	4 978	1 192 585	10 112
Samfärdsej	24 728	13 692	259 721	10 968	39 403	7 818	323 852	10 793
Handel	92 540	14 215	564 256	8 838	29 218	6 614	686 014	9 468
Allmän förvaltningstjänst	—	—	440 772	11 539	45 111	10 005	485 883	11 396
Fria yrken.....	13 597	20 151	32 616	9 583	3 048	6 067	49 261	12 283
Husligt arbete	—	—	75 028	3 450	16 093	2 920	91 121	3 357
I övrigt	3 269	4 737	13 780	4 490	297 778	3 649	314 827	3 697
Samtliga inkomsttagare	499 174	10 447	2 943 598	9 834	601 594	4 715	4 044 366	9 148
Sammanlagd inkomst (kronor)	5 214 662 000		28 947 635 000		2 836 324 000		36 998 621 000	

Hela antalet inkomsttagare uppgick enligt 1958 års statistik till 4 044 366. I förhållande till folkmängden vid årets slut utgjorde antalet inkomsttagare 54,4 procent.

Av hela antalet inkomsttagare utgjorde företagarna 12,3, de anställda 72,8 och de icke yrkesverksamma 14,9 procent. Företagarnas sammanlagda inkomst utgjorde 5,2 miljarder kronor (14,1 procent), de anställdas 28,9 miljarder kronor (78,2 procent) och de icke yrkesverksammans 2,8 miljarder kronor (7,7 procent). Medelinkomsten för de tre grupperna uppgick till 10 447, 9 834 respektive 4 715 kronor.

Tabell 1 visar antalet inkomsttagare samt medelinkomstens storlek inom skilda yrkesgrupper. Företagarnas redovisade inkomster ligga högre än de anställdas inom varje näringsgren. Bilden av medelinkomsternas relativa höjd för anställda inom de redovisade näringsgrenarna påverkas icke endast av skillnader i det relativa löneläget för jämförbara grupper inom olika näringsgrenar utan bland annat även av hur de anställda inom de skilda näringsgrenarna fördela sig på olika dyrtor och på olika kategorier av anställda, såsom tjänstemän och arbetare. Det kan påpekas, att huvudparten av statens och kommunernas arbetarpersonal redovisas under andra näringsgrenar än allmän förvaltningstjänst.

Uppgifterna om medelinkomstens höjd för företagare, anställda och icke yrkesverksamma kompletteras genom den bild av inkomsttagarnas fördelning på olika inkomstlägen, som lämnas i tabell 2. Vissa olikheter i inkomstfördelningen för företagare och anställda framträda. Företagarna äro relativt talrikare än de anställda i inkomstlägena mellan 3 000 och 10 000 kronor och över 20 000, medan de anställda i högre grad äro koncentrerade till — bortsett från de allra lägsta inkomstklasserna där inkomsten knappast

Tab. 2. Inkomsttagarnas fördelning på inkomstklasser år 1958 (taxeringsåret 1959)

Inkomstklasser kronor	Företagare		Anställda		Icke yrkesverk- samma		Samtliga	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
— 1 999 ...	20 230	4,1	218 050	7,4	102 710	17,1	340 990	8,4
2 000—2 999 ...	31 720	6,4	188 200	6,4	181 070	30,1	400 990	9,9
3 000—3 999 ...	34 940	7,0	188 050	6,4	102 820	17,1	325 810	8,1
4 000—4 999 ...	39 680	7,9	173 080	5,9	54 280	9,0	267 040	6,6
5 000—5 999 ...	40 510	8,1	163 180	5,5	34 160	5,7	237 850	5,9
6 000—6 999 ...	39 650	7,9	162 290	5,5	21 700	3,6	223 640	5,5
7 000—7 999 ...	37 980	7,6	172 520	5,8	21 480	3,6	231 980	5,7
8 000—9 999 ...	67 130	13,4	385 390	13,1	32 400	5,4	484 920	12,0
10 000—11 999 ...	52 040	10,4	402 330	13,7	16 500	2,7	470 870	11,7
12 000—14 999 ...	50 680	10,2	453 920	15,4	13 920	2,3	518 520	12,8
15 000—19 999 ...	41 860	8,4	272 700	9,3	10 850	1,8	325 410	8,1
20 000—29 999 ...	26 210	5,3	117 390	4,0	6 460	1,1	150 060	3,7
30 000—49 999 ...	11 115	2,2	35 213	1,2	2 326	0,4	48 654	1,2
50 000— ...	5 429	1,1	11 285	0,4	918	0,1	17 632	0,4
Samtliga	499 174	100,0	2 943 598	100,0	601 594	100,0	4 044 366	100,0

torde vara representativ för löneläget vid helårsanställning — de mellersta inkomstlägena.

Medelinkomstens höjd sammanhänger även med inkomsttagarnas ålder vilket belyses av tabell 3. Som synes stiger medelinkomsten med åldern för att nå maximum i åldersgruppen 40—49 år. Medan i fråga om inkomsttagarna i mellanåldrarna de olika åldersklasserna utvisa en tämligen likartad fördelning på olika inkomstklasser, förskjutes tyngdpunkten kraftigt nedåt för de lägre och de högsta åldersklasserna. Delvis sammanhänger detta med att det i dessa åldersgrupper är relativt vanligare att inkomst endast uppbäres under en del av året, exempelvis i samband med inträde i respektive utträde ur förvärvslivet, värnplikstjänstgöring o. s. v.

Eftersom ålder och civilstånd äga ett relativt starkt samband är det naturligt att, mot bakgrunden av den givna bilden av sammanhanget mellan ålder och inkomst, även finna att ogifta och förut gifta inkomsttagare redo-

Tab. 3. Inkomstens storlek för inkomsttagare i olika åldrar år 1958 (taxeringsåret 1959)

Ålder	Antal inkomst- tagare	Medel- inkomst- kronor	Inkomsttagarnas procentuella fördelning efter inkomstens storlek						
			—1 999	2 000— 3 999	4 000— 5 999	6 000— 7 999	8 000— 11 999	12 000—	Summa
—19	273 173	4 449	12,0	37,9	28,6	14,3	6,4	0,8	100,0
20—24	347 571	6 970	7,1	17,2	17,1	20,4	30,1	8,1	100,0
25—29	334 632	9 475	7,0	8,8	8,8	11,9	35,5	28,0	100,0
30—34	353 603	10 539	7,9	8,4	7,6	9,1	29,3	37,7	100,0
35—39	403 037	11 116	7,8	8,6	8,0	9,2	26,0	40,4	100,0
40—49	770 552	11 198	7,9	9,6	8,9	9,3	25,5	38,8	100,0
50—66	1 021 685	9 969	8,5	15,4	11,3	11,5	24,6	28,7	100,0
67—	540 113	5 869	9,7	44,2	17,6	8,9	10,8	8,8	100,0
Samtliga	4 044 366	9 148	8,4	18,0	12,5	11,3	23,6	26,2	100,0

Tab. 4. Inkomsttagarna fördelade efter civilstånd (samtaxerade äkta makar = en inkomsttagare) och inkomstens storlek, jämte inkomstsummor och medelinkomst för de olika civilståndskategorierna, år 1958 (taxeringsåret 1959)

Inkomst- klasser kronor	Ej samtaxerade gifta män		Ej samtaxe- rade gifta kvinnor		Ogifta och förut gifta män och kvinnor		Äktenskap med samtaxerade äkta makar		Samtliga inkomst- tagare (taxe- ringsenheter)	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
— 1 999	7 565	0,7	4 839	9,4	84 950	5,1	500	0,1	97 854	2,9
2 000—2 999	17 280	1,7	5 627	10,9	255 620	15,3	1 868	0,3	280 395	8,3
3 000—3 999	29 676	2,9	4 808	9,3	213 420	12,8	10 673	1,6	258 577	7,6
4 000—4 999	42 327	4,2	3 090	6,0	159 210	9,6	20 863	3,2	225 490	6,7
5 000—5 999	42 986	4,2	5 122	9,9	132 700	8,0	18 063	2,7	198 871	5,9
6 000—6 999	45 362	4,5	2 908	5,6	119 420	7,2	14 442	2,2	182 132	5,4
7 000—7 999	50 181	4,9	3 861	7,5	116 800	7,0	14 342	2,2	185 184	5,5
8 000—9 999	130 586	12,9	7 390	14,3	214 540	12,9	38 630	5,9	391 146	11,5
10 000—11 999	164 645	16,2	3 712	7,2	156 250	9,4	55 672	8,5	380 279	11,2
12 000—14 999	212 409	20,9	4 469	8,6	124 200	7,5	114 017	17,4	455 095	13,4
15 000—19 999	153 638	15,1	3 642	7,0	57 970	3,5	182 789	27,8	398 039	11,8
20 000—29 999	81 947	8,1	1 859	3,6	21 510	1,3	143 375	21,8	248 691	7,3
30 000—49 999	27 338	2,7	316	0,6	5 515	0,3	31 623	4,8	64 792	1,9
50 000—	9 720	1,0	66	0,1	1 856	0,1	9 661	1,5	21 303	0,6
Samtliga Summa inkomster (kronor)	1 015 660	100,0	51 709	100,0	1 663 961	100,0	656 518	100,0	3 387 848	100,0
Medelinkomst (kronor)	13 419 539 000		413 999 000		11 736 738 000		11 428 345 000		36 998 621 000	
	13 213		8 006		7 053		17 408		10 921	

visa lägre inkomster än gifta, i varje fall i vad avser den manliga delen av befolkningen. Detta framgår av tabell 4. I denna tabell ha — till skillnad mot de föregående — samtaxerade äkta makar behandlats som en inkomsttagare.

I tabell 5 lämnas en bild av inkomstfördelningen åren 1954—1958. En fortlöpande förskjutning från lägre till högre inkomstklasser har ägt rum.

Vad angår *aktiebolagens* inkomster, lämnar tabellen på s. 8—9 vissa upplysningar. Av denna framgår bland annat, att inkomst av rörelse m. m. naturligt nog är den helt dominerande inkomstkällan. Tabellen visar också, att, till följd av under vissa år ganska betydande förändringar i de avdragsgilla kommunalskatternas belopp, utvecklingen av nettoinkomst och taxerad inkomst icke är helt parallell. I stort sett är emellertid utvecklingen av såväl nettoinkomsten som den taxerade inkomsten ett uttryck för konjunkturrellt men även skattepolitiskt betingade förändringar i bolagens redovisade vinst. Det kan i detta sammanhang påpekas, att bolagen för verksamhetsåren 1955, 1956 och 1957 i betydande utsträckning utnyttjat möjligheterna att göra avdragsgilla avsättningar till investeringsfonder för konjunkturutjämning. Enligt förordning i ämnet den 27 maj 1955 (nr 256) får avsättningen för att vara avdragsgill inte överstiga 10 procent av den redovisade brutto-intäkten av skogsbruk; för rörelse uppgår motsvarande begränsning till 40 procent av årsvinsten. Vidare stadgas att avdrag får åtnjutas endast under

Tab. 5. Inkomsttagarnas fördelning på inkomstklasser åren 1954—1958 (taxeringsåren 1955—1959) Samtaxerade äkta makar behandlade som en inkomsttagare

Inkomst- klasser kronor	Antal inkomsttagare					Procentuell fördelning				
	1954	1955	1956	1957	1958	1954	1955	1956	1957	1958
— 1 999	156 236	155 500	127 302	106 098	97 854	4,8	4,7	3,8	3,1	2,9
2 000— 2 999	314 966	303 507	288 567	305 401	280 395	9,6	9,1	8,6	9,0	8,3
3 000— 3 999	277 524	272 749	262 969	261 139	258 577	8,5	8,2	7,9	7,7	7,6
4 000— 4 999	247 765	234 978	229 008	222 137	225 490	7,6	7,1	6,8	6,6	6,7
5 000— 5 999	237 566	211 994	208 181	200 100	198 871	7,3	6,4	6,2	5,9	5,9
6 000— 6 999	246 927	218 131	201 018	190 010	182 132	7,6	6,5	6,0	5,6	5,4
7 000— 7 999	251 087	224 600	214 022	198 024	185 184	7,7	6,7	6,4	5,9	5,5
8 000— 9 999	497 478	462 383	433 239	408 582	391 146	15,2	13,9	13,0	12,1	11,5
10 000—11 999	368 559	413 569	416 644	395 149	380 279	11,3	12,4	12,5	11,7	11,2
12 000—14 999	306 646	371 888	409 083	440 437	455 095	9,4	11,2	12,2	13,0	13,4
15 000—19 999	216 320	273 968	323 828	364 766	398 039	6,6	8,2	9,7	10,8	11,8
20 000—29 999	105 055	136 124	170 010	211 549	248 691	3,2	4,1	5,1	6,3	7,3
30 000—49 999	29 807	36 817	45 109	55 743	64 792	0,9	1,1	1,3	1,7	1,9
50 000—	11 345	13 930	16 024	18 924	21 303	0,3	0,4	0,5	0,6	0,6
Samtliga	3 267 281	3 330 138	3 345 004	3 378 459	3 387 848	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

förutsättning att ett belopp motsvarande 40 procent av avsättningen insättes på särskilt konto i riksbanken. Inbetalning på konto i riksbanken skall verkställas senast den dag företaget enligt taxeringsförfordningen har att avlämna allmän självdeklaration. Enligt uppgift från riksbanken inestodo den 15 november 1958 191,6 och den 15 november 1959 210,5 miljoner kronor på konton av ifrågavarande slag. Ökningen 18,9 miljoner kronor, torde helt avse avsättningar för verksamhetsåret 1958. De totala avdragsgilla avsättningarna till investeringsfonder avseende år 1958 kunna med ledning av de anförda uppgifterna beräknas till i runt tal 45 miljoner kronor, vilket motsvarar 2 procent av aktiebolagens taxerade inkomster för verksamhetsåret. För 1956 uppgingo motsvarande avsättningar till 125 miljoner kronor, och för 1957 till 185 miljoner kronor, vilket motsvarar drygt 5 respektive drygt 7 procent av aktiebolagens taxerade inkomster för ifrågavarande verksamhetsår.

För en närmare analys av bolagens inkomstutveckling kunna uppgifterna i nämnda tabell kompletteras med ledning av ett inom riksräkenskapsverket upplagt register över ett antal svenska aktiebolags skatteförhållanden, avseende bolag med ett aktiekapital av minst en miljon kronor. Registret hålles aktuellt bland annat genom att varje höst uppgifter om taxerad (= beskattningsbar) inkomst vid årets taxering enligt taxeringsnämndernas beslut införskaffas från länsstyrelserna. De ifrågavarande bolagens sammanlagda taxerade inkomst omfattar vid den senaste taxeringen 84 procent av hela den taxerade inkomsten för aktiebolagen.

I tabellen på s. 15 sammanfattas resultatet av en bearbetning av registrets uppgifter för de fyra senaste verksamhetsåren. (Beträffande utvecklingen under tidigare år hänvisas till riksräkenskapsverkets årsbok.) I tabellen ha ifrågavarande aktiebolag under den gemensamma rubriken »större aktiebolag» fördelats på branscher. För bolag med ett aktiekapital understigande en miljon kronor saknas specificerade uppgifter. Under rubriken »mindre

Till statlig inkomstskatt taxerad inkomst för svenska aktiebolag m. fl. verksamhetsåren 1955—1958 (taxeringsåren 1956—1959) med fördelning på olika branscher av bolag med ett aktiekapital av minst 1 miljon kronor

Bransch	Antal bolag 1958		Taxerad inkomst, milj. kr.				Procentuell förändring		
	Med tax. ink.	Utan tax. ink.	1955	1956	1957	1958	1955 till 1956	1956 till 1957	1957 till 1958
<i>Större aktiebolag</i>									
1. Banker, försäkringsrörelse, förvaltningsbolag m. m.	155	55	249,3	220,5	254,6	280,2	— 11,6	+ 15,5	+ 10,1
2. Malmbrytning och metallindustri									
a) Gruvor	16	1	397,4	411,3	444,5	352,7	+ 3,5	+ 8,1	— 20,7
b) Metallverk och metallmanufaktur....	67	6	118,6	109,4	93,7	76,5	— 7,8	— 14,4	— 18,4
c) Vissa kombinerade företag (bruksrörelse)	11	3	134,6	131,8	115,4	94,9	— 2,1	— 12,4	— 17,8
d) Verkstadsindustri .	91	16	290,8	236,0	276,5	272,3	— 18,8	+ 17,2	— 1,5
e) Varvsindustri	10	1	59,7	52,4	70,1	75,8	— 12,2	+ 33,8	+ 8,1
f) Elektroteknisk industri	28	3	141,3	104,6	110,7	111,1	— 26,0	+ 5,8	+ 0,4
3. Jord- och stenindustri	46	9	31,2	33,7	38,2	40,6	+ 8,0	+ 13,4	+ 6,3
4. Skogsindustri	116	16	332,8	226,8	239,7	184,0	— 31,9	+ 5,7	— 23,2
5. Grafisk industri.....	26	4	30,9	27,8	23,3	25,9	— 10,0	+ 1,8	— 8,5
6. Livsmedelsindustri ..	60	13	94,2	53,8	116,4	98,4	— 42,9	+ 116,4	— 15,5
7. Textil- och beklädnadsindustri	60	21	23,5	18,5	27,6	21,7	— 21,3	+ 49,2	— 21,4
8. Läder- och gummivaruindustri	21	9	27,0	24,1	25,1	24,9	— 10,7	+ 4,1	— 0,8
9. Kemisk-teknisk industri	46	8	61,3	65,1	67,2	60,2	+ 6,2	+ 3,2	— 10,4
10. Kraft- och belysningsverk	46	9	42,9	45,5	54,1	58,8	+ 6,1	+ 18,9	+ 8,7
11. Varuhandel.....	157	30	111,7	101,1	137,6	100,0	— 9,5	+ 36,1	— 27,3
12. Samfärdsl	69	24	63,3	54,6	60,1	31,1	— 13,7	+ 10,1	— 48,3
13. Andra branscher	18	5	8,2	4,6	6,2	5,1	— 43,9	+ 34,8	— 17,7
Säger för större aktiebolag	1 043	233	2 218,7	1 921,6	2 166,0	1 914,2	— 13,4	+ 12,7	— 11,6
<i>Mindre aktiebolag m. fl. (samtliga branscher) ..</i>	..	..	404,2	372,5	363,6	368,1	— 7,8	— 2,4	+ 1,2
Totalt för svenska aktiebolag m. fl.	..	..	2 622,9	2 294,1	2 529,6	2 282,3	— 12,5	+ 10,3	— 9,8

aktiebolag» har därför utan fördelning på branscher upptagits differensen mellan den i taxeringsstatistiken redovisade taxerade inkomsten för samtliga svenska aktiebolag m. fl. (jfr tabellen s. 8—9) och summa taxerad inkomst för »större aktiebolag». Inplaceringen av företagen i branschgrupper erbjuder vissa svårigheter. Företagen karakteriseras ofta av en mångsidig produktion, som stundom är att hänföra till flera olika branscher. Särskilt utpräglat är detta för vissa bruksföretag, som vid sidan av exempelvis järn- och stålverk även bedriva en omfattande skogsindustri (jfr grupp 2 c i tabellen) och för företag där produktion kombineras med varuhandel.

De i statistiken medtagna större bolagens antal utgör 1 276. Av dessa redovisade vid den senaste taxeringen 233 bolag ingen taxerad inkomst. Av ta-

bellen framgår, att de 253 storbolagen under rubriken malmbrytning och metallindustri vid 1959 års taxering stodo för 43 procent av det av samtliga svenska aktiebolag representerade skatteunderlaget. Vissa andra branscher, som mätta exempelvis efter arbetarantal äro betydande nog, motsvara däremot endast en jämförelsevis ringa andel av skatteunderlaget. Stora kastningar kunna dock konstateras för olika branscher, varigenom dessas relativa andel i bolagens samlade inkomst förskjutes från år till år.

Tydligast framträder detta för gruppen textil- och beklädnadsindustri samt för gruppen livsmedelsindustri där utvecklingen i huvudsak bestämmes av ett par företag av dominerande storlek.

Av tabellen framgår att bolagens samlade taxerade inkomst efter uppgången under 1957 åter sjunkit till 1956 års nivå. Avmattningen i den internationella konjunkturen avspeglas i en betydande nedgång för de branscher, som domineras av stora exportföretag såsom skogs-, gruv- och bruksindustrin. Konjunkturavmattningen under år 1958 medförde även betydande inkomstminskningar för rederinäringen och varuhandeln. För verkstadsindustrin begränsades minskningen av den taxerade inkomsten till knappt 2 procent. Bland de fåtaliga branschgrupper, som vid den senaste taxeringen redovisade uppgång, märkas banker och kraftaktiebolag.

Utvecklingen av skatteunderlaget verksamhetsåren 1959—1961

Vid beräkningen av statens inkomster under nästkommande budgetår har riksräkenskapsverket i första hand att med utgångspunkt från det kända taxeringsresultatet för verksamhetsåret 1958 uppskatta förändringarna i skatteunderlaget för tiden fram till våren 1961. Den allmänna inkomstutvecklingen är härvid avgörande i första hand för de direkta statsskatternas avkastning, som representerar omkring hälften av driftbudgetens hela inkomstsumma, men är därjämte i väsentlig mån bestämmande för de indirekta skatternas avkastning liksom för de statliga affärsverkens inkomster.

Under inverkan av den internationella konjunkturuppgången har den svenska ekonomin åter kommit in i ett expansivare skede efter dämpningen i utvecklingstakten under föregående år. Exportindustriernas avsättningsförhållanden ha förbättrats och även på hemmamarknaden har efterfrågan ökat. Den ökande efterfrågan synes under första hälften av 1959 i väsentlig utsträckning ha tillgodosetts genom lageravveckling medan industriproduktionens volym först från och med sommarmånaderna utvisar en uppgång. I samband med konjunkturuppsvinget har läget på arbetsmarknaden successivt förbättrats. Enligt kalkyler i konjunkturinstitutets höstrapport kan nationalprodukten i år beräknas stiga med minst 3 procent.

Av nuvarande tendenser att döma kan man förutse en fortsatt konjunkturuppgång i Sverige under år 1960. Riksräkenskapsverket har i anslutning härtill som allmän utgångspunkt för sina kalkyler räknat med en fortsatt stegring i produktion och utrikeshandel samt hög sysselsättningsnivå under nästkommande år, även om skärpningen av den indirekta beskattningen

kan komma att verka dämpande på efterfrågesidan, främst när det gäller den privata konsumtionen.

Beträffande beräkningen av skatteunderlagets utveckling under innevarande och nästkommande år samt de första månaderna av år 1961 är det lämpligt att verkställa särskilda kalkyler för å ena sidan fysiska personer och å andra sidan aktiebolag.

Vad först angår skatteunderlaget för *fysiska personer* bestämmes utvecklingen, som närmare framgår av sammanställningen på s. 8—9, väsentligen av förändringarna i enskildas inkomst av jordbruksfastighet, av rörelse samt av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet.

Inkomst av tjänst m. m., som representerar 85 % av de fysiska personernas sammanräknade nettoinkomster, utvisade för verksamhetsåret 1958 en ökning med 5,2 procent i jämförelse med nästföregående år. Möjligheterna att med tillfredsställande noggrannhet bedöma utvecklingen under 1959 äro ännu begränsade till följd av löne- och sysselsättningsstatistikens ofullständighet. Enligt socialstyrelsens kvartalsstatistik för industriarbetare låg i maj och augusti 1959 den genomsnittliga timförtjänsten för ifrågavarande arbetargrupper inemot 5 procent över motsvarande siffror för 1958. Övergången från 47 till 46 timmars arbetsvecka innebär emellertid att de utgående lönerna genomsnittligt stigit mindre än timförtjänsterna. Även om detta delvis motverkas av en obetydlig stegring i antalet sysselsatta torde även den totala lönesumman för industriarbetare ökat mindre än de genomsnittliga timförtjänsterna. För tjänstemannagrupperna torde lönesumman närmast ha stigit något mera än för industriarbetarna, vartill icke minst bidragit en sannolik fortsatt uppgång i antalet sysselsatta. För övriga grupper finnas endast sporadiska löne- och sysselsättningsuppgifter tillgängliga. Totalt sett finner riksräkenskapsverket en uppgång med ca 4 procent av inkomst av tjänst sannolik eller samma ökning som riksräkenskapsverket tidigare räknat med.

Beträffande övriga förvärvskällor är bristen på statistiskt material ännu mera utpräglad än beträffande löneinkomsterna. Riksräkenskapsverket räknar emellertid sammanlagt med någon uppgång även för övriga förvärvskällor under 1959.

Sammanfattningsvis peka kalkylerna på en ökning av fysiska personers inkomster med omkring 4 procent mellan verksamhetsåren 1958 och 1959.

Vid bedömningen av utvecklingen av inkomst av tjänst under 1960 har man i första hand att ta hänsyn till två nu kända faktorer, nämligen dels att lönenivån till följd av löneglidning under 1959 vid ingången av 1960 överstiger den för 1959 genomsnittliga och dels den fortsatta minskningen av arbetsveckan under 1960. I stort sett synas dessa båda faktorer neutralisera varandra. Mot bakgrund av nu rådande konjunkturlendenser kan en fortsatt löneglidning uppåt påräknas under 1960. Den ökning av lönesumman, som därutöver kan komma att bli en följd av avtalsrörelsen, låter sig ännu icke överblicka. Något säkrare hållpunkter för ett bedömande härvidlag

kunna väntas föreligga vid den förnyade beräkning av statsverkets inkomster, som verket har att verkställa i april. Med hänsyn till vad som är känt om utgångsläget för avtalsrörelsen synes man kunna antaga att denna för vissa avtalsområden kommer att leda till större lönelöftningar än under 1959.

Riksräkenskapsverket har med hänsyn till det anförda räknat med en något större stegring av lönesumman under 1960 än under 1959, varvid förutsatts en viss ökning i antalet sysselsatta.

Beträffande inkomstutvecklingen under de första månaderna 1961 har räknats med ytterligare någon stegring.

För fysiska personers inkomster av andra förvärvskällor än tjänst har sammanlagt räknats med uppgång under såväl 1960 som 1961.

För *aktiebolagen* sjönko de sammanlagda taxerade inkomsterna med 10 procent från 1958 till 1959 års taxering. Vid bedömningen av utvecklingen av de taxerade inkomsterna får hållas i minnet de tidigare nämnda avdragsgilla avsättningarna till investeringsfonder för konjunkturutjämning. Med ledning av vissa undersökningar rörande de för verksamhetsåret 1959 förväntade taxeringsresultaten för de i riksräkenskapsverkets register ingående bolagen har riksräkenskapsverket som grund för sin beräkning antagit att det sammanlagda till statlig inkomstskatt för svenska aktiebolag taxerade beloppet vid 1960 års taxering skall bli av ungefär samma storlek som vid 1959 års taxering. Riksräkenskapsverket har härvid bland annat räknat med att bolagens vinstdispositioner komma att påverkas av den från och med verksamhetsåret 1960 sänkta bolagsskatten. Med hänsyn härtill samt de från och med 1961 års taxering skärpta bestämmelserna för varulagervärdering och riksräkenskapsverkets allmänna antaganden om konjunkturutvecklingen har riksräkenskapsverket funnit en väsentlig stegring av bolagens **taxerade inkomster** vid 1961 års taxering sannolik.

Vid beräkningen av de affärsdrivande verkens avkastning har riksräkenskapsverket utgått från nuvarande taxor. När det gäller driftskostnaderna har riksräkenskapsverket, i avbidan på statsmakternas ställningstagande till storleken av det rörliga tillägget för tiden efter innevarande års utgång, baserat beräkningen på nu gällande lönenivå. Inverkan på driftskostnaderna av förutsedda personalförändringar, löneklassförändringar etc. ha dock beaktats liksom även den förutsedda inverkan av tilläggspensioneringen och skärpningen av varubeskattningen.

Resultatet av riksräkenskapsverkets inkomstberäkning återgives i den härvid fogade tabellen (bilaga D) med specifikation av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1960/61. Därjämte har riksräkenskapsverket verkställt vissa beräkningar av statsinkomsterna under budgetåren 1961/62 och 1962/63. Huvudresultatet sammanfattas i en härtill fogad promemoria (bilaga E).

Beträffande de för budgetåret 1960/61 beräknade beloppen för de särskilda inkomstittlarna får riksräkenskapsverket anföra följande.

A. Egentliga statsinkomster

I. Skatter

1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse

Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.

G ä l l a n d e b e s t ä m m e l s e r

På inkomsttiteln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. redovisas upp-
börden av de statsskatter, som skola slutligt redovisas på titeln, men där-
jämte även kommunalutskylder samt vissa andra skatter och avgifter, som
uppbäras i samband med den allmänna skatteuppbörden.

De statliga skatter och avgifter, vilka under budgetåren 1959/60 och
1960/61 skola slutligt redovisas på titeln, utgöras, fränsett inflytande restan-
tier av äldre skatter, av statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, sjö-
mansskatt samt folkpensionsavgifter.

De kommunala skatterna utgöras av allmän kommunalskatt, landstings-
medel och tingshusmedel, allt i form av inkomstskatt beräknad på grund-
val av inkomst och garantibelopp för fastighet.

Över inkomsttiteln redovisas jämväl upp-
börden av utskiftnings- och er-
sättningsskatt, skogsvårdsavgifter och annuiteter å avdikningslån och å för-
skott för avlösning av frälseräntor, vilka medel skola omföras till andra
riksstatstitlar, ävensom till den allmänna sjukförsäkringen hänförliga av-
gifter och arbetsgivarbidrag samt yrkesskadeförsäkrings- och byggnadsforsk-
ningsavgifter, ävensom vissa transaktioner hänförliga till den från och med
1960 införda försäkringen för allmän tilläggspension.

Från inkomsttiteln utbetalas kommunerna tillkommande utskylder samt
överskjutande skatt och övriga restitutioner ävensom ersättning till kom-
muner och sjukkassor för minskade skatteintäkter och sjukförsäkringsav-
gifter till följd av sjömansskatten. Vidare belastas titeln genom omföring
till vederbörliga riksstatstitlar av debiterade belopp av utskiftnings-
skatt, ersättningsskatt, skogsvårdsavgifter och annuiteter. Dessutom skola från ti-
teln avföras byggnadsforskningsavgifter samt till den allmänna sjukförsäk-
ringen och försäkringen för allmän tilläggspensionering hänförliga arbets-
givaravgifter och tilläggspensionsavgifter. I avräkning på de debiterade be-
loppen av sjukförsäkringsavgifter samt bidrag från mindre arbetsgivare ut-
betalas från titeln förskott till sjukkassorna. Skillnaden mellan å ena sidan
den faktiska upp-
börden och å andra sidan de sammanlagda utgifterna kom-
mer att utgöra den nettinkomst för statsverket, som motsvarar den i riks-
staten upptagna inkomsten på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m.

Statlig inkomstskatt utgår enligt förordning den 26 juli 1947 (nr 576).
Till och med år 1952 utgick skatten för fysiska personer efter en för alla
gemensam progressiv skatteskala, dock med maximering enligt särskilda

regler. Från och med år 1953 bestämmes inkomstskattens grundbelopp enligt två progressiva skiktskalor, den ena avseende sådana skattskyldiga, för vilka ortsavdrag beräknas enligt de för gift skattskyldig gällande grunderna, och den andra avseende övriga skattskyldiga. Grundbeloppet utgjorde till och med år 1956 12 procent av den beskattningsbara inkomsten, om denna icke översteg 8 000 kronor i den förra skalan och 4 000 kronor i den senare skalan. Upp till nämnda belopp för den beskattningsbara inkomsten utgick sålunda skatten proportionellt, medan vid högre inkomst skatteprocenten var stigande. Skattesatsen var maximerad till 65 procent. Förfärdningsavdraget för gift kvinna utgår vidare efter nya grunder och med ändrade belopp i jämförelse med före år 1953 gällande bestämmelser.

Från och med den 1 januari 1957 utgöra grundbeloppen enligt förordning den 18 maj 1956 (nr 243) 11 procent av den beskattningsbara inkomsten upp till 8 000 respektive 4 000 kronor. Även i övrigt utfördes vissa förändringar i skatteskalorna från nämnda dag. Skattesatsen är dock fortfarande maximerad till 65 procent. De nya skatteskalorna har legat till grund för det preliminära skatteuttaget från och med 1957 och tillämpats första gången vid 1958 års taxering.

Enligt beslut av 1959 års höstriktsdag skola ändrade skatteskalor, bland annat innebärande ett grundbelopp av 10 procent, gälla från och med den 1 januari 1960 med tillämpning första gången vid 1961 års taxering.

Genom författningar utfärdade den 31 mars 1955 (nr 122—125) infördes vissa schablonmässigt beräknade minimiavdrag för avgifter för kapital- och sjukförsäkring för fysiska personer samt för utgifter för fullgörande av tjänsten för skattskyldiga, som haft inkomst av tjänst. Vidare infördes vissa extra avdrag för fysiska personer som haft intäkt av kapital. De nya bestämmelserna ha legat till grund för det preliminära skatteuttaget från och med 1956 och tillämpades första gången vid 1957 års taxering. Under budgetåret 1959/60 tillämpas en uttagningsprocent av 100.

Andra skattskyldiga än fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser indelas i beskattningshänseende i följande fem grupper:

a) svenska aktiebolag, svenska försäkringsanstalter som icke äro aktiebolag samt andra utländska juridiska personer än oskifta dödsbon och familjestiftelser, varvid dock försäkringsanstalter som driva livförsäkringsrörelse hänföras till grupp d,

b) andra svenska ekonomiska föreningar än sambruksföreningar,

c) sparbanker, sparbankernas säkerhetskassa, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypoteksbank, hypoteksföreningar, svenska bostadskreditkassan och bostadskreditföreningar,

d) försäkringsanstalter i den mån de driva livförsäkringsrörelse samt

e) övriga skattskyldiga.

Till och med år 1954 utgjorde den statliga inkomstskatten räknad i procent av den beskattningsbara inkomsten för grupp a) 40 procent, för grupperna b) och c) 32 procent, för grupp d) 10 procent (till och med 1950 25 procent) samt för grupp e) 15 procent. Enligt förordning den 3 juni 1955

(nr 300), som trädde i kraft den 1 januari 1956, skola dessa skattesatser utgöra för a) 50 procent, b) 40 procent, c) 32 procent, d) 10 procent samt e) 15 procent. Vid taxeringen 1956 avseende verksamhetsåret 1955 skulle dock skattesatserna vara för a) 45 procent, b) 36 procent, c) 32 procent, d) 10 procent samt e) 15 procent.

Genom förordning den 5 juni 1959 (nr 295) återfördes skattesatserna till de till och med 1954 gällande. De nya bestämmelserna träda i kraft från och med 1960 och skola tillämpas första gången vid 1961 års taxering.

Statlig förmögenhetsskatt uttages enligt förordning den 26 juli 1947 (nr 577) av fysiska personer m. fl. Enligt förordning den 6 juni 1952 (nr 407) höjdes från den 1 januari 1953 det skattefria beloppet för fysiska personer från 30 000 kronor till 50 000 kronor. Vidare har skatteskalen mildrats. Den lägsta skattesatsen är sålunda 5 promille mot tidigare 6 promille och den högsta, 18 promille, uppnås först för den del av den beskattningsbara förmögenheten som överstiger 1 000 000 kronor mot tidigare 300 000 kronor. För vissa juridiska personer utgår statlig förmögenhetsskatt med 1 1/2 promille av den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 5 000 kronor. Genom förordning den 12 april 1957 (nr 106) höjdes det skattefria förmögenhetsbeloppet till 80 000 kronor från och med 1958 års taxering.

Sjömansskatt utgår enligt förordning den 16 maj 1958 (nr 295) om sjömansskatt, vilken trädde i kraft den 1 januari 1959. Den är en definitiv källskatt, som tillfaller staten, men kommunerna skola, liksom de allmänna sjukkassorna, för varje år beredas ersättning av statsmedel för minskade skatteintäkter respektive sjukförsäkringsavgifter. Genom beslut av 1959 års höstriksdag skall sjömansskatten sänkas i samma utsträckning som den statliga inkomstskatten.

Folkpensionsavgifterna utgå enligt lagen den 29 juni 1946 (nr 431) om folkpensionering. Pensionsavgiften höjdes enligt lag den 1 juni 1956 (nr 265) från 1,8 till 2,5 procent av den avgiftspliktiges taxerade inkomst från och med den 1 januari 1957. Samtidigt höjdes även maximibeloppen från 180 till 250 kronor för ensamstående och från 360 till 500 kronor för äkta makar. Dessa bestämmelser tillämpades första gången ifråga om avgifter, som påfördes i samband med taxeringen 1958. Från och med den 1 januari 1959 höjdes pensionsavgiften till 4 procent enligt lag den 2 maj 1958 (nr 192). Maximibeloppet höjdes samtidigt till 600 kronor för ensamstående. Även äkta makar erlägga sammanlagt högst 600 kronor i folkpensionsavgift. De nya bestämmelserna komma första gången att tillämpas vid 1960 års taxering. Enligt lag den 1 juni 1951 (nr 332) gäller vidare, att avgift icke utgår om den taxerade inkomsten understiger 1 200 kronor.

För den *kommunala inkomstskatten* gälla bestämmelserna i 1928 års kommunalskattelag. Landstingsmedel utgå enligt landstingslagen den 14 maj 1954 (nr 319). Tingshusmedel utdebiteras enligt förordningen den 31 december 1945 om utdebitering av tingshusmedel (nr 903). Genom lag den 5 juni 1953 (nr 400) upphörde fastighetsbeskattningen i sin dittillsvarande form från och med 1955. Den från och med 1955 införda beskattnings-

formen innebär att fastighetsbeskattningen inordnas i den kommunala inkomstskatten varvid som underlag för kommunal inkomstskatt upptages ett garantibelopp för fastighet motsvarande fyra procent av fastighetens taxeringsvärde. I samband med höjningen av taxeringsvärdena genom 1957 års allmänna fastighetstaxering sänktes procenttalet för beräkning av garantibelopp till två och en halv. Dessutom tillerkändes fysisk person som blivit året näst före taxeringsåret eller samma taxeringsår mantalsskriven å honom tillhörig fastighet ett extra avdrag med, för helt år räknat, 200 kronor, dock högst med det belopp som skall upptagas som intäkt av fastigheten.

Ortsavdragen vid kommunalbeskattningen höjdes enligt lag den 2 juni 1950 (nr 252) till en nivå ungefärligen motsvarande två tredjedelar av de statliga Ortsavdragens. De höjda Ortsavdragen tillämpades från och med 1953 års taxering. Det skattebortfall för kommunerna, som höjningen orsakade, har till en del kompensrats genom särskilda statsbidrag. Genom lag den 16 maj 1957 (nr 200) höjdes de kommunala Ortsavdragen ytterligare, så att de överensstämde med de statliga. Höjningen trädde i kraft från och med den 1 januari 1958 och tillämpades första gången ifråga om den preliminära skatten för 1958 och vid 1959 års taxering. Under en övergångsperiod av tre år — 1958—1960 — skall statsbidrag utgå till alla kommuner så att full compensation erhålles för den av Ortsavdragshöjningen föranledda inkomstminskningen. Under de därpå följande fem åren skall statsbidraget successivt minskas i en del kommuner samt helt avvecklas i de beträffande skatteunderlaget bäst ställda kommunerna. Den provisoriska ersättningen till kommunerna i anledning av 1950 års Ortsavdragsreform har inarbetats i det nya statsbidraget.

Lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om *allmän sjukförsäkring* trädde i kraft den 1 januari 1955 genom beslut av 1953 års riksdag (lag den 19 juni 1953, nr 569). Till försäkringen är knuten en särskild moderskapsförsäkring (lag den 21 maj 1954, nr 266). Förutom genom statligt bidrag finansieras sjuk- och moderskapsförsäkringarna med avgifter från de försäkrade samt arbetsgivarbidrag. Vid samma tidpunkt ersattes den hittillsvarande olycksfallsförsäkringen, vars uppgifter delvis övertagits av sjukförsäkringen, av en *ny yrkesskadeförsäkring* (lag den 14 maj 1954, nr 243). Yrkesskadeförsäkringen finansieras genom avgifter från arbetsgivarna. Enligt förordning den 22 maj 1953 (nr 269) utgår för vissa arbetsgivare särskild *byggnadsforskningsavgift*.

Avgifterna från de sjukförsäkrade uttagas tillsammans med de allmänna skatterna och ingå för huvuddelen av de försäkrade i preliminärskatteuppbörden från och med år 1955. Även arbetsgivarbidragen till sjukförsäkringen och avgifterna till yrkesskadeförsäkringen uppbäras till en mindre del i samband med skatteuppbörden. Bidrag och avgifter från större arbetsgivare, vilka inbetalas till riksförsäkringsanstalten antingen direkt eller via de boplag, som meddela yrkesskadeförsäkring, redovisas även över inkomsttiteln.

Lagen den 28 maj 1959 (nr 291) om *försäkring för allmän tilläggs pension* träder i kraft den 1 januari 1960; dock skall pension ej utgå före den 1 janu-

ari 1963. Försäkringen finansieras med årliga avgifter samt avkastning av fondmedel. Avgifterna utgå efter för året fastställd procentsats och erläggas av arbetsgivare för vad han under året till arbetstagare hos honom utgivit i kontantlön eller naturaförmån med korrigering efter vissa regler och av den försäkrade själv i den mån han haft inkomst av annat förvärvsarbete. Procentsatsen skall utgöra 3 procent för år 1960 och höjes för vart och ett av de därpå följande åren med en enhet så att procentsatsen kommer att utgöra 7 procent för år 1964, vilket är det sista år för vilket procentsats fastställts. De försäkrades egna avgifter och avgifterna för vissa mindre arbetsgivare skola uppbäras i samband med de allmänna skatterna. Övriga avgifter för tilläggspensioneringen skola uppbäras direkt av riksförsäkringsanstalten.

Enligt den från och med år 1954 gällande *uppbördsförfordningen*, utfärdad den 5 juni 1953 (nr 272), skall skattskyldig utgöra preliminär skatt med det belopp, vilket så nära som möjligt kan antagas motsvara i den slutliga skatten ingående skatter och avgifter.

Den preliminära skatten utgår dels i form av preliminär A-skatt, dels i form av preliminär B-skatt. A-skatten utgår enligt skattetabeller eller efter viss procent av uppburen löneinkomst. B-skatten debiterades till och med år 1953 normalt med ledning av inkomsten och förmögenheten två år före det aktuella inkomståret eller i vissa fall på grundval av särskild preliminär taxering. Från och med år 1954 sker i stället debiteringen normalt med det belopp som enligt senaste taxering påförts som slutlig skatt.

Debitering och uppbörd sker gemensamt av krono- och kommunalutskyl-der inklusive de tidigare nämnda avgifterna. Preliminärskatten förfaller till betalning under mars, maj, juli, september, november och januari under uppbördsåret, vilket omfattar tiden från och med mars det ena året till och med februari påföljande år. Sedan taxering blivit verkställd och den slutliga skatten uträknats, sker en avräkning, varvid den skattskyldige gottskrives i fråga om A-skatt det under uppbördsåret influtna beloppet jämte i förekommande fall s. k. särskilt uppdebiterat belopp samt i fråga om B-skatt det debiterade beloppet. Dessutom gottskrives den skattskyldige sådan preliminärskatt som erlagts efter uppbördsårets utgång (s. k. fyllnadsbetalning av preliminärskatt). Understiger vid avräkningen den gottskrivna preliminära skatten motsvarande slutliga skatt, förfaller skillnaden, om denna är 5 kronor eller större, till betalning såsom kvarstående skatt under uppbördsterminerna i mars och maj året efter taxeringsåret. Om den kvarstående skatten uppgår till minst en femtedel av den slutliga skatten eller minst 10 000 kronor, skall med tillämpning från och med 1952 års taxering den skattskyldige erlägga ränta för den kvarstående skatten efter avdrag för 1 000 kronor. Överstiger däremot den preliminära skatten motsvarande slutliga skatt, återbetalas det överskjutande beloppet, om detta är 5 kronor eller större, till den skattskyldige. Dessutom utgår ränta på den del av det överskjutande beloppet, som överstiger 1 000 kronor, dock ej om räntebeloppet understiger 5 kronor. Genom förordning den 7 juni 1956 (nr 332) höjdes räntesatsen för kvarstående skatt från 5 till 7 procent och för överskjutande

skatt från 3 till 4 procent från och med år 1957. Från och med år 1958 höjdes räntesatserna till 9 respektive 5 procent genom förordning den 13 december 1957 (nr 667). Tillkommande skatt debiteras i huvudsak på grund av beslut rörande taxering, som kommit den lokala skattemyndigheten tillhanda efter den 20 november under taxeringsåret, eller på grund av eftertaxering eller beslut rörande ändrad debitering.

Arbetsgivarnas skyldighet att verkställa löneavdrag för skatt avser såväl preliminär skatt som kvarstående skatt, varvid från och med 1952 — i motsats mot tidigare — gäller, att preliminär skatt utgår i första hand. Från och med uppbördsåret 1954—55 gälla vissa skärpningar i avseende på preliminärskatteuttaget för personer med korttidsanställning och för personer med oregelbundna inkomster.

I fall, då detta kan förväntas medföra att preliminärskattens slutbelopp bättre kommer att anpassas till den slutliga skatten, äga de lokala skattemyndigheterna att på framställning av den skattskyldige eller på eget initiativ under uppbördsåret vidtaga jämkning av den preliminärskatt, som eljest skulle utgå.

Slutligen bör erinras om att till kommunerna skall enligt särskilda regler utbetalas vad de beslutat utdebitera såsom skatt utan avdrag för restfört belopp. Uppkommande förlust på restantier stannar helt på statsverket.

Inkomstskattetitels utveckling budgetåren 1954/55 — 1958/59

De beräknade och behållna inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. under de senaste budgetåren framgå av följande sammanställning.

	Redovisad inkomst Miljoner kronor	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst Miljoner kronor	Beräknat i riksstaten
1954/55.....	4 392,53	4 300,00	1957/58.....	5 952,90	6 100,00
1955/56.....	4 993,25	5 200,00	1958/59.....	6 094,93	6 100,00
1956/57.....	5 356,31	6 000,00	1959/60.....		5 900,00

De uträknade beloppen av de skatter och avgifter som under ifrågavarande period slutligt redovisats på inkomstskattetiteln ha sammanställts i nedanstående tablå.

	Taxeringsår				
	1955	1956	1957	1958	1959 ¹
	Miljoner kronor				
Statlig inkomstskatt.....	3 848	4 415	4 579	4 750	4 868
Därav: A-längden.....	2 759	3 216	3 412	3 462	3 697
B- och C-längderna .	1 089	1 199	1 167	1 288	1 171
Förmögenhetsskatt	156	157	157	171	182
Folkpensionsavgift	381	413	427	625	641
Investeringsavgift	4	87	202	216	5
Totalt	4 389	5 072	5 365	5 762	5 696

¹ Preliminära uppgifter.

Förmögenhetsskatten faller nästan uteslutande på fysiska personer m. fl. (A-längden), medan däremot investeringsavgiften till större delen belastat bolag och ekonomiska föreningar (B-längden).

Om de ovan återgivna beloppen av uträknad skatt jämföras med de redovisade nettotinkomsterna på inkomstskattetiteln framträda vissa olikheter i utvecklingen. Detta sammanhänger med att förskjutningar i tidpunkten för inbetalning av skatt inverka på det kassamässiga utfallet och med att även andra skatter och avgifter än de ovan angivna statsskatterna passera över titeln, vars kassamässigt redovisade nettotinkomster därigenom påverkas. Efterföljande uppställning är avsedd att belysa utvecklingen av de inkomster och utgifter på inkomstskattetiteln, som tillsammans resulterat i de behållna inkomsterna på titeln. Vissa av beloppen äro approximativa.

	1954/55	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59
	Miljoner kronor				
<i>Inkomster:</i>					
Prel. A-skatt under terminerna	4 958	5 866	6 245	6 864	7 299
Prel. B-skatt under terminerna	2 203	2 596	2 823	2 972	2 940
Fyllnadsbetalningar av prel. A- och B-skatt	523	536	502	695	566
Kvarstående skatt	574	594	875	822	675
Fastighetsskatt	292	—	—	—	—
Yrkesskade- och olycksfallsförsäkringsavgifter, bidrag till sjukförsäkringen och byggnadsforskningsavgifter från större arbetsgivare	102	218	299	317	366
Tillkommande skatt, sjömansskatt, restantier m. m.	223	230	265	262	232
Summa inkomster	8 875	10 040	11 009	11 932	12 078
<i>Utgifter:</i>					
Kommunalskattemedel	3 849	3 719	4 252	4 394	4 276
Överskjutande skatt	587	667	568	689	831
Övriga restitutioner	46	36	55	48	54
Avförda yrkesskade- och olycksfallsförsäkringsavgifter, bidrag till sjukförsäkringen och byggnadsforskningsavgifter från större arbetsgivare	102	218	299	317	366
Förskott till sjukkassorna m. m.	167	378	455	503	417
Övriga omföringar	31	29	24	28	39
Summa utgifter	4 782	5 047	5 658	5 979	5 988
Inkomster utöver utgifter	4 093	4 993	5 356	5 953	6 095
<i>Reglering mot kommunalskattemedelsfonden:</i>					
Avsättning	—	—	—	—	—
Återföring	300	—	—	—	—
Netto + 300	—	—	—	—	—
Redovisad nettotinkomst	4 898	4 998	5 856	5 958	6 095

Beräkning av titelns inkomster

Preliminärskatteinkomsterna utgöra de dominerande posterna bland inkomstskattetitels bruttoinkomster. De ha utvisat en snabb och oavbruten stegring under budgetåren 1954/55—1958/59. För bedömning av preliminärskatteuppbörden under innevarande budgetår lämnar den inom riksräkenskapsverket förda uppbördsstatistiken vägledning. Denna statistik omfattar förutom uppgifter om influtna belopp av preliminär A- och B-skatt även uppgifter om kvarstående skatt och tillkommande skatt. Med hjälp av nämnda statistik har uppbörden kunnat följas till och med skatteterminen i september 1959. Vägledning erhålles även av de uppgifter avseende totalt influten skatt under varje månad, vilka lämnas av generalpoststyrelsen.

Vad beträffar den *preliminära A-skatten* följer denna med hänsyn till sin karaktär av egentlig källskatt nära löneinkomsternas förändringar. De uppgifter om den faktiska uppbörden av preliminär A-skatt som nu föreligger för uppbördsåret 1959—60 äro högre än i riksräkenskapsverkets tidigare beräkningar. För beräkningen av den fortsatta utvecklingen har riksräkenskapsverket förutsatt att den statliga inkomstskatten under budgetåret 1960/61 utgår med oförändrad uttagsprocent, d. v. s. 100 procent. I enlighet med vad som nämnts i det föregående (s. 18) har riksräkenskapsverket räknat med en viss stegring av lönesumman under 1960, varvid källskatteuppbörden vid oförändrade skattesatser grovt räknat kan väntas öka med 110 miljoner kronor för varje procents ökning av lönesumman. I höjande riktning påverkas uppbörden även av en höjning av den kommunala utdebiteringen — enligt preliminära uppgifter med 43 öre per inkomstskattekrona från den under 1959 gällande medelutdebiteringen av 14,20. Den av 1959 års höstriksdag beslutade sänkningen av den statliga inkomstskatten kan beräknas påverka skatteuppbörden från och med uppbördsterminen i maj 1960.

Vad beträffar inkomsterna av *preliminär B-skatt* under de ordinarie uppbördsterminerna av innevarande uppbördsår visa tillgängliga uppgifter, att de komma att bli mindre än vad som förutsattes vid riksräkenskapsverkets beräkning i april 1959. Preliminär B-skatt debiteras normalt — d. v. s. om icke preliminär självdeklaration avlämnas — med ett belopp som senast påförts som total slutlig skatt. Vid debitering av preliminär B-skatt för bolagen för uppbördsåret 1960—61 skall emellertid hänsyn tagas till den beslutade sänkningen av statsskatten från 50 till 40 procent av den beskattningsbara inkomsten. I förening med den betydande nedgången i bolagens taxerade inkomster vid 1959 års taxering kan detta beräknas medföra en kraftig minskning i uppbörden av preliminär B-skatt i vad avser bolagen. Ökningen i den taxerade inkomsten för andra fysiska personer än löntagare vid 1959 års taxering kan endast delvis väntas uppväga denna nedgång. I detta sammanhang kan nämnas att tilläggs pensionsavgifterna kunna väntas komma att påverka skatteuppbörden i större utsträckning först under uppbördsåret 1962—63. Beträffande de två terminer av uppbördsåret

1961—62 som falla inom budgetåret 1960/61 kan mot bakgrund av de av riksräkenskapsverket förutsedda inkomststegringarna vid 1960 års taxering väntas en ökad uppbörd av preliminär B-skatt.

Jämsides med beräkningarna av preliminärskatteuppbörden har riksräkenskapsverket uppskattat vad som kommer att påföras de skattskyldiga i slutlig skatt vid 1960 och 1961 års taxeringar. Härvid har, förutom med påförda inkomst- och förmögenhetsskatter, räknats med påförda folkpensionsavgifter och debiterade sjukförsäkringsavgifter till följande belopp. Som jämförelse ha även de påförda avgifterna enligt 1959 års taxering medtagits.

	Taxeringsår		
	1959	1960	1961
	Miljoner kronor		
Folkpensionsavgifter	641	1 070	1 120
Sjukförsäkringsavgifter	480	510	525

Med utgångspunkt från ovan nämnda beräkningar av vad som kommer att påföras de skattskyldiga i slutlig skatt vid 1960 års och 1961 års taxeringar kan man räkna med ett betydande utrymme för *fyllnadsbetalningar* av preliminärskatt efter utgången av uppbördsåren 1959—60 respektive 1960—61. Bolagen ha under den tid möjligheter till fyllnadsbetalningar efter uppbördsårets utgång förefunnits svarat för den övervägande delen av de fullgjorda fyllnadsbetalningarna. Under de senaste åren ha dock fyllnadsbetalningarna från andra kategorier skattskyldiga ökat väsentligt. De betydande fyllnadsbetalningarna ha medfört att den sammanlagda preliminära skatten för bolagens del hittills tämligen nära anpassats till den slutliga skatten. Under våren 1959 inflöto fyllnadsbetalningar av preliminärskatt med 566 miljoner kronor, varav bolagen svarade för ca 375 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket förutsätter, att bolagen komma att verkställa fyllnadsbetalningar under våren 1960 och våren 1961 i sådan omfattning, att den kvarstående skatten för deras del vid taxeringarna 1960 och 1961 likasom hittills blir förhållandevis obetydlig och att övriga fyllnadsbetalningar komma att uppgå till i stort sett samma belopp som under våren 1959. Under dessa förutsättningar och med de antaganden beträffande utvecklingen av bolagens taxerade inkomster som berörts i det föregående beräknar riksräkenskapsverket de totala fyllnadsbetalningarna våren 1960 och våren 1961 till 550 miljoner kronor respektive 700 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket har ansett sig böra uppskatta under budgetåren 1959/60 och 1960/61 totalt inflytande preliminär A- och B-skatt, inklusive fyllnadsbetalningar av preliminärskatt, till ca 11 500 respektive 11 970 miljoner kronor. *Det bör understrykas, att de angivna beloppen äro osäkra inom vida marginaler med hänsyn till såväl ovissheten beträffande skatteunderlagets utveckling som möjligheten för en del skattskyldiga att i viss utsträckning välja tidpunkten för skatternas erläggande.*

Såsom förut nämnts blir i samband med att ett visst års preliminärskatt

avräknas från den slutliga skatten för samma år det belopp, som återstår att erlægga, påfört de skattskyldiga såsom *kvarstående skatt*, under det att vad som betalats för mycket i preliminärskatt skall återbetalas som *överskjutande skatt*. Den inflytande kvarstående skatten kommer sedan att ingå bland inkomstskattetitlens bruttoinkomster, medan utbetalningarna av överskjutande skatt upptagas bland titlens utgifter.

Omfattningen av den kvarstående och den överskjutande skatten, som belyser preliminärskattebetalningarnas bristande anpassning till de slutligt debiterade skatterna, framgår av följande uppgifter. I tablån ha även införts procenttal, som visa storleken av den kvarstående skatten och den överskjutande skatten jämförd med den enligt respektive taxering påförda slutliga skatten.

	Taxeringsår 1954		1955		1956		1957		1958		1959 ¹	
	mkr.	%	mkr.	%	mkr.	%	mkr.	%	mkr.	%	mkr.	%
Kvarstående												
skatt.....	694	10,1	740	9,8	1 036	11,2	973	10,0	813	7,7	747	7,2
Överskjutande												
skatt.....	587	8,5	667	8,8	568	6,2	689	7,1	831	8,0	1 061	10,2

En väsentlig uppgång av den kvarstående skatten och en samtidig nedgång i den överskjutande skatten vid 1956 års taxering berodde på flera samverkande omständigheter bland vilka främst kunna nämnas omläggningen av fastighetsbeskattningen och införandet av den allmänna sjukförsäkringen. Försäkringstagare, som erlægga preliminär B-skatt, och fastighetsägare torde sålunda icke ha utökat sina inbetalningar av preliminärskatt i sådan utsträckning att full täckning erhållits för påförda sjukförsäkringsavgifter och den av omläggningen av fastighetsbeskattningen föranledda ökningen av den kommunala inkomstskatten. Av samma orsaker förblev den kvarstående skatten vid 1957 års taxering på ungefär samma höga nivå som vid 1956 års taxering. Från och med år 1957 ingå skatt på garantibelopp för fastighet och sjukförsäkringsavgifter i den debiterade preliminära B-skatten, vilket torde förklara nedgången i den kvarstående skatten vid 1958 års taxering. Uppgången i den överskjutande skatten mellan de nyssnämnda taxeringsåren torde få tillskrivas det överuttag av preliminärskatt som löntagarna genom preliminärskattetabellernas konstruktion i stor utsträckning få vidkännas. Den väsentliga uppgången i den överskjutande skatten vid 1959 års taxering och den fortsatta minskningen i den kvarstående skatten torde bland annat bero på att överuttaget av preliminär A-skatt ytterligare accentuerats genom den inverkan de från och med verksamhetsåret 1958 införda höjda kommunala ortsavdragen fått på preliminärskattetabellernas utformning. Av tekniska skäl ha nämligen vid uträkningen av den i tabellerna ingående statliga inkomstskatten, de höjda kommunala ortsavdragen tillämpats vid beräkningen av avdragen för vid föregående års taxering påförd kommunalskatt. De kommunala skatter, som vid den slutliga taxering-

¹ Preliminära uppgifter.

en varit avdragsgilla vid uträkningen av den påförda statliga inkomstskatten, ha i allmänhet varit väsentligt högre genom de därvid tillämpliga lägre kommunala ortsavdragen.

Enligt uppgifter avseende 1959 års taxering, vilka infordrats från länsstyrelserna, fördelar sig den kvarstående skatten med 673 miljoner kronor på fysiska personer och 74 miljoner kronor på aktiebolag m. fl. Räntan på den kvarstående skatten uppgår till 21 miljoner kronor, varav 17 miljoner kronor för fysiska personer. Återbetalningarna av överskjutande skatt fördela sig med 873 miljoner kronor på fysiska personer och 188 miljoner kronor på övriga skattskyldiga.

Riksräkenskapsverket har räknat med att den kvarstående skatten och den överskjutande skatten komma att bli ungefär lika stora vid 1960 års taxering. Beträffande beloppen för den kvarstående och överskjutande skatten räknar riksräkenskapsverket med att de bli av storleksordningen 850 miljoner kronor.

Den kvarstående skatt, som påföres enligt taxeringarna 1959 och 1960, skall erläggas under budgetåren 1959/60 respektive 1960/61. Under dessa budgetår utbetalas även den överskjutande skatten enligt nämnda taxeringar. Vid beräkningen av de belopp varmed kvarstående skatt kommer att inflyta får hänsyn tagas till att en del av de påförda beloppen icke erläggas i rätt tid utan bli restförda. Den inflytande kvarstående skatten uppskattas för budgetåret 1959/60 till 620 miljoner kronor och för budgetåret 1960/61 till 700 miljoner kronor.

Såsom av det föregående framgått redovisas även *bidrag till sjukförsäkringen och yrkesskade- och byggnadsforskningsavgifter* från större arbetsgivare över inkomstskattetiteln. Med ledning av de uppgifter, som lämnats av riksförsäkringsanstalten i skrivelse till riksräkenskapsverket den 7 november 1959, kunna dessa bidrag och avgifter beräknas komma att uppgå till 350 miljoner kronor för innevarande och till 370 miljoner kronor för nästföljande budgetår. I dessa belopp ha medräknats statens arbetsgivarbidrag, vilka uppskattningsvis beräknats uppgå till 40 miljoner kronor för vartdera budgetåret, varav hälften avser affärsverken.

Slutligen beräknar riksräkenskapsverket inflytande restantier, sjömansskatt, tillkommande skatt m. m. till 275 miljoner kronor för vart och ett av budgetåren 1959/60 och 1960/61.

Under hänvisning till det anförda beräknar riksräkenskapsverket samliga inflytande inkomster på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. under budgetåret 1959/60 till $(11\,500 + 620 + 350 + 275 =)$ 12 745 miljoner kronor och under budgetåret 1960/61 till $(11\,970 + 700 + 370 + 275 =)$ 13 315 miljoner kronor.

Beräkning av titelns utgifter

Den mest betydande posten på utgiftssidan utgöres av *utbetalningarna av kommunalskattemedel*. Kommunernas fordran på statsverket framräknas per den 1 januari varje kalenderår och utbetalas varannan månad med i princip en sjättedel av årsbeloppet vid varje tillfälle.

Beträffande utbetalningarna under budgetåret 1959/60 äro dessa kända för första hälften av budgetåret. För senare hälften av budgetåret 1959/60 bli de beroende av storleken av kommunernas fordran för kalenderåret 1960. Vid beräkningen av denna har man att i första hand taga hänsyn till förskottet på kommunal inkomstskatt för 1960, vilket till storleken utgör produkten av det vid inkomsttaxeringen under 1959 framkomna skatteunderlaget och den under hösten 1959 beslutade utdebiteringen. Med ledning av från statistiska centralbyrån inhämtade uppgifter om bland annat den beskattningsbara inkomstens storlek och om den kommunala utdebiteringen har riksräkenskapsverket beräknat utbetalningarna av förskott på kommunal inkomstskatt under kalenderåret 1960 till 4 430 miljoner kronor. Slutavräkningen på det under kalenderåret 1958 utbetalade förskottet på kommunal inkomstskatt har med hänsyn till det kommunala inkomstskatteunderlagets ökning från 1957 års till 1959 års taxering beräknats till omkring 480 miljoner kronor. Sammanlagt skulle sålunda utbetalningarna under kalenderåret 1960 kunna beräknas till omkring 4 910 miljoner kronor. Hälften av detta belopp skall utbetalas under senare hälften av budgetåret 1959/60. Då utbetalningarna under första hälften av samma budgetår — vilka såsom tidigare nämnts äro kända — uppgå till omkring 2 235 miljoner kronor, kan riksstatstiteln beräknas komma att under budgetåret 1959/60 belastas med utbetalningar till kommunerna med ett belopp av omkring 4 690 miljoner kronor.

Motsvarande utbetalningar under budgetåret 1960/61 skulle enligt det föregående för budgetårets första hälft uppgå till omkring 2 455 miljoner kronor. För senare hälften av samma budgetår kunna utbetalningarna med utgångspunkt från den antagna inkomstutvecklingen under år 1959 samt under förutsättning av en kommunal utdebitering av ungefär samma höjd som under år 1960 beräknas till omkring 2 505 miljoner kronor. Statens utbetalningar av kommunalskattemedel under budgetåret 1960/61 skulle enligt dessa beräkningar komma att uppgå till 4 960 miljoner kronor.

Från riksstatstiteln skola vidare utanordnas återbetalningar av *överskjutande preliminärskatt*. Dessa ha, såsom framgått av det föregående, för budgetåret 1959/60 med ledning av de uppgifter, som riksräkenskapsverket erhållit från länsstyrelserna, beräknats till omkring 1 060 miljoner kronor. För budgetåret 1960/61 ha de beräknats till omkring 850 miljoner kronor. Härtill komma *restitutioner* på grund av nedsättning i taxering m. m., vilka uppskattas till 50 miljoner kronor för vardera budgetåret.

Såsom utgift på titeln bör vidare för *bidrag till sjukförsäkringen och yrkesskadeförsäkrings- och byggnadsforskningsavgifter* från större arbetsgivare beräknas samma belopp som för dessa bidrag och avgifter upptagits bland titelns inkomster.

För sjukförsäkringen tillkomma härjämte *förskott och övriga utbetalningar till sjukkassorna* avseende bidrag från mindre arbetsgivare och sjukförsäkringsavgifter, vilka utbetalningar riksräkenskapsverket med ledning av uppgifter i riksförsäkringsanstaltens ovannämnda skrivelse beräk-

nar till 470 miljoner kronor för budgetåret 1959/60 och till 540 miljoner kronor för budgetåret 1960/61. Utöver förstnämnda belopp tillkommer för budgetåret 1959/60 40 miljoner kronor, utgörande den del av arbetsgivarbidragen för år 1958, som skall överföras till allmänna sjukförsäkringsfonden. Beträffande fondering av arbetsgivarbidrag för år 1959 har riksförsäkringsanstalten i sin förenämnda skrivelse anfört följande:

»Några föreskrifter beträffande fondering av arbetsgivarbidrag för år 1959 ha icke meddelats. Om sådan fondering skall ske enligt de grunder, som gälla för år 1958 — det belopp varmed arbetsgivarbidraget för tilläggssjukpenning och tilläggsspenning överstiger 60 % av utgifterna för nämnda ändamål, skall fonderas — kan någon fondering av arbetsgivarbidrag för år 1959 icke ske, då arbetsgivarbidraget för nämnda ändamål kan beräknas understiga 60 % av motsvarande utgifter med omkring 20 miljoner kr. Då sjukförsäkringsavgifter äro beräknade med hänsyn till att arbetsgivarbidrag kommer att utbetalas till dem med belopp, som täcker 60 % av nämnda utgifter, överväger riksförsäkringsanstalten att hemställa hos Kungl. Maj:t, att det belopp, varmed arbetsgivarbidraget till tilläggssjukpenning och tilläggsspenning understiger 60 % av utgifterna för samma ändamål, överföres från allmänna sjukförsäkringsfonden för fördelning mellan centralsjukförsäkringsanstalterna.»

Riksräkenskapsverket har vid sin beräkning förutsatt att förskott på avgifter och bidrag till sjukförsäkringsanstalterna under nästkommande budgetår endast komma att utgå med det belopp som utöver avräkningsmedlen erfordras för att täcka sjukförsäkringsanstalternas medelsbehov.

Titeln skall slutligen belastas med *omföringar* av utskiftnings- och ersättningsskatt, skogsvårdsavgifter och vissa annuiteter samt yrkesskadeförsäkrings- och byggnadsforskningsavgifter från mindre arbetsgivare. Sammanlagt kunna de ifrågavarande omföringarna beräknas uppgå till omkring 30 miljoner kronor för vart och ett av budgetåren 1959/60 och 1960/61.

Enligt det föregående har riksräkenskapsverket sålunda beräknat titelns utgifter för budgetåret 1959/60 till $(4\,690 + 1\,060 + 50 + 350 + 510 + 30 =) 6\,690$ miljoner kronor samt för budgetåret 1960/61 till $(4\,960 + 850 + 50 + 370 + 520 + 30 =) 6\,780$ miljoner kronor.

Avsättningar till och återföringar från budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel

Genom beslut av 1952 års riksdag inrättades en fond för reglering av utbetalningarna av kommunalskattemedel. Fonden behandlades till och med budgetåret 1954/55 som en diversemedelstitel, varvid belopp, som avsattes till eller återfördes från fonden, direkt belastade respektive gottskrevs inkomstiteln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. Från och med budgetåret 1955/56 har fonden bokföringsmässigt erhållit en annan behandling än tidigare. Fonden ingår sålunda numera som en del av budgetutjämningsfonden, varigenom avsättningar och återföringar icke längre direkt beröra de redovisade inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m.

I riksstaten för budgetåret 1959/60 har räknats med en nettoåterföring

av kommunalskattemedel från budgetutjämningsfonden på 150 miljoner kronor. De avsättningar och återföringar, som enligt nu föreliggande beräkningar böra verkställas under budgetåren 1959/60 och 1960/61, framgå av följande sammanställning:

	1959/60 Miljoner kronor	1960/61
Avsättning	300	350
Återföring	400	475
Nettoåterföring	100	125

Sammanfattning av beräkningarna

De beräkningar av inkomsterna och utgifterna på inkomstskattetiteln, för vilka redogjorts i det föregående, kunna sammanfattas på följande sätt. Som jämförelse ha även medtagits motsvarande belopp, delvis approximativa, för det avslutade budgetåret 1958/59. Beloppen angivas i miljoner kronor.

	1958/59	1959/60	1960/61
<i>Inkomster:</i>			
Preliminärskatt inklusive fyllnadsbetalningar.....	10 805	11 500	11 970
Kvarstående skatt	675	620	700
Yrkesskadeförsäkringsavgifter, bidrag till sjukförsäkringen och byggnadsforskningsavgifter från större arbetsgivare	366	350	370
Tillkommande skatt, sjömansskatt, restantier m. m.	232	275	275
Summa inkomster	12 078	12 745	13 315
<i>Utgifter:</i>			
Kommunalskattemedel	4 276	4 690	4 960
Överskjutande skatt	831	1 060	850
Övriga restitutioner	54	50	50
Yrkesskadeförsäkringsavgifter, bidrag till sjukförsäkringen och byggnadsforskningsavgifter från större arbetsgivare	366	350	370
Förskott till sjukkassorna m. m.....	417	510	520
Omföringar	39	30	30
Summa utgifter	5 983	6 690	6 780
Inkomster utöver utgifter.....	6 095	6 055	6 535

Med starkt understrykande av ovissheten i de gjorda antagandena om inkomstutvecklingen med flera på skattetiteln utfall inverkan omständigheter uppskattar riksräkenskapsverket den behållna inkomsten på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. för budgetåret 1959/60 till 6 100 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med 6 500 000 000 kronor.

Kupongskatt

Enligt förordning den 12 februari 1943 (nr 44) om kupongskatt skola i utlandet bosatta och vissa med dem likställda aktieägare erlägga inkomstskatt i form av kupongskatt för utdelning på aktie i svenskt aktiebolag. Kupongskatten utgår enligt förordning den 23 februari 1956 (nr 104) med 30 procent av utdelningen. Enligt avtal med vissa länder gälla särskilda bestämmelser för därav berörda skattskyldiga. Skatten innehålles när utdelningen lyftes och inbetalas av bolagen till ett under överståthållarämbetet lydande organ, benämnt kupongskattekontoret.

Kupongskatten har under nedan angivna budgetår beräknats till respektive influtit med följande belopp:

	Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner	kronor		Miljoner	kronor
1954/55.....	6,46	6,00	1957/58	8,09	7,00
1955/56.....	5,69	5,00	1958/59	5,95	7,00
1956/57.....	6,20	6,50	1959/60		8,00

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 5 november 1959 har överståthållarämbetet beräknat inkomsten av kupongskatt till 6,00 miljoner kronor för vart och ett av budgetåren 1959/60 och 1960/61.

Riksräkenskapsverket beräknar inkomsten av kupongskatt för budgetåret 1959/60 till 7 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med likaledes 7 000 000 kronor.

Utskiftningsskatt och ersättningsskatt

Utskiftningsskatten utgår efter 40 procent. Under budgetåret 1958/59 ha inkomsterna på titeln utskiftningsskatt och ersättningsskatt utgjort 10,43 miljoner kronor. Vid 1959 års taxering uppgår enligt uppgift från statistiska centralbyrån den uträknade utskiftningsskatten till 2,8 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket uppskattar inkomsterna av utskiftningsskatt och ersättningsskatt till 2 800 000 kronor för innevarande budgetår. För det nya budgetåret bör inkomsttiteln liksom tidigare uppföras med ett formellt belopp. Riksräkenskapsverket föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med 1 000 000 kronor.

Fondskatt

Enligt beslut av 1954 års riksdag skall uttagas en särskild fondskatt av engångsnatur på ansamlade vinstmedel hos vissa familjebolag. Lagstiftningen har till syfte att beskatta vissa till följd av luckor i skattelagstiftningen hittills från beskattning undandragna vinstmedel och även att ernå en avveckling av de fondbeskattade företagen.

För beskattningen gällande bestämmelser återfinnas i förordning den 21 maj 1954 (nr 264) om skatt på fonderade vinstmedel (fondskatt) och i kungörelse den 24 september 1954 (nr 614) med vissa tillämpningsföre-

skrifter till nämnda förordning. Enligt förordningen skall skatten utgå med 30 procent av ett enligt särskilda regler beräknat beskattningsbart belopp. Skatten skall tillfalla staten. Taxering till fondskatt verkställdes i första instans år 1955. Enligt uppgift från statistiska centralbyrån uppgick det sammanlagda beskattningsbara beloppet till 288 miljoner kronor. Påförd skatt skall fördelas till betalning under fem år, i undantagsfall tio år. Enligt tillämpningsföreskrifterna skall för företag, som påförts fondskatt, länsstyrelsen utfärda särskild debetsedel. Den del av fondskatt, som skall erläggas under visst år, skall ha inbetalts senast den 31 augusti. Under budgetåret 1958/59 inflöt 13,86 miljoner kronor i fondskatt.

Enligt från överståthållarämbetet och länsstyrelserna inhämtade uppgifter beräknas inkomsten på titeln fondskatt uppgå till 13,65 miljoner kronor under budgetåret 1959/60 och till 13,46 miljoner kronor under budgetåret 1960/61.

Riksräkenskapsverket beräknar inkomsten av fondskatt för budgetåret 1959/60 till 13 500 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med likaledes 13 500 000 kronor.

Skogsvårdsavgifter

Enligt förordning den 28 juni 1946 (nr 324) om skogsvårdsavgift skall sådan avgift erläggas för jordbruksfastighet, vilken vid fastighetstaxering åsatts särskilda värden för skogsmark och växande skog, dock med vissa undantag. Avgiften utgår i förhållande till nämnda taxeringsvärden, dock med högst en och en halv promille. För varje år bestämmes, med vilket promille-tal avgiften för det året skall utgå.

Skogsvårdsavgifter inflöto under budgetåret 1958/59 med 12,71 miljoner kronor. I riksstaten för budgetåret 1959/60 är titeln upptagen till 13,00 miljoner kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 17 oktober 1959 har skogsstyrelsen anfört följande:

»Genom kungörelsen den 27 februari 1959 (nr 38) har Kungl. Maj:t i överensstämmelse med riksdagens beslut funnit gott bestämma det promille-tal med vilket skogsvårdsavgift enligt förordningen den 28 juni 1946 (nr 324) skall utgå för år 1959 till 1,25 promille.

Enligt från statistiska centralbyrån inhämtad uppgift beträffande taxeringsutfallet för år 1959 — de aktuella siffror som står till buds — uppgår underlaget för beräkning av skogsvårdsavgift till 10 084,4 milj. kronor.

Med utgångspunkt från ovannämnda promille-tal och med tillämpning av sagda underlag kan inkomsten av skogsvårdsavgifter för budgetåret 1959/60 beräknas till 12,6 milj. kronor mot det i riksstaten för nämnda budgetår angivna beloppet, eller 13 milj. kronor.

Såsom jämförelse kan nämnas att enligt inhämtad uppgift nettointkomsten av skogsvårdsavgifterna för budgetåret 1958/59, grundande sig på samma promille-tal som det ovan angivna men på ett något högre underlag än det ovan redovisade, uppgått till ca 12,7 milj. kronor.

Beträffande inkomster av skogsvårdsavgifter för budgetåret 1960/61 må följande framhållas.

I sin skrivelse till Eder den 21 oktober 1958 angående beräkningen av ifrågavarande inkomster under budgetåren 1958/59 och 1959/60 uttalade skogsstyrelsen bl. a. att 1955 års skogsvårdsutredning i sitt den 9 juli 1958 avgivna betänkande (sid. 188—191) mot bakgrunden av en företagen utredning om skogsvårdsstyrelsernas arbetsuppgifter framlagt övertygande skäl för att skogsvårdsavgiften omedelbart borde sänkas från 1,25 till 0,7 promille. I enlighet därmed hade skogsstyrelsen, som anslöte sig till denna utredningens uppfattning, funnit inkomsten under titeln skogsvårdsavgifter för budgetåret 1959/60 böra beräknas med utgångspunkt från sistnämnda promillesats, vilket skulle medföra ett inkomstbelopp av 7,3 milj. kronor. Med hänsyn till att huvuddelen av skogsvårdsutredningens förslag icke skulle komma att framläggas till 1959 års riksdag var vederbörande departementschef emellertid icke beredd att då ompröva gällande promilleteal, vilket såsom ovan nämnts för år 1959 fastställdes till oförändrat 1,25 promille.

Skogsstyrelsen anser alltså skäl kunna åberopas för att sänka promillesatsen för skogsvårdsavgiften enligt skogsvårdsutredningens förslag. Om så sker och promillesatsen alltså fastställs till 0,7, kan inkomsterna under ifrågavarande titel för budgetåret 1960/61 beräknas till ca 7,1 milj. kronor (0,7 ‰ på 10 084,4 milj. kronor). Vid oförändrad promillesats, 1,25 promille, skulle inkomstbeloppet utgöra detsamma som det för innevarande budgetår enligt ovan beräknade, eller 12,6 milj. kronor.»

Riksräkenskapsverket uppskattar inkomsterna av skogsvårdsavgifter för budgetåret 1959/60 till 12 600 000 kronor samt beräknar, i avvaktan på ställningstagandet till promilletealet, inkomstiteln för budgetåret 1960/61 till 13 000 000 kronor.

Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter

De under denna titel redovisade inkomsterna uppgingo under budgetåret 1958/59 till 1,60 miljon kronor. I riksstaten för budgetåret 1959/60 är titeln upptagen till 1,50 miljon kronor.

Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna på inkomstiteln bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter för budgetåret 1959/60 till 1 500 000 kronor samt förordar, att titeln i riksstaten för budgetåret 1960/61 upptages till likaledes 1 500 000 kronor.

Arvsskatt och gåvoskatt, lotterivinstskatt, omsättnings- och expeditiönsstämplar m. m.

De beräknade och behållna inkomsterna av ifrågavarande medel under de senast förflutna fem budgetåren framgå av efterföljande sammanställning, i vilken under budgetåren 1954/55—1958/59 influten kvarlåtenskapskatt, uppgående till 23,39, 29,69, 30,40, 27,05 respektive 30,51 miljoner kronor sammanförts med arvslottsskatt.

Det torde här få erinras om att den totala stämpelmedelsleveransen till statsverket från generalpoststyrelsen under ett budgetår motsvarar den verkliga uppbörden under tiden från och med juni månad det ena kalenderåret till och med maj månad påföljande år.

Budgetår	Arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt				Summa arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt	Lotteri-vinstskatt	Omsättnings- och expeditionsstämplarn. m.	Summa inkomst	Beräknat i riksstaten
	Stämpel å bouppteckningar	Stämpel å gåvobrev	Uppbörd genom länsstyrelserna	Restitutioner					
	Miljoner	kronor							
1954/55	64,25	2,50	2,71	1,06	68,40	45,21	76,07	189,68	177,00
1955/56	72,66	2,67	4,39	1,06	78,66	45,54	78,19	202,39	188,00
1956/57	77,79	2,47	6,25	1,14	85,37	53,67	72,93	211,97	203,00
1957/58	75,65	3,42	6,67	1,94	83,80	58,44	81,27	223,51	213,00
1958/59	89,16	3,62	8,54	1,41	99,91	77,54	83,82	261,27	250,00

Arvsskatt och gåvoskatt

Generalpoststyrelsen, som i skrivelse till riksräkenskapsverket den 11 november 1959 lämnat beräkning av inkomsterna av stämpelmedel för såväl löpande som nästkommande budgetår, har i fråga om motiveringen för denna beräkning åberopat en vid skrivelsen fogad promemoria, i vilken i fråga om beräkningen av inkomsterna av arvsskatt och gåvoskatt anförts följande:

»Denna inkomsttitel, som tidigare haft benämningen 'Arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt', är i riksstaten för det löpande budgetåret uppförd med 90 miljoner kronor.

Inkomsterna genom postverket av dödsbo- och gåvobeskattningen utgjorde under budgetåret 1958/59 92,8 miljoner kronor. Efterföljande tablå utvisar närmare samma inkomsters storlek under vart och ett av de tre sistförflutna budgetåren samt deras fördelning på de olika skattelagen (miljoner kronor).

Inkomstslag	Budgetår		
	1956/57	1957/58	1958/59
a) arvsskatt.....	47,4	48,6	58,7
b) gåvoskatt	2,5	3,4	3,6
c) kvarlåtenskapsskatt	30,4	27,0	30,5
Summa	80,3	79,0	92,8

Den tillfälliga uppbörden, varmed förstås influtna skattebelopp över 100 000 kronor, har för arvsskattens vidkommande under budgetåren ifråga uppgått till 8,0, 6,0 resp. 8,3 miljoner kronor. Den återstående, mera normala uppbörden har följaktligen utgjort 39,4, 42,6 resp. 50,4 miljoner kronor. Inkomsterna under den redovisade perioden utvisar sålunda, även om man bortser från de större skattebeloppen, en fortgående uppgång, som varit särskilt markant under det sistförflutna budgetåret. Inkomstutfallet har sannolikt i icke ringa mån påverkats av höjningen av taxeringsvärdena vid 1957 års fastighetstaxering.

Uppbörderna av gåvoskatt har jämväl under budgetåret 1958/59 varit av normal omfattning.

Avskaffandet av kvarlåtenskapsskatten fr. o. m. den 1 januari 1959 har icke nämnvärt hunnit påverka inkomstutfallet av denna skatt under budgetåret 1958/59. Detta förhållande sammanhänger med tidsfristerna för bouppteckningarnas och deklarationernas ingivande till registreringsmyndigheten och respittiden för skattebeloppens erläggande.

Inkomsterna av dödsbo- och gåvobeskattningen under innevarande år har av generalpoststyrelsen i skrivelse till riksräkenskapsverket den 17 mars 1959 beräknats till 90 miljoner kronor eller samma belopp, varmed titeln uppförts i riksstaten.

Verkningarna av kvarlåtenskapsskattens avskaffande och de ändrade skatteskalorna för arvs- och gåvoskatten kan närmare bedömas först under innevarande budgetår. Utgår man emellertid från antagandet, att värdet av kapitaltillgångar i allmänhet icke kommer att undergå någon mera väsentlig förändring under budgetåret torde man dock vid beräkningen av inkomsterna under titeln med en viss grad av tillförlitlighet kunna utgå från den kända uppbörden under den hittills förflutna delen av innevarande budgetår, även om tidsperioden är relativt kort.

I efterföljande sammanställning har angivits den beräknade uppbörden av arvsskatt under innevarande budgetår — fränsett onormalt stora engångsbelopp.

Verklig uppbörd under tiden juni—september 1959.....	123,6 milj. kr.
Beräknad normal uppbörd under tiden oktober 1959—maj 1960 ...	40,0 » »
Beräknad tillfällig uppbörd under tiden oktober 1959—maj 1960 ...	5,0 » »
Summa 68,6 milj. kr.	

Uppbörden av gåvoskatt har under de sistförflutna budgetåren icke undergått några större variationer. Inkomsterna av denna skatt under budgetåren 1954/55—1958/59 framgår av efterföljande sammanställning.

Budgetår	Belopp milj. kr.	Budgetår	Belopp milj. kr.
1954/55	2,5	1957/58	3,4
1955/56	2,7	1958/59	3,6
1956/57	2,5		

Under den hittills förflutna delen av innevarande budgetår har omkring 1,1 miljoner kronor influtit. För hela budgetåret 1959/60 synes inkomsterna kunna beräknas till högst 3,5 miljoner kronor.

Under innevarande budgetår kommer även kvarlåtenskapsskatt att inflyta, ehuru i begränsad omfattning. Skattskyldigheten är nämligen icke knuten till tidpunkten för boupptecknings-deklarations ingivande till registreringsmyndigheten utan till tiden för skattskyldighetens inträde. Äldre bestämmelser om arvsskatt och gåvoskatt skall nämligen äga tillämpning, då enligt dessa skattskyldighet inträtt före den 1 januari 1959.

Under den hittills förflutna delen av innevarande budgetår har uppbörden av kvarlåtenskapsskatt uppgått till 7,7 miljoner kronor och för hela budgetåret torde man kunna räkna med att omkring 10 miljoner kronor skall inflyta.

Enligt förestående beräkningar skulle den sammanlagda uppbörden under titeln arvsskatt och gåvoskatt för budgetåret 1959/60 sålunda komma att uppgå till i runt tal 82 miljoner kronor (68,6 + 3,5 + 10,0). Härtill kommer emellertid uppbörden genom länsstyrelserna. Denna uppbörd har under de två sistförflutna budgetåren uppgått till 6,7 resp. 8,5 miljoner kronor. Vidare bör räknas med en viss marginal för större engångsbelopp. De totala inkomsterna å titeln ifråga synes kunna uppskattas till förslagsvis högst 95 miljoner kronor.

Vid uppskattningen av det belopp, vartill inkomsterna av arvs- och gåvo-

¹ Varav 3,5 miljoner kronor i tillfällig uppbörd.

beskattningen kan antagas komma att uppgå under budgetåret 1960/61 torde man åtminstone med en viss grad av tillförlitlighet kunna utgå från den beräknade uppbörden för det löpande budgetåret. Inkomsterna beräknas till 100 miljoner kronor inklusive länsstyrelsernas uppbörd. Vid inkomstkalkyleringen har räknats dels med en fortgående normal stegring av inkomsterna till följd av ökat skatteunderlag och dels med en relativt bred marginal för större engångsbelopp. Det bör emellertid i detta sammanhang framhållas, att inkomsterna under titeln kan komma att kraftigt påverkas om ett skattebelopp, som förväntas utgå för en osedvanligt stor kvarlåtenskap, i sin helhet erlägges under budgetåret.»

Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna under inkomstiteln arvs- skatt och gåvoskatt under budgetåret 1959/60 till 95 000 000 kronor samt föreslår med beaktande av nedgången i uppbörden av kvarlåtenskapsskat- ten att inkomstiteln i riksstaten för budgetåret 1960/61 uppföres med likaledes 95 000 000 kronor.

L o t t e r i v i n s t s k a t t

Härom har i den förut berörda promemorian från generalpoststyrelsen anförts följande:

»Statsverkets inkomster under titeln lotterivinstskatt är i riksstaten för innevarande budgetår upptagna till 82 miljoner kronor.

Bruttoinkomsterna av lotterivinstskatt under budgetåret 1958/59 har uppgått till 78 506 448 kronor. Motsvarande belopp under budgetåren 1956/57 —1957/58 utgjorde 54 208 230 resp. 59 183 838 kronor. Den avsevärda ök- ningen av inkomsterna under budgetåret 1958/59 har varit beroende av den ändrade skattesatsen för vissa lotterivinster. Vinstskattens uppdelning på olika inkomstkällor framgår av efterföljande sammanställning.

	Budgetår		
	1956/57	1957/58	1958/59
Premieobligationslånen.....	10 539 000	10 399 710	11 622 020
Skattepremielånet	580 000	640 000	—
Penninglotteriet.....	23 654 400	25 384 600	36 175 200
Lotteriet för teater och konst.....	2 200 000	2 068 400	2 802 000
Tipstjänst	14 147 755	16 992 357	23 438 826
Övriga lotterier.....	3 087 075	3 698 771	4 468 402
Summa kronor	54 208 230	59 183 838	78 506 448

Under budgetåren 1956/57—1958/59 restituerades i nedan angiven om- fattning genom postverkets huvudkassa skatt för vinster, vilka antingen icke avhämtats inom föreskriven tid eller utfallit å icke försålda lottsedlar.

Budgetår	Restituerat belopp
1956/57	538 831
1957/58	741 907
1958/59	964 545

Nettouppbörden under budgetåren 1956/57—1958/59 har sålunda uppgått till i runt tal 53,7, 58,4 resp. 77,5 miljoner kronor. Vinstskatten från premie- obligationslånen beräknas komma att under budgetåret 1959/60 uppgå till 12,7 miljoner kronor, förutsatt att de olika skattebeloppen av riksgäldskon- toret inlevereras vid samma tidpunkter som tidigare.

Från Svenska penninglotteriet AB och AB Tipstjänst har under tiden juni—oktober 1959 i vinstskatt inlevererats 14,8 resp. 9,0 miljoner kronor (under motsvarande tid föregående år 14,8 resp. 8,2 miljoner kronor). Under återstående månader av innevarande budgetår beräknas ytterligare 21,5 resp. 17 miljoner kronor komma att inflyta från dessa inkomstkällor. Det bör emellertid framhållas, att inkomsterna från tipsvinsterna är underkastade starka fluktuationer beroende på vinstutfallet, varför större eller mindre avvikelser från den beräknade inkomsten kan inträffa.

Vinstskatten från det särskilda lotteriet för teater och konst förutses komma att inbringa omkring 2,8 miljoner kronor och skatten från övriga lotterier cirka 5 miljoner kronor.

Den beräknade bruttouppbörden av lotterivinstskatt från nyss angivna inkomstkällor under budgetåret 1959/60 framgår av efterföljande sammanställning.

Premieobligationslånen	12,7	milj. kr.
Penninglotteriet	36,3	» »
Lotteriet för teater och konst	2,8	» »
Tipstjänst	26,0	» »
Övriga lotterier	5,0	» »
Summa 82,8 milj. kr.		

Under budgetåret 1959/60 torde vinstskatt komma att restitueras i ungefär samma utsträckning som under närmast föregående budgetår.

Statsverkets nettoinkomster under titeln lotterivinstskatt torde sålunda för innevarande budgetår kunna beräknas till omkring 82 miljoner kronor.

För budgetåret 1960/61 torde icke böra räknas med högre inkomster än 84 miljoner kronor. Inkomsterna under titeln har visserligen visat en stigande tendens men med hänsyn till den ovissa ekonomiska utvecklingens inverkan på lotterimarknaden, synes det vara motiverat att iakttaga en viss försiktighet vid bedömningen av inkomstutfallet på längre sikt.»

Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna av lotterivinstskatt för budgetåret 1959/60 till 82 000 000 kronor samt föreslår — under antagande att det särskilda lotteriet för teater och konst kommer att anordnas — att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med 85 000 000 kronor.

Omsättnings- och expeditionsstämplars m. m.

Till ledning för beräkningen av ifrågavarande inkomster har i förenämnda inom generalpoststyrelsen upprättade promemoria anförts följande:

»Under titeln omsättnings- och expeditionsstämplars m. m. redovisas övriga stämpelmedel, vilka ej upptagits under någon av de båda förutnämnda inkomstitlarna. Här redovisas sålunda stämpelavgifter för lagfarter och inteckningar, inkomster genom försäljning av helarksstämplars, enkla beläggnings- och överlåtelsestämplars samt kortkonvolut, vidare stämpelavgifter för aktie- och obligationsemissioner samt lottsedlar. Denna inkomstitel är i riksstaten för budgetåret 1959/60 upptagen till 84 miljoner kronor.

De behållna inkomsterna å ifrågavarande titel under de senast förflutna tre budgetåren framgår av efterföljande sammanställning (tusental kronor).

		Budgetår		
		1956/57	1957/58	1958/59
A.	Uppbörd genom stämpelförsäljare: i förskottsförteckningar upptagna stämpelavgifter för			
	a) lagfarter	24 840	25 163	26 855
	b) inteckningar	17 916	20 290	21 682
	försäljning av helarksstämplat, enkla belägg- ningsstämplat m. m.	14 532	15 115	15 540
B.	Uppbörd genom postanstalterna av: enkla beläggningsstämplat, överlåtelsestämplat och kortkonvolut.....	7 288	7 964	8 617
C.	Uppbörd genom postverkets huvudkassa:			
	a) emissionsstämplat för aktier och obligationer	6 317	¹ 10 391	8 891
	b) stämpelavgifter för lottsedlar	2 077	2 364	2 264
	c) diverse	9	5	13
	Summa	72 979	81 292	88 862

Inkomsterna av stämpelavgifter för lagfarter och inteckningar har under budgetåren 1954/55—1958/59 uppgått till följande belopp:

Budgetår	Belopp milj. kr.	
	lagfarter	inteckningar
1954/55	26,8	15,6
1955/56	26,4	17,0
1956/57	24,8	17,9
1957/58	25,2	20,3
1958/59	26,9	21,7

Under månaderna januari—september 1959 har i stämpelavgifter för lagfarter och inteckningar influtit 20,6 resp. 15,9 miljoner kronor (mot 18,0 resp. 15,3 miljoner kronor under samma tid föregående år). Genomsnittsuppbörden per månad har sålunda varit omkring 2,3 resp. 1,8 miljoner kronor. Under den hittills förflutna delen av innevarande budgetår har inkomsterna i fråga uppgått till 9,1 resp. 7,7 miljoner kronor. Beräkningen av inkomsterna under återstående månader av budgetåret ifråga synes kunna baseras på ovan angivna genomsnittliga uppbörder. För hela budgetåret 1959/60 skulle intäkterna från inkomstkällorna sålunda komma att uppgå till omkring 27,5 resp. 22 miljoner kronor.

Inkomsterna av försäljningen genom stämpelförsäljare av helarks-, enkla beläggnings- och inteckningskontrollstämplat har under tiden januari—september 1959 uppgått till omkring 12,6 miljoner kronor (mot 11,6 miljoner kronor under motsvarande tid föregående år). Medeluppbörden per månad har sålunda uppgått till omkring 1,4 miljoner kronor. Under återstoden av nu löpande budgetår torde man kunna räkna med i stort sett oförändrat genomsnittligt inkomstutfall. Hittills har under budgetåret 6,1 miljoner kronor influtit. Inkomsterna skulle sålunda totalt komma att uppgå till omkring 17 miljoner kronor.

Postanstalternas uppbörd av stämpelmedel uppgick under kalenderåren 1956—1958 till i nedanstående sammanställning angivna belopp:

¹ Varav ett engångsbelopp om 3,9 miljoner kronor.

	1956	1957	1958
Enkla beläggingsstämplar	2 813 449	3 139 389	3 367 154
Överlåtelsestämplar	3 288 539	3 191 329	3 856 397
Kortkonvolut	1 183 117	1 123 512	1 176 117
Summa kronor	7 285 105	7 454 230	8 399 668

Stämpelmedelsuppbörden genom postanstalterna har under tiden januari—september 1959 uppgått till 6,6 miljoner kronor (mot 6,3 miljoner kronor under motsvarande tid föregående år). Medeluppbörden har sålunda utgjort omkring 0,7 miljoner kronor per månad. Under innevarande budgetår beräknas inkomstutfallet bli i stort sett oförändrat eller omkring 8,5 miljoner kronor.

Stämpelavgifterna för aktie- och obligationsemissioner har under budgetåren 1954/55—1958/59 uppgått till i efterföljande sammanställning angivna belopp.

Budgetår	Belopp milj. kr.
1954/55.....	11,0
1955/56.....	12,3
1956/57.....	6,3
1957/58.....	10,4
1958/59.....	8,9

Under tiden januari—september 1959 har 5,2 miljoner kronor influtit (mot 7,5 miljoner kronor under samma tid föregående år). Den tillfälliga uppbörden (stämpelavgifter över 100 000 kronor) har under samma tid uppgått till 2,8 miljoner kronor. Den mera normala uppbörden har följaktligen utgjort 2,4 miljoner eller omkring 0,3 miljoner kronor per månad. Under den hittills förflutna delen av innevarande budgetår (uppbördsmanaderna juni—september) har här ifrågavarande stämpelavgifter inbringat 2,0 miljoner kronor och för hela budgetåret 1959/60 torde kunna räknas med en uppbörd uppgående till omkring 8 miljoner kronor.

Uppbörden av stämpelavgifter för lottsedlar har under budgetåren 1957/58 och 1958/59 uppgått till 2,4 resp. 2,3 miljoner kronor. Under den hittills förflutna delen av innevarande budgetår har sammanlagt 0,9 miljoner kronor influtit. För hela budgetåret beräknas uppbörden uppgå till omkring 2,5 miljoner kronor.

De för budgetåret 1959/60 beräknade totala inkomsterna under titeln omsättnings- och expeditionsstämplar m. m., framgår av efterföljande sammanställning (miljoner kronor).

	Lag- farter	Inteck- ningar	Uppbörd genom stämpelförsäljarna av avgifter för helarkstämplar, enkla beläggings- stämplar m. m.	Post- kon- toren	Emis- sions- stämplar för aktier o. obliga- tioner	Lott- sedels- stämp- lar	S:a
Verklig uppbörd under tiden juni—september 1959	9,1	7,7	6,1	2,8	2,0	0,9	28,6
Beräknad normal upp- börd under tiden ok- tober 1959—maj 1960	18,4	14,4	11,2	5,7	6,0	1,6	57,8
Summa	27,5	22,1	17,3	8,5	8,0	2,5	85,9

De sammanlagda inkomsterna under titeln ifråga skulle sålunda för budgetåret 1959/60 kunna beräknas till i runt tal 86 miljoner kronor.

Vid uppskattningen av inkomsterna, som kan förväntas inflyta från omsättnings- och expeditionsstämplor m. m. under budgetåret 1960/61, torde man i stort sett kunna utgå från den beräknade uppbörden för innevarande budgetår. En något osäker faktor utgör dock stämpelavgifterna för aktie- och obligationsemissioner. Ett inkomstbortfall på 1 å 1,5 miljoner kronor i form av stämpelmedel kan även uppkomma, om den ifrågasatta ändringen av beskattningen av kortlekar genomföres och får verkan redan vid budgetårets ingång. Inkomsterna under titeln synes böra angivas till högst 88 miljoner kronor. Beräkningen har gjorts under antagandet, att inkomsterna under budgetåret i fråga icke kommer att i större omfattning påverkas av ändrade stämpeltariffer.»

Riksräkenskapsverket beräknar uppbörden av omsättnings- och expeditionsstämplor m. m. under budgetåret 1959/60 till 88 000 000 kronor samt föreslår, att inkomstiteln i riksstaten för budgetåret 1960/61 uppföres med 90 000 000 kronor.

2. Automobilskattemedel

Fordonsskatt

De beräknade och behållna inkomsterna på titeln under de senaste budgetåren framgå av efterföljande sammanställning.

	Redovisad netto- inkomst Miljoner	Beräknat i riks- staten kronor		Redovisad netto- inkomst Miljoner	Beräknat i riks- staten kronor
1954/55.....	260,97	245,00	1957/58.....	334,05	325,00
1955/56.....	284,86	285,00	1958/59.....	358,31	360,00
1956/57.....	308,92	315,00	1959/60.....		385,00

Enligt förordning den 2 juni 1922 (nr 260) om automobilskatt skall för automobil eller släpvagn, som, efter vad särskilt är stadgat, blivit här i riket registrerad, årligen erläggas skatt enligt i förordningen meddelade bestämmelser. Skattesatserna ha vid flera tillfällen justerats, senast genom förordning av den 21 maj 1954 (nr 255), vilken trätt i kraft den 1 januari 1955. Från och med sistnämnda dag gälla följande belopp för år räknat. För personautomobil utgår dels en grundavgift av 110 kronor och dels därutöver 28 kronor för varje påbörjat hundratal kilogram av bilens tjänstevikt minskad med 900 kilogram. För omnibus och lastbil utgör grundavgiften likaledes 110 kronor. För omnibus tillkommer därutöver, om tjänstevikten icke överstiger 5 000 kilogram, 33 kronor och, om tjänstevikten överstiger 5 000 kilogram, 55 kronor för varje påbörjat hundratal kilogram av tjänstevikten minskad med 900 kilogram. För lastbil utgör tilläggsavgiften, om tjänstevikten inte överstiger 3 000 kilogram, 37 kronor, om tjänstevikten överstiger 3 000 men ej 7 000 kilogram, 64 kronor och, om tjänstevikten överstiger 7 000 kilogram, 120 kronor för varje påbörjat hundratal kilogram av tjänstevik-

ten minskad med 900 kilogram. Skatten för tvåhjulig lätt motorcykel utgör 30 kronor och för tvåhjulig tung motorcykel utan sidvagn 40 kronor. För motorcykel med sidvagn och för trehjulig motorcykel är skatten 60 kronor. För automobil med ringar av annat ämne än mjuk kautschuk samt för släpvagn utgår skatten efter särskilda grunder.

I en till riksräkenskapsverket den 9 november 1959 avlåten skrivelse har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen under hänvisning till i styrelsens petita för budgetåret 1960/61 redovisade beräkningar upptagit inkomsterna av fordonsskatt till 385 miljoner kronor för budgetåret 1959/60 och till 414 miljoner kronor för budgetåret 1960/61. Enligt en i nämnda petita intagen tablå ha beräkningarna byggt på följande antaganden om fordonens antal och genomsnittsskatten per fordon.

	Skatt per fordon Kr.	1959/60 Antal fordon	Total- skatt milj. kr	1960/61 Antal fordon	Total- skatt milj. kr
Personbilar.....	210	1 097 000	230	1 222 000	257
Bussar.....	2 070	7 950	16	7 850	16
Lastbilar.....	875	121 000	106	124 000	109
Motorcyklar	36	195 000	7	170 000	6
Släpfordon			6		6
Utöver huvuddebiteringen inflytande fordonsskatt			20		20
Summa			385		414

Länsstyrelserna ha i skrivelser till riksräkenskapsverket uppskattat fordonsskatten för budgetåret 1959/60 till 375,40 miljoner kronor och för budgetåret 1960/61 till 390,30 miljoner kronor.

Utvecklingen av beståndet av olika fordonsslag under de senaste åren enligt centrala bilregistret belyses av följande uppställning.

Vid ut- gången av år	Personbilar Antal	Ökning	Lastbilar Antal	Ökning	Bussar Antal	Ökning	Motorcyklar Antal	Ökning
1952	360 552	47 494	97 089	7 603	8 138	320	287 289	28 838
1953	431 085	70 533	102 977	5 888	8 272	134	306 394	19 105
1954	535 857	104 772	108 100	5 123	8 364	92	313 805	7 411
1955	636 543	100 686	110 043	1 943	8 309	— 55	292 328	—21 477
1956	734 533	97 990	112 319	2 276	8 296	— 13	266 786	—25 542
1957	862 992	128 459	115 797	3 478	8 163	—133	247 587	—19 199
1958	971 973	108 981	117 822	2 025	8 042	—121	221 598	—25 989

Under de tio första månaderna av år 1959 ha enligt preliminära uppgifter nyinregistrerats 137 269 personbilar och 11 166 lastbilar. Under samma tid 1958 var antalet nyinregistrerade fordon 123 131 respektive 10 530.

Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna av fordonsskatt under budgetåret 1959/60 till 380 000 000 kronor och föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 upptages till 400 000 000 kronor.

Bensinskatt

De beräknade och behållna inkomsterna på titeln under de senaste budgetåren framgå av efterföljande sammanställning.

	Redovisad netto- inkomst	Beräknat i riks- staten		Redovisad netto- inkomst	Beräknat i riks- staten
	Miljoner kronor			Miljoner kronor	
1954/55.....	490,71	495,00	1957/58.....	728,23	715,00
1955/56.....	595,05	585,00	1958/59.....	728,03	750,00
1956/57.....	629,51	640,00	1959/60.....		825,00

Genom förordning den 23 maj 1924 (nr 126) infördes en särskild skatt på bensen och motorsprit. Gällande bestämmelser återfinnas i förordning den 3 maj 1929 (nr 62). Enligt förordning den 21 maj 1954 (nr 256) skall för bensen, som till riket införes eller här tillverkas, erläggas skatt med 32 öre för liter. För bensen, som tillverkas av svenska skifferoljeaktiebolaget genom utvinning ur inhemsk skiffer, utgår skatten intill utgången av juni 1964 med allenast 7 öre för liter.

Genom förordning den 3 maj 1935 (nr 142) lades skatt även på sådan petroleumprodukt (brännolja), som användes för drivande av automobil och för vilken icke utgår skatt enligt 1929 års förordning om skatt å bensen och motorsprit. Brännoljeskatten utgår efter viss sänkning i samband med införandet av allmän energiskatt den 1 juli 1957 med 30 öre för liter enligt förordning den 31 maj 1957 (nr 264). Kontroll och uppbörd åvilar kontrollstyrelsen.

Skatt på motorsprit utgår genom förordning den 11 mars 1955 (nr 131) med 19 öre för liter.

Bensinskatt utgår icke för militär och civil luftfart, för vissa tekniska ändamål samt för vissa jordbruksmaskiner. Erlagd bensinskatt restitueras i dessa fall i vad avser jordbruket av jordbruksnämnden och i övrigt av tullverket.

V ä g- och vattenbyggnadsstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 9 november 1959 beräknat inkomsterna av bensinskatt för budgetåren 1959/60 och 1960/61 till 851 miljoner kronor respektive 918 miljoner kronor. Från de angivna summorna har för vardera året 45 miljoner kronor beräknats avgå, varav större delen avser restitution å skatt förbrukad inom den civila och militära luftfarten.

Generaltullstyrelsen har i skrivelse den 6 november 1959 rörande beräkningen av skatt på bensen, som införes till riket, anfört följande:

»De volymer bensen, för vilka tullverket debiterat bensinskatt, ha för årsperioderna oktober—september 1956/57, 1957/58 och 1958/59 utgjort respektive 1 590, 1 710 och 1 795 miljoner liter. Förtullningsvolymen för senaste budgetåret utvisar en relativt liten ökning i jämförelse med ökningen för den totala konsumtionen av bensen, vilket synes sammanhånga med en stegrad inhemsk produktion. Enligt inhämtade uppgifter kan denna beräknas öka med omkring 50 procent — från 300 till 450 miljoner liter — under

innevarande budgetår och med ytterligare cirka 10 procent under 1960/61. Trots fortsatt stegring i fråga om den totala konsumtionsvolymen torde därför förtullningsvolymen icke böra beräknas till mer än 1 750 och 1 875 miljoner liter för respektive 1959/60 och 1960/61. Dessa volymer skulle vid oförändrad skattesats motsvara en *bruttouppbörd* av bensinskatt av respektive 565 och 600 miljoner kronor. Vid ökande förtullningsvolymer blir den inflytande uppbörden av bensinskatt lägre än den debiterade, beroende på att inbetalningarna av bensinskatt i regel ske med en kredittid av tre månader. Restitutionerna, vilka under budgetåret 1958/59 uppgingo till 48 miljoner kronor, beräknas komma att öka med omkring 37 miljoner under 1959/60, beroende på en från och med hösten 1958 företagen omläggning till skattebeläggning genom kontrollstyrelsen å inhemsk bensin, som förbrukas av flygvapnet, samt restitution genom tullverket för samma vara. På grund härav kommer tullverkets nettouppbörd att bli lägre än vad som skulle blivit fallet med tidigare tillämpat förfarande. *Nettouppbörden* av bensinskatt beräknas därför uppgå till 480 och 515 miljoner kronor för respektive budgetåren 1959/60 och 1960/61. För sistnämnda budgetår angivet uppbördsbelopp är beräknat med den förutsättningen, att en föreslagen överföring till kontrollstyrelsen även av skatteuppbörden för importerad bensin icke blivit genomförd. Eljest torde tullverkets uppbörd av bensinskatt komma att bli av relativt obetydlig omfattning.»

Beträffande beräkningen av skatt på bensin som tillverkas inom riket, skatt på motorsprit samt brännoljeskatt har kontrollstyrelsen i skrivelse den 7 november 1959 anfört:

»a) Skatt å inom riket tillverkad bensin

Bensin tillverkas inom landet av tre tillverkare. Dessa har under månaderna juli—oktober 1959 inbetalat sammanlagt 68 milj. kronor. Med ledning av uppgifter från tillverkarna angående beräknad utlämning av bensin kan ytterligare 122 milj. kronor beräknas inflyta under månaderna november 1959—juni 1960. Den totala inkomsten av skatt å inom riket tillverkad bensin under budgetåret 1959/60 kan således angivas till 190 milj. kronor. De beräknade beloppen innefattar skatt, som av kontrollstyrelsen uppbäres för från raffinaderierna till flygvapnet levererad bensin, och som sedan restitueras av generaltullstyrelsen. För budgetåret 1960/61 kan inkomsten beräknas till 200 milj. kronor.

b) Skatt å motorsprit

Försäljningen av motorsprit har i det närmaste upphört. Skatten kan väntas inbringa 0,1 milj. kronor per budgetår.

c) Brännoljeskatt

Under månaderna juli—oktober 1959 har brännoljeskatt influtit med 55,6 milj. kronor, vilket innebär en ökning i jämförelse med motsvarande tid 1958 med 10 %. Denna ökning är större än vad man tidigare haft anledning räkna med, men torde till viss del härröra från ökat antal skatteefterdebiteringar. Beståndet av brännoljedrivna motorfordon har under de senaste åren ökat med 7 å 8 procent per år. Den sammanlagda skatteinkomsten för budgetåret 1959/60 beräknar styrelsen till $(55,6 + 65,0 =)$ 120,6 eller avrundat 120 milj. kronor. För budgetåret 1960/61 erhålles enligt samma beräkningsmetod en inkomst av 130 milj. kronor.»

Jordbruksnämnden har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 6 november 1959 anfört följande:

»Jordbruksnämnden har ansett sig nu böra beräkna kostnaden för nämndens utgifter under inkomstiteln bensinskatt till cirka 9 milj. kr. för vart och ett av budgetåren 1959/60 och 1960/61. Såvitt gäller det förstnämnda budgetåret innebär denna beräkning i förhållande till vad som beräknades enligt nämndens skrivelse till Eder den 20 mars 1959 en ej oväsentlig reduktion, en reduktion som närmast föranleds av att eftersläpningen i utbetalningarna av bensinskatterestitutioner från föregående budgetår har visat sig icke bli så omfattande som antogs i sagda skrivelse. För båda budgetåren har nämnden nu antagit att de årliga restitutionsbeloppen för såväl traktorer som skördetröskor skall vara desamma som de vilka nu gälla efter den för år 1958 genomförda höjningen av traktorrestitutionen, nämligen för traktor 340 kr. samt för självgående skördetröska 575 kr. och för bogserad skördetröska 150 kr. Nämnden har vid nu gjorda beräkningar även beaktat en konstaterad tendens till avmattning i anskaffningstakten beträffande bensindrivna jordbrukstraktorer.»

Enligt generaltullstyrelsens, kontrollstyrelsens och jordbruksnämndens beräkningar skulle inkomsterna på titeln bensinskatt kunna uppskattas till 781 miljoner kronor under budgetåret 1959/60 och till 836 miljoner kronor under budgetåret 1960/61.

Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna på titeln bensinskatt under budgetåret 1959/60 till 800 000 000 kronor och föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 upptages till 850 000 000 kronor.

3. Tullar och acciser

Tullmedel

Förändringarna i de beräknade och behållna inkomsterna av tullmedel under de senast förflutna fem budgetåren framgå av efterföljande sammanställning.

	Debiterad uppbörd	Influten brutto- inkomst	Utbetalade resti- tutioner	Redovisad netto- inkomst	Beräknat i riks- staten
	Miljoner kronor				
Budgetåret 1954/55	545,46	541,15	35,72	505,43	420,00
» 1955/56	601,05	595,90	42,54	553,36	500,00
» 1956/57	665,09	653,33	45,49	607,84	570,00
» 1957/58	711,41	702,21	50,30	651,91	650,00
» 1958/59	729,44	725,79	71,49	654,30	670,00

Tullmedlen har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med 690 miljoner kronor.

Enligt av generaltullstyrelsen meddelade uppgifter har den influtna bruttouppbörden för varje månad under budgetåren 1954/55—1958/59 samt det löpande budgetårets fyra första månader uppgått till följande belopp:

Influten tulluppbörd månadevis

Miljoner kronor

År	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Summa
1954/55..	41,3	39,1	44,9	45,6	44,8	48,1	42,0	42,3	51,5	46,3	49,0	46,3	541,2
1955/56..	38,3	46,8	51,8	49,3	56,6	50,2	45,8	45,8	50,7	54,0	53,7	52,9	595,9
1956/57..	48,0	48,8	52,8	59,5	65,2	50,3	49,3	49,7	58,7	56,1	54,9	60,0	653,3
1957/58..	54,1	49,5	61,2	58,4	59,5	59,2	55,4	56,4	67,6	60,0	62,2	58,7	702,2
1958/59..	54,0	51,5	65,3	63,3	61,0	67,1	52,0	57,2	63,5	63,6	55,7	71,6	725,8
1959/60..	58,3	56,6	75,7	72,8									

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 6 november 1959 har generaltullstyrelsen beträffande beräkningen för innevarande och nästkommande budgetår av tullmedelsinkomsterna samt vissa andra av tullverket redovisade statsinkomster framhållit följande:

»Den svenska utrikeshandeln har under innevarande år utvecklats på ett gynnsamt sätt. Sålunda utvisar exporten en värdeökning av 5 procent för de tre första kvartalen jämfört med motsvarande tid föregående år samtidigt som importvärdet minskat med något mer än 1 procent. Denna nedgång i importvärdet har — trots någon ökning av importvolymen — blivit följden av genomsnittligt lägre importpriser. Tullverkets totala bruttouppbörd har emellertid stigit med 11 procent för de tre första kvartalen i år jämfört med föregående år. Vissa uppgifter om export- och importvärden samt tullverkets totala bruttouppbörd under ifrågavarande riksstatistitlar lämnas här nedan.

	Års- belopp	Kvartalsbelopp		
		I	II	III
Importvärde (miljoner kronor) 1958	12 249	3 210	2 905	2 728
Prel. 1959		2 753	3 075	2 902
Exportvärde (miljoner kronor) 1958	10 799	2 373	2 725	2 645
Prel. 1959		2 489	2 937	2 697
Tullverkets influtna bruttouppbörd (miljoner kronor) 1958	1 447	334	319	377
	1959	348	374	422

Efterföljande beräkningar av tullverkets blivande uppbörd bygga på vissa för ifrågavarande tid gjorda antaganden, vilka till en del ofrånkomligen måste anses osäkra. Styrelsen förutsätter att den svenska utrikeshandeln skall kunna fortgå i huvudsak fri från direkta restriktioner och utan att bli allvarligt påverkad i ogynnsam riktning av ekonomiska eller politiska förhållanden utomlands. För närvarande föreligga emellertid dessutom flera osäkra faktorer, vilka i högre eller lägre grad kunna påverka tullverkets uppbörd av olika medel antingen direkt eller indirekt, exempelvis de i propositioner framlagda men ännu icke av riksdagen godkända förslagen om höjd energiskatt på såväl bensin som fasta bränslen samt en allmän varus katt. Till sina verkningar mycket osäkert torde man även för närvarande böra räkna det frihandelssamarbete mellan de s. k. yttre sju, beträffande vilket förhandlingar nu pågå och som förutsattes skola börja tillämpas från och med den 1 juli 1960.»

I anslutning härtill har generaltullstyrelsen rörande beräkningen av tullmedelsuppbörden under budgetåren 1959/60 och 1960/61 anfört följande:

»Vad först angår tullmedel må nämnas, att bruttouppbörden härav under de två sistförflutna budgetåren har förhållit sig till importvärdet sålunda, att varje miljard kronor av importvärdet motsvarat respektive 57 och 60,5 miljoner kronor i tullmedelsuppbörd. En dylik jämförelse för perioden oktober 1958—september 1959 ger till resultat 61,5 miljoner i tulluppbörd för varje miljard av importvärdet, vilket sammanhänger med sänkningen av importpriserna för vissa större varugrupper t. ex. bränslen och livsmedel.

För årets tre första kvartal har tullmedelsuppbörden fördelat sig på följande huvudgrupper av varor med härefter angivna belopp (i miljoner kronor).

Livsmedel m. m.	65
Textilfibrer, garn och vävnader	64
Produkter av kem. och närst. industrier	32
Oädla metaller	32
Arb. av metall, vapen, maskiner, apparater samt transportmedel	256
Övriga varor	99

Livsmedelsgruppen beräknas ge en något högre uppbörd innevarande budgetår jämfört med föregående budgetår. Enligt i dagarna framlagd proposition torde tullverket även komma att från och med den 1 januari 1960 få redovisa särskild tull å tobaksvaror med beräknade 12 miljoner kronor per budgetår. För hela gruppen torde uppbörden för budgetåren 1959/60 och 1960/61 böra upptagas till respektive 95 och 100 miljoner kronor.

Mellan olika grupper av textilvaror väntas en del förändringar ifråga om importvärdet. Totalt torde man dock kunna räkna med oförändrat importvärde för innevarande budgetår och en ökning med några procent för 1960/61. Tulluppbörden för denna grupp torde sannolikt uppgå till 85 miljoner kronor för budgetåret 1959/60 och 90 miljoner kronor för budgetåret 1960/61.

Under gruppen 'Produkter av kemiska och närstående industrier' höra bl. a. obearbetade plaster samt en del halvfabrikat och färdiga varor av plast, vilka i hög grad bidragit och väntas bidraga till en kraftig höjning av tulluppbörden, vilken för budgetåren 1959/60 och 1960/61 sannolikt torde bli respektive 50 och 55 miljoner kronor för denna grupp.

På grund av väntad ökad järnproduktion inom landet förutsättes gruppen 'Oädla metaller' för nästa budgetår ge en tulluppbörd av högst samma belopp som för innevarande budgetår, vilken beräknas till omkring 45 miljoner kronor.

Verkstadsprodukterna representera den ur tulluppbördssynpunkt största gruppen. Bland hithörande varor märkas bilar och bildelar. Importen av dessa har visat en tendens till minskning i år, sannolikt sammanhängande med att viss lagerminskning ägt rum samt att de svenska bilarna i ett större antal än tidigare ingått i nyregistreringarna. Emellertid väntas importen av bilar i fortsättningen alltså hållas vid en hög nivå, varjämte importen av övriga verkstadsprodukter, d. v. s. maskiner och apparater, bland vilka radio- och televisionsapparaterna ingå i ständigt stegrad omfattning, väntas öka såväl under innevarande som nästa budgetår. För gruppen i sin helhet torde en tulluppbörd av 355 och 385 miljoner kronor för respektive budgetåren 1959/60 och 1960/61 vara sannolik.

Inom gruppen 'Övriga varor' återfinnas bl. a. arbeten av trä och läder, färdiga kläder, varor av mineraliska ämnen utom metaller, samt ur och in-

strument. Gruppen beräknas ge en tulluppbörd av 135 miljoner för innevarande budgetår och 140 miljoner för 1960/61.

Den totala tullmedelsuppbörden skulle således kunna för budgetåren 1959/60 och 1960/61 beräknas till respektive 765 och 815 miljoner kronor. Restitutionerna av tullmedel uppgingo under sistförflutna budgetår till ca 10 % av den influtna uppbörden och det torde icke finnas anledning att räkna med någon minskning i fortsättningen. Därest frihandelssamarbetet inom 'De yttre sju' kommer att träda i kraft den 1 juli 1960, inträffar ett inkomstbortfall, som uppskattats till omkring 40 miljoner kronor för budgetåret 1960/61. Med hänsynstagande härtill har därför *nettouppbörden* av tullmedel upptagits till 690 miljoner kronor för vardera budgetåret 1959/60 och 1960/61.»

Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna av tullmedel under budgetåret 1959/60 till 690 000 000 kronor samt föreslår, att titeln, under förutsättning att det föreliggande förslaget till överenskommelse om en europeisk frihandelssammanslutning ratificeras, för budgetåret 1960/61 uppföres med 700 000 000 kronor.

Allmän varuskatt

Enligt förordning den 1 december 1959 (nr 507) skall allmän varuskatt från och med år 1960 erläggas för varor, som försäljas eller på annat sätt tillhandahållas eller tagas i anspråk inom riket samt för varor, som införas till riket. Allmän varuskatt skall även erläggas för tjänsteprestation, ifall denna huvudsakligen har avseende på skattepliktiga varor samt innefattar förfärdigande på beställning, uthyrning, servering, reparation, underhåll, ändring eller rengöring. Från den principiella skatteplikten för varor undantages råvaror, som användas i jordbruket och dess binärningar, levande djur, jord, sand, grus och sten, drivmedel och andra bränslen, fiskefartyg, större fartyg, luftfartyg, viss krigsmateriel, dagstidningar samt receptbelagda läkemedel.

Allmän varuskatt utgår med 4 procent av beskattningsvärdet. Beskattningsvärdet utgör vid tillhandahållande av vara eller tjänsteprestation vederlaget och vid uttag av vara ur rörelse varans saluvärde enligt ortens pris. I vederlag och saluvärde inräknas beloppet av den allmänna varuskatten.

Allmän varuskatt är preliminär eller slutlig. Skatten kan i förekommande fall påföras såsom kvarstående allmän varuskatt eller tillkommande allmän varuskatt. Debitering av slutlig, tillkommande och kvarstående allmän varuskatt åvilar länsstyrelse och kommer första gången att ske vid 1961 års taxering. Preliminär allmän varuskatt redovisas och erlägges, i avräkning å slutlig allmän varuskatt, i allmänhet för en redovisningsperiod om två månader, senast den 18 i månaden närmast efter utgången av den redovisningsperiod, som skatten avser. Preliminär allmän varuskatt förfaller till betalning första gången den 18 mars 1960.

Enligt beräkningar i Kungl. Maj:ts proposition i ämnet (1959:162) kan allmän varuskatt för helt år beräknas inbringa 1 400 miljoner kronor. Eftersom endast två uppbördsterminer för allmän varuskatt infalla under in-

nevarande budgetår ha intäkterna av allmän varuskatt för detta budgetår i propositionen beräknats till 500 miljoner kronor.

Under framhållande av att de i propositionen utförda beräkningarna ha karaktären av överslagskalkyler, som undandraga sig ämbetsverkets bedömmande, upptager riksräkenskapsverket under en ny inkomstittel, allmän varuskatt, de i propositionen angivna beloppen 500 000 000 kronor för budgetåret 1959/60 och 1 400 000 000 kronor för budgetåret 1960/61.

Varuskatt

De beräknade och behållna inkomsterna på denna titel under de senaste budgetåren framgå av följande sammanställning.

	Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner kronor			Miljoner kronor	
1954/55	195,00	200,00	1957/58	250,06	225,00
1955/56	207,01	210,00	1958/59	305,67	300,00
1956/57	222,67	210,00	1959/60		310,00

Varuskatt, som infördes i maj 1941, utgår enligt förordning den 22 maj 1953 (nr 247) och den 9 april 1954 (nr 126) för choklad- och konfityrvaror samt glass med 65 procent, för essenser och extrakter med 50 procent, för tandpasta och munvatten med 25 procent, för puder, nagellack och likartade skönhetsmedel med 80 procent samt för parfym, hårvatten etc. med 50 procent av varans beskattningsvärde. Genom förordning den 11 februari 1958 (nr 31) infördes socker och sirap i förteckningen över varor, för vilka varuskatt skall erläggas. Skattesatsen utgör för socker 20 öre och för sirap 16 öre för kilo.

Genom förordning den 30 juni 1943 (nr 477) ersattes tidigare omsättningsskatt för pälsvaror med en särskild pälsvaruskatt, som skulle utgå dels i form av en styckeskatt på inom riket yrkesmässigt beredda, lösa pälsskinn och dels i form av en värdeskatt för vissa till riket införda pälsvaror m. m. Värdeskatten utgör genom förordning den 27 februari 1948 (nr 68) 20 procent. Beträffande styckeskatten ha vissa justeringar vidtagits dels genom nyssnämnda förordning och dels genom förordningar den 11 maj 1951 (nr 214), den 22 maj 1953 (nr 248) och den 28 februari 1958 (nr 80).

När den tidigare allmänna omsättningsskatten slutligt avvecklades från och med den 1 juli 1948 ersattes denna i fråga om tre särskilda varugrupper, nämligen mattor, guldsmedsvaror och grammofonvaror, av en särskild försäljningsskatt. Denna skatt utgår som regel med 20 procent av försäljningsvärdet, dock att skatten skall för grammofonskivor erläggas med 1 till 3 kronor för grammofonskiva och för importerade mattor utgå med visst belopp — lägst 40 och högst 100 kronor — för kilogram.

Varuskatterna uppbäras av kontrollstyrelsen vid tillverkning respektive försäljning inom riket och av generaltullstyrelsen vid införsel till riket.

På inkomstiteln varuskatt har under budgetåret 1958/59 redovisats en be-

hållen inkomst av 305,67 miljoner kronor, varav influtit 24,49 miljoner kronor genom tullverket och 281,18 miljoner kronor genom kontrollstyrelsen.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 7 november 1959 har kontrollstyrelsen beräknat de till förevarande titel hänförliga inkomster, som uppbäras av styrelsen, för budgetåren 1959/60 och 1960/61 till 283 respektive 290 miljoner kronor. Styrelsen har härvid anfört:

»a) Varuskatt å choklad och konfityrvaror samt å socker och sirap

Varuskatt å choklad och konfityrvaror (inkl. glass) har under månaderna juli—oktober 1959 influtit med 53,2 milj. kronor mot 51,2 milj. kronor under samma tid 1958. Mot en ökning av skatten på glass med 3 milj. kronor, vilken ökning torde vara betingad av den ovanligt varma sommaren 1959, svarar en minskning för choklad och konfityrvaror med 1 milj. kronor. Inkomsten under hela budgetåret 1958/59 uppgick till 146,8 milj. kronor, varav 128,1 milj. kronor för choklad och konfityrvaror och 18,7 milj. kronor för glass. Om man räknar med att skatten å choklad och konfityrvaror under återstoden av innevarande budgetår kan komma att visa ytterligare någon minskning, medan däremot skatten å glass inflyter i ungefär samma omfattning som föregående år, skulle den sammanlagda uppbörden under budgetåret 1959/60 kunna beräknas till 148 milj. kronor.

Varuskatt å socker och sirap har under månaderna juli—oktober 1959 influtit med 23,2 milj. kronor mot 27,0 milj. kronor under samma tid 1958. Minskningen sammanhänger enligt uppgift från Svenska Sockerfabriksaktiebolaget dels med ökad import till lägre priser än de inhemska och dels med av det dåliga skördeutfallet på frukt och bär föranledd minskad efterfrågan på socker för syltningsändamål. Då emellertid skördeutfallet beträffande sockerbetor i de konkurrerande länderna väntas bli något sämre i år än föregående år, räknar bolaget med att priserna kan komma att stabiliseras och att bolagets avsättning i fortsättningen skall kunna bibehållas i stort sett vid sin hittillsvarande nivå. Varuskatten på socker och sirap skulle därför under budgetåret 1959/60 i dess helhet kunna väntas inflyta med 58 milj. kronor. Tillsammans med varuskatten å choklad och konfityrer, 148 milj. kronor, gör detta 206 milj. kronor.

För budgetåret 1960/61 synes man kunna räkna med en inkomst av 210 milj. kronor.

b) Varuskatt å tekniska preparat har under månaderna juli—oktober 1959 influtit med 11,7 milj. kronor mot 10,6 milj. kronor under samma tid 1958. Då inkomsten under denna tid normalt motsvarar närmare 30 procent av inkomsten för hela budgetåret och då ökningen av inkomsterna av denna skatt synes bestå, torde man kunna beräkna inkomsten under budgetåret 1959/60 till 38 milj. kronor och under budgetåret 1960/61 till 40 milj. kronor.

c) Pål s v a r u s k a t t har, i vad avser inom riket beredda skinn, under månaderna juli—oktober 1959 influtit med 0,6 milj. kronor eller något mindre än under samma tid föregående år. Då emellertid inkomsten under de tre senaste budgetåren varit praktiskt taget konstant, nämligen 2,3—2,4 milj. kronor, synes inkomsten under vart och ett av budgetåren 1959/60 och 1960/61 kunna beräknas till oförändrat 2,3 milj. kronor.

d) F ö r s ä l j n i n g s s k a t t å guldsmidsarbeten, gramfonvaror och knutna mattor har under månaderna juli—oktober 1959 inbringat respektive 6,5, 2,3 och 0,5 milj. kronor eller tillhopa 9,3 milj. kronor. Under

samma tid föregående år inflöt respektive 5,8, 2,5 och 0,5 milj. kronor eller tillhopa 8,8 milj. kronor. För återstående del av innevarande budgetår synes inkomsten av försäljningsskatten kunna beräknas till 27,3 milj. kronor eller 1,5 milj. mer än vad som inflöt under samma tid föregående budgetår. Skatteintäkten för budgetåret 1959/60 skulle således kunna angivas till 37 milj. kronor. Med hänsyn till den successiva ökning, som inkomsten av försäljningsskatten utvisar för de senaste budgetåren, synes man för budgetåret 1960/61 kunna upptaga ett belopp av 38 milj. kronor.»

Generaltullstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 6 november 1959 beträffande beräkningen av de inkomster, som upp bäras av tullverket, anfört följande:

»Den av tullverket redovisade nettouppbördens av till varuskattemedlen hörande avgiftsslagen varuskatt, pälsvaruskatt och försäljningsskatt uppgick under budgetåret 1958/59 till respektive 21,2, 2,8 och 0,5 miljoner kronor eller sammanlagt 24,5 miljoner kronor. Den kraftiga ökningen beträffande varuskatt, drygt 6 miljoner kronor, i förhållande till föregående budgetår, synes i första hand bero på en ökad import av skattebelagda kemisk-tekniska preparat samt socker för skattepliktiga importörers räkning. Med ledning av uppgifter om uppbördens storlek under innevarande budgetårs fyra första månader har styrelsen ansett sig icke böra räkna med lägre belopp än 26 miljoner kronor för vardera av budgetåren 1959/60 och 1960/61.»

De av kontrollstyrelsen och generaltullstyrelsen gjorda beräkningarna innebära en sammanlagd inkomst på titeln varuskatt under budgetåren 1959/60 och 1960/61 på 309 respektive 316 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket beräknar inkomstiteln varuskatt till 310 000 000 kronor för budgetåret 1959/60 samt föreslår, att titeln i riksstaten för budgetåret 1960/61 uppföres med 315 000 000 kronor.

Omsättningsskatt å motorfordon

För vissa motorfordon skall enligt förordning den 23 november 1956 (nr 545), som trädde i kraft den 1 december 1956, utgå omsättningsskatt när fordonet av tillverkare eller registrerad importör levereras till köpare eller uttages från rörelse utan samband med försäljning. För skattepliktigt fordon som införes till riket av annan än registrerad importör utgår omsättningsskatt, när fordonet införes i riket. Skattepliktiga fordon äro personbilar, sådana med skåp-, stationsvagns- eller personbilskarosseri utrustade lastbilar, vilkas tjänstevikt ej överstiger 1 800 kilogram samt motorcyklar, allt i den mån fordonen icke tidigare äro eller varit upptagna i bilregister.

Omsättningsskatten utgår för personbilar och lastbilar med det antal kronor, som motsvarar 90 procent av det tal, vilket angiver fordonets tjänstevikt uttryckt i kilogram. För bilar med högre tjänstevikt än 1 600 kilogram skall därjämte tillägg göras med 120 kronor för varje fullt femtiotal kilogram, varmed tjänstevikten överskjuter 1 600 kilogram. Skatten avrundas i förekommande fall till närmast lägre helt tiotal kronor. För motorcyklar

utgör skatten 180 kronor, om tjänstevikten ej överstiger 75 kilogram, 240 kronor för tjänstevikt mellan 75 och 160 kilogram samt eljest 360 kronor.

Inkomsterna på titeln, som redovisas av kontrollstyrelsen och generaltullstyrelsen, uppgingo under budgetåren 1957/58 och 1958/59 till 148,36 miljoner kronor respektive 140,29 miljoner kronor och ha i riksstaten för innevarande budgetår uppförts med 140,00 miljoner kronor.

Kontrollstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse beträffande omsättningsskatt å motorfordon anfört följande:

»Nettouppbörderna av omsättningsskatt å motorfordon uppgick för budgetåret 1958/59 till 139,8 milj. kronor, varav 45,8 milj. kronor hänförde sig till månaderna juli—oktober 1958. Under motsvarande månader 1959 inflöt 56,9 milj. kronor, vilket innebär en ökning med icke mindre än 24 %. Denna ökning torde till viss del vara av tillfällig natur. En viss minskning av skatteintäkten kan väntas inträffa i början av nästa år.

Inkomsten under hela budgetåret 1959/60 synes med hänsyn härtill icke böra beräknas till högre belopp än 145 milj. kronor. Då man enligt verkställda prognoser har anledning att på längre sikt vänta en fortgående ökning av antalet nyregistreringar av personbilar, synes inkomsten för budgetåret 1960/61 böra beräknas till 150 milj. kronor.»

Generaltullstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse beräknat uppbörden till 0,6 miljon kronor för vardera budgetåret 1959/60 och 1960/61.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse beträffande omsättningsskatt å motorfordon anfört följande:

»Inkomsterna under denna titel för budgetåret uppgick till 140,3 milj. kronor. Under nämnda tid nyregistrerades 150 000 fordon, till vilket antal även nyregistreringarna för budgetåren 1959/60 och 1960/61 synes kunna uppskattas. Den mot detta antal svarande omsättningsskatten beräknar styrelsen med oförändrad skattesats uppgå till 140 milj. kronor för vardera budgetåren.»

Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna av omsättningsskatt å motorfordon till 150 000 000 kronor för budgetåret 1959/60 och föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med likaledes 150 000 000 kronor.

Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m.

Nu gällande bestämmelser rörande ifrågavarande avgifter och acciser återfinnas i förordning den 7 juni 1956 (nr 403) angående reglering av införseln av fettråvaror och fettvaror, m. m., i förordning den 5 juni 1953 (nr 396) om accis å fettemulsion m. m., i förordning den 30 juni 1944 (nr 459, ändrad genom förordning 475/1950) angående avgift för smör, som användes för framställning av grädde m. m. samt i förordning den 5 juni 1953 (nr 397) angående avgift för fettvaror som användas för framställning av fettemulsion m. m.

Inkomsterna på titeln, som redovisas av statens jordbruksnämnd och kontrollstyrelsen, ha i innevarande års riksstat beräknats till 40 miljoner kronor.

Statens jordbruksnämnd, som i skrivelse till riksräkenskapsverket den 6 november 1959 lämnat beräkning för innevarande och nästkommande budgetår av den del av inkomsterna under ifrågavarande titel, som hänför sig till nämndens verksamhetsområde, nämligen nettointäkten av regleringsavgifter för fettvaror, har till stöd för denna beräkning åberopat en vid skrivelsen fogad promemoria, i vilken anförts följande:

»Regleringsavgiften för fettvaror uttages med stöd av Kungl. Maj:ts förordning den 7 juni 1956, nr 403, angående reglering av införseln av fett råvaror och fettvaror, m. m. samt Kungl. Maj:ts kungörelse den 28 maj 1959, nr 385, med tillämpningsföreskrifter till nämnda förordning.

Syftet med regleringsavgiften är att i enlighet med statsmakternas beslut åstadkomma en till skydd för smöravsättningen åsyftad prisspänning mellan smör och margarin. Härav följer att regleringsavgiftens storlek i främsta rummet måste bli beroende av världsmarknadspriserna på för margarinframställning lämpliga fettvaror. Stiger dessa priser måste avgiften sänkas och vice versa. Regleringsavgiften kan emellertid i vissa fall även påverkas av den till skydd för den inhemska oljeväxtodlingen jämsides utgående införselavgiften för fettvaror, nämligen för de fall att den övre eller den nedre prisgränsen för inhemskt oljeväxtfrö genombrytes. I dylikt fall skall nämligen införselavgiften minskas resp. ökas så att priset återföres inom prisgränsernas ram. En sådan förändring av införselavgiften återverkar på storleken av regleringsavgiften.

Världsmarknadspriserna på här avsedda fettvaror är vanligen ganska rörliga. Prisrörelserna är ofta också ganska stora. Till belysning härav kan nämnas, att regleringsavgiften under budgetåret 1958/59 varierat från lägst 44,5 till högst 65,5 öre. Detta förhållande försvårar givetvis i hög grad beräkningar angående statsverkets inkomster av ifrågavarande avgift. En höjning eller sänkning av den genomsnittliga avgiften under ett år med 1 öre återverkar på statsverkets inkomster med ca 900 000 kronor.

En annan faktor av betydelse vid beräklandet av här avsedda intäkter är givetvis den inhemska konsumtionens omfattning. Efter den smörpris-sänkning, som ägde rum våren 1958, inträdde en mycket kraftig sänkning av margarinkonsumtionen. En viss återhämtning har emellertid därefter successivt inträtt. Konsumtionen av margarin ligger dock alltså väsentligt lägre än före smörprissänkningen. Under budgetåret 1957/58 uppgick sålunda konsumtionen av margarin till i runt tal 117 000 ton. Motsvarande siffra för budgetåret 1958/59 är 108 000 ton. Under förutsättning av i stort sett oförändrad prisrelation mellan smör och margarin torde, mot bakgrunden av konsumtionsutvecklingen under kalenderåret 1959, margarinkonsumtionen kunna uppskattas till för budgetåret 1959/60 109 000 ton och för budgetåret 1960/61 110 000 ton. Konsumtionen av fett för andra matnyttiga ändamål än margarinframställning är förhållandevis liten och relativt stabil.

Om man antar att den internationella prisutvecklingen på fettvaror under innevarande och nästkommande budgetår i stort sett skulle komma att motsvara prisläget under budgetåret 1958/59 torde statsverkets inkomster av regleringsavgifter för fettvaror vid en konsumtion av ovan angiven omfattning kunna uppskattas till för budgetåret 1959/60 39 000 000 kr. och för budgetåret 1960/61 40 000 000 kr.

Som redan nämnts måste emellertid understrykas att dessa beräkningar äro mycket osäkra, varför intäktsbeloppen kan komma att väsentligt avvika från vad här angivits.»

Kontrollstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse beräknat de av styrelsen redovisade inkomsterna under denna titel till 0,1 miljon kronor för såväl innevarande som nästkommande budgetår.

I anslutning till jordbruksnämndens och kontrollstyrelsens beräkningar uppskattar riksräkenskapsverket inkomsterna av titeln regleringsavgift och accis å fettvaror m. m. till 39 000 000 kronor för budgetåret 1959/60 och föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med 40 000 000 kronor.

Skatt å kaffe

Skatt å kaffe infördes genom beslut av 1939 års urtima riksdag. Avkastningen av skatten å kaffe utgjorde för budgetåret 1958/59 22,17 miljoner kronor. I riksstaten för nu löpande budgetår har inkomsten av skatt å kaffe beräknats till 23 miljoner kronor.

Generaltullstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse till riksräkenskapsverket beträffande avkastningen av skatt å kaffe anfört följande:

»I skatt å kaffe inflöto under budgetåret 1958/59 drygt 22 miljoner kronor, motsvarande en förtullningskvantitet av omkring 63 000 ton, varav 22 000 ton under budgetårets fyra första månader. Under motsvarande del av nu löpande budgetår har förtullningskvantiteten utgjort drygt 23 000 ton, motsvarande en årsuppbörd av omkring 24 miljoner kronor. Styrelsen har därför ansett sig böra upptaga bruttoupbörd, tillika att anse såsom nettouppbörd, av skatt å kaffe för ettvarit av budgetåren 1959/60 och 1960/61 till 24 miljoner kronor.»

Statens jordbruksnämnd har i sin förenämnda skrivelse till riksräkenskapsverket anfört följande:

»Kaffeimporten under tiden 1 juli 1959—30 juni 1960 har tidigare (se skrivelse den 20 mars 1959) av nämnden angivits till, lågt räknat, 63 000 ton. Sedan uppgiften gavs har det visat sig att importen under motsvarande tid 1958/59 till följd av sänkta kaffepriser, faktiskt kom att överstiga 65 000 ton. Någon anledning anta en mindre import under innevarande 12-månadersperiod finns inte, varför det numera kan vara motiverat att räkna med en med cirka 2 000 ton förhöjd importsiffra. För budgetåret 1959/60 kan därför beräknas komma att på inkomstiteln skatt å kaffe inflyta inmot 23 milj. kr., förutsatt att skattesatsen — 35 öre per kg — förblir oförändrad. I brist på säkrare underlag bör för närvarande räknas med samma inkomst under budgetåret 1960/61.»

Riksräkenskapsverket beräknar inkomsten av skatt å kaffe för budgetåret 1959/60 till 23 000 000 kronor samt föreslår, att inkomstiteln för budgetåret 1960/61 uppföres med likaledes 23 000 000 kronor.

Tobaksskatt

De beräknade och behållna inkomsterna av tobaksskatt under de senaste budgetåren framgå av efterföljande sammanställning.

	Redovisad inkomst Miljoner	Beräknat i riksstaten kronor		Redovisad inkomst Miljoner	Beräknat i riksstaten kronor
1954/55.....	642,28	660,00	1957/58.....	744,48	720,00
1955/56.....	668,70	650,00	1958/59.....	841,79	810,00
1956/57.....	663,23	690,00	1959/60.....		850,00

Enligt 16 § lagen den 11 juni 1943 (nr 346) angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror utgår tobaksskatten dels med viss procent av varans priskurantpris, dels ock med visst efter varans myckenhet bestämt belopp. Genom lag den 26 februari 1954 (nr 76) företogs en skattehöjning på cigarretter men en sänkning av skattesatserna för cigarrer och cigarrcigarretter från och med den 1 april 1954. Skatten på cigarretter höjdes ytterligare från och med den 1 juli 1957 genom lag den 31 maj 1957 (nr 265) och ånyo från och med den 1 april 1958 genom lag den 14 mars 1958 (nr 70).

Sedan 1959 års höstriksdag fattat beslut i överensstämmelse med Kungl. Maj:ts proposition den 23 oktober 1959 (nr 177) kommer vissa tekniska omläggningar av tobaksbeskattningen att ske från och med den 1 januari 1960 i syfte att underlätta en anpassning till de normer, som kunna väntas bli tillämpade i ett blivande frihandelsområde med Sverige som medlem. Omläggningen innebär att endast myckenhetsskatten, lika för inom riket tillverkade och till riket införda tobaksvaror, utgår samt att skyddet för den inhemska tobakstillverkningen skall tillgodoses genom tull på de importerade produkterna.

Närmare uppgifter rörande kvantitet och värde av totalförsäljningen av tobaksvaror under kalenderåren 1954—1958 ävensom den på respektive år belöpande tobaksskatten lämnas i efterföljande tablå.

Totalförsäljningen av tobaksvaror (värde och kvantitet) samt därå belöpande tobaksskatt

År	Skatt Milj. kr.	Värde Milj. kr.	Kvan- titet Ton	Försäljningsvärdets fördelning på varuslag i procent					
				Cigarrer	Cigariller	Cigar- retter	Rök- tobak	Tugg- tobak	Snus
1954..	635,0	866,7	10 390	1,5	4,4	76,2	12,7	0,2	5,0
1955..	657,4	891,6	10 498	1,4	4,5	77,2	12,0	0,2	4,7
1956..	662,2	895,7	10 479	1,3	4,2	78,7	11,0	0,2	4,6
1957..	705,3	948,6	10 532	1,2	4,1	80,1	10,2	0,1	4,3
1958..	813,6	1 071,5	10 773	1,1	3,7	81,3	10,1	0,1	3,7

Av sammanställningen framgår att cigarrettkonsumtionens andel av den totala konsumtionen utvisat en fortgående stegring under hela perioden medan konsumtionen av andra tobaksvaror minskat.

De månatliga inleveranserna till statsverket av tobaksskatt från och med budgetåret 1954/55 till och med november månad år 1959 framgå av efterföljande tabell.

Tobaksskatt

	1954/55	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60
	Miljoner kronor					
Juli	57,38	60,86	58,80	62,47	69,56	77,45
Augusti	58,31	59,08	58,21	63,11	77,02	82,13
September	52,69	57,63	56,72	62,53	66,66	71,14
Oktober	54,19	54,89	50,62	57,01	72,28	72,82
November	50,88	52,64	56,83	63,19	72,17	75,15
December	52,05	55,29	56,24	59,56	64,52	
Januari	64,78	64,44	60,46	71,53	85,73	
Februari	44,88	47,55	51,01	57,57	61,27	
Mars	46,34	50,44	48,12	60,55	59,69	
April	53,94	56,72	50,38	66,50	69,47	
Maj	51,04	51,73	57,50	56,26	71,48	
Juni	55,80	57,43	58,34	64,20	71,94	
Summa	642,28	668,70	668,28	744,48	841,79	

Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 10 november 1959 anfört följande:

»I vår skrivelse den 10 november 1958 meddelade vi riksräkenskapsverket, att vi då beräknade tobaksskatten för budgetåret 1959/60 till 850 miljoner kronor, vilket belopp vi i vår skrivelse den 17 mars 1959 icke funno anledning att ändra.

För tolv månadersperioden oktober 1958—september 1959 belöper sig tobaksskatten till ca 860 miljoner kronor och företagen ny beräkning med hänsyn tagen till den omsättningstendens, som framträtt under innevarande år, ger ett skattebelopp på ca 875 miljoner kronor för budgetåret 1959/60 och ca 900 miljoner kronor för budgetåret 1960/61.

Därest proposition nr 177/1959 skulle antagas av riksdagen, varigenom tull skulle införas på importerade tobaksvaror från och med den 1 januari 1960, beräknas denna tull uppgå till ca 5 miljoner kronor under budgetåret 1959/60 och till ca 12 miljoner kronor under budgetåret 1960/61 och ovan nämnda skattebelopp i motsvarande mån reduceras.»

Riksräkenskapsverket beräknar inkomstiteln tobaksskatt för budgetåret 1959/60 till 870 000 000 kronor samt föreslår, att titeln i riksstaten för budgetåret 1960/61 upptages till 890 000 000 kronor.

Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag

Inkomsterna från partihandelsbolag hänföra sig i första hand till aktiebolaget Vin- & spritcentralen jämte vissa agentbolag. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 7 november 1959 har kontrollstyrelsen beträffande beräkningen av ifrågavarande titel anfört:

»Enligt meddelande från aktiebolaget Vin- & spritcentralen kan inleveransen av vinstmedel från bolaget under budgetåret 1959/60 beräknas komma att uppgå till 13 miljoner kronor. För budgetåret 1960/61 har bolaget ansett sig preliminärt böra räkna med en inleverans, efter vederbörlig avsättning för pensionsändamål, av likaledes 13 miljoner kronor.»

Riksräkenskapsverket beräknar inkomsttiteln rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag för budgetåret 1959/60 till 13 000 000 kronor samt föreslår, att den för budgetåret 1960/61 upptages till likaledes 13 000 000 kronor.

Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag

Detaljhandeln med rusdrycker har i samband med motbokssystemets avskaffande övertagits av ett för hela riket gemensamt företag Nya Systemaktiebolaget.

Beträffande rusdrycksförsäljningsmedlen av detaljhandelsbolag har kontrollstyrelsen i förenämnda skrivelse till riksräkenskapsverket anfört följande:

»Denna inkomsttitel är i riksstaten för budgetåret 1959/60 upptagen med 22 milj. kronor. Enligt uppgift från Nya Systemaktiebolaget har emellertid bolagets rörelse hittills under år 1959 givit ett bättre ekonomiskt resultat än som tidigare beräknats. Visserligen har spritdrycksförsäljningen under tiden januari—september sjunkit med 0,68 milj. liter eller 2 procent, men samtidigt har vinförsäljningen ökat med 1,00 milj. liter eller 7 procent. Även försäljningen av starköl och alkoholfria drycker ligger över fjolårsnivån. Vinstinleveransen från bolaget under budgetåret 1959/60 kan i enlighet med bolagets beräkningar upptagas till 24 milj. kronor.

Nettoresultatet av 1960 års rörelse kommer att väsentligt påverkas av den beslutade sänkningen av den statliga bolagsskatten från 50 till 40 procent av det beskattningsbara beloppet, vilket för bolagets del innebär en minskad skatteutgift på 4,5 à 5 milj. kronor. Att i övrigt söka förutse utveckling och resultat av bolagets rörelse under nästa år säges vara vanskligt med tanke på de många till sina verkningar ovissa ekonomiska faktorer, som för närvarande föreligger. I enlighet med bolagets beräkning upptager styrelsen inleveransen av vinstmedel under budgetåret 1960/61 till 28 milj. kronor.»

Riksräkenskapsverket beräknar rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag för budgetåret 1959/60 till 24 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 upptages till 28 000 000 kronor.

Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker

Denna inkomsttitel är i riksstaten för budgetåret 1959/60 upptagen till 1 200 miljoner kronor. De beräknade och behållna inkomsterna av omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker under de fem senast förflutna budgetåren framgå av följande sammanställning.

	Omsätt- ningsskatt å spritdrycker	Utskänk- ningsskatt	Summa netto- inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner kronor			
Budgetåret 1954/55	730,07	46,81	776,88	800,00
» 1955/56	919,95	37,27	957,22	820,00
» 1956/57	1 069,33	30,37	1 099,70	1 050,00
» 1957/58	1 098,69	15,96	1 114,65	1 250,00
» 1958/59	1 103,58	18,16	1 121,74	1 200,00

Enligt beslut av 1954 års riksdag genomfördes en omläggning av rusdrycksbeskattningen från och med den 1 april 1954, som i vad avser spritdrycker även innebar en skärpning av beskattningen. I samband med omläggningen avvecklades den särskilda brännvinstillverkningsskatten och inräknades i omsättningsskatten. Enligt förordningen skulle för rusdrycker, som försåldes här i riket, till staten liksom dittills erläggas dels omsättnings-skatt och dels utskänkningsskatt.

Genom rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 (nr 521) avskaffades motbokssystemet vid försäljning av spritdrycker från och med den 1 oktober 1955.

Från och med den 1 oktober 1957 gällande bestämmelser angående omsättningsskatt och utskänkningsskatt å spritdrycker återfinnas i förordning den 24 maj 1957 (nr 209). Enligt denna förordning upptages omsättningsskatt vid detaljhandelsbolagets inköp av spritdrycker. Skatten utgår efter höjning genom förordning den 11 februari 1958 (nr 30) med dels en grundavgift av 11,60 kronor, 10,40 kronor, 8,50 kronor eller 8 kronor för liter beroende på om dryckens alkoholhalt överstiger 40 volymprocent, ligger mellan 35 och 40 volymprocent, ligger mellan 30 och 35 volymprocent respektive understiger 30 volymprocent, och dels med en procentavgift motsvarande 50 procent av utminuteringspriset. Utminuteringspriset utgöres av det belopp, som, skatten inberäknad, betingas vid varornas utminu-tering.

Beträffande utskänkningsskatten stadgas, att den åt vilken rätt till utskänkning av spritdrycker överlåtits skall för utskänkta spritdrycker erlägga utskänkningsskatt med belopp, motsvarande 25 procent av utskänkingsvärdet.

I sin förenämnda skrivelse till riksräkenskapsverket har kontrollstyrelsen i fråga om beräkningen av omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker anfört bland annat följande:

»Omsättningen av spritdrycker för konsumtionsändamål har under de senaste åren visat en vikande tendens. Under tiden juni—september 1959 uppgick emellertid Nya Systemaktiebolagets totala försäljning av spritdrycker till 14,76 milj. liter mot 14,72 milj. liter under samma tid 1958. Omsättnings-skatten per liter har samtidigt ökat från 25 kronor 18 öre till 25 kronor 32 öre. Härav kan beräknas att motsvarande omsättningsskatt, som under föregående budgetår inflöt med 1 100,0 milj. kronor, vid i övrigt oförändrade förhållanden skulle kunna beräknas inflyta med 1 109,1 milj. kronor under innevarande budgetår. Härtill kommer omsättningsskatt å spritdrycker för tekniska m. fl. ändamål med 3,6 milj. kronor. För utskänkningsskattens del torde man kunna räkna med ungefär oförändrad inkomst i förhållande till föregående år.

I enlighet härmed synes inkomsten å förevarande skattetitel under budgetåret 1959/60 kunna beräknas till $(1\,109,1 + 3,6 + 18,2 =)$ 1 130,9 eller avrundat 1 130 milj. kronor. För budgetåret 1960/61 kan en viss mindre ökning förutses, men med hänsyn till ovissheten i den fortsatta efterfrågeutvecklingen synes inkomsten icke böra upptagas till högre belopp än 1 140 milj. kronor.»

Riksräkenskapsverket uppskattar inkomsterna av omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker för budgetåret 1959/60 till 1 150 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med likaledes 1 150 000 000 kronor.

Omsättningsskatt å vin

I och med att förordningen den 24 maj 1957 angående skatt å spritdrycker och vin (nr 209) trätt i kraft från och med den 1 oktober 1957 har tidigare bestämmelser om omsättnings- och utskänkningsskatt å vin upphört att gälla. Enligt nämnda förordning utgick omsättningsskatt för vin, vars alkoholhalt överstiger 14 volymprocent (starkvin) dels med en grundavgift av 2 kronor för liter och dels med en procentavgift motsvarande 25 procent av utminuteringspriset samt för annat vin (lättvín) med en procentavgift motsvarande 33 procent av utminuteringspriset. Genom förordning den 11 februari 1958 (nr 30) höjdes dessa procentavgifter till 37 respektive 36 procent. Utminuteringspriset utgöres av det belopp, som, skatten inberäknad, betingas vid varornas utminutering. För inom landet tillverkat vin utgår omsättningsskatt dessutom med en särskild tillverkningsavgift av 50 öre för liter, om vinets alkoholhalt överstiger 14 volymprocent eller vinet är mousserande eller därmed jämförligt, men eljest av 20 öre för liter.

Utskänkningsskatten på vin som från och med den 1 april 1954 slopades för lätta viner har genom nu gällande förordning helt avvecklats.

De beräknade och behållna inkomsterna på titeln under de fem senast förflutna budgetåren framgå av följande sammanställning.

	Omsättnings- skatt å vin	Utskänk- nings- skatt	Summa netto- inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner kronor			
Budgetåret 1954/55.....	55,00	0,72	55,72	55,00
» 1955/56.....	49,86	1,29	51,15	50,00
» 1956/57.....	51,48	1,19	52,67	55,00
» 1957/58.....	69,59	0,13	69,72	55,00
» 1958/59.....	85,64	—	85,64	85,00

I riksstaten för budgetåret 1959/60 har omsättningsskatten å vin beräknats till 90 miljoner kronor.

I sin förenämnda skrivelse till riksräkenskapsverket har kontrollstyrelsen i fråga om beräkningen av omsättnings- och utskänkningsskatt å vin anfört följande:

»Vinförsäljningen har under de senaste åren ökat i tämligen raskt tempo. Ökningen avser dock huvudsakligen billigare svagviner och skatteinkomsten har därför icke ökat i fullt samma omfattning.

I omsättningsskatt å vin har under månaderna juli—oktober 1959 inlevererats 26,53 milj. kronor. Då inleveransen under dessa månader på grundval av erfarenheterna från tidigare jämförbara år kan beräknas motsvara 28 procent av inkomsten under hela budgetåret, kan slutsumman för budgetåret

1959/60 beräknas till 95 milj. kronor. Motsvarande inkomst under budgetåret 1960/61 synes under förutsättning av fortsatt ökad vinförsäljning kunna beräknas till 105 milj. kronor.»

Riksräkenskapsverket upptager i enlighet med kontrollstyrelsens beräkning inkomsterna av omsättningsskatt å vin för budgetåret 1959/60 till 95 000 000 kronor och föreslår att titeln för budgetåret 1960/61 upptages till 105 000 000 kronor.

Maltdrycksskatt

Enligt beslut av 1939 års urtima riksdag ersattes från och med den 1 januari 1940 den tidigare utgående maltskatten av en maltdrycksskatt. Gällande bestämmelser finnas angivna i förordningen den 15 december 1939 (nr 887) angående tillverkning och beskattning av maltdrycker, med däri senare gjorda ändringar. Allt efter alkoholstyrkan indelas maltdryckerna i tre klasser. Första klassen omfattar maltdrycker, som ej innehålla mer än 1,8 viktprocent alkohol (lättöl). Andra klassen omfattar sådana till första klassen icke hänförliga maltdrycker, som ej innehålla mer än 2,8 viktprocent alkohol (öl), och tredje klassen omfattar alkoholstarkare maltdrycker (starköl). Skattesatserna, vilka tidigare utgjorde 42 öre för liter öl och 1 krona 35 öre för liter starköl, höjdes genom förordning den 14 mars 1958 (nr 72) till 48 öre för liter öl och 1 krona 41 öre för liter starköl. Genom förordning den 14 mars 1958 (nr 73) utgår skatt på lagrat lättöl, vilket tidigare varit undantaget från beskattning, med 12 öre för liter. De beräknade och behållna inkomsterna av maltdrycksskatten under de senast förflutna budgetåren framgå av följande sammanställning.

	Omsättningsskatt å malt- drycker av klass			Summa nettoin- komst	Beräknat i riks- staten
	I	II	III		
	Miljoner kronor				
1954/55	—	85,38	0,21	85,59	85,00
1955/56	—	90,19	14,10	104,29	100,00
1956/57	—	82,43	9,00	91,43	110,00
1957/58	0,61	83,82	8,16	92,59	95,00
1958/59	3,29	92,67	8,86	104,82	105,00

I riksstaten för budgetåret 1958/59 är inkomsten av maltdrycksskatt upptagen med 105 miljoner kronor.

I sin förenämnda skrivelse till riksräkenskapsverket har kontrollstyrelsen i fråga om beräkningen av maltdrycksskatt anfört följande:

»Inkomsten för månaderna juli—oktober 1959, 44 milj. kronor, innebär en ökning sedan samma tid 1958 med 4,5 milj. kronor eller 12 procent. Denna ökning, som är förhållandevis större för starköl och lättöl än för vanligt öl, torde huvudsakligen ha sin grund i att sommaren 1959 var betydligt varmare och torrare än sommaren 1958. För återstoden av innevarande budgetår torde man få räkna med endast en obetydlig ökning i förhållande till motsvarande tid föregående år. Den sammanlagda inkomsten å förevarande skattetitel under budgetåret 1959/60 skulle därför kunna anges till 110 milj.

kronor. Samma belopp, eller 110 milj. kronor, synes böra upptagas för budgetåret 1960/61.»

I anslutning till kontrollstyrelsens beräkning uppskattar riksräkenskapsverket inkomsterna av maltdrycksskatt till 110 000 000 kronor för budgetåret 1959/60 samt föreslår, att inkomstiteln för budgetåret 1960/61 uppföres med likaledes 110 000 000 kronor.

Skatt å läskedrycker

Skatt å läskedrycker utgår jämlikt förordning den 22 december 1939 (nr 919). Enligt förordning den 14 mars 1958 (nr 74) utgår skatten från och med den 20 mars 1958 med 33 öre för liter efter att sedan 1951 ha utgått med 21 öre för liter.

Den beräknade och redovisade nettoinkomsten av skatten på läskedrycker har under nedannämnda budgetår uppgått till följande belopp:

	Redovisad inkomst Miljoner	Beräknat i riksstaten kronor		Redovisad inkomst Miljoner	Beräknat i riksstaten kronor
1954/55	39,39	45,00	1957/58.....	48,14	47,00
1955/56	48,69	42,00	1958/59.....	65,60	65,00
1956/57	42,97	48,00	1959/60.....		67,00

I sin förenämnda skrivelse till riksräkenskapsverket har kontrollstyrelsen rörande beräkningen av statsverkets inkomster av skatt å läskedrycker anfört följande:

»Inkomsten under denna skattetitel uppgick under budgetåret 1958/59 till 65,6 milj. kronor, varav 23,8 milj. hänförde sig till månaderna juli—oktober. Under sistnämnda månader 1959 har influtit 29,1 milj. kronor. Ökningen torde emellertid huvudsakligen härröra från ökad efterfrågan under den varma sommaren 1959. Inkomsten å förevarande skattetitel under budgetåret 1959/60 synes kunna beräknas till 70 milj. kronor. För budgetåret 1960/61 synes beloppet under förutsättning av normal väderlek men med hänsyn till den på längre sikt uppåtgående tendensen i läskedryckskonsumtionen kunna beräknas till oförändrat 70 milj. kronor.»

Riksräkenskapsverket uppskattar i anslutning till kontrollstyrelsens beräkning inkomsterna av läskedrycksskatten till 70 000 000 kronor för budgetåret 1959/60 samt föreslår, att inkomstiteln i riksstaten för budgetåret 1960/61 uppföres med likaledes 70 000 000 kronor.

Statlig nöjesskatt

Nöjesskatt utgår enligt förordning den 21 december 1945 (nr 823) med däri senast genom förordning den 28 maj 1959 (nr 206) med tillämpning från och med den 1 juli 1959 företagna ändringar. Nöjesskatten utgår med 15 procent av bruttopriset för varje biljett, inberäknat skatten; dock att för biografföreställning nöjesskatten utgår med 33 procent av nämnda pris. Nöjesskatten fördelas med hälften till staten och med hälften till den kommun,

inom vars område nöjestillställningen äger rum. För biografföreställning skall dock nöjesskatten i stället fördelas med tre fjärdedelar till staten och en fjärdedel till kommunen.

Från och med den 1 juli 1957 avvecklades den tidigare utgående skatten på teaterföreställningar och restaurangdans, varjämte viss skattelindring för biografbranschen genomfördes. Samtidigt utvidgades möjligheterna till skattelindring för idrottsorganisationer och andra ideella organisationer.

Enligt förordning den 8 juni 1951 (nr 457) utgår från den 1 juli 1951 till producent av svensk film bidrag med del av statens andel i nöjesskatten för biografföreställning, vid vilken bidragsberättigande film visas. Genom förordning den 28 maj 1959 (nr 209) utgå från och med den 1 juli 1959 bidrag för film som framställts helt i färg med 45 procent och för övrig film med 30 procent. Efter det bidrag till producenter av svensk film utgått med 4,74 miljoner kronor har i nöjesskatt för svensk film under budgetåret 1958/59 influtit 7,65 miljoner kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår är statlig nöjesskatt upptagen till 45 miljoner kronor. Den till statsverket inlevererade respektive i riksstaten beräknade nöjesskatten har under de senaste budgetåren uppgått till följande belopp:

	Redovisad inkomst Miljoner	Beräknat i riksstaten kronor		Redovisad inkomst Miljoner	Beräknat i riksstaten kronor
1954/55	56,83	60,00	1957/58	55,00	60,00
1955/56	58,33	57,00	1958/59	52,11	60,00
1956/57	64,97	59,00	1959/60		45,00

Under innevarande budgetårs fyra första månader ha influtit 11,99 miljoner kronor mot 15,80 miljoner kronor under motsvarande period förra året.

Enligt från överståthållarämbetet och länsstyrelserna inhämtade uppgifter beräknas inkomsten på titeln statlig nöjesskatt komma att uppgå till 45,72 miljoner kronor under budgetåret 1959/60 och till 45,42 miljoner kronor under budgetåret 1960/61.

Riksräkenskapsverket beräknar uppbörden av nöjesskatt för innevarande budgetår till 45 000 000 kronor samt föreslår, att inkomsttiteln nöjesskatt för budgetåret 1960/61 upptages till likaledes 45 000 000 kronor.

Energiskatt

Allmän energiskatt skall enligt förordning den 31 maj 1957 (nr 262) erläggas för bensin och motorsprit, vissa bränslen såsom kol, koks, motorbrännolja och eldningsolja samt elektrisk kraft. Nämda förordning trädde i kraft beträffande elektrisk kraft den 20 juni och i övrigt den 1 juli 1957.

Energiskatten för bensin och motorsprit höjdes genom förordning den 11 februari 1958 (nr 32) från fyra till nio öre för liter. För elektrisk kraft utgår skatten med 10 procent av kraftens beskattningsvärde för kraft som förbrukas i industriell rörelse med en förbrukning av mer än 40 000 kilo-

wattimmar för driftställe under helt beskattningsår. För annan elektrisk kraft har skatten genom förordning den 14 mars 1958 (nr 71) höjts från 5 till 7 procent av kraftens beskattningsvärde. Beskattningsvärdet är lika med summan av de avgifter, som förbrukaren har att erlagga för den elektriska kraften. Dessa bestämmelser överensstämmer beträffande förbrukare av mer än 40 000 kilowattimmar per beskattningsår med dem som ingingo i den i samband med energiskattens införande upphävida elskatteförordningen.

För andra bränslen gällande skattesatser framgå av nedanstående sammanställning.

Bränsle	Skattesats		
Stenkol	12	kronor	för ton
Stybb av stenkol	6	»	» »
Koks	14	»	» »
Stybb av koks	6	»	» »
Kolbriketter	6	»	» »
Motorbrännolja med eller utan fotogentillsats	25	»	» m ³
Eldningsolja 1 och 2	25	»	» »
Eldningsolja 3 och högre	16	»	» »

Inkomsterna, som redovisas av kontrollstyrelsen och generaltullstyrelsen, uppgingo för budgetåret 1957/58 till 262,58 miljoner kronor och för budgetåret 1958/59 till 470,68 miljoner kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår är inkomsten av energiskatt upptagen med 510 miljoner kronor.

I sin förenämnda skrivelse till riksräkenskapsverket har kontrollstyrelsen i fråga om beräkningen av de inkomster som uppbäras av styrelsen anfört följande:

»a) Energiskatt å elektrisk kraft

Enligt uppgifter från Centrala Driftledningen torde man numera kunna räkna med en årlig ökning av kraftförbrukningen inom industrin med 4,8 procent och av detaljförbrukningen (s. k. borgerlig förbrukning) med 9,9 procent. Förutom skattepliktig industriell- och borgerlig kraftförbrukning tillkommer för tiden fr. o. m. den 1 oktober 1959 enligt särskilt beslut, så länge allmänt vattenkraftsunderskott föreligger, skatt för kraftförbrukning för drift av elektriska ångpannor. Den skattepliktiga kraftförbrukningen för budgetåren 1959/60 och 1960/61 kan på grundval härav beräknas bli av nedan angiven omfattning.

	Årlig ökning Procent	Skattepliktig kraftförbrukning MkWh 1958/59	1959/60	1960/61
Industriell förbrukning				
a) elektrokemisk och elektrotermisk användning	4,8	1 400	1 460	1 530
b) övrig industriförbrukning	4,8	13 700	14 350	15 030
Borgerlig förbrukning	9,9	7 700	8 460	9 290
Värmealstring i elångpannor	—	—	450	450

I fråga om prisutvecklingen på industrikraften har Centrala Driftledningen uppgivit, att priset under de närmaste åren beräknas komma att stiga med cirka 3 procent per år. På grundval härav kan priset för budgetåren 1959/60 och 1960/61 enligt uppgift beräknas till genomsnittligt 3,6 resp. 3,7 öre per kWh. Beträffande kraft för elektrokemisk och elektrotermisk användning utgör beskattningsvärdet enligt särskilt beslut 1 öre per kWh. Priset för dylik kraft torde utgöra omkring 70 procent av det genomsnittliga priset för övrig industrikraft. Kraft för elektrokemisk och elektrotermisk användning samt skattefri industriell kraftförbrukning kan beräknas uppgå till cirka 13 procent av den totala industriförbrukningen. Det genomsnittliga priset och därmed även det genomsnittliga beskattningsvärdet för den övriga industrikraften kan vid sådant förhållande beräknas utgöra 3,83 öre per kWh för budgetåret 1959/60 och 3,88 öre per kWh för budgetåret 1960/61.

Beskattningsvärdet för kraft, vilken förbrukas för drift av elektriska ångpannor, utgör enligt särskilt beslut 1,3 öre per kWh.

Vad angår priset på kraft för borgerlig förbrukning har vissa uppgifter erhållits från Svenska Elverksföreningen, som fortlöpande följer prisutvecklingen på detta område. Enligt sålunda erhållna uppgifter har utvecklingen av genomsnittspriset uttryckt i öre per kWh exklusive skatt för nu avsedd kraft varit följande mellan åren 1950—1958.

	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958
Tätorter	10,33	10,08	10,53	10,60	10,53	10,42	10,84	11,29	12,03
Landsbygd	11,15	10,86	11,76	12,41	12,19	11,99	12,93	13,26	14,31

Med utgångspunkt från prisutvecklingen och med hänsyn till de prishöjningar på borgerlig kraft, som inträffat under åren 1958 och 1959, kan priset på sådan kraft för budgetåret 1959/60 beräknas till 12,4 öre per kWh inom tätorter och 16,2 öre per kWh på landsbygden. Någon nämnvärd förändring av dessa priser under närmast påföljande budgetår torde enligt uppgift icke vara att förvänta.

Av den borgerliga kraftförbrukningen kan omkring 60 procent anses hänförlig till tätorterna och omkring 40 procent till landsbygden.

Producenter av elektrisk kraft äger i deklaration göra avdrag för energiskatt å bränsle, som förbrukats för produktion av kraft. Med hänsyn till den starkt försämrade vattenkrafttillgången och den därmed onormalt höga kraftproduktionen med användande av bränsle, kan den avdragsgilla skatten beräknas till 14,8 milj. kronor för budgetåret 1959/60.

Under förutsättning av förbättrad tillgång på vattenkraft under budgetåret 1960/61 torde motsvarande avdrag för denna tid kunna beräknas till 10 milj. kronor.

På grundval av vad ovan framhållits kan inkomsten av energiskatt å elektrisk kraft beräknas enligt följande.

Budgetåret 1959/60	Miljoner kronor
Kraft för elektrokemisk och elektrotermisk användning, 1 460 MkWh × 1 öre × 10 %	1,5
Övrig industrikraft, 14 350 MkWh × 3,83 öre × 10 %	55,0
Kraft för borgerlig förbrukning:	
tätorter, 5 070 MkWh × 12,4 öre × 7 %	44,0
landsbygd, 3 390 MkWh × 16,2 öre × 7 %	38,4
Värmealstring i elektriska ångpannor, 450 MkWh × 1,3 öre × 10 % ..	0,6
	139,5
Avgår: Energiskatt å bränsle för produktion av elektrisk kraft	14,8
	124,7

Budgetåret 1960/61

Miljoner
kronor

Kraft för elektrokemisk och elektrotermisk användning, 1 530 MkWh × 1 öre × 10 %	1,5
Övrig industrikraft, 15 030 MkWh × 3,88 öre × 10 %	58,3
Kraft för borgerlig förbrukning:	
tåtorter, 5 570 MkWh × 12,4 öre × 7 %	48,3
landsbygd, 3 720 MkWh × 16,2 öre × 7 %	42,2
Värmealstring i elektriska ångpannor, 450 MkWh × 1,3 öre × 10 % ..	0,6
	150,9
Avgår: Energiskatt å bränsle för produktion av elektrisk kraft	10,0
	140,9

Nettoinkomsten av energiskatten å elektrisk kraft kan således angivas till avrundat 125 milj. kronor för budgetåret 1959/60 och 141 milj. kronor för budgetåret 1960/61.

Vid bifall till proposition nr 163/1959 angående ändring i energiskatteförfordningen torde motsvarande avdrag kunna beräknas till 17,7 milj. kronor. Inkomsten av energiskatt å elektrisk kraft skulle därvid kunna angivas till avrundat 122 milj. kronor för budgetåret 1959/60 och 133 milj. kronor för budgetåret 1960/61.

b) Energiskatten å bensin och motorsprit utgår med 9 öre per liter. Försäljningen av motorsprit, som i det närmaste upphört, medräknas ej här.

Med ledning av uppgifter från tillverkarna om beräknad utlämning av bensin kan energiskatten härå för budgetåret 1959/60 beräknas till 55 milj. kronor och för budgetåret 1960/61 till 58 milj. kronor. Vid bifall till proposition nr 163/1959 angående ändring i energiskatteförfordningen kan energiskatten å bensin beräknas till 60 milj. kronor för budgetåret 1959/60 och 90 milj. kronor för budgetåret 1960/61. Beloppen innefattar skatt, som uppbäres för från raffinaderierna till flygvapnet levererad bensin, och som sedan restitueras av generaltullstyrelsen.

c) Energiskatt å andra bränslen än bensin och motorsprit

Efter den markerade nedgången under tiden juni 1957—oktober 1958 synes från årsskiftet 1958/59 importen av fasta bränslen ha varit praktiskt taget oförändrad. Senast tillgängliga tolv månaderssiffra, hämtad ur Statens Handelslicensnämnds statistik, avser tiden oktober 1958—september 1959 och utvisar en import av 1,72 milj. ton stenkol och 1,55 milj. ton koks. I nämnda kvantiteter ingår även stybb av stenkol och koks, varom dock närmare uppgifter saknas. Enligt uppgift väntar man inom branschen viss minskning av förbrukningen.

Bruttoskatten å fasta bränslen torde, sedan hänsyn tagits dels till den lägre skatten å stybb dels och till den väntade förbrukningsnedgången, vid i övrigt oförändrade förhållanden kunna beräknas för budgetåret 1959/60 till 41 milj. kronor och för budgetåret 1960/61 till 38 milj. kronor.

Bruttoskatten å gasverkens totala försäljning och egenförbrukning av koks och koksstybb har med ledning av ingivna deklarationer i likhet med tidigare år beräknats till 9 milj. kronor per år.

Med ledning av från de stora oljebolagen inhämtade uppgifter kan bruttoskatten beräknas till 170 milj. kronor för budgetåret 1959/60 och till 180 milj. kronor för budgetåret 1960/61.

Bruttoskatten på registrerade förbrukares och återförsäljares direktimport

av flytande bränsle har med ledning av från tullverket inkomna införseluppgifter beräknats till 13 milj. kronor för vardera budgetåret.

Den sammanlagda bruttoskatten å de bränslen, varom nu är fråga, kan sålunda beräknas till för budgetåret 1959/60 ($41 + 9 + 170 + 13 =$) 233 milj. kronor och för budgetåret 1960/61 ($38 + 9 + 180 + 13 =$) 240 milj. kronor.

Från den framräknade bruttoskatten avgår skatt för bränsle som förbrukas för sådant ändamål att rätt till skattebefrielse eller skattenedsättning föreligger. Med ledning av uppgifter ur avgivna deklarationer kan den mot avdragen svarande skatten beräknas till 44 milj. kronor för budgetåret 1959/60 och till 45 milj. kronor för budgetåret 1960/61.

Den av bestämmelserna om tvångslagring föranledda lagerökningen hos registrerade förbrukare kan med ledning av uppgifter från bland annat riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap beräknas medföra ett inkomstbortfall av 2 milj. kronor per år.

Enligt generaltullstyrelsens beräkningar kommer styrelsen för de båda angivna budgetåren att uppbära energiskatt med 7 milj. kronor per år.

Kontrollstyrelsens nettouppbörd av energiskatt å andra bränslen än bensin och motorsprit kan med stöd av vad ovan anförts beräknas till för budgetåret 1959/60 ($233 - 44 - 2 - 7 =$) 180 milj. kronor och för budgetåret 1960/61 ($240 - 45 - 2 - 7 =$) 186 milj. eller avrundat 185 milj. kronor.

Det må tilläggas, att omkring hälften av denna skatteintäkt härrör från bränsle för uppvärmningsändamål och följaktligen kan komma att påverkas av onormala väderleksförhållanden.

I händelse av riksdagens bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 163 angående ändring i energiskatteförfordningen torde viss ökning i skatteinkomsten komma att inträffa från och med andra kvartalet 1960. Den sammanlagda bruttoskatten kan därvid beräknas komma att öka till 273 milj. kronor för budgetåret 1959/60 och till 359 milj. kronor för budgetåret 1960/61. Då emellertid samtidigt en motsvarande ökning kommer att inträffa för de ovan angivna avdragsposterna, kan den sammanlagda nettointäkten beräknas till för budgetåret 1959/60 ($273 - 50 - 3 - 9,5 =$) 210,5 eller avrundat 210 milj. kronor och för budgetåret 1960/61 ($359 - 71 - 3 - 12 =$) 273 eller avrundat 275 milj. kronor.»

Generaltullstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse till riksräkenskapsverket i fråga om beräkningen av de inkomster som uppbäras av tullverket anförat följande:

»Tullverkets nettouppbörd av energiskatt uppgick under budgetåret 1958/59 till 155 miljoner kronor, varav 148 miljoner hänförde sig till bensin och 7 miljoner till fasta bränslen. Bruttouppbörd av energiskatt för bensin beräknas å ovan angivna förtullningsvolymerna till 158 och 169 miljoner kronor för respektive budgetåren 1959/60 och 1960/61. För fasta bränslen beräknas energiskatten uppgå till omkring 7 miljoner kronor för vardera budgetåret, varför den totala bruttouppbörden av energiskatt synes böra upptagas till 165 och 176 miljoner kronor för respektive 1959/60 och 1960/61. På grund av ovan nämnd omläggning i fråga om beskattning av och restitution å inhemsk bensin, som förbrukas av flygvapnet, beräknas restitutionerna av energiskatt öka till omkring 20 miljoner kronor för vardera budgetåret, varför nettouppbörden synes böra upptagas med 145 och 155 miljoner kronor för respektive budgetåren 1959/60 och 1960/61. Beräkningen för sistnämnda budgetår gäller under den förutsättningen, att någon överföring till kontrollstyrelsen av tullverkets skatteuppbörd för bensin icke blivit genom-

förd. I annat fall torde tullverkets uppbörd av energiskatt för budgetåret 1960/61 komma att stanna vid omkring 7 miljoner kronor.

Den i Kungl. Maj:ts proposition nr 163 år 1959 föreslagna höjningen av energiskatten å bensin med 5 öre per liter från och med den 1 januari 1960 beräknas medföra ett bruttotillskott av omkring 40 miljoner kronor för budgetåret 1959/60 och 95 miljoner kronor för budgetåret 1960/61. I samma proposition föreslagna höjningar av skatt å fasta bränslen beräknas medföra ett uppbördstillskott av omkring 2,5 och 5 miljoner kronor för respektive budgetåren 1959/60 och 1960/61. Restitutionsbeloppen beräknas av samma anledning öka med 5 och 11 miljoner kronor för respektive budgetåren 1959/60 och 1960/61. Nettouppbörden synes därför böra upptagas till 182 och 245 miljoner kronor för respektive budgetåren 1959/60 och 1960/61. Därest ovanberörda ifrågasatta omläggning kommer till stånd torde dock nettouppbörden för 1960/61 minska till omkring 12 miljoner kronor.»

De av kontrollstyrelsen och generaltullstyrelsen gjorda beräkningarna enligt gällande skattesatser innebära en sammanlagd inkomst på titeln energiskatt under budgetåren 1959/60 och 1960/61 på 505 respektive 540 miljoner kronor.

Vattenfallsstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse till riksräkenskapsverket i fråga om beräkningen av inkomsterna av energiskatt anfört följande:

»Vattenfallsstyrelsen saknar underlag för en beräkning av den totala inkomsten under denna riksstatstitel, varför styrelsens inkomstuppskattning är begränsad till energiformen elektrisk kraft. Då någon fullständig statistik över totalavgifterna för elkraftkonsumtionen i landet icke finnes, måste en sådan uppskattning bli i hög grad osäker. Under förutsättning av oförändrade konjunkturförhållanden kan ifrågavarande del av energiskatten uppskattas till 122 000 000 kronor för budgetåret 1959/60 och 134 000 000 kronor för budgetåret 1960/61.»

Riksräkenskapsverket uppskattar inkomsterna på titeln energiskatt för budgetåret 1959/60 till 500 000 000 kronor och föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med 540 000 000 kronor.

II. Uppbörd i statens verksamhet

De under rubriken »Uppbörd i statens verksamhet» upptagna inkomstitlarna voro i riksstaten för budgetåret 1958/59 beräknade till ett belopp av 207,09 miljoner kronor och gävo enligt budgetredovisningen en sammanlagd nettoinkomst av 197,06 miljoner kronor. Hur den redovisade nettoinkomsten fördelade sig på de olika uppbördstitlarna framgår av bilaga B.

Riksstaten för budgetåret 1959/60 upptager under rubriken »Uppbörd i statens verksamhet» en sammanlagd inkomstsumma av 216,82 miljoner kronor. Beträffande samtliga de under denna rubrik upptagna inkomstitlarna, utom vattendomstolsavgifter, har riksräkenskapsverket hos vederbörande myndigheter anhållit om uppgifter på de belopp, med vilka inkomsterna på titlarna i fråga kunna beräknas inflyta under vart och ett

av budgetåren 1959/60 och 1960/61. Med stöd av de utav myndigheterna lämnade uppgifterna har riksräkenskapsverket, såsom framgår av bilaga C, beräknat utfallet av inkomstsumman under »Uppbörd i statens verksamhet» under budgetåret 1959/60 till 214,07 miljoner kronor.

För budgetåret 1960/61 har riksräkenskapsverket på sätt framgår av närslutna bilaga D under denna rubrik beräknat ett sammanlagt belopp av 221,60 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket har funnit anledning göra särskilda uttalanden allenast beträffande följande inkomstitlar.

Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 7 oktober 1959 har Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut beräknat inkomsterna på ifrågavarande titel för budgetåret 1959/60 till 4,9 miljoner kronor, vilket är samma belopp som i riksstaten. Institutet framhåller, att inkomsterna för budgetåret 1960/61 i väsentlig grad bli beroende på Kungl. Maj:ts ställningstagande till institutets petitaskrivelse och åberopar därvid ett utdrag ur denna skrivelse. I petitaskrivelsen anfördes i detta sammanhang följande:

»SMHI-utredningen föreslår att omkostnadspålägget enligt taxan höjes från nuvarande 50 % å direkta löner till 100 %. Institutet biträder utredningens förslag ävensom vad utredningen föreslagit ifråga om vilka delar av omkostnadspålägget som skall få disponeras av institutet. Formellt innebär detta att nuvarande föreskrifter i regleringsbrevet att institutet må av anslagsposterna på anslaget Uppdragsverksamhet disponera sammanlagt högst så stort belopp som motsvarar de ersättningar, institutet betingar sig av uppdragsgivare för av här ifrågavarande anslag finansierade undersökningar med avdrag av 54 % av de i ersättningarna ingående tilläggen för pensions- och allmänna administrationskostnader m. m. torde böra ändras till 'med avdrag av 30 %'.

Institutet beräknar inkomsterna enligt följande

Inkomster av uppdragsverksamhet		3 200 000
Inkomster från luftfartsverket		
a) belastningen å anslaget Väderlekstjänst för luftfarten	2 548 600	
b) en tredjedel av belastningen å anslaget Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland		
m. m.	ca 375 700	2 924 300
	Summa	6 124 300

Inkomsterna beräknas sålunda till i runt tal 6 100 000 kronor, innebärande en ökning i förhållande till nuvarande riksstat med 1 200 000 kronor. I likhet med utredningen har institutet härvid förutsatt, dels att luftfartsverkets driftskostnadsstat icke längre belastas med en tredjedel av kostnaderna för aerologiska stationerna, dels att nuvarande bidrag från sjöfartsstyrelsen om 70 000 kronor upphör dels ock att nuvarande ersättning från radiotjänst om 54 000 kronor per år upphör. Å andra sidan kommer ersättningen från flygvapnet för kursen för värnpliktiga biträdande meteorologer att inflyta å förevarande inkomstittel med — omkostnadspålägg inräknat — cirka 88 000 kronor.»

Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna på ifrågavarande titel till 4 900 000 kronor för innevarande budgetår samt föreslår, under förutsättning av Kungl. Maj:ts bifall till de i institutets petitaskrivelse angivna ändrade beräkningsgrunderna, att inkomstiteln för budgetåret 1960/61 uppföres med 6 100 000 kronor.

Inkomster vid länsarkitektorganisationen. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 oktober 1959 har byggnadsstyrelsen anfört följande:

»För budgetåret 1958/59 beräknades i riksstaten inkomsterna till 1 850 000. Den verkliga nettoinkomsten för budgetåret uppgick emellertid endast till omkring 992 000 kronor. Motsvarande siffra var för budgetåret 1957/58 omkring 880 000 kronor.

Orsaken till att inkomsterna av uppdragsverksamheten kommit att avsevärt underskrida de beräknade sammanhänger väsentligen med att länsarkitektkontoren i allt större utsträckning tagits i anspråk för allmänna uppgifter, särskilt sådana inom översiktlig planläggning, med påföljd att allt mindre tid blivit över för uppdragsverksamheten. I någon mån torde det ofördelaktiga utfallet också få tillskrivas, att för en del av de under budgetåret avslutade äldre uppdragen debitering skett enligt de före den 1 juli 1957 gällande grunderna.

Inkomstiteln är för innevarande budgetår i riksstaten upptagen med 1 500 000 kronor.

Den nya länsarkitekttaxan kan under detta budgetår antagas komma att så gott som helt slå igenom. En ökning i förhållande till förra budgetåret är därför att förutse. Styrelsen beräknar ökningen till omkring 200 000 kronor, varför inkomsterna bör uppgå till 1 200 000 kronor. Att styrelsen icke anser sig böra räkna med ett högre inkomstbelopp beror därpå, att det visat sig, att länsarkitektkontoren med den utveckling som skett och alltjämt pågår inom deras verksamhet får allt mindre möjligheter att ägna sig åt uppdragsverksamheten.

Med hänsyn till numera vunna erfarenheter anser styrelsen det icke realistiskt att räkna med att inkomsterna under budgetåret 1960/61 skall komma att överstiga det för innevarande budgetår beräknade beloppet av 1 200 000 kronor.»

I anslutning till byggnadsstyrelsens beräkning uppskattar riksräkenskapsverket inkomsterna på ifrågavarande titel till 1 200 000 kronor för innevarande budgetår samt föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med likaledes 1 200 000 kronor.

Inkomst av myntning och justering. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 13 oktober 1959 har mynt- och justeringsverket beräknat inkomsterna under ifrågavarande titel till 4,2 miljoner kronor för innevarande budgetår. För budgetåret 1960/61 beräknar mynt- och justeringsverket en prägling av ca 7 miljoner kronor i valörerna 2 kronor till 1 öre, vilket med nuvarande metallpriser anges motsvara en vinst av 2,8 miljoner kronor. Då inkomsten av justering kan beräknas till 1,7 miljoner kronor uppskattar mynt- och justeringsverket den sammanlagda inkomsten under titeln till 4,5 miljoner kronor för budgetåret 1960/61.

Riksräkenskapsverket uppskattar i anslutning till mynt- och justeringsverkets beräkning inkomsterna på ifrågavarande titel till 4 200 000 kronor för innevarande budgetår samt föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med 4 500 000 kronor.

Bidrag till bank- och fondinspektionen. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 oktober 1959 har bank- och fondinspektionen anfört följande:

»Vad först angår budgetåret 1959/60 har inkomstiteln bidrag till bank- och fondinspektionen i riksstaten upptagits med ett belopp av 500 000 kronor. Det däri ingående delbeloppet av bidrag till bankinspektionens fond, som tidigare angivits till 355 000 kronor, kan beräknas stiga till 370 000 kronor, vilket belopp torde inflyta under februari 1960. — Bidragen till fondinspektionen, som tidigare beräknats till 45 000 kronor, kan antagas stiga till 55 000 kronor, vilket belopp kommer att likaledes inflyta under februari 1960. — Bidraget till jordbrukskassetillsynens fond slutligen har för innevarande budgetår bestämts till 100 000 kronor varav 55 000 kronor redan influtit och överförs till jordbrukskassetillsynens fond. Resterande belopp, 45 000 kronor, skall inbetalas före den 1 april 1960. Å inkomstiteln kan således beräknas inflyta tillhopa ($370\,000 + 55\,000 + 100\,000 =$) 525 000 kronor.

Vad härefter angår budgetåret 1960/61 torde delbeloppen Bidrag till bankinspektionen och Bidrag till fondinspektionen kunna uppskattas till 370 000 kronor respektive ca 55 000 kronor. I fråga om bidraget till jordbrukskassetillsynens fond anser sig inspektionen sakna skäl att uppskatta detsamma till annat belopp än som skall utgå under innevarande budgetår, d. v. s. 100 000 kronor. Inspektionen beräknar i enlighet härmed inkomstitelns hela belopp för budgetåret 1960/61 till ($370\,000 + 55\,000 + 100\,000 =$) 525 000 kronor.»

I anslutning till bank- och fondinspektionens beräkning uppskattar riksräkenskapsverket inkomsterna på ifrågavarande titel till 525 000 kronor för budgetåret 1959/60 samt föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med likaledes 525 000 kronor.

Inkomster vid tandläkarhögskolorna. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 21 oktober 1959 har tandläkarhögskolan i Stockholm beräknat inkomsterna under ifrågavarande titel till 100 000 kronor under vart och ett av budgetåren 1959/60 och 1960/61. Tandläkarhögskolan i Malmö har i skrivelse den 29 september 1959 beräknat inkomsterna på titeln till 255 400 kronor för innevarande budgetår, varav 5 400 kronor i hyresmedel och 250 000 kronor i driftsbidrag från Malmö stad, samt till 380 400 kronor för budgetåret 1960/61, varav 5 400 kronor i hyresmedel och 375 000 kronor i driftsbidrag från Malmö stad. Högskolan framhåller, att uppgiften för budgetåret 1960/61 endast gäller under förutsättning, att avtalet mellan Kungl. Maj:t och Kronan å ena samt Malmö stad å andra sidan kommer att fastställas enligt nu föreliggande förslag.

Under den ovan angivna förutsättningen beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna under ifrågavarande titel till 350 000 kronor för budgetåret 1959/60 samt föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med 480 000 kronor.

Inkomster vid matematikmaskinnämnden. Inkomsterna på ifrågavarande titel, vilka i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med 2 miljoner kronor, har av matematikmaskinnämnden i skrivelse den 20 oktober 1959 beräknats till 1,5 miljon kronor för budgetåret 1959/60 och till 2,5 miljoner kronor för budgetåret 1960/61. Nämnden har härvid anført, att den beräknade inkomstökningen delvis har sin grund dels i att matematikmaskinnämndens nya maskin Facit EDB blivit färdiginstallerad först i slutet av augusti 1959, dels i att en minskning av beräkningsuppgifterna, vilken tillfälligtvis inträffat i avvaktan på den nya maskinen, nu successivt torde kunna återvinnas.

Riksräkenskapsverket upptager i anslutning till matematikmaskinnämndens beräkning inkomsterna på ifrågavarande titel till 1 500 000 kronor för budgetåret 1959/60 samt föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med 2 500 000 kronor.

Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 oktober 1959 har statens lantbrukskemiska kontrollanstalt beräknat inkomsterna under ifrågavarande titel till 225 000 kronor för budgetåret 1959/60 och till 250 000 kronor för budgetåret 1960/61. Kontrollanstalten har därvid anført följande:

»Efter av statens sakrevision verkställd utredning, som överlämnades till statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet den 28 februari 1955, har riksdagen fattat principbeslut om sammanslagning av kontrollanstalten med kemiska analyslaboratoriet vid lantbrukshögskolan i Ultuna. Snabbutredning om sammanslagningen har avlämnats den 15 augusti 1958. Då några åtgärder på grund av utredningen ännu ej blivit vidtagna, kan det icke förutsättas att anstalten inom de närmaste åren kan få ökade resurser för en inkomststegrande analysverksamhet. — För inkomsternas storlek spelar antalet jordundersökningar betydande roll. Efter företagen upplysningskampanj föreligger enligt uppgift från en del hushållningssällskap ökat intresse för jordanalys men det betonas även att, bl. a. på grund av den mycket torra hösten, provtagningssvårigheter förelegat, varför för budgetåret 1959/60 någon egentlig ökning av denna analysverksamhet ej kan påräknas. Under kommande budgetår torde man dock kunna räkna med 20 % ökning av inkomsterna för jordanalys. — Dessutom bör observeras att anstaltens inkomster fr. o. m. 1959/60 minskats med cirka 10 000 kronor då den statliga kontrollen över standardiseringen av mjölk upphört på grund av Kungl. Maj:ts kungörelse den 28 maj 1959, nr 280 (om ändring i kungörelsen den 6 mars 1942 med vissa bestämmelser angående handeln med mjölk).»

Riksräkenskapsverket upptager i anslutning till statens lantbrukskemiska kontrollanstalts beräkning inkomsterna på ifrågavarande titel till 225 000 kronor för budgetåret 1959/60 samt föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med 250 000 kronor.

Inkomster vid lantmäteriväsendet. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 2 oktober 1959 har lantmäteristyrelsen anført följande:

»Nu gällande lantmäteritaxa (SFS 475/52) trädde i kraft den 1 juli 1952. Sedan dess har avgifterna i denna taxa höjts vid skilda tillfällen dels gene-

rellt genom ändringar av tidsersättningstarifferna kombinerade med särskilda procentuella tillägg på förekommande sakersättningar (med vissa undantag), dels punktvis. Den sista generella taxehöjningen (SFS 91/58 och 95/58), vilken trädde i kraft den 1 april 1958 kan beräknas slå igenom till större delen under budgetåren 1959/60 och 1960/61. Den senaste punktvisa höjningen (SFS 216/59), vilken gäller från och med den 1 juli 1959, har haft till syfte att medföra en ökning av inkomsterna med 500 000 kronor. Nämnade höjningar har beaktats vid beräklandet av ovannämnda inkomstuppgifter. I samband med intensifieringen av verksamheten för jordbrukets yttre rationalisering ställes ökade krav på lantmäteriets insatser i jordbruksrationaliseringen. Följden av det ökade engagemanget häri blir en viss begränsning av lantmäteriets engagemang inom andra områden. Man har sålunda att räkna med att antalet förrättningar, vilka ersättes genom subventionerad taxa, kommer att öka på bekostnad av sådana uppdrag, som ersättes genom icke subventionerad taxa. Detta förhållande torde komma att medföra en stagnation — eventuellt en minskning — av inkomsterna vid lantmateriväsendet. På grund härav kan dessa inkomster, såvitt nu kan bedömas, icke beräknas överstiga 13 500 000 kronor under budgetåren 1959/60 och 1960/61.»

Riksräkenskapsverket beräknar titeln inkomster vid lantmateriväsendet till 13 500 000 kronor för budgetåret 1959/60 samt föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med likaledes 13 500 000 kronor.

Inkomster vid Sveriges geologiska undersökning. Inkomsterna under ifrågavarande titel uppgingo under budgetåret 1958/59 till 2,08 miljoner kronor. I riksstaten för nämnda budgetår hade upptagits ett belopp av 0,9 miljon kronor. Beträffande orsaken till denna betydande merinkomst har Sveriges geologiska undersökning anfört följande:

»Under sommaren 1957 påbörjade SGU prospekteringsarbeten för Luossavaara—Kiirunavaara Aktiebolags (LKAB) räkning. Enligt de preliminära överenskommelserna angående de ekonomiska mellanhavandena skulle LKAB till SGU:s förfogande ställa omkring 4,4 milj. kronor att användas för arbetena, vilka beräknades taga 10 år i anspråk eller draga 440 000 kr/år. Preliminärt räknades därvid med att sagda inkomster skulle redovisas över malmletningsanslaget.

Sedermera reglerades mellanhavandet genom k. br. 30/6 1958. Därjämte har arbetena forcerats varför den årliga inkomsten stigit till omkring 1 miljon kronor per år.»

För vart och ett av budgetåren 1959/60 och 1960/61 har Sveriges geologiska undersökning beräknat inkomsterna till 1,7 miljon kronor.

Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna under ifrågavarande inkomstitel till 1 700 000 kronor för budgetåret 1959/60 och föreslår att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med likaledes 1 700 000 kronor.

Fyr- och båkmedel. I sin förenämnda skrivelse till riksräkenskapsverket har generaltullstyrelsen beträffande ifrågavarande inkomstitel anfört följande:

»Vad slutligen angår fyr- och båkmedel inflöto under budgetåren 1957/58 och 1958/59 respektive 11,3 och 14 miljoner kronor. Ökningen i uppbörden

för senaste budgetåret beror på att nya bestämmelser angående fyr- och båkavgift trädde ikraft den 1 januari 1959. För vartdera av budgetåren 1959/60 och 1960/61 har styrelsen ansett sig kunna räkna med en uppbörd av 15 miljoner kronor.»

Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna under titeln fyr- och båkmedel till 15 000 000 kronor för budgetåret 1959/60 samt föreslår att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med 15 500 000 kronor.

Lotspenningar. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 13 oktober 1959 har sjöfartsstyrelsen anfört följande:

»I riksstaten för innevarande budgetår är inkomsten å riksstatstiteln lotspenningar beräknad till 11 000 000 kronor, medan motsvarande inkomst för budgetåret 1958/59 i statsverkspropositionens inkomstbilaga upptagits till 14 000 000 kronor. Under budgetåret 1958/59 uppgick lotspenninginkomsten till 10 315 358 kronor. Under de tre första månaderna av budgetåret 1958/59 uppgick inkomsterna till 2 638 625 kronor. Inkomsten har för motsvarande tid under innevarande budgetår utgjort 2 829 760 kronor. Ökningen uppgår till ca 7 % och lär vara beroende av den höjning av lotstaxan som genomförts fr. o. m. den 1 januari 1959. Med 7 % ökning under hela innevarande budgetår kan lotspenninginkomsten beräknas till avrundat 11 037 000 kronor. Lotspenninginkomsten bör emellertid enligt styrelsens uppfattning med hänsyn till den allmänna konjunkturförbättringen för ett var av budgetåren 1959/60 och 1960/61 upptagas till 11 500 000 kronor.»

Riksräkenskapsverket upptager i anslutning till sjöfartsstyrelsens beräkning inkomsttiteln lotspenningar till 11 500 000 kronor för budgetåret 1959/60 samt föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med likaledes 11 500 000 kronor.

Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 oktober 1959 har patent- och registreringsverket anfört följande:

»Patentverket har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 oktober 1958 uppgivit beräknat inkomstbelopp av 11 500 000 kronor för budgetåret 1959/60. Med ledning av inkomstillflödet under budgetåret 1958/59, som var 400 000 kronor mer än beräknat, anser sig ämbetsverket nu kunna räkna med en inkomst av 11 900 000 kronor under innevarande budgetår.

Vad beträffar budgetåret 1960/61 avses en ny varumärkeslag träda i kraft den 1 januari 1961 och under förutsättning att så sker antages denna komma att medföra en ökning av varumärkesavgifterna med 300 000 kronor för månaderna januari—juni 1961. Med oförändrade inkomstbelopp i fråga om övriga registreringsavgifter, vilket patentverket håller för sannolikt, skulle sammanlagda inkomsterna under budgetåret 1960/61 bli 12 200 000 kronor.»

Riksräkenskapsverket upptager i anslutning till patent- och registreringsverkets beräkning ifrågavarande inkomsttitel till 11 900 000 kronor för budgetåret 1959/60 samt föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 i avvaktan på Kungl. Maj:ts och riksdagens ställningstagande till förslaget om ny varumärkeslag uppföres med 12 000 000 kronor.

Inkomster av statens gruvegendom. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 12 oktober 1959 har kommerskollegium anfört följande:

»Ifrågavarande inkomster sammansätts av två poster. Den ena posten, inkomster av gruvvarrenden, kan med relativt stor säkerhet beräknas till ca 3,5 mkr per år, varifrån avgår kommunala skatter.

Den andra posten, inkomster av legodriften vid statens gruvor i Adakfältet, är däremot till sin storlek starkt beroende av ett flertal omständigheter. I särskilt hög grad gäller detta under budgetåren 1959/60 och 1960/61.

Under antagande av att inga betydande kastningar komme att ske i kopparpriset har beräknats, att driftsöverskottet vid legodriften kommer att uppgå till ca 6 mkr under 1959/60 och, mera oviss, 5 mkr under 1960/61. En ändring av kopparpriset med 0:50 kr/kg, som enligt erfarenheten mycket väl kan inträffa, ändrar årsinkomsten med ca 1,5 mkr.

I sin underdåniga skrivelse den 29 september 1959 angående anslag för legodriften har kollegium bl. a. anfört följande:

'Driftsöverskottet för kalenderåret 1959 kan — under förutsättning bl. a. att kopparpriset ej ändras avsevärt under återstoden av året — beräknas bli omkring 6 mkr. Förbrukningen av anslagsmedel under budgetåret 1959/60 förutses — inklusive kvarstående medel från föregående år och begärt tilläggsanslag för innevarande år — bli 5,5 mkr. Avdrages hela detta belopp som återbetalning av uttagna anslagsmedel, skulle den återstående intäkten bli 0,5 mkr.

Under ett år med förhållandevis mycket stor anslagsbelastning på grund av investeringar för framtiden, såsom innevarande budgetår, synes det emellertid icke vara skäligt att belasta inkomsten av 1959 års drift med hela anslagsförbrukningen under budgetåret 1959/60, som till väsentlig del avser långsiktiga investeringar. Om inkomsten för 1959 belastas endast med anslag, som uttagits under 1959, kan avdraget för anslagsuttag beräknas bli ca 3,7 mkr och den därefter återstående intäkten 2,3 mkr. Tillsammans med beräknade arrendeinkomster, ca 3,5 mkr, skulle den redovisade intäkten av statens gruvegendom då bli 5,8 mkr, varifrån avgår skatter med ca 1,2 mkr och som nettoinkomst återstår 4,6 mkr mot i årets riksstat upptagna 4,0 mkr.

För budgetåret 1960/61 kan endast en tentativ beräkning göras under antagande av att de grundläggande faktorerna bli i huvudsak oförändrade. Driftsöverskottet kan förmodas icke bli mindre än 5 mkr, anslagsbelastningen ca 3,5 mkr, arrendeinkomsterna 3,5 mkr och den redovisade nettoinkomsten av statens gruvegendom efter avdrag av 1 mkr för skatter ca 4 mkr, d. v. s. samma belopp, som upptagits i innevarande års riksstat.'

Vidare har kollegium i samma skrivelse framhållit, att om det pågående nyanläggningsarbetet i legodriften försenas på grund av begärt tilläggsanslag av 0,9 mkr för 1959/60 ej beviljas eller att detta belopp ej kan anskaffas på annat sätt, så följer därav en inkomstminskning under budgetåret 1960/61 av storleksordningen 1 mkr.

Kollegium har velat bringa ovanstående till riksräkenskapsverkets kännedom som en förklaring till svårigheterna att göra en pålitlig förhandsberäkning av den redovisade nettoinkomsten av legodriften.

Under de förutsättningar, som framgå av det ovan anförda, anser kollegium emellertid att inkomsterna av statens gruvegendom böra beräknas till minst 4 mkr för budgetåret 1959/60 och ca 4 mkr för budgetåret 1960/61.»

Riksräkenskapsverket beräknar titeln inkomster av statens gruvegendom till 5 000 000 kronor för budgetåret 1959/60 samt föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med likaledes 5 000 000 kronor.

Inkomster vid statens sinnessjukhus. Inkomsterna under ifrågavarande titel uppgingo under budgetåret 1958/59 till 36,97 miljoner kronor. Huvudsakligen till följd av höjda vårdavgifter uppfördes titeln i riksstaten för innevarande budgetår med 50,00 miljoner kronor. I bilaga till skrivelse till riksräkenskapsverket den 13 oktober 1959 har medicinalstyrelsen påpekat att inkomsterna av vårdavgifterna ursprungligen beräknades efter en höjning från 3 till 5 kronor per dag, men att bestämmelserna blevo sådana, att vissa patientkategorier blevo avgiftsbefriade. Medicinalstyrelsen har beräknat inkomsterna vid statens sinnessjukhus till 47,20 miljoner kronor för innevarande budgetår och till 47,17 miljoner kronor för budgetåret 1960/61.

I anslutning till medicinalstyrelsens uppskattning beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna på ifrågavarande inkomsttitel till 47 200 000 kronor för budgetåret 1959/60 samt föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 efter avrundning uppföres med likaledes 47 200 000 kronor.

Inkomster vid karolinska sjukhuset. Inkomsten under ifrågavarande titel, vilken i riksstaten är uppförd med 36 miljoner kronor, har av karolinska sjukhuset i skrivelse till riksräkenskapsverket den 7 oktober 1959 beräknats till 32,07 miljoner kronor för budgetåret 1959/60 och till 35,37 miljoner kronor för budgetåret 1960/61. Den helt dominerande inkomstposten utgöres av vårdavgifter för intagna patienter. Dessa avgifter har av karolinska sjukhuset icke ansetts kunna inbringa mer under innevarande budgetår än under budgetåret 1958/59, då däri inräknades vissa inkomster av engångsnatur. Enligt vad riksräkenskapsverket under hand inhämtat kunna dock vårdavgifterna för innevarande budgetår komma att uppgå till väsentligt högre belopp därest vissa krav på Stockholms stad och Stockholms läns landsting bli beaktade.

Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna vid karolinska sjukhuset till 33 000 000 kronor för budgetåret 1959/60 samt föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med 35 400 000 kronor.

III. Diverse inkomster

Bötesmedel. De beräknade och behållna inkomsterna på denna titel under de senaste budgetåren framgå av följande sammanställning:

	Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner kronor			Miljoner kronor	
1954/55.....	14,39	13,00	1957/58.....	24,28	22,00
1955/56.....	17,57	15,00	1958/59.....	24,42	27,00
1956/57.....	21,05	20,00	1959/60.....		30,00

Under de fyra första månaderna av innevarande budgetår var uppbörden på titeln 9 procent större än för motsvarande tid föregående budgetår. Enligt av riksräkenskapsverket från överståthållarämbetet och länsstyrelser-

na infordrade uppgifter beräknas inkomsten av bötesmedel för budgetåren 1959/60 och 1960/61 till 25,31 respektive 25,94 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket beräknar bötesmedlen för innevarande budgetår till 27 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med 28 000 000 kronor.

Totalisatormedel. De beräknade och behållna inkomsterna på denna titel under de senaste budgetåren framgå av följande sammanställning:

	Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner kronor			Miljoner kronor	
1954/55.....	20,09	18,00	1957/58.....	26,71	25,00
1955/56.....	21,21	22,00	1958/59.....	32,73	35,00
1956/57.....	23,16	23,00	1959/60.....		35,00

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 oktober har lantbruksstyrelsen under hänvisning till en inom styrelsens husdjursbyrå upprättad promemoria uppskattat inkomsten av totalisatormedel till 30 miljoner kronor för budgetåret 1959/60 och till 27 miljoner kronor för budgetåret 1960/61. I den nämnda promemorian anföres följande:

»För beräkning av totalisatormedlen under budgetåren 1959/60 och 1960/61 har en jämförelse verkställt mellan omsättning och statens andel för tiden 1 juli—30 september 1958 och samma tidsperiod 1959. Omsättningssummorna har under sagda perioder uppgått till respektive 59 005 325 kronor och 53 599 867 kronor, varjämte statens andel belöpt sig till respektive 9 543 079 kronor och 8 406 577 kronor. Omsättningen har alltså minskat med 5 405 458 kronor (9,2 %) och statens andel med 1 136 502 kronor (11,9 %). Minskningen torde äga samband med att vinstavdraget å omsättningen vid travtävlingar fr. o. m. den 1 juli 1958 höjdes med 5 % till 25 %.

Statens inkomst av totalisatormedel kan, under förutsättning att ovan nämnda vinstavdrag å 25 % vid travtävlingar bibehålles, för budgetåret 1959/60 beräknas till 30 miljoner kronor och för budgetåret 1960/61 till 27 miljoner kronor.»

Riksräkenskapsverket beräknar uppbörden på inkomsttiteln totalisatormedel för budgetåret 1959/60 till 31 000 000 kronor samt förordar, att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med likaledes 31 000 000 kronor.

Tipsmedel. Under de senaste budgetåren ha statsverkets beräknade och redovisade tipsmedelsinkomster uppgått till följande belopp:

	Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner kronor			Miljoner kronor	
1954/55.....	76,46	80,00	1957/58.....	95,85	90,00
1955/56.....	80,49	90,00	1958/59.....	93,66	100,00
1956/57.....	89,15	80,00	1959/60.....		105,00

Aktiebolaget Tipstjänst har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 21 oktober 1959 anfört följande:

»För budgetåret 1959/60:

Antalet tävlingsveckor beräknas uppgå till 45 st. eller samma antal som under budgetåret 1958/59. Veekoomsättningen varierar betydligt, varför inget bestämt kan sägas om den slutliga årsomsättningen.

De första 13 tävlingsveckorna under det nya budgetåret 1/7 t. o. m. 17/10 1959 uppvisa influtna tipsinsatser till ett belopp av kr. 45 363 589: 88. Motsvarande siffra för föregående år var kr. 45 770 574: 97, vilket innebär, att insatsbeloppet minskat med kr. 406 985: 09 eller med 0,9 % under denna tid.

Tillämpas denna minskningsprocent på föregående års tipsomsättning kr. 176 017 919: 52, innebär detta ett till kr. 174 433 758: 24 minskat tipsinsatsbelopp, vilket med samma nettovinstprocent — 36 — skulle medföra en nettovinst av approximativt kr. 62 800 000: —.

Till detta belopp kommer den av riksdagen beslutade extra skatten om 5 öre för varje 35-öres rad eller — uttryckt i procent — ca 14,3 % å tipsinsatsbeloppet. Radskatten å den ovan beräknade lägre omsättningen skulle därför komma att uppgå till 14,3 % å kr. 174 433 758: 24 eller till ca kr. 25 000 000: —. Tillsammans skulle inleveransen för detta budgetår således belöpa sig till kr. 87 800 000: —.

För budgetåret 1960/61:

Även för detta år torde tävlingsveckornas antal komma att uppgå till 45 och då det för närvarande är omöjligt att bedöma, om någon förändring av omsättningen kommer att inträda, torde det vara ändamålsenligt att tills vidare räkna med samma inleverans för 1960/61 som för 1959/60 eller med kr. 87 800 000: —.

För bägge budgetåren måste bolaget reservera sig för oförutsedda händelser, som helt kunna förändra det ekonomiska resultatet, såsom inställda tävlingsomgångar etc.»

Enligt av Tipstjänst till skrivelsen bifogat siffermaterial synes antalet tipsrader under de 13 första tävlingsveckorna innevarande budgetår varit ca 15 procent lägre än under motsvarande period budgetåret 1958/59. Riksräkenskapsverket anser att denna kraftiga nedgång kan sammanhånga med den företagna höjningen av radpriset och i viss utsträckning vara av tillfällig art. För budgetåret 1959/60 beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna på titeln tipsmedel till 95 000 000 kronor samt föreslår att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med likaledes 95 000 000 kronor.

Lotterimedel. Av nedanstående sammanställning framgå de för de senaste budgetåren beräknade och redovisade inkomsterna på titeln lotterimedel:

	Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst	Beräknat i riksstaten
	Miljoner	kronor		Miljoner	kronor
1954/55.....	97,79	100,00	1957/58.....	114,75	115,00
1955/56.....	99,76	105,00	1958/59.....	114,18	117,00
1956/57.....	110,83	110,00	1959/60.....		115,00

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 9 november 1959 har Svenska penninglotteriet aktiebolag för budgetåret 1959/60 beräknat kunna inleve-

rera ett belopp av 114 miljoner kronor att tillgodoföras titeln lotterimedel. Försäljningen av lotter till dragningarna under månaderna december 1959—juni 1960 har härvid antagits kunna fortgå i samma omfattning som till dragningarna under motsvarande månader åren 1958 och 1959.

Vid den av bolaget för budgetåret 1959/60 verkställda beräkningen ha inleveranserna av statsverket tillkommande belopp av avgifter för försålda lotter uppskattats till 106,78 miljoner kronor, medan i form av vinst på bolagets verksamhet beräknats komma att på förevarande titel inflyta 7,22 miljoner kronor. Inleveransen under första hälften av budgetåret 1959/60 av statsverket tillkommande belopp av avgifter för försålda lotter avser dragningarna under månaderna juni—november 1959 och kan därför redan nu exakt angivas. Den uppgår till 52,30 miljoner kronor, vilket är i stort sett samma belopp som inlevererades under motsvarande period föregående år.

Riksräkenskapsverket beräknar inkomsten av lotterimedel för budgetåret 1959/60 till 115 000 000 kronor samt förordar, att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med likaledes 115 000 000 kronor.

Övriga diverse inkomster. Denna inkomsttitel tillgodoföres bland annat inflytande belopp respektive belastas med restitutioner av vissa äldre skatter. Titeln har i riksstaten för budgetåret 1959/60 uppförts med ett belopp av 17 miljoner kronor.

De på ifrågakommande titel under budgetåret 1958/59 redovisade inkomsterna uppgingo till netto 23,14 miljoner kronor. Bland inkomsterna märkas återbetalning av kostnaden för organiserandet av en svensk FN-styrka på 7,11 miljoner kronor, restavgifter på netto 5,42 miljoner kronor, återbetalning av medel, som disponerats för flyktkapitalbyråns och restitutionsnämndens verksamhet, på 2,76 miljoner kronor, särskild investeringsavgift för motorfordon på netto 1,46 miljon kronor samt försäljningsmedel för lösegendom m. m. på netto 1,19 miljon kronor.

För innevarande budgetår kommer titeln att tillföras ca 6 miljoner kronor avseende återbetalning av tidigare till televisionsverksamheten utgivna statsbidrag. Under budgetåret 1960/61 kan återstående belopp, ca 4 miljoner kronor, beräknas komma att återbetalas.

Riksräkenskapsverket beräknar den behållna uppbörden på inkomsttiteln övriga diverse inkomster för budgetåret 1959/60 till 17 000 000 kronor samt föreslår, att titeln i riksstaten för budgetåret 1960/61 uppföres med ett belopp av 15 000 000 kronor.

B. Inkomster av statens kapitalfonder

I. Statens affärsverksfonder

Postverket

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudboken redovisade överskotten för postverket för de senast förflutna fem budgetåren framgå av efterföljande uppställning, i vilken även medtagits de i riksstaten beräknade överskotten (miljoner kronor).

Budgetår	Den egentliga poströrelsen			Postsparbanken och postgirot: vinst	Summa	Inlevererat till statsverket	Beräknat i riksstaten
	Inkomster	Driftkostnader	Överskott				
1954/55	368,40	356,11	12,29	5,00	17,29	10,17	10,00
1955/56	390,08	386,90	3,18	5,00	8,18	12,29	6,00
1956/57	422,24	417,13	5,11	5,00	10,11	7,18	10,00
1957/58	474,99	457,69	17,30	—	17,30	23,11	17,00
1958/59	500,06	493,61	6,45	—	6,45	5,30	23,00

I riksstaten för innevarande budgetår har såsom inkomst av postverket upptagits ett belopp av 17 miljoner kronor.

Generalpoststyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 5 november 1959 beträffande inkomsterna under budgetåret 1959/60 och 1960/61 å riksstatstiteln postverket anfört följande:

»De beräknade inkomsterna har sammanförts i nedanstående tabell, vari för jämförelse upptagits inkomsterna jämväl för budgetåret 1958/59.

Beträffande de beräknade inkomsterna må anföras följande.

Under budgetåret 1958/59 uppgick frankoteckensuppbörden till 296 622 627 kronor mot 283 681 951 kronor budgetåret 1957/58. Ökningen uppgick alltså till 12 940 676 kronor eller till cirka 4,6 procent. För tiden juli—september 1959 har frankoteckensuppbörden vid postanstalterna ökat med ca 4 procent i förhållande till uppbörden för samma tid 1958.

Vid beräkningen av frankoteckensuppbörden för budgetåren 1959/60 och 1960/61 har styrelsen utgått från de porton, som f. n. gäller för olika försändelseslag. Med hänsyn till att uppbörden såsom ovan sagts utvisat ökning såväl för det sistförflutna budgetåret som för den hittills förflutna delen av innevarande budgetår, har styrelsen ansett sig nu kunna beräkna frankoteckensuppbörden för innevarande budgetår till 307 miljoner kronor, motsvarande en ökning av ca 3,5 procent i förhållande till uppbörden för budgetåret 1958/59. Efter vad nu kan bedömas anser styrelsen sig kunna räkna med en viss ökning av trafikvolymen även under budgetåret 1960/61. Frankoteckensuppbörden för sistnämnda budgetår har därför uppskattats till 317 miljoner kronor motsvarande en ökning av ca 3,3 procent i förhållande till den beräknade uppbörden för innevarande budgetår.

Inkomsttitel	Verkliga inkomster budgetåret 1958/59	Beräknade inkomster budgetåren	
		1959/60	1960/61
Frankoteckensuppbörd	296 622 627	307 000 000	317 000 000
Inkomster för befordran av tjänsteförsändelser	51 530 685	53 600 000	55 300 000
Inkomster av tidningsrörelsen	35 007 972	41 300 000	45 000 000
Ersättning för postgirorörelsen	68 197 540	75 800 000	75 500 000
Ersättning från postsparbanken	23 724 920	25 200 000	26 000 000
Övriga inkomster av inrikes rörelsen och e. o. uppbörd	2 633 532	2 700 000	2 750 000
Ersättning för			
bestyret med skatteuppbörden	10 992 256	10 400 000	10 500 000
försäljning av statsstämplar	555 000	575 000	625 000
centralupphandlingen av papper m. m. för övriga statsmyndigheter	1 537 768	1 700 000	1 700 000
utbetalning av folkpensioner	4 601 790	4 700 000	4 700 000
, barnbidrag	2 535 189	2 530 000	2 735 000
försäljning av radiolicenser	938 939	1 000 000	1 025 000
bestyret med valförsändelser	323 100	—	100 000
försäljning av jaktkort	88 673	75 000	75 000
, obligationer	218 713	—	—
Postverkets adressregister	112 171	125 000	125 000
Inkomst av utrikes rörelsen	441 446	400 000	400 000
Summa inkomster	500 062 321	527 105 000	543 535 000
Driftkostnader	493 613 222	513 180 000	533 290 000
Överskott	6 449 099	13 925 000	10 245 000
Avrundat	—	14 000 000	10 000 000

Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser utgår jämlikt § 2 tjänstebrevsförordningen med viss procent av frankoteckensuppbörden. Storleken av denna procent bestämmes beträffande samtliga tjänstebrevsberättigade myndigheter med undantag av televerket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk, domänverket, försvarets fabriksverk samt riksbanken av generalpoststyrelsen och statskontoret gemensamt. Efter överenskommelse med statskontoret har generalpoststyrelsen bestämt att ersättningen till postverket för tjänsteförsändelser i allmänhet fr. o. m. den 1 juli 1956 t. v. skall utgå med 12 % av postverkets frankoteckensuppbörd.

Såvitt nu kan bedömas synes ersättningen till postverket för befordran av tjänsteförsändelser, häri inbegripet jämväl ersättning för befordran av posten från de statliga kristidsorganen och de allmänna sjukhassorna även som för befordran av militärbrev samt för postverkets bestyr med delgivningsförsändelser, för innevarande budgetår kunna beräknas till sammanlagt 53,6 miljoner kronor samt för nästkommande budgetår till 55,3 miljoner kronor.

Inkomsterna av tidningsrörelsen utgöres dels av ersättning för befordran av postabonnerade tidningar, dels ock av avgifter för befordran av tidningar som utgivarkorsband och tidningsbilagor. Inkomsterna fördelar sig ungefär lika på båda dessa poster. För budgetåret 1958/59 uppgick inkomsterna till cirka 35 miljoner kronor. Med hänsyn till av Kungl. Maj:t för tillämpning fr. o. m. den 1 januari 1960 medgiven viss höjning av avgifterna i tidningsrörelsen — Kungl. Maj:ts förordning den 5 juni 1959 om ändring i förordningen den 22 april 1932 (nr 75) angående villkoren för postbefordran av tidningar och andra periodiska skrifter (nr 305) — har inkomsterna av denna rörelse för budgetåret 1959/60 nu beräknats till 41,3 miljoner kronor samt för budgetåret 1960/61 till 45 miljoner kronor.

Postverkets inkomster av postgiro rörelsen utgöres av ersättning för kostnaderna för giro göromålens handläggning vid postanstalterna samt vid generalpoststyrelsens bankavdelning, inom styrelsen i övrigt och vid postdirektionerna. Från denna beräknade ersättning avgår av postverket uppburna portoinkomster avseende giro rörelsen. Det nettobelopp, som därvid framkommer, gottskrives postverket. Ersättningen för budgetåret 1959/60 beräknas nu till ca 75,8 miljoner kronor eller 7,6 miljoner kronor mer än ersättningen under budgetåret 1958/59. Ökningen är huvudsakligen föranledd av ökade lönekostnader, anskaffning av nya kontorsmaskiner m. m. För budgetåret 1960/61 har inkomsterna beräknats till 75,5 miljoner kronor.

Ersättningen från postsparbanken för budgetåret 1959/60 har såsom framgår av tabellen nu beräknats till 25,2 miljoner kronor. För nästkommande budgetår beräknas ersättningen till 26 miljoner kronor.

I skrivelser till Eder den 31 oktober 1957 och 13 mars 1958 beträffande inkomsterna under budgetåret 1958/59 anförde styrelsen bl. a. att styrelsen med hänsyn till vad som anförts i sistnämnda skrivelse bifogad inom generalpoststyrelsens bankavdelning upprättad PM icke kunde upptaga något belopp såsom vinstmedel från postgirot eller postsparbanken vare sig för budgetåret 1957/58 eller 1958/59. Under sistförflutna budgetår inlevererades icke heller några dylika medel. Efter samråd med postsparbanksfullmäktige anser styrelsen sig med hänsyn till de principiella överväganden, som frågan om nedskrivningsbehovet hos postgirot och postsparbanken är föremål för, icke böra upptaga något belopp såsom vinstmedel vare sig för innevarande eller nästkommande budgetår från sagda rörelsegränar.

Ersättningen till postverket för bestyret med skatteuppbörden har för tiden fr. o. m. uppbördsåret 1958/59 räknat fastställts av Kungl. Maj:t i brev till generalpoststyrelsen den 29 november 1957. För innevarande budgetår beräknas ersättningen till 10,4 miljoner kronor samt för nästkommande budgetår till 10,5 miljoner kronor.

Enligt Kungl. Maj:ts brev till pensionsstyrelsen den 28 maj 1959 resp. Kungl. Maj:ts brev till generalpoststyrelsen den 5 juni 1959 skall ersättningen till postverket för bestyret med utbetalning av folkpensioner resp. allmänna barnbidrag under år 1959 utgå med 45 öre för varje under år 1959 utbetalad folkpensionsanvisning resp. 60 öre för varje under år 1959 utbetalad barnbidragsanvisning. I anledning av ökade lönekostnader m. m. har generalpoststyrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 8 oktober 1959 hemställt om viss höjning av den nu utgående ersättningen för utbetalade barnbidragsanvisningar. Postverkets ersättning för här ifrågakarande bestyr beräknas för budgetåret 1959/60 till 4 700 000 kronor resp. 2 530 000 kronor samt — under förutsättning av Kungl. Maj:ts bifall till styrelsens förslag om viss höjning av ersättningen för utbetalade barnbidragsanvisningar — för budgetåret 1960/61 till 4 700 000 kronor resp. 2 735 000 kronor.

Postverkets inkomster av utrikesrörelsen utgöres huvudsakligen av portoandelar för paket och postanvisningar. Beträffande denna inkomstpost måste en förhandskalkyl alltid bli mycket osäker bl. a. på grund därav, att man icke med säkerhet kan beräkna, vid vilken tidpunkt likvid i varje särskilt fall kan komma att inflyta för uppkommande fordringar. Styrelsen anser sig emellertid kunna räkna med en inkomst under här ifrågakarande titel på 400 000 kronor för såväl innevarande som nästkommande budgetår.

Inkomsterna å övriga inkomsttitlar beräknas icke komma att undergå större förändringar vare sig under innevarande eller nästkommande budgetår i förhållande till inkomsterna för budgetåret 1958/59, varför någon närmare motivering rörande beräkningen av inkomsterna å dessa titlar icke ansetts erforderlig.

Beräkningen av utgifterna har i enlighet med riksräkenskapsverkets direktiv verkställt under den förutsättningen, att rörligt tillägg utgår efter oförändrade grunder. Vidare har hänsyn icke tagits till eventuella större förändringar i nuvarande prisnivå.

Beträffande utgifterna för budgetåret 1960/61, har emellertid styrelsen tagit hänsyn till den arbetsgivaravgift, som postverket kommer att få erlägga i anledning av statsmakternas beslut beträffande den allmänna tilläggspensioneringen.

Under nu angivna förutsättningar beräknas postverkets utgifter under budgetåret 1959/60 komma att uppgå till 513,2 miljoner kronor, vilket belopp med omkring 1,5 miljoner kronor överstiger det belopp, som upptagits i den av Kungl. Maj:t för nyssnämnda budgetår fastställda driftkostnadsstaten.

För budgetåret 1960/61 har utgifterna beräknats till 533,3 miljoner kronor.

Enligt styrelsens beräkningar skulle alltså överskottet av postverkets rörelse komma att uppgå till, i avrundade tal, för budgetåret 1959/60 14 miljoner kronor och för budgetåret 1960/61 10 miljoner kronor.

Under återopande av det anförda får generalpoststyrelsen föreslå, att inkomstöverskottet av postverkets rörelse i riksstaten för budgetåret 1960/61 enligt ovan angivna beräkningar upptages med ett till 10 miljoner kronor avrundat belopp.

Av överskottsmedlen för budgetåret 1958/59 6 449 098 kronor 37 öre, kunde 5 miljoner kronor levereras under loppet av budgetåret. Det återstående beloppet, 1 449 098 kronor 37 öre, levererades den 10 augusti 1959. Det kommer att tillses att överskottsmedel i görligaste mån levereras under det budgetår, till vilket medlen bokföringsmässigt bör hänföras.»

Enligt vad riksräkenskapsverket under hand inhämtat från generalpoststyrelsen, kan den av riksdagen beslutade allmänna varuskatten beräknas medföra ökade utgifter för postverket med 2 à 3 miljoner kronor för helt budgetår.

Enligt nådigt beslut den 29 oktober 1959 har Kungl. Maj:t anbefallt generalpoststyrelsen att till statsverket inleverera 2,5 miljoner kronor av postsparbankens vinst för verksamhetsåret 1958 och enahanda belopp av postgirorörelsens vinst för nämnda år. Riksräkenskapsverket har antagit, att generalpoststyrelsen skall kunna inleverera vinstmedel från postsparbanken och postgirorörelsen även för verksamhetsåren 1959 och 1960.

Generalpoststyrelsens beräkningar ha utförts under den av riksräkenskapsverket inledningsvis angivna förutsättningen i vad avser de statsanställdas löner.

Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna av postverket under budgetåret 1959/60 till 24 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med 15 000 000 kronor.

Televerket

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudboken redovisade överskotten för televerket för de senast förflutna fem budgetåren framgå av efterföljande uppställning, i vilken även medtagits de i riksstaten beräknade överskotten (miljoner kronor).

Budgetår	Drift- inkomster	Drift- kostnader	Överskott	Inlevererat till statsverket	Beräknat i riksstaten
1954/55	679,81	593,03	86,78	89,00	60,00
1955/56	722,82	652,44	70,38	83,50	50,00
1956/57	784,28	745,44	38,84	40,00	85,00
1957/58	907,26	810,66	96,60	75,00	65,00
1958/59	969,91	839,40	130,51	115,00	75,00

I riksstaten för innevarande budgetår har såsom inkomst av televerket upptagits ett belopp av 95 miljoner kronor.

Med skrivelse till riksräkenskapsverket den 6 november 1959 har telestyrelsen avgivit förslag ifråga om beräkning av det överskott på televerkets rörelse, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1960/61. I sin skrivelse anför televerket följande:

»Televerkets redovisade inkomster, driftkostnader och överskott för de senaste fyra budgetåren samt motsvarande beräknade belopp för budgetåren 1959/60 och 1960/61 framgå av efterföljande tablå, i vilken driftkostnaderna för budgetåren 1959/60 och 1960/61 ha beräknats på grundval av nu gällande löne- och prisnivå.

Budgetår	Inkomster		Driftkostnader		Överskott	
	milj. kr.	ökning i %	milj. kr.	ökning i %	milj. kr.	i % av i medeltal disponerat kapital
Verkliga belopp						
1955/56	751,7	6,0	681,3	9,4	70,4	5,2
1956/57	818,1	8,8	779,3	14,4	38,8	2,7
1957/58	947,6	15,8	851,0	9,2	96,6	6,7
1958/59	1 013,7	7,0	883,2	3,8	130,5	8,9
Beräknade belopp						
1959/60	1 069,4	5,5	945,5	7,1	123,9	8,1
1960/61	1 126,8	5,4	998,8	5,6	128,0	8,1

Den starka ökningen av inkomsterna under budgetåren 1956/57 och särskilt 1957/58 beror på de taxehöjningar, som genomfördes successivt under tiden april—juli 1957.

För att få fram det verkliga nettoresultatet för statsverkets del av televerkets rörelse skola de i förestående tablå upptagna överskottsbeloppen minskas med riksgäldskontorets ränteutgifter för i televerkets anläggningar investerade lånemedel.

Budgetår	Televerkets överskott milj. kr.	Statens ränteutgifter milj. kr.	Nettovinst för statsverket milj. kr.
Verkliga belopp			
1955/56	70,4	44,5	25,9
1956/57	38,8	47,5	—8,7
1957/58	96,6	50,7	45,9
1958/59	130,5	54,7	75,8
Beräknade belopp			
1959/60	123,9	58,4	65,5
1960/61	128,0	60,3	67,7

Ränteutgifterna ha beräknats efter den effektiva medelräntefoten på den fonderade statsskulden, varvid för budgetåren 1959/60 och 1960/61 räknats med en medelräntefot av 3,8 %.

I fråga om de för budgetåren 1959/60 och 1960/61 beräknade inkomsterna får telestyrelsen anföra följande.

Nettoökningen av antalet uppsatta telefonapparater uppgick under budgetåret 1957/58 till 112 500 och under budgetåret 1958/59 till 111 400. Styrelsen har för budgetåren 1959/60 och 1960/61 ansett sig kunna räkna med en ökning av ca 110 000 apparater per år.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 19/6 1958 föreslog styrelsen genomförandet av vissa taxenedsättningar, som framlagts av 1950 års telefonkommitté. Till detta förslag har Kungl. Maj:t ännu icke tagit ställning. Vid nu utförda inkomstberäkningar har emellertid förutsatts, att Kungl. Maj:t skall lämna sitt tillstånd till de föreslagna taxenedsättningarna, så att dessa kunna genomföras fr. o. m. den 1/7 1960. Hänsyn har dessutom tagits till vissa taxesänkningar i övrigt, vilka främst beröra den utländska telefon- och telextrafiken och i huvudsak redan äro genomförda.

Å andra sidan komma vissa taxehöjningar för utländska telegram att träda i kraft fr. o. m. den 1/1 1960 till följd av beslut, som fattades vid den internationella administrativa telegraf- och telefonkonferensen i Genève hösten 1958.

I den av Kungl. Maj:t för budgetåret 1959/60 fastställda driftkostnadsstaten upptogs driftkostnaderna för detta budgetår till sammanlagt 956,4 milj. kronor. Med hänsyn till utfallet av driftkostnaderna för budgetåret 1958/59 har det emellertid ansetts befogat att på vissa punkter göra en ny beräkning av kostnaderna, vilken beräkning till resultat givit en sammanlagd kostnadssumma av 945,5 milj. kronor.

För budgetåret 1960/61 ha driftkostnaderna blivit beräknade till 998,8 milj. kronor.

I avsättningen till värdeminskningskonto har, i likhet med vad som skett för budgetåren 1954/55—1959/60, medräknats en extra avsättning, motsvarande en del av den inkomstökning för televerket, som uppstått genom de höjda inträdesavgifterna för telefonabonnemang. För budgetåret 1960/61 har denna extra avsättning upptagits till 15 milj. kronor eller samma belopp som medgivits för budgetåret 1959/60.

Slutligen må nämnas, att enligt beslut av 1959 års riksdag vissa såsom s. k. anläggningsbidrag inflytande avgifter för vissa apparater och anläggningar i sin helhet skola bokföras såsom uppbördsmedel på investeringsanslaget till Telefon- och telegrafanläggningar. Storleken av överskottet på televerkets rörelse påverkas emellertid icke härav, eftersom ett lika stort belopp som anläggningsbidragen tidigare ingått på såväl inkomst- som utgiftssidan.

Enligt beslut av 1957 års riksdag skall det överskott av radiolicensmedel, som uppstår på ljudradiorörelsen sedan från inkomsterna dragits kostnaderna för programproduktion och programdistribution samt investeringar, redovisas såsom en separat post och icke inlevereras till statskontoret tillsammans med verkets andra överskottsmedel utan balanseras över till följande budgetår. Ifrågavarande överskott har av styrelsen beräknats komma att uppgå till 4,9 milj. kronor för budgetåret 1959/60. Därefter återstående överskottsbelopp, som skall inlevereras, skulle följaktligen utgöra 123,9 — 4,9 = 119,0 milj. kronor. Under budgetåret 1960/61 beräknas däremot komma att uppstå ett underskott på ljudradiorörelsen av 1,2 milj. kronor

vilket belopp skall täckas med tidigare fonderade överskott på ljudradio-rörelsen. Det överskottsbelopp, som skall inlevereras för budgetåret 1960/61, skulle alltså utgöra $128,0 + 1,2 = 129,2$ milj. kronor.

Såsom inledningsvis nämnts äro förestående beräkningar byggda på nu gällande löne- och prisnivå. Hänsyn har sålunda ej tagits till de lönehöjningar, som eventuellt komma att medges år 1960 och 1961 och ej heller till den inverkan på driftkostnaderna, som uppkommer ifall en allmän varuskatt införes fr. o. m. den 1/1 1960. Upplysningsvis må nämnas, att gjorda överslagsberäkningar ge vid handen, att driftkostnaderna i anledning av en sådan skatt med den av Kungl. Maj:t föreslagna storleken skulle komma att öka televerkets driftkostnader för budgetåret 1959/60 med ca 1,5 milj. kronor och för budgetåret 1960/61 med ca 10,5 milj. kronor. I sistnämnda summa ingår en ökning av avsättningarna till värdeminskningsskonto med ca 6 milj. kronor, vilken ökning förorsakas av att avsättningarna bygga på återanskaffningsvärdena vid budgetårets ingång och att dessa värden måste räknas upp med hänsyn till den ökning av anläggningskostnaderna, som den allmänna varuskatten medför.

Efter avdrag av ovan angivna belopp skulle de överskottsbelopp, som skola inlevereras för budgetåret 1959/60, sjunka till 117,5 milj. kronor och för budgetåret 1960/61 till 118,7 milj. kronor. För bägge budgetåren skulle man alltså kunna räkna med i runt tal 120 milj. kronor.

Leveranserna av överskottsmedel för budgetåren 1959/60 och 1960/61 förutses komma att överensstämma med de beräknade överskotten.»

Televerkets inkomster och utgifter för budgetåren 1956/57, 1957/58 och 1958/59 jämförda med beräknade inkomster och utgifter för budgetåren 1959/60 och 1960/61 framgå av följande sammanställning (miljoner kronor):

Inkomster.	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60 Beräknat	1960/61 Beräknat
Telefoninkomster:					
Inträdesavgifter	31,5	38,5	39,4	38,2	38,2
Abonnemangs- och sam- talsavgifter	650,5	735,1	768,9	800,9	827,5
Telegrafinkomster:					
Telexinkomster	8,6	10,3	12,5	13,4	15,6
Övriga telegrafinkomster	29,5	30,9	30,4	30,8	31,6
Radioinkomster:					
Ljudradiolicensavgifter .	50,3	68,1	79,3	80,4	81,3
Televisionsinkomster ..	1,3	7,9	27,4	55,0	80,0
Anslag till televisions- verksamhetens drift- kostnader	3,5	4,7	1,7	—	—
Övriga radioinkomster .	4,2	5,3	5,3	5,3	5,4
Anläggningsavgifter	18,3	24,4	22,9	24,0	25,0
Diverse inkomster	20,4	22,4	25,9	21,4	22,2
Summa inkomster	818,1	947,6	1 013,7	1 069,4	1 126,8
Ökning från närmast före- gående år av inkomster:					
absolut	66,4	129,5	66,1	55,7	57,4
i procent	8,8	15,8	7,0	5,5	5,4

	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60 Beräknat	1960/61 Beräknat
Utgifter.					
Avlöningar, pensioner m. m.	287,7	304,4	309,9	320,1	325,6
Avsättning till värdeminskningskonto	209,5	227,4	229,6	250,0	265,0
Återbetalning av anslag till televisionsverksamhetens driftkostnader	—	—	—	6,1	3,7
Övriga utgifter	282,1	319,2	343,7	369,3	404,5
Summa utgifter	779,3	851,0	883,2	945,5	998,8
Ökning från närmast föregående år av utgifter:					
absolut	98,0	71,7	32,2	62,3	53,3
i procent	14,4	9,2	3,8	7,1	5,6
Överskott	38,8	96,6	130,5	123,9	128,0

Vid bedömningen av förestående siffror bör hänsyn tagas till att samtals-, telex- och telegramavgifter m. m. höjdes från och med den 1 april och den 1 maj 1957 samt abonnemangsavgifter och ljudradiolicensavgiften från och med den 1 juli 1957.

Enligt vad riksräkenskapsverket inhämtat från telestyrelsen, ha inkomsterna i televerkets beräkning nedräknats med 5,65 miljoner kronor för budgetåret 1960/61 till följd av att televerket räknat med, att de i skrivelsen nämnda taxenedsättningarna skola tillämpas från och med den 1 juli 1960.

Telestyrelsens beräkningar ha utförts under den av riksräkenskapsverket inledningsvis angivna förutsättningen i vad avser de statsanställdas löner.

Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna för televerket under budgetåret 1959/60 till 120 000 000 kronor samt föreslår, i avvaktan på beslut i telefontaxefrågan, att inkomsttiteln i riksstaten för budgetåret 1960/61 uppföres med 125 000 000 kronor.

Statens järnvägar

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudboken redovisade överskotten för statens järnvägar för de senast förflutna fem budgetåren framgå av efterföljande uppställning, i vilken även medtagits de i riksstaten beräknade överskotten (miljoner kronor).

Budgetår	Drift- inkomster	Drift- kostnader	Överskott (+) resp. under- skott (—)	Inlevererat till stats- verket	Beräknat i riksstaten
1954/55	1 221,06	1 211,06	+ 10,00	10,11	1,00
1955/56	1 328,22	1 318,29	+ 9,93	10,00	10,00
1956/57	1 384,02	1 384,02	—	9,94	10,00
1957/58	1 389,44	1 464,33	— 74,89	—	—
1958/59	1 482,96	1 443,73	+ 39,23	—	1,00

I riksstaten för innevarande budgetår har såsom inkomst av statens järnvägar upptagits ett belopp av 1 miljon kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 25 november 1959 med förslag till beräkning av den behållna inkomsten av statens järnvägar för budgetåren 1959/60 och 1960/61 har järnvägsstyrelsen anfört följande:

»Med anledning av Eder skrivelse den 21 september 1959, dnr A 387, angående beräkning av driftresultatet av statens järnvägars rörelse under vart och ett av budgetåren 1959/60 och 1960/61 får järnvägsstyrelsen härmed meddela följande.

Enligt konjunkturinstitutets höstrapport har den stagnation, som präglade konjunkturutvecklingen under år 1958, avlösts av en uppåtgående tendens. De svenska industriföretagen är för närvarande genomgående optimistiska och förväntar en ökad efterfrågan inte minst på exportmarknaderna. Det är därför sannolikt att den uppåtgående tendensen kommer att ytterligare accentueras. Man saknar dock möjlighet att närmare bestämma den fortsatta konjunkturuppgångens styrka och omfattning. För statens järnvägar försvårar detta beräkningen av driftresultatet för innevarande och nästkommande budgetår.

Med denna allmänna förutsättning och den hittills iakttagna tendensen i trafikutvecklingen som grund anser sig styrelsen ha anledning att räkna med att såväl godstrafiken som persontrafiken kommer att utvecklas något gynnsammare än som varit fallet under de senaste åren. Godstrafiken och transporterna av lapplandsmalm förutsättes sålunda komma att öka under såväl innevarande som nästa budgetår. Vad gäller persontrafiken räknar styrelsen med att takten i den hittillsvarande nedåtgående tendensen kommer att avtaga något.

Till den gynnsammare trafikutvecklingen väntas de nya gods- och även persontaxorna bidra, vilka infördes den 1 juli respektive den 1 september 1959. De ökade befogenheter, som styrelsen erhållit på taxområdet, gör det möjligt för statens järnvägar att hävda sig bättre i konkurrensen på transportmarknaden.

Taxenivån förutsättes här bli oförändrad under prognosperioden utom vad gäller månadsbiljetterna och avgiften för vagnslastgods i sändningar om 20 ton per vagn. Avgifterna för månadsbiljetter har antagits komma att höjas ytterligare inom den ram som fastställts i Kungl. brev den 15 maj 1959. Tariffen för 20 ton har antagits bli införd från och med den 1 januari 1961; eventuellt kommer den att införas tidigare.

Enligt Kungl. brev den 5 juni 1959 har statens järnvägar erhållit ett driftbidrag om 100 milj. kronor för budgetåret 1959/60. Bidraget avser partiell kompensation för olönsamma prestationer. Vid beräkningen av inkomsterna för budgetåret 1960/61 har förutsatts, att ett sådant bidrag kommer att utgå jämväl för detta budgetår.

Beräkningen av utgifterna har i enlighet med de meddelade direktiven baserats på antagandet om oförändrad lönenivå. De utgiftsminskningar, som under prognosperioden beräknas uppkomma genom fortsatt rationalisering av drift och underhåll, väntas bli i stort sett uppvägda av utgiftsökningar. De senare orsakas bl. a. av ökad trafik och de arbetsgivarbidrag, som kommer att utgå med anledning av den allmänna tilläggspensioneringen.

Under ovan angivna förutsättningar och antaganden har inkomster, utgifter och avskrivningar uppskattats till följande belopp i milj. kronor. Som jämförelse meddelas även motsvarande bokförda belopp för budgetåret 1958/59. Vid jämförelsen bör beaktas att Stockholm—Roslagens järnvägar införlivades med statens järnvägar den 1 juli 1959.

	1958/59 (enligt bok- föringen)	Prognoser för 1959/60	1960/61
	miljoner	kronor	
<i>Inkomster</i>			
Persontrafik	393,2	390	385
Posttrafik	42,0	42	42
Godstrafik exkl. lapplandsmalm.....	741,8	765	780
Lapplandsmalm	¹ 168,3	145	150
Övrigt	14,9	14	14
Driftbidrag	100,0	100	100
Summa inkomster	1 460,2	1 456	1 471
<i>Driftutgifter</i> (exkl. avskrivningar)	1 243,7	1 265	1 260
Driftöverskott	216,5	191	211
Avskrivningsbehov	177,3	174	180
Överskott	39,2	17	31

¹ Härav 34,3 milj. kronor i retroaktiv fraktökning.

Beräkningen ger till resultat, att för budgetåren 1959/60 och 1960/61 skulle överskott av cirka 20 respektive 30 milj. kronor vara att emotse.

Kungl. Maj:t har i proposition nr 162 och 163 till 1959 års höstriksdag framlagt förslag om införande av allmän varuskatt och höjning av energiskatten fr. o. m. den 1 januari 1960. Om förslaget antas, kommer statens järnvägars driftutgifter och avskrivningsbehov att öka med 10 milj. kronor för innevarande budgetår och med 20 milj. kronor för nästkommande budgetår. De ovan beräknade överskotten skulle härigenom komma att minskas till 10 milj. kronor för budgetåren 1959/60 och 1960/61.

Före budgetåret 1951/52 beräknades avskrivningsbehovet på grundval av historiska anskaffningspriser. Under åren 1937—1945 gjordes extra avskrivningar, vilka motiverades dels av den fortgående prisstegringen, dels av den ökade förslitningen av anläggningarna, som åstadkoms av den höga trafiken under dessa år. Samma motiv för extra avsättningar förelåg även för senare år, men systematiska fyllnadsavsättningar verkställdes emellertid först fr. o. m. budgetåret 1951/52, då avskrivningar enligt nuprisprincipen infördes. Härigenom uppkom en brist i avskrivningarna för perioden 1946—30 juni 1951, som av styrelsen beräknats till cirka 210 milj. kronor. Denna brist har senare reducerats till 174 milj. kronor genom med Kungl. Maj:ts medgivande verkställda extra avsättningar till värdeminskningsskontot för budgetåren 1953/54 och 1954/55.

1948 års järnvägstaxekommitté har i sitt betänkande (SOU 1956: 54) förordat att uppkommande överskott borde tagas i anspråk för extra avskrivningar intill dess denna brist till fullo återhämtats. Taxekommittén ansåg liksom statens järnvägars överrevisorer att statens intressen i fråga om statens järnvägar på lång sikt bäst tillgodoses om avsättningarna för värdeminskning ges prioritet framför inleveranserna till statsverket.

För att erhålla balans mellan inkomster och utgifter för budgetåret 1956/57 nödgades statens järnvägar minska avskrivningarna för detta budgetår med 60,6 milj. kronor. Härigenom ökades den tidigare bristen i avsättningarna till $(174 + 60,6 =) 235$ milj. kronor.

Statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet har i proposition nr 77: 1958 (s. 32) framhållit, att frågan om extra avsättningar för inhämtning av den kvarvarande bristen i avsättningarna för perioden 1946—1951

torde vid överskott i rörelsen få bedömas i varje särskilt fall efter framställning till Kungl. Maj:t. På enahanda sätt torde få förfaras med den brist i avskrivningarna, som uppkommit under budgetåret 1956/57.'

Efter framställning från styrelsen har Kungl. Maj:t föreskrivit, att av överskottet för budgetåret 1958/59 om 39,2 milj. kronor 38,2 milj. kronor skall användas för extra avsättning till värdeminskningskontot. Behovet av extra avskrivningar har härigenom minskat till 197 milj. kronor. Styrelsen avser att i fortsättningen hemställa hos Kungl. Maj:t att få göra extra avsättningar till värdeminskningskontot, sammanlagt motsvarande detta belopp, då de framtida överskotten så medger. Några inleveranser av överskottsmedel från statens järnvägar torde därför icke kunna påräknas för budgetåren 1959/60 och 1960/61.»

Järnvägsstyrelsens beräkningar ha utförts under den av riksräkenskapsverket inledningsvis angivna förutsättningen i vad avser de statsanställdas löner.

Då uppkommet överskott inlevereras först under nästkommande budgetår, beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna av statens järnvägar till 1 000 000 kronor för budgetåret 1959/60 samt föreslår, att ifrågavarande inkomster för budgetåret 1960/61 i avvaktan på beslut i fråga om extra avsättningar till värdeminskningskontot upptagas med 10 000 000 kronor.

Statens vattenfallsverk

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudboken redovisade överskotten för statens vattenfallsverk för de senast förflutna fem budgetåren framgå av efterföljande uppställning, i vilken även medtagits de i riksstaten beräknade överskotten (miljoner kronor).

Budgetår	Drift- inkomster	Drift- kostnader	Överskott	Inlevererat till stats- verket	Beräknat i riksstaten
1954/55	307,03	205,82	101,71	111,26	100,00
1955/56	367,60	288,97	78,63	71,71	115,00
1956/57	411,52	325,79	85,73	85,63	120,00
1957/58	451,41	291,12	160,29	140,73	120,00
1958/59	503,16	301,97	201,19	188,29	135,00

I riksstaten för innevarande budgetår har såsom inkomst av statens vattenfallsverk upptagits ett belopp av 160 miljoner kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 11 november 1959 angående beräkning av inkomstöverskottet å statens vattenfallsverks rörelse för budgetåren 1959/60 och 1960/61 har vattenfallsstyrelsen anfört följande:

»Budgetåret 1959/60

Överskottet för innevarande budgetår beräknas till 140 000 000 kronor enligt nedanstående uppställning.

	Inkomster kronor	Driftkostnader kronor	Överskott kronor
Kraftverk	559 000 000	419 800 000	139 200 000
Kanalverk	5 000 000	4 500 000	500 000
Fastighetsförvaltning	1 000 000	700 000	300 000
	565 000 000	425 000 000	140 000 000

Därvid har för kraftverken icke medtagits bruttobeloppen för inkomster och utgifter i samband med den förmedling av från andra företag inköpt värmekraft till samkörande företag och abonnenter med egen vattenkraft, som vattenfallsstyrelsen verkställer under innevarande belastningssäsong på grund av nederbördsunderskottet och åtföljande extremt låga tillrinning vid vattenkraftstationerna, detta därför att nämnda belopp är i hög grad beroende av nederbördsförhållandena under kommande vinter och vår fram till nästa vårflod. Vattenbristen medför även för styrelsens egen del höga kostnader för bränslealstrad tillskottsenergi från egna värmekraftverk och främmande företag, vilket tillsammans med nedan avhandlade avskrivningsomläggning och visst beaktande av nettoinkomst för täckning av överföringskostnader m. m. vid nämnda förmedlingsverksamhet gör, att det uppskattade överskottet är 20 000 000 kronor lägre än det i riksstaten upptagna. Jämväl för styrelsens kostnad för tillskottskraft och därmed överskottet gäller, att det i nuvarande läge är omöjligt att uppskatta dem med någon som helst säkerhet utan de kan komma att avvika väsentligt från nu uppskattade värden beroende på vattenförhållandena i fortsättningen.

Vid beräkningen av driftkostnaderna har räknats med att övergång till konstant avskrivning kommer att äga rum från och med år 1960 i enlighet med resultatet av undersökningen av avskrivnings- och förräntningsnormer m. m. för den statliga kraftverksrörelsen, som överlämnades till Kungl. Maj:t den 30 oktober 1959.

Budgetåret 1960/61

Under förutsättning att vattenförhållandena bli normala och att ändringar av bränslepriser och konjunkturförhållanden icke inträffar har överskottet för budgetåret 1960/61 beräknats till 200 000 000 kronor enligt nedanstående uppställning.

	Inkomster kronor	Driftkostnader kronor	Överskott kronor
Kraftverk	603 800 000	404 700 000	199 100 000
Kanalverk	5 200 000	4 600 000	600 000
Fastighetsförvaltning	1 000 000	700 000	300 000
	610 000 000	410 000 000	200 000 000

Beträffande kraftverkens inkomster har förutberäkning skett i anslutning till såväl den prognos rörande kraftbehovens utveckling, vilken ligger till grund för styrelsens anslagsaskanden, som den ökning av produktionsresurserna, vilka om intet oförutsett inträffar, inträder i förhållande till innevarande budgetår. Krafteransonering har förutsatts icke bli behövlig.

För kanalverken och fastighetsförvaltningen har räknats med i stort sett oförändrade inkomster.

Vid beräkning av driftkostnaderna äro avsättningarna till värdeminskningsskonto höjda i förhållande till innevarande budgetårs på grund av anläggningsbeståndets ökade omfattning och att övergången till konstant avskrivning kommer att verka under ett helt budgetår.

Levererbart överskott

Beloppen inlevererbara överskottsmedel kunna sättas lika med de bokförda överskotten, dvs. 140 000 000 kronor för budgetåret 1959/60 och 200 000 000 kronor för budgetåret 1960/61. Noggrannheten i kalkylen är icke större än att eftersläpningen mellan bokförda och i penningar tillgängliga överskott per tolv månadersperioder kan försummas, varjämte utjämnning kan ske medelst den rörliga krediten i riksgäldskontoret.»

Enligt förenämnda undersökning av avskrivnings- och förräntningsnormer innebär den av vattenfallsstyrelsen föreslagna övergången till konstant avskrivning ökade avskrivningskostnader med 40 miljoner kronor för helt budgetår. Riksräkenskapsverket har även erfarit, att den av riksdagen beslutade allmänna varuskatten icke kan beräknas nämnvärt påverka det av vattenfallsstyrelsen framräknade överskottet.

Vattenfallsstyrelsens beräkningar ha utförts under den av riksräkenskapsverket inledningsvis angivna förutsättningen i vad avser de statsanställdas löner.

I avvaktan på beslut om avskrivningsmetoden beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna av statens vattenfallsverk till 160 000 000 kronor för budgetåret 1959/60 samt föreslår, att ifrågavarande inkomster för budgetåret 1960/61 upptagas till 240 000 000 kronor.

Domänverket

De bokförda inkomsterna och utgifterna för domänverket samt överskotten för de senast förflutna fem kalenderåren jämte de i rikshuvudboken redovisade och de till statsverket inlevererade överskotten för motsvarande budgetår framgå av efterföljande uppställning, i vilken även medtagits de i riksstaten beräknade överskotten (miljoner kronor).

Räkenskapsår	Inkomster	Driftkostnader	Överskott	Budgetår	Överskott	Inlevererat till statsverket	Beräknat i riksstaten
1954	433,30	355,81	77,49	1954/55	75,22	77,49	45,00
1955	423,12	358,96	64,16	1955/56	83,64	64,16	70,00
1956	415,02	380,86	34,16	1956/57	22,23	34,16	75,00
1957	455,98	419,55	36,43	1957/58	68,51	34,45	50,00
1958	458,54	449,06	9,48	1958/59	32,88	9,48	35,00

I riksstaten för innevarande budgetår har såsom inkomst av domänverket upptagits ett belopp av 1 miljon kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1959 har domänstyrelsen rörande beräkningen av ifrågavarande titel för budgetåren 1959/60 och 1960/61 yttrat följande:

»Domänverkets räkenskapsår är kalenderår. Under hand har tidigare meddelats Eder, att överskottet för verksamhetsåret 1959 beräknats till 2 miljoner kronor.

Med ledning av jägmästarnas budgetredovisningsrapporter för detta år och utfallet av höstens kronoskogsförsäljningar beräknar nu styrelsen överskottet för 1959 till 15 miljoner kronor.

Uppkommande överskottsmedel för 1959 kommer att inlevereras i den takt, som tillgången på rörelsemedel medgiver. Styrelsen beräknar, att en del av överskottet kan inlevereras under juni månad och resten under hösten 1960.

Överskottet för domänverkets rörelse under år 1960 är svårbedömbart. Styrelsen har i de direktiv, som utfärdats till ledning för lokalförvaltningsarnas arbete med förvaltningsförslagen för 1960, föreskrivit en synnerligen stor återhållsamhet framförallt med investeringsäskanden. Styrelsen har funnit, att dessa direktiv noggrant blivit följda. Med ledning härav anser sig styrelsen kunna upptaga överskottet för 1960 till 20 miljoner kronor.

Styrelsen redovisar den verkställda resultatberäkningen på närslutna bilaga.»

Domänstyrelsens ovannämnda bilaga lämnar följande uppgifter rörande domänverkets bokförda respektive beräknade inkomster och utgifter (efter vissa salderingar) samt överskott för vart och ett av åren 1958—1960 (miljoner kronor).

	1958 Enligt bokslutet	1959 Beräknat	1960 Beräknat
Inkomster			
Skogsdomäner	287,5	263,0	300,0
Jordbruksdomäner	6,8	6,8	7,0
Räntor och aktieutdelning	1,6	0,5	0,5
Summa	295,9	270,3	307,5
Utgifter			
Administration	48,9	51,6	52,0
Skogsdomäner	197,1	168,0	195,0
Jordbruksdomäner	5,2	4,3	4,4
Räntor	2,1	1,0	1,5
Avsättning till förnyelsefonden	33,1	30,4	34,6
Summa	286,4	255,3	287,5
Överskott	9,5	15,0	20,0

Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna av domänverket under budgetåret 1959/60 till 15 000 000 kronor samt föreslår, att ifrågavarande inkomster för budgetåret 1960/61 uppföras med 20 000 000 kronor.

II. Riksbanksfonden

Ifrågavarande inkomsttitel är i gällande riksstat uppförd med 15 miljoner kronor. I en från riksbanken till riksräkenskapsverket den 15 oktober 1959 avläten skrivelse har förevarande inkomsttitel beräknats till 50 miljoner kronor för vart och ett av budgetåren 1959/60 och 1960/61.

I enlighet härmed beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna från riksbanksfonden för budgetåret 1959/60 till 50 000 000 kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med likaledes 50 000 000 kronor.

III. Statens allmänna fastighetsfond

Statens allmänna fastighetsfond omfattar tio delfonder, nämligen slottsbyggnadernas, fångvårdsstyrelsens, beskickningsfastigheternas, byggnadsstyrelsens, generaltullstyrelsens, Uppsala universitets, Lunds universitets, sjöfartsstyrelsens, medicinalstyrelsens och karolinska sjukhusets delfonder. Allmänna fastighetsfonden tillkommande ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler skall i vad avser byggnadsstyrelsens delfond fastställas med ledning av de kalkylerade hyresvärdena för olika fastigheter, varefter överskottet beräknas såsom skillnaden mellan de på delfondens stat upptagna inkomsterna och utgifterna för delfonden. Beträffande övriga delfonder utom slottsbyggnadernas delfond gäller däremot, att ifrågavarande ersättning skall bestämmas så, att ett överskott erhålles motsvarande full förräntning av det å respektive delfonder disponerade statskapitalet. I olikhet mot övriga delfonder under fastighetsfonden avses slottsbyggnadernas delfond icke skola redovisa något överskott.

I skrivelse den 7 december 1959 har riksräkenskapsverket avgivit utlåtande över de av de särskilda förvaltningsmyndigheterna avgivna förslagen till stater för de olika delfonderna av allmänna fastighetsfonden samt därvid framlagt förslag till stat för fonden för budgetåret 1960/61. I enlighet med detta förslag skulle överskotten på de särskilda delfonderna upptagas till de i efterföljande sammanställning angivna beloppen (kronor):

Slottsbyggnadernas delfond	1 000
Fångvårdsstyrelsens delfond	2 135 000
Beskickningsfastigheternas delfond	1 210 000
Byggnadsstyrelsens delfond	15 131 000
Generaltullstyrelsens delfond	265 000
Uppsala universitets delfond	595 000
Lunds universitets delfond	660 000
Sjöfartsstyrelsens delfond	130 000
Medicinalstyrelsens delfond	7 370 000
Karolinska sjukhusets delfond	880 000
Summa	28 377 000

Riksräkenskapsverket föreslår sålunda, att överskottet på statens allmänna fastighetsfond i riksstaten för budgetåret 1960/61 upptages till 28 377 000 kronor.

IV. Försvarets fonder

Försvarets fastighetsfond. I enlighet med vad riksräkenskapsverket i utlåtande den 1 december 1959 över fortifikationsförvaltningens förslag till stat för försvarets fastighetsfond förordat, föreslår riksräkenskapsverket, att överskottet på försvarets fastighetsfond för budgetåret 1960/61 uppföres med 31 638 000 kronor.

Försvarets fabriksfond. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 oktober 1959 har försvarets fabriksstyrelse beräknat överskottet från försvarets fabriksfond till 2 800 000 kronor för budgetåret 1959/60 samt till 2 750 000 kronor för budgetåret 1960/61. För budgetåret 1959/60 hänföra sig 975 000 kronor till inkomster från armétygförvaltningens i fonden invärderade maskiner och byggnader. För budgetåret 1960/61 hänföra sig 950 000 kronor till inkomster från armétygförvaltningen. Beträffande inkomsterna från armétygförvaltningens del i fabriksfonden beräknas dessa något minska under budgetåret 1960/61 med hänsyn till att vissa nu löpande hyreskontrakt komma att utlöpa under budgetåret i fråga. Fabriksstyrelsen har under innevarande år ej räknat med större investeringar för den planerade sammansättningsverkstaden för vilken medel begärts, varför fabriksverkets kapitalbehållning kommer att i stort sett förbli oförändrad.

Riksräkenskapsverket upptager i enlighet med försvarets fabriksstyrelses beräkningar överskottet från försvarets fabriksfond under budgetåret 1959/60 till 2 800 000 kronor samt föreslår, att överskottet för budgetåret 1960/61 uppföres med likaledes 2 800 000 kronor.

V. Statens utlåningsfonder

I särskilda skrivelser till riksräkenskapsverket ha utrikesdepartementet, bostadsstyrelsen, statskontoret, generaltullstyrelsen, lantbruksstyrelsen, sjöfartsstyrelsen, riksbanken och riksgäldskontoret uppskattat inkomsterna från de av dem förvaltade hithörande fonderna för budgetåret 1960/61 till 6 500 kronor, 187 709 370 kronor, 7 456 000 kronor, 500 kronor, 1 750 000 kronor, 50 000 kronor, 7 028 300 kronor respektive 165 000 kronor. Hithörande inkomster ha sålunda av vederbörande fondförvaltande myndigheter uppskattats till sammanlagt 204 165 670 kronor.

För beräkningen av inkomsterna från sjöfartsverkets båtlånefond anför sjöfartsverket följande.

»För budgetåret 1960/61 blir storleken av ränteinkomsterna å fonden beroende av statsmakternas ställningstagande till ett av sjöfartsstyrelsen i samband med årets petita avgivet förslag till förstatligande av båthållningen vid lotsplatserna och successiv avveckling av båtlånefonden. Avvecklingen föreslås ske genom att statsverket inlöser de båtar, för vilka personalen erhållit lån i fonden. Under förutsättning, att avvecklingen kommer att ske i enlighet med styrelsens förslag, torde fonden under budgetåret 1960/61 komma att minskas till ca 1 200 000 kronor och ränteinkomsterna från fonden under sagda budgetår kunna beräknas till i runt tal 50 000 kronor. Sker avvecklingen i långsammare takt, komma inkomsterna att bli högre beroende på storleken av kvarstående lån i fonden.»

Riksräkenskapsverket föreslår i avvaktan på beslut om fondens avveckling, att inkomsten av sjöfartsverkets båtlånefond för budgetåret 1960/61 uppföres med 300 000 kronor.

Med ledning av de framlagda beräkningarna föreslår riksräkenskapsverket, att överskotten från statens utlåningsfonder för budgetåret 1960/61 upp-

tagas till sammanlagt 204 385 400 kronor. Beträffande överskottens fördelning på de olika fonderna får riksräkenskapsverket hänvisa till tabellbilagan (bilaga D).

VI. Fonden för låneunderstöd

Enligt inhämtade upplysningar ha bostadsstyrelsen, statskontoret, lantbruksstyrelsen, riksbanken och riksgäldskontoret uppskattat avkastningen av respektive delfonder för budgetåret 1960/61 till härefter angivna belopp (kronor):

Bostadsstyrelsens delfond	1 070 000
Statskontorets delfond	7 380 000
Lantbruksstyrelsens delfond	3 200
Riksbankens delfond	4 500 000
Riksgäldskontorets delfond	100

Riksräkenskapsverket föreslår, att inkomsterna under fonden för låneunderstöd för budgetåret 1960/61 upptagas till 13 003 300 kronor med den fördelning på delfonder, som anges i tabellbilagan (bilaga D).

VII. Fonden för statens aktier

Å fonden för statens aktier voro vid utgången av budgetåret 1958/59 bokförda av staten ägda aktier i följande aktiebolag, nämligen: Aktiebolaget Aerotransport, Aktiebolaget Transitotrafik, Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag (LKAB), Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet, Nya Systemaktiebolaget, Sveriges kreditbank aktiebolag, Aktiebolaget Industrikredit, Sveriges centrala restaurangaktiebolag, Aktiebolaget Statens skogsindustrier, Svenska lagerhusaktiebolaget, Aktiebolaget Fjäråssand, Svenska penninglotteriet aktiebolag, Norrbottens järnverk aktiebolag, Aktiebolaget Svensk torvförädling, Svenska skifferoljeaktiebolaget, Aktiebolaget Tipstjänst, Aktiebolaget Ceaverken, Ruotivare gruvaktiebolag, Aktiebolaget Atomenergi, Aktiebolaget Statsgruvor och Aktiebolaget Oljetransit.

Från och med det räkenskapsår för LKAB som började den 1 oktober 1957 innehar staten huvuddelen av aktierna i detta bolag.

Inkomsterna på titeln domineras helt av avkastningen från LKAB. Enligt inhämtade upplysningar beräknas avkastning på i fonden bokförda aktier endast komma att inflyta från LKAB, Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet, Svenska penninglotteriet aktiebolag och Aktiebolaget Tipstjänst. Från inkomsterna på fonden avgår ränta för ogulden del av löseskillingen för av staten övertagna aktier i LKAB, i runt tal 27 miljoner kronor för innevarande budgetår och 19 miljoner kronor för budgetåret 1960/61.

Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna på titeln fonden för statens aktier till 55 000 000 kronor för budgetåret 1959/60 samt föreslår att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med 65 000 000 kronor.

VIII. Statens pensionsfonder

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 13 oktober 1959 har pensionsstyrelsen beräknat inkomsten av folkpensioneringsfonden för budgetåret 1959/60 till 55,9 miljoner kronor och för budgetåret 1960/61 till 56,1 miljoner kronor.

I särskilda skrivelser till riksräkenskapsverket ha statskontoret, statens pensionsanstalt och riksgäldskontoret beräknat inkomsterna av övriga såsom kapitalfonder redovisade pensionsfonder för budgetåret 1960/61 till 6 815 000 kronor, 9 600 000 kronor respektive 33 000 kronor.

I anslutning till ovanstående beräkningar föreslår riksräkenskapsverket, att inkomsterna från statens pensionsfonder för budgetåret 1960/61 beräknas till följande belopp, nämligen från folkpensioneringsfonden 56 000 000 kronor, från civila tjänstepensionsfonden 1 675 000 kronor, från militära tjänstepensionsfonden 180 000 kronor, från allmänna familjepensionsfonden 5 000 000 kronor, från statens pensionsanstalts pensionsfond 9 600 000 kronor samt från pensionsfonden för vissa riksdagens verk 33 000 kronor eller sammanlagt till 72 488 000 kronor.

IX. Diverse kapitalfonder

Fonden för kreditgivning till utlandet. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 13 oktober 1959 har riksgäldskontoret beräknat avkastningen av denna fond till 29 300 000 kronor för budgetåret 1959/60 och till 28 440 000 kronor för budgetåret 1960/61. I anslutning härtill beräknar riksräkenskapsverket inkomsten på förevarande inkomsttitel till 29 300 000 kronor för innevarande budgetår och föreslår, att titeln för budgetåret 1960/61 uppföres med 28 500 000 kronor.

Övriga diverse kapitalfonder. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 9 november 1959 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beträffande överskottet på väg- och vattenbyggnadsverkets förrädsfond anfört följande.

»Kapitalbehållningen å väg- och vattenbyggnadsverkets förrädsfond den 1.7.1959 uppgick till 249 938 118:65 kronor. Häri ingår även i oljelagringsanläggningar under uppförande investerat kapital, 12 165 800:61 kronor, å vilket belopp enligt kungl. brev den 24.4.1953 fr. o. m. den 1.7.1953 ränta icke skall erläggas. Det belopp för innevarande budgetår varå ränta skall erläggas uppgår till 237 772 318:04 kronor. Överskottet härå som enligt kungl. brev den 4.9.1959 skall beräknas efter 4,25 % utgör 10 105 323:52 kronor.

Kungl. Maj:t har den 28.5.1959 uppdragit åt styrelsen att, med beaktande av vad departementschefen anfört i statsverkspropositionen 1959, bilaga 27, sid. 166, verkställa en undersökning av förrädsfondens avskrivnings- och förräntningsfrågor och därmed sammanhängande spörsmål. Resultat av undersökningen redovisas i styrelsens petita angående investeringsan-

slagen m. m. för väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond för budgetåret 1960/61 jämte tillägg därtill i skrivelse den 29.10.1959. I fråga om avskrivningarna inom fonden behandlar styrelsen 2 olika metoder — nuvarande avskrivningssystem och avskrivning grundad på återanskaffningsvärdet. Verkningarna av en omläggning uttryckt i siffror framgår av ett upprättat förslag till investeringsstat för budgetåret 1960/61 (bil. 9).

Till följd härav har uträkning av överskottet verkställt på grundval av båda alternativen. Överskottet skulle komma att uppgå till 13 153 300 respektive 12 821 800 kronor enligt nedanstående beräkning.

	Oförändrat avskrivningssystem (alt. 1)	Avskrivning grundad på återanskaffningsvärde (alt. 2)
Kapitalbehållning 1. 7. 1959	285 864 000: —	285 864 000: —
Beräknade investeringar under innevarande budgetår	44 525 000: —	44 525 000: —
	330 389 000: —	330 389 000: —
Beräknade avskrivningar enligt investeringsstat (bil. 9 till förenämnda petita)	18 200 000: —	26 000 000: —
	312 189 000: —	304 389 000: —
Beräknade extra avskrivningar avseende oljelagringsanläggningar	2 700 000: —	2 700 000: —
	309 489 000: —	301 689 000: —
	å 4,25 % =	å 4,25 % =
	13 153 300: —	12 821 800: —

Då de avskrivningar för oljelagringsanläggningar, som påverka ränteberäkningen, äro svåra att beräkna, föreslår styrelsen, att överskottet för budgetåret 1960/61 upptages till 12 800 000 respektive 12 500 000 kronor.»

I skrivelser från riksgäldskontoret, lantbruksstyrelsen, sjöfartsstyrelsen och statens reproduktionsanstalt ha lämnats de uppgifter beträffande avkastningen av övriga diverse kapitalfonder, som, tillsammans med uppgifter för ovan behandlad fond, framgå av följande sammanställning.

	1959/60 Kronor	1960/61 Kronor
Fonden för förslag till statsverket (riksgäldskontoret)....	3 000 000	2 000 000
Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond (väg- och vattenbyggnadsstyrelsen)	10 100 000	12 800 000
Fonden för Södertälje kanalverk (sjöfartsstyrelsen)	100	100
Jordfonden (lantbruksstyrelsen)	500 000	525 000
Arrendeegnahmetsfonden (lantbruksstyrelsen)	120 000	105 000
Statens reproduktionsanstalts fond (statens reproduktionsanstalt)	75 000	125 000
Summa	18 795 100	15 555 100

I avvaktan på beslut beträffande avskrivningsmetod för väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond förordar riksräkenskapsverket med stöd av förestående uppgifter, att inkomsttiteln övriga diverse kapitalfonder för budgetåret 1960/61 upptages till ett avrundat belopp av 15 600 000 kronor.

Sammanfattning

Riksräkenskapsverkets förslag till beräkning av driftbudgetens inkomster under budgetåret 1960/61 och den nu företagna uppskattningen av inkomsterna under innevarande budgetår ha utförts under antagande av en fortsatt uppgång i produktion och utrikeshandel samt hög sysselsättningsnivå under 1960 och första halvåret 1961. I anslutning härtil har räknats med en något större ökning av lönesumman under 1960 än under 1959 samt ytterligare någon stegring under 1961. Även för fysiska personers inkomster av övriga förvärvskällor har sammanlagt förutsatts en fortsatt uppgång. Bolagens taxerade inkomster, som för innevarande verksamhetsår beräknas ha uppgått till i stort sett samma belopp som under verksamhetsåret 1958, ha förutsatts komma att åter stiga under verksamhetsåret 1960. Vid bedömningen av bolagens inkomstutveckling har sänkningen av bolagsbeskattningen och de från och med 1961 års taxering skärpta reglerna för varulagervärdering beaktats.

Slutresultatet av riksräkenskapsverkets beräkning av statsinkomsterna under innevarande och nästkommande budgetår framgår av de såsom bilaga C respektive bilaga D fogade specifikationerna samt av nedanstående sammanfattande tabell, i vilken även de redovisade inkomsterna under budgetåren 1957/58 och 1958/59 medtagits för jämförelse.

	Redovisade belopp Miljoner kronor		Beräknade belopp Miljoner kronor	
	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	5 953	6 095	6 100	6 500
Övrig skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse....	257	306	302	306
Automobilskattemedel	1 062	1 086	1 180	1 250
Tullar och acciser	3 560	3 938	4 589	5 579
Uppbörd i statens verksamhet och diverse inkomster	465	485	499	505
Statens affärsverksfonder	273	318	320	410
Övriga kapitalfonder	449	376	469	512
Summa	12 019	12 604	13 459	15 062

Som närmare berörts i samband med beräklandet av titeln *skatt å inkomst och förmögenhet m. m.* (s. 19—32) framkommer titelns nettointkomst som skillnaden mellan en rad inkomst- och utgiftsposter. Inkomsterna på titeln utgöras i första hand av preliminär skatt som till större delen i form av källskatt nära följer den löpande utvecklingen av skatteunderlaget. Den bristande anpassningen mellan de preliminärt uppburna och de slutligt påförda skatterna kommer till uttryck i kvarstående och överskjutande skatt, som tillföres respektive utbetalas från titeln. Över titeln passera även andra skatter och avgifter, av vilka kommunalskatterna samt avgifter och bidrag till den allmänna sjukförsäkringen äro de viktigaste.

Nettoinkomsten på titeln beräknas komma att uppgå till samma belopp under budgetåret 1959/60 som under budgetåret 1958/59. En fortsatt uppgång i den preliminära A-skatten förutses härvid komma att uppvägas av en nedgång i uppbörden av preliminär B-skatt och väsentligt ökade utbetalningar av överskjutande skatt. Enligt nu föreliggande beräkning beräknas netto 100 miljoner kronor av tidigare till budgetutjämningsfonden avsatta kommunalskattemedel komma att återföras.

Den beräknade uppgången för budgetåret 1960/61 beror framförallt på fortsatt stegring i uppbörden av preliminär A-skatt, som i förening med ökade inbetalningar av kvarstående skatt och minskade utbetalningar av överskjutande skatt mer än uppväger en väntad nedgång i uppbörden av preliminär B-skatt. Av tidigare på budgetutjämningsfonden avsatta kommunalskattemedel beräknas netto 125 miljoner kronor komma att återföras.

Övriga skatter å inkomst, förmögenhet och rörelse domineras av stämpelmedlen, vilka riksräkenskapsverket förutsatt öka med ca 5 miljoner kronor under vart och ett av budgetåren 1959/60 och 1960/61. Denna intäktsökning är mindre än under tidigare budgetår, vilket sammanhänger med kvarlåtenskapsskattens avveckling.

I anslutning till de allmänna antagandena om den ekonomiska utvecklingen har riksräkenskapsverket även för flertalet andra inkomstitlar räknat med en fortgående ökning av inkomsterna. *Automobilskattemedlen* beräknas öka med 94 miljoner kronor under budgetåret 1959/60 och med 70 miljoner kronor under budgetåret 1960/61. Ökningen beräknas till 72 respektive 50 miljoner kronor för bensinskatten och till 22 respektive 20 miljoner kronor för fordonsskatten.

Den förutsedda kraftiga stegringen för *tullar och acciser* sammanhänger framförallt med införandet av den allmänna varuskatten från och med 1960, vilken beräknats inbringa 500 miljoner kronor under budgetåret 1959/60 och 1 400 miljoner kronor under budgetåret 1960/61. Beträffande övriga titlar under denna rubrik kan nämnas att för tullmedel förutses en uppgång med 36 miljoner kronor under budgetåret 1959/60, medan endast en obetydlig stegring kan väntas under budgetåret 1960/61. Härvid har förutsatts att tullarna komma att sänkas den 1 juli 1960 i enlighet med planerna på en europeisk frihandelssammanslutning. Tobaksskatten beräknas öka med 28 miljoner kronor under innevarande och 20 miljoner kronor under nästkommande budgetår. Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker förutses komma att inbringa i stort sett samma belopp under innevarande och nästkommande budgetår. Energiskatten beräknas för innevarande budgetår komma att öka med 29 miljoner kronor och med 40 miljoner kronor under budgetåret 1960/61.

För *affärsverken* beräknas vattenfallsverkets överskott komma att öka från 160 miljoner kronor under budgetåret 1959/60 till 240 miljoner kronor under budgetåret 1960/61. För tele- och domänverken förutses de inlevererade överskotten komma att stiga med 5 miljoner kronor.

Bland *övriga kapitalfonder* beräknas avkastningen av riksbanksfonden under budgetåret 1959/60 komma att öka med 35 miljoner kronor och avkastningen av fonden för statens aktier med 18 miljoner kronor. För sistnämnda fond förutses en ytterligare stegring med 10 miljoner kronor under budgetåret 1960/61.

Enligt nu föreliggande beräkningar skulle de *totala inkomsterna på driftbudgeten* under budgetåret 1959/60 komma att uppgå till 13 459 miljoner kronor, vilket överstiger i riksstaten upptaget belopp med 753 miljoner kronor. För budgetåret 1960/61 skulle inkomsterna komma att uppgå till 15 062 miljoner kronor, vilket skulle innebära en uppgång med 1 603 miljoner kronor i jämförelse med de nu beräknade inkomsterna för budgetåret 1959/60 och en uppgång med 2 356 miljoner kronor i jämförelse med gällande riksstat.

I handläggningen av detta ärende ha generaldirektören Renlund, byråcheferna Ehnbohm och Thorson samt tillförordnade byråchefen Säfström deltagit, varjämte förste aktuarien Lindahl varit föredragande.

Stockholm den 9 december 1959.

Underdånigst
GÖSTA RENLUND

OLOF LINDAHL

Utfallet av driftbudgeten

Miljoner

	Beräk- nade belopp	Redo- visade belopp	Netto- mer- inkomst	Netto- brist
Allmänna budgeten				
<i>A. Egentliga statsinkomster:</i>				
I. Skatter	10 443,25	10 339,18	—	104,07
II. Uppbörd i statens verksamhet	200,63	190,32	—	10,31
III. Diverse inkomster	289,00	288,14	—	0,86
Säger för egentliga statsinkomster	10 932,88	10 817,64	—	115,24
<i>B. Inkomster av statens kapitalfonder:</i>				
I. Statens affärsverksfonder	269,00	318,08	49,08	—
II. Riksbanksfonden	15,00	15,00	—	—
III. Statens allmänna fastighetsfond	24,72	25,00	0,28	—
IV. Försvarets fonder	29,03	29,03	—	—
V. Statens utlåningsfonder	154,37	160,85	6,48	—
VI. Fonden för låneunderstöd	10,99	12,90	1,91	—
VII. Fonden för statens aktier	85,00	37,27	—	47,73
VIII. Statens pensionsfonder	42,83	50,09	7,26	—
IX. Diverse kapitalfonder	52,50	45,60	—	6,90
Säger för inkomster av statens kapitalfonder	683,44	693,82	65,01	54,63
Säger för allmänna budgeten	11 616,32	11 511,46	—	104,86
Summa	11 616,32	11 511,46		
Specialbudgeterna				
1. Automobilskattemedel	1 114,50	1 091,06	—	23,44
2. Bidrag till bank- och fondinspektionen	0,49	0,50	0,01	—
3. Bidrag till sparbanksinspektionen	0,32	0,33	0,01	—
4. Bidrag till försäkringsinspektionen	1,15	1,20	0,05	—
Säger för specialbudgeterna	1 116,46	1 093,09	—	23,37
<i>Minskning av reservationer (automobilskattemedel).....</i>	—	164,44		
Summa	1 116,46	1 257,53		
Sammanlagda driftbudgeten				
Inkomster	12 732,78	12 604,55	—	128,23
Tillsammans	12 732,78	12 604,55		

för budgetåret 1958/59

kronor

Allmänna budgeten		Beräk- nade belopp	Redo- visade belopp	Netto- bespa- ring	Netto- merut- gift
A. Egentliga statsutgifter:					
I. Kungl. hov- och slottsstaterna	4,45	4,45	—	—	—
II. Justitiedepartementet	116,15	117,84	—	1,69	—
III. Utrikesdepartementet	61,49	61,74	—	0,25	—
IV. Försvarsdepartementet	2 715,94	2 600,28	115,66	—	—
V. Socialdepartementet	3 708,81	3 656,34	52,47	—	—
VI. Kommunikationsdepartementet	203,50	206,78	—	3,28	—
VII. Finansdepartementet	757,20	767,03	—	9,83	—
VIII. Ecklesiastikdepartementet	1 562,20	1 573,56	—	11,36	—
IX. Jordbruksdepartementet	496,73	466,14	30,59	—	—
X. Handelsdepartementet	290,96	244,64	46,32	—	—
XI. Inrikesdepartementet	683,82	701,92	—	18,10	—
XII. Civildepartementet	420,00	377,00	43,00	—	—
XIII. Oförutsedda utgifter	1,00	0,16	0,84	—	—
XIV. Riksdagen och dess verk m. m.	21,28	23,34	—	2,06	—
Säger för egentliga statsutgifter	11 043,53	10 801,22	242,31	—	—
B. Utgifter för statens kapitalfonder:					
I. Luftfartsfonden	10,00	8,86	1,14	—	—
II. Riksgäldsfonden	615,00	598,59	16,41	—	—
III. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar..	256,50	230,64	25,86	—	—
IV. Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsför- luster	1,00	1,00	—	—	—
Säger för utgifter för statens kapitalfonder	882,50	839,29	43,21	—	—
Säger för allmänna budgeten	11 926,03	11 640,51	285,52	—	—
Ökning av reservationer	—	224,76	—	—	—
Överföringar till respektive från statens budgetutjämnings- fond:	—	—	—	—	—
Avsättning till budgetutjämningsfonden av kommu- nalskattemedel	200,00	200,00	—	—	—
Underskott att avföras å budgetutjämningsfonden...	509,71	553,81	—	—	—
Överföring från statens budgetutjämningsfond	309,71	353,81	—	—	—
Summa	11 616,32	11 511,46	—	—	—
Specialbudgeterna					
1. Utgifter för vägväsendet m. m. att avräknas mot automobilskattemedlen	937,27	1 100,59	—	163,32	—
2. Avsättning till bankinspektionens, fondinspektionens och jordbrukskassetillsynens fonder	0,49	0,50	—	0,01	—
3. Avsättning till sparbanksinspektionens fond	0,32	0,33	—	0,01	—
4. Avsättning till försäkringsinspektionens fond	1,15	1,20	—	0,05	—
Säger för specialbudgeterna	939,23	1 102,62	—	163,39	—
Överskott å automobilskattemedlens specialbudget att till- föras statens budgetutjämningsfond	177,23	154,91	—	—	—
Summa	1 116,46	1 257,53	—	—	—
Sammanlagda driftbudgeten					
Utgifter	12 865,26	12 743,13	122,13	—	—
Ökning av reservationer	—	60,32	—	—	—
Överföring från statens budgetutjämningsfond	132,48	198,90	—	—	—
Tillsammans	12 732,78	12 604,55	—	—	—

Inkomster å driftbudgeten budgetåren 1954/55—1958/59

Tusental kronor

	1954/55	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59
Egentliga statsinkomster					
<i>Skatter:</i>					
Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:					
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	4 392 534,3	4 993 245,2	5 356 311,8	5 952 895,1	6 094 926,9
Kupongskatt	6 455,2	5 692,8	6 198,5	8 092,2	5 947,4
Utskiftningsskatt och ersättningsskatt	2 421,2	1 308,1	1 348,6	2 034,0	10 433,0
Fondskatt	—	588,6	14 745,1	13 937,4	13 859,2
Skogsvårdsavgifter	7 960,9	7 929,0	7 793,3	7 819,9	12 706,8
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter	679,1	901,6	1 256,1	1 530,8	1 602,0
Arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt	68 399,2	78 658,0	85 372,6	83 803,9	99 908,9
Lotterivinstskatt	45 211,3	45 538,1	53 669,4	58 441,9	77 541,9
Omsättnings- och expeditionsstämpel m. m.	76 067,5	78 190,2	72 924,0	81 268,1	83 823,4
Säger för skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse	4 599 728,7	5 212 051,8	5 599 619,4	6 209 823,3	6 400 749,5
<i>Automobilskattemedel:</i>					
Fordonsskatt	260 967,6	284 862,7	308 915,0	334 050,2	358 314,0
Bensinskatt	490 712,9	595 049,4	629 514,8	728 230,0	728 034,6
Särskild investeringsavgift för motorfordon	67 083,0	162 626,2	79 104,5	—	—
Säger för automobilskattemedel	818 763,5	1 042 538,3	1 017 534,3	1 062 280,2	1 086 348,6
<i>Tullar och acciser:</i>					
Tullmedel	505 427,8	553 361,2	607 839,1	651 905,3	654 302,2
Varuskatt	194 999,1	207 014,1	222 668,9	250 055,4	305 665,6
Omsättningsskatt å motorfordon ...	—	—	68 168,4	148 364,2	140 289,1
Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m.	58 136,5	71 829,9	55 800,5	57 670,4	36 203,6
Skatt å kaffe	17 233,6	18 703,9	20 384,1	21 157,9	22 171,4
Tobaksskatt	642 275,0	668 698,6	663 228,9	744 483,9	841 785,9
Rusdrycksförsäljningsmedel av parti-handelsbolag	12 758,7	13 093,2	13 478,8	13 652,9	13 123,4
Rusdrycksförsäljningsmedel av detalj-handelsbolag	31 919,3	30 446,9	36 473,0	29 657,3	24 289,1
Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker	776 878,2	957 222,2	1 099 697,0	1 114 651,0	1 121 748,9
Omsättningsskatt å vin	55 718,1	51 152,3	52 672,5	69 722,3	85 644,2
Maltdrycksskatt	85 592,9	104 367,6	91 427,5	92 588,1	104 816,6
Skatt å läskedrycker	39 388,2	48 686,9	42 973,0	48 134,4	65 598,4
Statlig nöjesskatt	56 828,9	58 328,1	64 970,3	54 995,4	52 111,8
Energiskatt (Skatt å elektrisk kraft)	35 054,5	38 746,8	41 985,0	262 575,7	470 678,3
Säger för tullar och acciser	2 512 210,8	2 821 651,7	3 076 767,0	3 569 618,2	3 938 428,5
<i>Säger för skatter</i>	7 930 703,0	9 076 241,6	9 693 920,7	10 831 721,7	11 425 526,6

	1954/55	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59
<i>Uppbörd i statens verksamhet:</i>					
Vattendomstolsavgifter	178,5	252,5	725,5	501,9	408,4
Inkomster vid fängvården.....	1 418,1	1 825,4	2 657,1	2 688,9	2 558,3
Inkomster vid sjökarteverket	413,9	446,8	—	—	—
Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet	5 047,8	4 802,6	4 168,0	4 132,8	4 019,2
Bidrag till pensionsstyrelsen	115,6	116,9	123,9	223,1	225,8
Inkomster vid statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården	270,4	278,0	205,8	145,3	—
Inkomster vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare	—	—	254,5	255,9	242,9
Inkomster vid statens geotekniska institut	764,4	829,0	925,9	1 335,0	1 340,5
Förrättningsavgifter vid statens bilinspektion	3 007,3	2 972,6	3 025,5	3 120,0	3 303,1
Inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket	1 591,6	1 324,6	1 400,9	1 510,8	1 405,4
Avgifter för registrering av motorfordon	5 136,5	4 970,9	6 226,3	7 487,1	7 919,3
Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	2 721,5	3 157,9	3 393,9	3 770,7	4 251,5
Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	36,6	43,1	48,6	70,4	71,6
Inkomster vid länsarkitektorganisationen	1 384,0	1 510,1	1 399,3	1 002,7	991,5
Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit m. m.	41,0	41,0	41,0	—	—
Inkomst av myntning och justering ..	22 903,9	11 675,9	7 051,2	5 311,3	7 802,5
Kontrollstämpelmedel	869,3	905,2	905,3	952,9	1 034,8
Bidrag till bank- och fondinspektionen ..	431,7	456,8	480,7	496,0	502,9
Bidrag till sparbanksinspektionen	245,6	262,6	279,9	300,2	324,6
Bidrag för tillsyn över sparbankerna..	297,2	303,0	183,8	27,0	0,2
Bidrag för revision av sparbankerna..	—	—	—	224,0	304,5
Inkomster vid tandläkarhögskolorna ..	39,9	518,2	352,3	418,4	306,2
Avgifter för granskning av biografbilder	270,3	279,8	265,0	284,9	264,5
Inkomster vid lantbruksnämnderna ..	1 582,7	1 807,0	1 603,1	1 430,9	1 671,1
Inkomster vid statens jordbruksnämnd ..	—	—	240,0	403,5	330,7
Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	1 313,4	1 435,8	1 377,6	1 603,1	1 715,4
Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	219,2	225,4	231,2	208,9	237,4
Inkomster vid statens maskinprovningar ..	—	—	—	—	206,7
Inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt	742,8	730,6	810,3	775,7	1 007,5
Inkomster vid veterinärhögskolan	—	—	—	613,0	657,4
Inkomster vid lantmäteriväsendet	8 591,4	8 663,3	9 723,5	10 477,7	12 569,3
Inkomster vid rikets allmänna kartverk ..	1 166,8	1 432,8	1 806,3	1 804,8	2 068,2
Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen	27,8	28,3	32,0	37,8	39,3
Skeppsmättningsavgifter	166,0	429,8	461,3	477,9	503,6
Inkomster vid Sveriges geologiska undersökning	124,3	203,8	291,9	479,6	2 076,9
Inkomster vid statens provningsanstalt ..	1 940,8	1 901,7	2 240,0	2 223,0	2 418,0
Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	2 923,5	3 821,8	4 682,4	4 270,6	4 434,8
Inkomster vid statens institut för konsumentfrågor	—	—	73,3	97,7	132,0
Fyr- och båkmedel	10 762,9	11 570,1	12 165,5	11 336,8	14 006,9
Lotspenningar	9 571,4	9 543,2	10 555,6	10 232,2	10 315,4
Försäljning av sjökort m. m.	—	—	477,9	466,0	545,7
Inkomster vid statens skeppsprovvningsanstalt	607,7	688,3	698,9	764,4	841,0

	1954/55	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59
Patent- och varumärkes- samt registre- ringsavgifter	7 967,6	7 561,3	8 039,6	8 938,4	10 900,7
Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	488,5	445,5	444,9	441,0	430,1
Bidrag till försäkringsinspektionen	741,0	782,2	803,1	822,2	1 201,3
Inkomster vid statens tvångsarbets- och alkoholistanstalter	395,7	327,4	—	—	—
Inkomster av statens gruvegendom ..	—	—	—	5 150,2	7 224,5
Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	2 411,0	2 538,3	2 772,2	3 385,3	3 383,2
Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	463,2	759,2	1 005,8	503,5	608,3
Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium	345,8	347,0	347,3	351,9	377,9
Inkomster vid statens sinnessjukhus ..	25 179,3	33 014,3	32 287,1	32 455,0	36 970,3
Inkomster vid statens skol- och yrkes- hem på Salbohed och i Vänersborg	78,3	67,1	27,9	1,7	12,3
Inkomster vid statens anstalt för fal- landesjuka	352,6	378,9	366,8	346,4	262,5
Inkomster vid karolinska sjukhuset ..	21 197,7	24 807,2	25 743,9	28 462,3	32 746,7
Inkomster vid serafimerlasarettet	6 795,7	7 175,2	7 466,3	8 467,5	9 424,0
Inkomster vid statens institut för folk- hälsan	433,5	399,9	411,3	415,0	465,9
<i>Säger för uppbörd i statens verksamhet</i>	153 775,7	158 058,3	161 301,4	171 703,3	197 062,7
<i>Diverse inkomster:</i>					
Bötesmedel	14 386,7	17 572,4	21 046,6	24 282,1	24 420,2
Totalisatormedel	20 088,6	21 209,0	23 155,6	26 705,9	32 734,2
Tippsmedel	76 462,7	80 494,1	89 152,3	95 847,9	93 658,5
Lotterimedel	97 790,0	99 758,7	110 833,1	114 745,7	114 182,2
Övriga diverse inkomster	17 260,4	32 820,6	24 700,6	31 641,7	23 143,2
<i>Säger för diverse inkomster</i>	225 988,4	251 854,8	268 888,2	293 223,3	288 138,3
<i>Säger för egentliga statsinkomster</i>	8 310 467,1	9 486 154,7	10 124 110,3	11 296 648,3	11 910 727,6
Inkomster av statens kapitalfonder					
<i>Statens affärsverksfonder:</i>					
Postverket	10 170,4	12 289,7	7 178,0	23 111,8	5 303,5
Televerket	89 000,0	83 500,0	40 000,0	75 000,0	115 000,0
Statens järnvägar	10 114,2	10 000,0	9 935,3	—	—
Statens vattenfallsverk	111 260,6	71 708,1	85 627,7	140 733,7	188 294,7
Domänverket	77 493,9	64 156,4	34 158,4	34 449,8	9 484,6
<i>Säger för statens affärsverksfonder</i>	298 039,1	241 654,2	176 899,4	273 295,3	318 082,8
<i>Riksbanksfonden</i>	15 000,0	15 000,0	15 000,0	15 000,0	15 000,0
<i>Statens allmänna fastighetsfond</i>	18 485,1	19 234,2	20 723,6	23 147,4	24 995,9
<i>Försvarets fonder:</i>					
Försvarets fastighetsfond	22 745,3	23 094,0	23 997,5	25 268,3	26 068,5
Försvarets fabriksfond	3 505,1	3 590,0	1 730,0	4 253,9	2 957,5
<i>Säger för försvarets fonder</i>	26 250,4	26 684,0	25 727,5	29 522,2	29 026,0
<i>Statens utlåningsfonder:</i>					
Utrikesförvaltningens lånefond	—	—	5,8	6,9	6,0
Värnpliktslånefonden	0,6	0,9	1,7	0,5	1,9
Statens bostadslånefond	17,3	10,3	5,8	3,2	1,6
Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	26,8	25,9	12,8	14,4	14,2

	1954/55	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59
Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	6 333,9	5 874,2	5 546,7	5 176,7	4 849,4
Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen	113,8	96,5	83,9	72,4	60,2
Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden.....	829,7	742,4	669,9	598,5	534,3
Lånefonden för bostadsbyggande	46 619,6	61 183,9	77 946,0	97 568,6	139 887,2
Lånefonden för lantarbostäder ..	0,6	0,5	0,4	0,3	0,2
Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrin	170,8	259,6	377,5	495,9	527,9
Lånefonden för allmänna samlingslokaler	—	—	—	717,9	860,2
Statens bosättningslånefond	2 143,1	2 153,6	2 101,0	2 040,0	1 935,0
Vattenkraftslånefonden	237,8	213,1	279,5	274,5	283,4
Luftfartslånefonden	296,5	186,9	173,7	169,7	169,7
Tullverkets båtlånefond	1,7	1,0	0,8	0,5	0,5
Statens lånefond för universitetsstudier	61,4	78,9	103,1	151,2	198,5
Allmänna studielånefonden	130,0	175,6	221,1	286,4	366,1
Statens lånefond för hästavelns befrämjande	0,0	0,4	0,0	0,2	0,4
Statens kaninavelslånefond	0,0	0,0	—	—	—
Gödselvärdslånefonden	5,7	3,8	2,1	1,1	0,5
Statens kalkbrukslånefond	2,7	2,1	1,5	0,9	0,5
Jordbrukets lagerhusfond	317,2	383,7	485,6	570,9	702,2
Statens mejerilånefond	2,1	1,9	1,7	1,4	1,2
Jordbrukets maskinlånefond	870,1	937,4	996,5	1 022,7	1 027,9
Statens sekundärlånefond för jordbrukare	219,5	184,5	170,9	145,7	143,0
Statens slakterilånefond	2,7	2,9	—	—	—
Fonden för supplementär jordbrukskredit	—	—	—	223,1	304,7
Kraftledningslånefonden	92,2	115,8	120,8	160,4	239,1
Elektrifieringslånefonden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift	0,1	0,3	5,6	3,0	1,6
Egnahemslånefonden	6 438,7	6 003,4	5 964,5	5 312,3	5 143,3
Arrendelånefonden	0,5	0,1	0,0	0,0	0,1
Arbetsmäbrukslånefonden	0,2	0,6	0,5	0,1	0,4
Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	1,1	0,1	0,2	0,1	0,1
Kronotorparnas inventariellånefond ...	—	—	—	—	—
Statens avdikningslånefond	1 460,0	1 625,1	1 607,4	1 688,4	1 704,4
Täckdikningslånefonden	61,0	47,2	35,4	26,7	19,0
Bevattningslånefonden	2,3	1,7	1,8	1,5	1,3
Fiskerilånefonden	195,7	184,8	199,8	226,7	273,9
Statens fiskredskapslånefond	—	—	0,0	—	—
Virkesmätningslånefonden	—	—	—	—	—
Skogsväglånefonden	0,8	0,7	1,0	1,1	2,1
Statens skogslånefond	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1
Lånefonden för insamling av skogsfrö	—	—	—	0,0	—
Hemslöjdslånefonden	63,9	60,1	41,4	88,3	80,4
Industrilånefonden	44,4	55,0	46,5	40,2	33,4
Statens hantverkarslånefond	61,3	60,5	59,8	58,1	50,0
Fonden för hantverks- och småindustrikredit	18,7	18,3	23,0	23,7	21,0
Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	145,1	242,4	464,3	834,6	440,1
Statens sekundärlånefond för rederinäringen	84,3	81,0	65,1	51,2	59,7
Sjöfartsverkets båtlånefond	151,5	174,0	190,6	224,7	267,6
Fonden för lån till företagareföreningar m. fl.	—	417,7	467,6	540,1	633,8
<i>Säger för statens utlåningsfonder</i>	67 225,5	81 608,9	98 483,3	118 824,8	180 848,3

	1954/55	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59
<i>Fonden för låneunderstöd</i>	25 895,1	24 555,8	24 078,6	24 233,7	12 894,9
<i>Fonden för statens aktier</i>	60 269,0	85 747,2	113 178,6	141 379,0	37 274,3
<i>Statens pensionsfonder:</i>					
Folkpensioneringsfonden	26 766,5	27 193,9	27 402,4	27 820,4	34 931,3
Civila tjänstepensionsfonden.....	1 268,0	1 209,5	1 393,4	1 396,5	1 467,3
Militära tjänstepensionsfonden.....	150,0	156,8	162,6	164,3	168,3
Allmänna familjepensionsfonden	3 510,4	3 791,0	3 888,0	3 931,7	4 240,0
Statens pensionsanstalts pensionsfond	7 810,7	8 214,7	8 642,6	8 866,5	9 258,8
Pensionsfonden för vissa riksdagens verk.....	23,0	24,3	25,6	26,2	27,6
<i>Säger för statens pensionsfonder</i>	39 528,6	40 590,2	41 514,6	42 205,6	50 093,3
<i>Diverse kapitalfonder</i>	45 667,9	50 342,6	51 490,9	54 777,0	45 604,8
Säger för inkomster av statens kapitalfonder	596 360,7	585 417,1	567 096,5	722 385,0	693 820,3
Summa	8 906 827,8	10 071 571,8	10 691 206,8	12 019 033,3	12 604 547,9

Bilaga C

**Beräkning rörande utfallet av driftbudgetens inkomstsida för
budgetåret 1959/60**

	I riksstaten beräknat belopp Kronor	Beräknat utfall Kronor
A. Egentliga statsinkomster		
I. Skatter:		
1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a) Skatt å inkomst och förmögenhet m. m., <i>bevillning</i> ..	5 900 000 000	6 100 000 000
b) Kupongskatt, <i>bevillning</i>	8 000 000	7 000 000
c) Utskiftningsskatt och ersättningsskatt, <i>bevillning</i> ..	1 000 000	2 800 000
d) Fondskatt, <i>bevillning</i>	14 000 000	13 500 000
e) Skogsvårdsavgifter, <i>bevillning</i>	13 000 000	12 600 000
f) Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevillning</i>	1 500 000	1 500 000
g) Arvsskatt och gåvoskatt, <i>bevillning</i>	90 000 000	95 000 000
h) Lotterivinstskatt, <i>bevillning</i>	82 000 000	82 000 000
i) Omsättnings- och expeditionsstämplor m. m., <i>bevillning</i>	84 000 000	88 000 000
2. Automobilskattemedel:		
a) Fordonsskatt, <i>bevillning</i>	385 000 000	380 000 000
b) Bensinskatt, <i>bevillning</i>	825 000 000	800 000 000
3. Tullar och acciser:		
a) Tullmedel, <i>bevillning</i>	690 000 000	690 000 000
aa) Allmän varuskatt, <i>bevillning</i>	—	500 000 000
b) Varuskatt, <i>bevillning</i>	310 000 000	310 000 000
c) Omsättningsskatt å motorfordon, <i>bevillning</i>	140 000 000	150 000 000
d) Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m., <i>bevillning</i>	40 000 000	39 000 000
e) Skatt å kaffe, <i>bevillning</i>	23 000 000	23 000 000
f) Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	850 000 000	870 000 000
g) Rusdrycksförsäljningsmedel av parthandelsbolag, <i>bevillning</i>	13 000 000	13 000 000
h) Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag, <i>bevillning</i>	22 000 000	24 000 000
i) Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, <i>bevillning</i>	1 200 000 000	1 150 000 000
j) Omsättningsskatt å vin, <i>bevillning</i>	90 000 000	95 000 000
k) Maltdrycksskatt, <i>bevillning</i>	105 000 000	110 000 000
l) Skatt å läskedrycker, <i>bevillning</i>	67 000 000	70 000 000
m) Statlig nöjesskatt, <i>bevillning</i>	45 000 000	45 000 000
n) Energiskatt, <i>bevillning</i>	510 000 000	500 000 000
Säger för skatter	11 508 500 000	12 171 400 000

	I riksstaten beräknat belopp Kronor	Beräknat utfall Kronor
II. Uppbörd i statens verksamhet:		
1. Vattendomstolsavgifter	700 000	500 000
2. Inkomster vid fångvården	2 500 000	2 550 000
3. Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet	3 900 000	3 700 000
4. Bidrag till pensionsstyrelsen	225 000	225 000
5. Inkomster vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare	250 000	250 000
6. Inkomster vid statens geotekniska institut	1 000 000	1 300 000
7. Förrättningsavgifter vid statens bilinspektion, att tillföras automobilskattemedlen	5 200 000	4 800 000
8. Inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket, att tillföras automobilskattemedlen	1 300 000	1 300 000
9. Avgifter för registrering av motorfordon	8 000 000	8 500 000
10. Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	4 900 000	4 900 000
11. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet ..	80 000	80 000
12. Inkomster vid länsarkitektsorganisationen	1 500 000	1 200 000
13. Inkomst av myntning och justering	5 800 000	4 200 000
14. Kontrollstämpelmedel	1 000 000	1 000 000
15. Bidrag till bank- och fondinspektionen	500 000	525 000
16. Bidrag till sparbanksinspektionen	350 000	350 000
17. Bidrag för revision av sparbankerna	400 000	405 000
18. Inkomster vid tandläkarhögskolorna	350 000	350 000
19. Avgifter för granskning av biografbilder	330 000	300 000
20. Inkomster vid matematikmaskinnämnden	2 000 000	1 500 000
21. Inkomster vid lantbruksnämnderna	1 800 000	1 700 000
22. Inkomster vid statens jordbruksnämnd	350 000	350 000
23. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	1 600 000	1 700 000
24. Inkomster vid statens växtskyddsanstalt	800 000	800 000
25. Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt ..	250 000	225 000
26. Inkomster vid statens maskinprovningar	300 000	300 000
27. Inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt ...	800 000	1 000 000
28. Inkomster vid veterinärhögskolan	700 000	700 000
29. Inkomster vid lantmäteriväsendet	13 500 000	13 500 000
30. Inkomster vid rikets allmänna kartverk	2 000 000	2 200 000
31. Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen ..	40 000	40 000
32. Skeppsmättningsavgifter	450 000	525 000
33. Inkomster vid Sveriges geologiska undersökning	1 000 000	1 700 000
34. Inkomster vid statens provningsanstalt	2 300 000	2 500 000
35. Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	6 000 000	6 000 000
36. Inkomster vid statens institut för konsumentfrågor....	100 000	150 000
37. Fyr- och båkmedel	14 500 000	15 000 000
38. Lotspenningar	11 000 000	11 500 000
39. Försäljning av sjökort m. m.	500 000	570 000
40. Inkomster vid statens skeppsprovingsanstalt	800 000	900 000
41. Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter....	11 500 000	11 900 000
42. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register..	500 000	450 000
43. Bidrag till försäkringsinspektionen	1 200 000	1 250 000
44. Inkomster av statens gruvegendom	4 000 000	5 000 000

	I riksstaten beräknat belopp Kronor	Beräknat utfall Kronor
45. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium..	3 800 000	5 200 000
46. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	550 000	650 000
47. Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium....	375 000	375 000
48. Inkomster vid statens sinnessjukhus.....	50 000 000	47 200 000
49. Inkomster vid statens skol- och yrkeshem på Salbo- hed och i Vänersborg.....	25 000	11 000
50. Inkomster vid statens anstalt för fallandesjuka.....	320 000	260 000
51. Inkomster vid karolinska sjukhuset	36 000 000	33 000 000
52. Inkomster vid serafimerlasarettet.....	9 000 000	9 000 000
53. Inkomster vid statens institut för folkhälsan	475 000	475 000
Säger för uppbörd i statens verksamhet	216 820 000	214 066 000
III. Diverse inkomster:		
1. Bötesmedel	30 000 000	27 000 000
2. Totalisatormedel	35 000 000	31 000 000
3. Tipsmedel	105 000 000	95 000 000
4. Lotterimedel.....	115 000 000	115 000 000
5. Övriga diverse inkomster.....	17 000 000	17 000 000
Säger för diverse inkomster	302 000 000	285 000 000
Säger för egentliga statsinkomster	12 027 320 000	12 670 466 000
B. Inkomster av statens kapitalfonder		
I. Statens affärsverksfonder:		
1. Postverket, <i>bevilning</i>	17 000 000	24 000 000
2. Televerket	95 000 000	120 000 000
3. Statens järnvägar	1 000 000	1 000 000
4. Statens vattenfallsverk	160 000 000	160 000 000
5. Domänverket	1 000 000	15 000 000
Säger för statens affärsverksfonder	274 000 000	320 000 000
II. Riksbanksfonden	15 000 000	50 000 000
III. Statens allmänna fastighetsfond	23 277 000	23 277 000
IV. Försvarets fonder:		
1. Försvarets fastighetsfond	28 625 000	28 625 000
2. Försvarets fabriksfond	2 650 000	2 800 000
Säger för försvarets fonder	31 275 000	31 425 000
V. Statens utlåningsfonder	175 472 000	182 116 400
VI. Fonden för låneunderstöd	13 553 100	11 963 700
VII. Fonden för statens aktier	30 000 000	55 000 000
VIII. Statens pensionsfonder:		
1. Folkpensioneringsfonden.....	56 000 000	55 900 000
2. Civila tjänstepensionsfonden	1 500 000	1 540 000
3. Militära tjänstepensionsfonden	175 000	173 000
4. Allmänna familjepensionsfonden.....	4 500 000	4 510 000
5. Statens pensionsanstalts pensionsfond	9 000 000	9 400 000
6. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk.....	30 000	30 000
Säger för statens pensionsfonder	71 205 000	71 553 000

	I riksstaten beräknat belopp Kronor	Beräknat utfall Kronor
IX. Diverse kapitalfonder:		
1. Fonden för kreditgivning till utlandet	28 800 000	29 300 000
2. Övriga diverse kapitalfonder	15 800 000	13 800 000
Säger för diverse kapitalfonder	44 600 000	43 100 000
Säger för inkomster av statens kapitalfonder	678 382 100	788 435 100
Tillsammans	12 705 702 100	13 458 901 100

Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1960/61

	Kronor	Kronor
A. Egentliga statsinkomster		
I. Skatter:		
1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a) Skatt å inkomst och förmögenhet m. m., <i>bevillning</i>	6 500 000 000	
b) Kupongskatt, <i>bevillning</i>	7 000 000	
c) Utskiftningsskatt och ersättningsskatt, <i>be-</i> <i>villning</i>	1 000 000	
d) Fondskatt, <i>bevillning</i>	13 500 000	
e) Skogsvårdsavgifter, <i>bevillning</i>	13 000 000	
f) Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevillning</i>	1 500 000	
g) Arvsskatt och gåvoskatt, <i>bevillning</i>	95 000 000	
h) Lotterivinstskatt, <i>bevillning</i>	85 000 000	
i) Omsättnings- och expeditionsstämplar m. m., <i>bevillning</i>	90 000 000	6 806 000 000
2. Automobilskattemedel:		
a) Fordonsskatt, <i>bevillning</i>	400 000 000	
b) Bensinskatt, <i>bevillning</i>	850 000 000	1 250 000 000
3. Tullar och acciser:		
a) Tullmedel, <i>bevillning</i>	700 000 000	
b) Allmän varuskatt, <i>bevillning</i>	1 400 000 000	
c) Varuskatt, <i>bevillning</i>	315 000 000	
d) Omsättningsskatt å motorfordon, <i>bevillning</i>	150 000 000	
e) Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m., <i>bevillning</i>	40 000 000	
f) Skatt å kaffe, <i>bevillning</i>	23 000 000	
g) Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	890 000 000	
h) Rusdrycksförsäljningsmedel av partihan- delsbolag, <i>bevillning</i>	13 000 000	
i) Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhan- delsbolag, <i>bevillning</i>	28 000 000	
j) Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, <i>bevillning</i>	1 150 000 000	
k) Omsättningsskatt å vin, <i>bevillning</i>	105 000 000	
l) Maltdrycksskatt, <i>bevillning</i>	110 000 000	
m) Skatt å läskedrycker, <i>bevillning</i>	70 000 000	
n) Statlig nöjesskatt, <i>bevillning</i>	45 000 000	
o) Energiskatt, <i>bevillning</i>	540 000 000	5 579 000 000
II. Uppbörd i statens verksamhet:		
1. Vattendomstolsavgifter	500 000	
2. Inkomster vid fångvården	2 550 000	
3. Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet	3 600 000	
4. Bidrag till pensionsstyrelsen	230 000	
5. Inkomster vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare	275 000	
		13 635 000 000

	Kronor	Kronor
6. Inkomster vid statens geotekniska institut	1 300 000	
7. Förrättningsavgifter vid statens bilinspektion, <i>att tillföras</i> <i>automobilskattemedlen</i>	4 800 000	
8. Inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket, <i>att till-</i> <i>föras automobilskattemedlen</i>	1 300 000	
9. Avgifter för registrering av motorfordon	9 000 000	
10. Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	6 100 000	
11. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet ...	80 000	
12. Inkomster vid länssarkitektorganisationen	1 200 000	
13. Inkomst av myntning och justering	4 500 000	
14. Kontrollstämpelmedel	1 000 000	
15. Bidrag till bank- och fondinspektionen	525 000	
16. Bidrag till sparbanksinspektionen	370 000	
17. Bidrag för revision av sparbankerna	410 000	
18. Inkomster vid tandläkarhögskolorna	480 000	
19. Avgifter för granskning av biografbilder	325 000	
20. Inkomster vid matematikmaskinnämnden	2 500 000	
21. Inkomster vid lantbruksnämnderna	1 700 000	
22. Inkomster vid statens jordbruksnämnd	350 000	
23. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	1 700 000	
24. Inkomster vid statens växtskyddsanstalt	800 000	
25. Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt ..	250 000	
26. Inkomster vid statens maskinprovningar	300 000	
27. Inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt	1 000 000	
28. Inkomster vid veterinärhögskolan	700 000	
29. Inkomster vid lantmäteriväsendet	13 500 000	
30. Inkomster vid rikets allmänna kartverk	2 300 000	
31. Avgifter för statskontroll å krigsmaterielltillverkningen ..	40 000	
32. Skeppsmätningsavgifter	550 000	
33. Inkomster vid Sveriges geologiska undersökning	1 700 000	
34. Inkomster vid statens provningsanstalt	2 700 000	
35. Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	6 500 000	
36. Inkomster vid statens institut för konsumentfrågor	150 000	
37. Fyr- och båkmedel	15 500 000	
38. Lotspenningar	11 500 000	
39. Försäljning av sjökort m. m.	570 000	
40. Inkomster vid statens skeppsprovningsanstalt	950 000	
41. Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	12 000 000	
42. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	450 000	
43. Bidrag till försäkringsinspektionen	1 300 000	
44. Inkomster av statens gruvegendom	5 000 000	
45. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	5 500 000	
46. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	700 000	
47. Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium	400 000	
48. Inkomster vid statens sinnessjukhus	47 200 000	
49. Inkomster vid statens skol- och yrkeshem på Salbohed och i Vänersborg	11 000	
50. Inkomster vid statens anstalt för fallandesjuka	260 000	
51. Inkomster vid karolinska sjukhuset	35 400 000	
52. Inkomster vid serafimerlasarettet	9 100 000	
53. Inkomster vid statens institut för folkhälsan	475 000	221 601 000

	Kronor	Kronor
III. Diverse inkomster:		
1. Bötesmedel	28 000 000	
2. Totalisatormedel	31 000 000	
3. Tipsmedel	95 000 000	
4. Lotterimedel	115 000 000	
5. Övriga diverse inkomster	15 000 000	284 000 000
		14 140 601 000
B. Inkomster av statens kapitalfonder		
I. Statens affärsverksfonder:		
1. Postverket, bevillning	15 000 000	
2. Televerket	125 000 000	
3. Statens järnvägar	10 000 000	
4. Statens vattenfallsverk	240 000 000	
5. Domänverket	20 000 000	410 000 000
II. Riksbanksfonden		50 000 000
III. Statens allmänna fastighetsfond:		
1. Slottsbyggnadernas delfond	1 000	
2. Fångvårdsstyrelsens »	2 135 000	
3. Beskickningsfastigheternas »	1 210 000	
4. Byggnadsstyrelsens »	15 131 000	
5. Generaltullstyrelsens »	265 000	
6. Uppsala universitets »	595 000	
7. Lunds universitets »	660 000	
8. Sjöfartsstyrelsens »	130 000	
9. Medicinalstyrelsens »	7 370 000	
10. Karolinska sjukhusets »	880 000	28 377 000
IV. Försvarets fonder:		
1. Försvarets fastighetsfond	31 638 000	
2. Försvarets fabriksfond	2 800 000	34 438 000
V. Statens utlåningsfonder:		
1. Utrikesförvaltningens lånefond	6 500	
2. Värnpliktslånefonden	100	
3. Statens bostadslånefond	1 000	
4. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	16 000	
5. Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedelade, barnrika familjer	4 100 000	
6. Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen	34 000	
7. Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	400 000	
8. Lånefonden för bostadsbyggande	183 000 000	
9. Lånefonden för lantarbetarbostäder	100	
10. Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrin	525 000	
11. Lånefonden för allmänna samlingslokaler	1 000 000	
12. Statens bosättningslånefond	1 700 000	
13. Vattenkraftslånefonden	270 000	
14. Luftfartslånefonden	280 000	
15. Tullverkets båtlånefond	500	
16. Statens lånefond för universitetsstudier	300 000	

	Kronor	Kronor
17. Allmänna studielånefonden	500 000	
18. Lånefonden för inventarier i studentbostäder.....	50 000	
19. Gödselvärdslånefonden	100	
20. Jordbrukets lagerhusfond	600 000	
21. Statens mejerilånefond	1 000	
22. Jordbrukets maskinlånefond	950 000	
23. Statens sekundärlånefond för jordbrukare.....	100 000	
24. Statens slakterilånefond	100	
25. Fonden för supplementär jordbrukskredit.....	200 000	
26. Kraftledningslånefonden	250 000	
27. Elektrifieringslånefonden	100	
28. Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motor- drift	100	
29. Egnahemslånefonden	4 700 000	
30. Arrendelånefonden	100	
31. Arbetarsmåbrukslånefonden	100	
32. Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostads- förbättringslånefond	100	
33. Kronotorparnas inventarielånefond	100	
34. Statens avdikningslånefond	1 750 000	
35. Täckdikningslånefonden	10 000	
36. Bevattningslånefonden	1 000	
37. Fiskerilånefonden	350 000	
38. Statens fiskredskapslånefond	100	
39. Virkesmättningslånefonden	100	
40. Skogsväglånefonden	14 000	
41. Statens skogslånefond	100	
42. Lånefonden för insamling av skogsfrö.....	100	
43. Hemslöjdslånefonden	120 000	
44. Industrilånefonden	22 000	
45. Statens hantverkslånefond	50 000	
46. Fonden för hantverks- och småindustrikredit	18 000	
47. Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	975 000	
48. Statens sekundärlånefond för rederinäringen	65 000	
49. Sjöfartsverkets båtlånefond.....	300 000	
50. Fonden för lån till företagareföreningar m. fl.	1 725 000	204 385 400
VI. Fonden för låneunderstöd:		
1. Bostadsstyrelsens delfond	1 100 000	
2. Statskontorets »	7 400 000	
3. Lantbruksstyrelsens »	3 200	
4. Riksbankens »	4 500 000	
5. Riksgäldskontorets »	100	13 003 300
VII. Fonden för statens aktier		65 000 000

	Kronor	Kronor
VIII. Statens pensionsfonder:		
1. Folkpensioneringsfonden	56 000 000	
2. Civila tjänstepensionsfonden	1 675 000	
3. Militära tjänstepensionsfonden	180 000	
4. Allmänna familjepensionsfonden	5 000 000	
5. Statens pensionsanstalts pensionsfond	9 600 000	
6. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk	33 000	72 488 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
1. Fonden för kreditgivning till utlandet	28 500 000	
2. Övriga diverse kapitalfonder.....	15 600 000	44 100 000
		921 791 700
Summa		15 062 392 700

PM

angående statsinkomsternas utveckling på längre sikt

Såsom underlag för en bedömning av de statsfinansiella resursernas utveckling på längre sikt har i anslutning till beräkningen av statsverkets inkomster under budgetåret 1960/61 inom riksräkenskapsverket även verkställt vissa beräkningar av statsinkomsterna under budgetåren 1961/62 och 1962/63. Det ligger i sakens natur att en kalkyl av detta slag måste verkställas med utgångspunkt från vissa schablonmässiga förutsättningar, vilket ger beräkningarna en rent hypotetisk karaktär. De viktigaste *förutsättningarna* kunna sammanfattas på följande sätt.

Vid beräkningstillfället gällande författningar och övriga bestämmelser, som ha inflytande på statsinkomsterna, ha antagits förbli oförändrade under hela den period beräkningarna avse. Beträffande den allmänekonomiska ramen och skatteunderlagets utveckling ha i första hand tagits som utgångspunkt de förutsättningar beträffande utvecklingen under år 1960, som legat till grund för verkets beräkning av statsinkomsterna under budgetåren 1959/60 och 1960/61. För utvecklingen från och med år 1961 ha beräkningarna baserats på antagande om att såväl fysiska personers som bolags inkomster skola stiga med 3 procent årligen.

Huvudresultatet av beräkningarna sammanfattas i nedanstående uppställning, i vilken även medtagits de kända beloppen för budgetåret 1958/59 och de i riksräkenskapsverkets nu föreliggande inkomstberäkning upptagna beloppen för budgetåren 1959/60 och 1960/61 (miljoner kronor).

	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62	1962/63
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	6 095	6 100	6 500	6 800	6 900
Övrig skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse.....	306	302	306	302	311
Automobilskattemedel	1 086	1 180	1 250	1 320	1 390
Tullar och acciser.....	3 938	4 589	5 579	5 706	5 828
Uppbörd i statens verksamhet och diverse inkomster	485	499	505	512	526
Statens affärsverksfonder.....	318	320	410	450	490
Övriga kapitalfonder	376	469	512	540	570
Summa	12 604	13 459	15 062	15 630	16 015

Förutom de angivna förutsättningarna beträffande skatteunderlagets utveckling har för inkomstskattetiteln bland annat antagits samma uttagsprocent, 100, under budgetåren 1961/62 och 1962/63 som under budgetåret 1959/60 för den statliga inkomstskatten för fysiska personer, från och med 1960 gällande regler för företagsbeskattningen samt en kommunal utdebitering med 14,65. I övrigt har bland annat förutsatts, att bestämmelserna om ränta på kvarstående skatt skola liksom nu föranleda fyllnadsbetalningar av preliminärskatt i sådan utsträckning att den kvarstående skatten för bolagens del blir av obetydlig storlek.

De avsättningar till respektive återföringar från budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel som de framlagda beräkningarna motivera ha sammanställts i följande tablå (beloppen i miljoner kronor):

	1959/60	1960/61	1961/62	1962/63
Avsättning	300	350	300	250
Återföring	400	475	300	300
Nettoåterföring	100	125	—	50

De beräknade *förändringarna av statsinkomsterna* kunna sammanfattas på följande sätt (miljoner kronor):

	1959/60	1960/61	1961/62	1962/63
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m. ..	± 0	+ 400	+300	+100
Övriga inkomstitlar	+850	+1 200	+270	+290
Samtliga inkomster	+850	+1 600	+570	+390

Denna sammanställning kan jämföras med motsvarande tablå avseende perioden 1955/56—1958/59 på s. 3 i inkomstberäkningen.

Som jämförelse med de beräknade kassamässiga inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. lämnas nedan uppgifter om de beräknade slutligt påförda beloppen vid taxeringarna 1960—1964 av statlig inkomstskatt, förmögenhetsskatt och folkpensionsavgifter (miljoner kronor):

Taxeringsår				
1960	1961	1962	1963	1964
6 400	6 370	6 570	6 830	7 090
—30	+200	+260	+260	

Avslutningsvis bör understrykas det i och för sig självklara förhållandet, att beräkningarna även bortsett från det schablonmässiga antagandet om skatteunderlagets förändringar fått byggas på ett stort antal osäkra förutsättningar. Förskjutningar mellan åren kunna inträda, som leda till betydande avvikelser från de beräknade inkomsterna, även om bedömningen av skatteunderlaget varit riktig. Beträffande andra inkomstitlar än inkomstskatttiteln ha sådana förhållanden oftast mindre betydelse, varför de beräknade årliga förändringarna äro ett mera omedelbart uttryck för de antagna långsiktiga tendenserna i utvecklingen. Helt allmänt bör understrykas, att den absoluta nivån hos de beräknade beloppen av olika slag av statsinkomster under budgetåren 1961/62 och 1962/63 är baserad på det beräknade utfallet av motsvarande inkomster under budgetåren 1959/60 och 1960/61. I den mån denna utgångspunkt för beräkningarna förskjutes eller nya omständigheter av annat slag tillkomma måste givetvis beräkningarna för 1961/62 och 1962/63 revideras.

Innehåll

Inledning

Driftbudgetens utfall budgetåren 1954/55—1958/59 s. 2. — Utfallet av statsregleringen budgetåret 1958/59 s. 4. — Driftbudgetens inkomster under budgetåret 1959/60 s. 5. — Utvecklingen av skatteunderlaget verksamhetsåren 1949—1958 s. 6. — Utvecklingen av skatteunderlaget verksamhetsåren 1959—1961 s. 16.

A. Egentliga statsinkomster	19
I. Skatter	19
1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse	19
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	19
Kupongskatt	33
Utsiktningsskatt och ersättningsskatt	33
Fondskatt	33
Skogsvårdsavgifter	34
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter	35
Arvsskatt och gåvoskatt, lotterivinstskatt, omsättnings- och expeditionsstämplor m. m.	35
2. Automobilskattemedel	42
Fordonsskatt	42
Bensinskatt	44
3. Tullar och acciser	46
Tullmedel	46
Allmän varuskatt	49
Varuskatt	50
Omsättningsskatt å motorfordon	52
Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m.	53
Skatt å kaffe	55
Tobaksskatt	55
Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag	57
Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag	58
Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker	58
Omsättningsskatt å vin	60
Maltdrycksskatt	61
Skatt å läskedrycker	62
Statlig nöjesskatt	62
Energiskatt	63
II. Uppbörd i statens verksamhet	68
III. Diverse inkomster	76
Bötesmedel	76
Totalisatormedel	77
Tipsmedel	77
Lotterimedel	78
Övriga diverse inkomster	79
B. Inkomster av statens kapitalfonder	80
I. Statens affärsverksfonder	80
Postverket	80
Televerket	83
Statens järnvägar	87

Bih. 1: Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning

121

Statens vattenfallsverk	90
Domänverket	92
II. Riksbanksfonden	93
III. Statens allmänna fastighetsfond	94
IV. Försvarets fonder	94
V. Statens utlåningsfonder	95
VI. Fonden för låneunderstöd	96
VII. Fonden för statens aktier	96
VIII. Statens pensionsfonder	97
IX. Diverse kapitalfonder	97
Sammanfattning	99
<i>Bilaga A.</i> Utfallet av driftbudgeten för budgetåret 1958/59	102
<i>Bilaga B.</i> Inkomster å driftbudgeten budgetåren 1954/55—1958/59	104
<i>Bilaga C.</i> Beräkning rörande utfallet av driftbudgetens inkomstsida för budgetåret 1959/60	109
<i>Bilaga D.</i> Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1960/61	113
<i>Bilaga E.</i> Promemoria angående statsinkomsternas utveckling på längre sikt	118

**PRELIMINÄR
NATIONALBUDGET FÖR ÅR 1960**

Preliminär nationalbudget för år 1960

I. Inledning

Den preliminära karaktären hos den här framlagda översikten av den samhällsekonomiska balansen 1960 förtjänar att särskilt understrykas. Den nationalbudget för 1960 som finns presenterad i tabell 1 i slutkapitlet utgör en »baskalkyl» med endast partiella anspråk på realism och är närmast avsedd att tjäna såsom en *utgångspunkt* för beräkningar eller diskussioner om innebörden i olika åtgärder, som ännu inte beslutats, eller händelser som på ett ännu okänt sätt kommer att påverka det verkliga läget och förloppet. Anledningen till att någon fullständigare prognos för 1960 inte kunnat göras är främst att det ännu saknas tillräckligt underlag för en bedömning av inkomstutvecklingen, vare sig reellt eller nominellt.

Den preliminära nationalbudgeten ger — mot bakgrund av schablonantaganden om produktivitetsutvecklingen m. m. — en redovisning av den användning av resurserna under 1960 som antingen direkt planeras (offentliga utgifter enligt under 1959 fattade beslut och i 1960 års statsverksproposition framlagda förslag samt privata bruttoinvesteringar enligt delvis redovisade planer) eller kan beräknas bli eftersträvad av konsumenter och företag vid vissa förenklade och medvetet orealistiska antaganden om inkomstutvecklingen. Härtill kommer att samtliga poster under årets lopp kan komma att påverkas av statsmakternas ekonomiska politik i de delar denna ännu inte fastlagts, särskilt kreditpolitiken och tillståndsgivningen för byggnadsverksamheten.

Varje nationalbudget måste givetvis bli en blandning av planer, prognoser och schematiska antaganden. Ibland har dock saken framställts som en beräkning utvisande »utrymmet för konsumtionsökning», bl. a. avsett eller utnyttjat som mått på den lönehöjning som skulle kunna anses tillgänglig. Den föreliggande baskalkylen utgör *inte* någon sådan anvisning.

Liksom i tidigare nationalbudgeter ges en utgångspunkt för bedömningen av den fortsatta utvecklingen i ett kapitel om den svenska ekonomin under det gångna året och ett kapitel om det internationella konjunkturläget. Om båda dessa kapitel gäller att de i viss mån får betraktas som en komplettering till konjunkturinstitutets höstrapport.

De därefter följande kapitlen redovisar utvecklingstendenserna på varje särskilt område, i första hand på basis av den bedömning som man kan göra utifrån dettas egna förutsättningar och under antagande av en »nor-

mal» utveckling i övrigt. I kapitlet om utrikeshandeln ges sålunda en bild av de aktuella tendenserna och utsikterna, sådana dessa bedöms av branschsakkunniga inom såväl export- som importområdena. Resultatet kan inte anses vara en prognos annat än för den första delen av 1960. I det därpå följande kapitlet diskuteras de inhemska produktionsutsikterna för 1960 även detta till stor del på basis av branschsakkunnigas bedömningar. Utsikterna till produktionsökning har befunnits i det väsentliga bestämda av den begränsning som betingas av tillgången på arbetskraft. Denna diskuteras i det därpå följande kapitlet; där analyseras således arbetsmarknadsläget och möjligheterna till produktionsökning genom utnyttjande av tillgängliga och tillkommande arbetskraftsreserver. I fråga om de privata konsumenternas ekonomi redovisas därefter, förutom den hittills konstaterade löneutvecklingen etc., de för 1960 redan kända faktorerna: förändringar i de disponibla inkomsterna genom ökade inkomstöverföringar och minskade skattesatser. Likaså redovisas vad som hittills är känt beträffande prisutvecklingen. Kapitlet om den offentliga verksamheten bygger i fråga om kommunerna främst på statistiska centralbyråns rundfråga hos ett urval av dessa om 1960 års inkomst- och utgiftsstat. För statens del bygger det på nu gällande riksstat samt riksstatsförslaget för 1960/61, bearbetat med avseende på sin realekonomiska innebörd. Med hänsyn till finanspolitikens för närvarande avgörande betydelse för utvecklingen på kredit- och kapitalmarknaderna har en analys härav förts samman med redovisningen av de offentliga finanserna. Investeringskapitlet slutligen bygger på bl. a. kommerskollegiets oktoberenkät angående industrins investeringar och investeringsplaner för 1959 och 1960, låneramarna och tillståndsgivningen för bostadsbyggandet samt investeringsplaner hos staten och kommunerna och dessas affärsverk etc.

Det är inte osannolikt utan snarare troligt, att de från de olika delområdena redovisade utvecklingstendenserna på detta stadium är inbördes motsägande och oförenliga. Den »schematiska baskalkyl» som redovisas i det sammanfattande slutkapitlet utmynnar i konsekvens härmed också i ett efterfrågeöverskott eller s. k. inflationsgap. Hur detta kommer att täckas beror på den fortsatta utvecklingen och den ekonomiska politiken under året.

Den preliminära nationalbudgeten, som utarbetats inom finansdepartementets ekonomiska avdelning, bygger på material som erhållits från fackdepartement och olika statliga verk och institutioner. Följande utomstående författare har medverkat: aktuarie B. Pettersson (kap. II), förste aktuarie O. Lindahl (kap. VIII, avsnitt 1), fil. kand. E. Karlsson (kap. VIII, senare delen av avsnitt 3) samt t. f. byråchef L. Fastbom (kap. IX). Kapitlet om utrikeshandeln (utom avsnitt 6) liksom också avsnittet om industrins produktionsutveckling i kap. V bygger i huvudsak på promemorior från kommerskollegium. Vidare har utredningsrådet hörts. Dettas ledamöter bär dock inget ansvar för nationalbudgetens utformning och bedömningar.

II. Sveriges ekonomi 1959

Preliminära beräkningar av försörjningsbalansen för 1959 presenteras i tabellerna 1 och 2. Uppgifterna baseras på tillgänglig statistik över användningen av produktionsresultatet, alltså främst omsättningen i detaljhandeln etc., ej på produktionsstatistik bortsett givetvis från de fall där uppgifterna om produktion och åtgång sammanfaller, exempelvis ifråga om offentliga tjänster, bostadsbyggande m. m. Alla siffror avser helåret 1959 jämfört med 1958, varvid uppskattningar tillgripits för de delar av 1959 för vilka någon statistik ännu ej framkommit. De preliminära siffrorna visar, att investeringsverksamheten ökade starkt från 1958 till 1959; för de offentliga investeringarna visar kalkylerna en uppgång med ca 9 procent, medan de privata investeringarna kan uppskattas ha stigit med närmare 5 procent

Tabell II: 1. Försörjningsbalansen 1955—1959 i löpande priser

Miljoner kronor

	1955	1956	1957	1958	1959 prel.	Förändring 1958—1959	
						Miljoner kronor	Procent
<i>Tillgång</i>							
Bruttonationalprodukt till marknadspris	48 996	53 153	57 123	59 517	62 834	+ 3 317	+ 5½
Import av varor, cif	10 337	11 434	12 567	12 249	12 300	+ 51	+ ½
Minskning av lager m. m.	—	—	—	107	600	+ 493	.
Summa tillgång	59 333	64 587	69 690	71 873	75 734	+ 3 861	+ 5½
<i>Användning</i>							
Privat inhemsk bruttoinvestering	8 461	9 325	9 751	10 699	11 208	+ 509	+ 5
Offentlig inhemsk bruttoinvestering ..	6 161	6 728	7 470	7 805	8 577	+ 772	+ 10
Ökning av lager m. m.	1 001	715	1 222	—	—	—	.
Export av varor, fob, och nettot av tjänster	9 923	11 307	12 472	11 969	12 450	+ 481	+ 4
Privat konsumtion	28 022	30 202	31 733	33 769	35 165	+ 1 396	+ 4
Offentlig konsumtion	5 765	6 310	7 042	7 631	8 334	+ 703	+ 9
Summa användning	59 333	64 587	69 690	71 873	75 734	+ 3 861	+ 5½
Bruttonationalproduktens proc. förändring sedan föregående år		+ 8½	+ 7½	+ 4	+ 5½		

Anm. Presentationen i miljoner kronor i denna och efterföljande tabeller, speciellt vad avser beräkningarna i fasta priser, utgör icke något mått på de enskilda delposternas noggrannhet. Det har emellertid visat sig praktiskt ogenomförbart att ange alla poster till en gemensam, osäkerhetsmässigt avrundad nivå utan att en stor del av tabellernas upplysningsvärde skulle gå förlorad.

från 1958. Även konsumtionen ökade jämförelsevis kraftigt; för den offentliga konsumtionen visar nu tillgängliga, dock relativt osäkra, beräkningar en ökning med närmare 7 procent i volym, medan den privata konsumtionen torde ha stigit med drygt 3 procent i volym. Exporten av varor kan beräknas ha stigit med ca 7 procent i fasta priser från 1958 till 1959.

Den ökade förbrukningen av varor och tjänster för konsumtion och investering samt ökningen i exporten motsvarades dels av en ökning av importvolymen med ca 2 procent, dels av en sannolikt icke obetydlig nedgång i lagerhållningen, dels av en kraftig ökning i den totala produktionen inom landet. Lagerutvecklingen är mycket bristfälligt statistiskt belyst, men föreliggande statistik särskilt för industrin jämte mycket osäkra bedömningar från övriga områden pekar på en lagerminskning av storleksordningen drygt en halv miljard kronor under loppet av 1959. Genom svårigheterna att uppskatta lagerförändringen 1959, liksom osäkerheten i övriga poster i försörjningsbalansen, är även den uppskattning av bruttonationalprodukten för 1959 som presenteras i tabellerna 1 och 2 behäftad med stora felmarginaler. Den visar en ökning med drygt 4 1/2 procent i fasta priser för den totala produktionen inom landet. En kalkyl över produktionsutvecklingen som gjorts med hjälp av främst direkta uppgifter över produktionen inom olika näringsgrenar pekar samtidigt på att en produktionsökning med knappt 4 procent skulle ha ägt rum 1958—1959. Det föreligger alltså en differens mellan de olika beräkningsmetodernas resultat, uppgående till 1/2 à 1 procentenhet. Huruvida det är beräkningen från användnings- eller

Tabell II: 2. Försörjningsbalansen 1955—1959 i fasta (1954 års) priser

Miljoner kronor

	1955	1956	1957	1958	1959 prel.	Förändring 1958—1959	
						Miljoner kronor	Procent
<i>Tillgång</i>							
Bruttonationalprodukt till marknadspris	46 977	48 589	50 217	50 660	52 987	+ 2 327	+ 4 1/2
Import av varor, cif	10 212	10 874	11 648	11 883	12 121	+ 238	+ 2
Minskning av lager m. m.	—	—	—	102	550	+ 448	.
Summa tillgång	57 189	59 463	61 865	62 645	65 658	+ 3 013	+ 5
<i>Användning</i>							
Privat inhemsk bruttoinvestering	8 158	8 463	8 462	9 182	9 596	+ 414	+ 4 1/2
Offentlig inhemsk bruttoinvestering ..	5 874	6 068	6 444	6 684	7 272	+ 588	+ 9
Ökning av lager m. m.	917	615	1 027	—	—	—	.
Export av varor, fob, och nettot av tjänster	9 592	10 585	11 545	11 352	11 992	+ 640	+ 5 1/2
Privat konsumtion	27 261	28 077	28 553	29 333	30 300	+ 967	+ 3 1/2
Offentlig konsumtion	5 387	5 655	5 834	6 094	6 498	+ 404	+ 6 1/2
Summa användning	57 189	59 463	61 865	62 645	65 658	+ 3 013	+ 5
Bruttonationalproduktens proc. förändring sedan föregående år		+ 3 1/2	+ 3 1/2	+ 1	+ 4 1/2		

produktionssidan eller lagerförändringen som främst behöver korrigeras, kan för närvarande inte fastställas. Beräkningarna från produktionssidan är emellertid ofullständigast, varför de väsentligen lämnas åsido i denna översiktliga framställning.

1. Inhemska bruttoutgifter

De totala *bruttoinvesteringarna* beräknas preliminärt ha ökat med 'ca 7 procent i löpande priser från 1958 till 1959. Volyymmässigt uppgår ökningen till något över 6 procent (tabell 3 a).

Bostadsbyggandet under 1959 innebar en viss nedgång i antalet påbörjade lägenheter i flerfamiljshus, vilket emellertid delvis synes ha uppvägs av en ökning av småhusen. Beträffande antalet färdigställda lägenheter kan man för flerfamiljshusen notera en kraftig ökning i förhållande till 1958. Totalt kan antalet under 1959 inflyttningsfärdiga lägenheter beräknas ha uppgått till ca 69 000.

Tack vare den höga igångsättningen under senare delen av 1958 och den tidiga igångsättningen under 1959 blev antalet under byggnad varande lägenheter i flerfamiljshus 9 procent större under 1959 än under 1958. Den genomsnittliga lägenhetsstorleken i stocken av pågående byggen under 1959 kan emellertid beräknas ha varit ca 4 procent mindre än genomsnittet för de lägenheter som byggdes under 1958. Medräknas en ungefär oförändrad produktionsvolym för småhusen kan nybyggnadsverksamheten under 1959 inom bostadsområdet, vad avser under respektive år nedlagda kostnader, beräknas ha varit ca 4 procent större än under 1958.

Nybyggnadsverksamheten inom industrin kännetecknades under 1958 av en betydande expansion, till stor del sannolikt som en följd av byggnadsregleringens liberalisering. Ökningen under 1958 uppgick sålunda till ca

Tabell II: 3 a. Bruttoinvesteringar 1955—1959, uppdelade på ändamål

	Miljoner kronor i löpande priser					Förändring i procent i fasta (1954 års) priser			
	1955	1956	1957	1958	1959 prel.	1955- 1956	1956- 1957	1957- 1958	1958- 1959
Bostäder	3 199	3 479	3 640	3 922	4 090	+ 3	+ 1	+ 7	+ 3
Jordbruk, skogsbruk och fiske	970	1 013	1 050	1 075	1 095	— 3	— 1	— 1	0
Egentlig industri	2 977	3 242	3 345	3 767	3 913	+ 2	0	+ 12	+ 3
Kraft- och belysningsverk	813	888	959	1 134	1 216	+ 4	+ 5	+ 18	+ 7
Handel ¹	340	396	422	449	569	+ 12	+ 4	+ 6	+ 27
Samfärdsl (exkl. vägar)...	2 775	3 148	3 473	3 580	3 786	+ 6	+ 4	+ 2	+ 7
Förvaltning, sociala ändamål	601	643	724	763	902	+ 1	+ 7	+ 5	+ 17
Skolor och kyrkor	519	541	621	615	637	— 2	+ 9	— 1	+ 2
Väg- och gatuarbeten	777	862	986	1 115	1 373	+ 6	+ 9	+ 10	+ 19
Vatten, avlopp m. m.	380	414	488	509	559	+ 5	+ 15	+ 3	+ 9
Millitära investeringar	1 271	1 427	1 513	1 575	1 645	+ 4	— 1	+ 3	+ 4
Summa	14 622	16 058	17 221	18 504	19 785	+ 4	+ 3	+ 6	+ 6

¹ Endast byggnader (exkl. underhåll).

Tabell II: 3 b. Bruttoinvesteringar 1955—1959, uppdelade i privata och offentliga

	Miljoner kronor i löpande priser					Förändring i procent i fasta (1954 års) priser			
	1955	1956	1957	1958	1959 prel.	1955- 1956	1956- 1957	1957- 1958	1958- 1959
Privata bruttoinvesteringar	8 461	9 325	9 751	10 699	11 208	+ 4	0	+ 9	+ 5
Offentliga bruttoinveste- ringar	6 161	6 728	7 470	7 805	8 577	+ 3	+ 6	+ 4	+ 9
1. Statliga	3 453	3 850	4 178	4 413	4 963	+ 5	+ 3	+ 5	+ 12
därav: affärsverk	1 338	1 447	1 560	1 635	1 842	+ 3	+ 5	+ 5	+ 13
aktiebolag	173	251	247	292	321	+ 36	- 5	+ 17	+ 9
2. Kommunal	2 708	2 878	3 292	3 392	3 614	+ 1	+ 10	+ 2	+ 5
därav: affärsverk	535	570	631	593	614	+ 2	+ 1	- 7	+ 3
aktiebolag och stiftelser	676	703	820	874	878	0	+ 13	+ 6	0
Summa	14 622	16 053	17 221	18 504	19 785	+ 4	+ 3	+ 6	+ 6

Anm. I statliga aktiebolags investeringar ingår fr. o. m. den $\frac{1}{10}$ 1957 LKAB till 95 procent i stället för 50 procent som tidigare. De volymförändringstal mellan 1956—1957, 1957—1958 resp. 1958—1959, som erhålls om andelen bibehålls vid 50 procent, uppgår för statliga aktiebolag till -10, -3 resp. +13 procent, för statliga investeringar totalt till +3, +4 resp. +12 procent, för offentliga till +6, +3 resp. +9 och för privata till ± 0 , +9 resp. +4 procent.

15 procent. Denna expansion kan nu, delvis även till följd av friställanden av investeringsfonderna, konstateras ha fortsatt också under 1959, ehuru med något minskad ökningstakt.

För industrins ny- och reinvesteringar i maskiner och transportmedel synes den kraftiga ökningen 1958, som ledde till en uppgång i dessa investeringar med ca 20 procent, för stora delar av industrin snarast ha förbytts i nedgång 1959. Totalt sett kan emellertid en viss ökning i förhållande till 1958 konstateras, vilket dock till en icke obetydlig del sammanhänger med ett betydande investeringsprojekt inom järn- och stålindustrin.

Som framgår av tabell 3 b kännetecknas investeringsverksamheten under 1959 främst av en expansion av investeringarna inom den statliga sektorn. Särskilt kraftig var ökningen för ny- och reinvesteringarna i affärsverken (främst televerket, vattenfallsverket och statens järnvägar) och för

Tabell II: 3 c. Bruttoinvesteringar 1955—1959, uppdelade efter typ

	Miljoner kronor i löpande priser					Förändring i procent i fasta (1954 års) priser			
	1955	1956	1957	1958	1959 prel.	1955- 1956	1956- 1957	1957- 1958	1958- 1959
Byggnader och anläggningar	8 404	9 147	9 759	10 484	11 482	+ 3	+ 3	+ 7	+ 8
därav: underhåll	2 404	2 627	2 825	2 928	3 082	+ 2	+ 2	+ 2	+ 3
Maskiner och apparater	6 218	6 906	7 462	8 020	8 303	+ 4	+ 3	+ 6	+ 3
därav: underhåll	2 124	2 397	2 562	2 672	2 752	+ 6	+ 2	+ 2	+ 1
Summa	14 622	16 053	17 221	18 504	19 785	+ 4	+ 3	+ 6	+ 6
därav: underhåll	4 528	5 024	5 387	5 600	5 834	+ 4	+ 2	+ 2	+ 2

det statliga vägväsendet; inom sistnämnda område kan uppgången till övervägande delen hänföras till sysselsättningsarbeten av beredskapskaraktär. Inom den kommunala sektorn, vars investeringar 1959 synes ha ökat kraftigare än 1958, kan ökningar noteras främst för väg- och gatuväsendet, de kommunala elverken samt gruppen förvaltning, sjukvård, sociala ändamål m. m.

Som framgår av tabell 3 c har investeringsverksamheten under 1959 inneburit en betydande uppgång för byggnads- och anläggningsverksamheten medan utvecklingen för investeringarna i maskiner, apparater och transportmedel varit betydligt mer moderat. För byggnader och anläggningar synes uppgången huvudsakligen kunna hänföras till ny- och reinvesteringar medan reparations- och underhållsverksamheten snarast ökat i normal omfattning. För utförligare kommentarer angående investeringsutvecklingen hänvisas till kap. IX.

Kalkyler som huvudsakligen ger uttryck för förhållandena under de tre första kvartalen 1959 visar en ökning av den *privata konsumtionen* med ca 2 1/2 procent i fasta priser och ca 3 procent i löpande priser jämfört med samma tid föregående år (tabell 4).

Tabell II: 4. Privat konsumtion 1955—1959

	Miljoner kronor i löpande priser					Förändring i procent i fasta (1954 års) priser			
	1955	1956	1957	1958	1959 prel.	1955- 1956	1956- 1957	1957- 1958	1958- 1959
Livsmedel	9 108	9 772	9 871	10 382	10 522	+ 1	0	+ 3	+ 1
Spritdrycker och viner	1 219	1 408	1 508	1 523	1 540	+ 10	- 11	- 11	- 1
Tobak	892	896	949	1 072	1 140	+ 1	+ 3	+ 3	+ 4
Bostad	2 406	2 694	2 909	3 215	3 470	+ 4	+ 4	+ 4	+ 4
Bränsle och lyse	1 363	1 616	1 617	1 827	1 618	+ 5	- 7	+ 11	- 7
Beklädnad	3 643	3 857	4 002	4 161	4 223	+ 4	+ 2	+ 2	0
Inventarier	1 973	2 104	2 331	2 411	2 546	+ 5	+ 7	+ 2	+ 6
Fordon	1 899	2 085	2 427	2 712	3 077	+ 7	+ 11	+ 9	+ 13
Resor	1 191	1 215	1 256	1 317	1 314	- 4	- 4	- 1	0
Sjukvård, hygien, hemvård etc.	1 667	1 776	1 857	2 008	2 081	+ 4	+ 3	+ 4	+ 4
Övrigt	2 440	2 544	2 714	2 850	2 930	- 1	+ 3	+ 2	+ 1
Summa	27 801	29 967	31 441	33 478	34 461	+ 3	+ 2	+ 3	+ 2
+ Banktjänster	110	118	129	143	154	+ 6	+ 6	+ 10	+ 6
+ Försäkringstjänster	321	344	390	385	393	+ 2	+ 10	- 5	- 2
- Dubbelräkning	210	227	227	237	241	+ 1	0	+ 2	+ 1
Total privat konsumtion	28 022	30 202	31 733	33 769	34 767	+ 3	+ 2	+ 3	+ 2
därav: varaktiga varor	3 327	3 519	3 949	4 063	4 375	+ 4	+ 8	+ 1	+ 8
tjänster	7 025	7 525	8 010	8 646	9 055	+ 1	+ 2	+ 3	+ 3
övrigt	17 670	19 158	19 774	21 060	21 337	+ 4	0	+ 3	+ 1
Total privat konsumtion 1959, justerad för fjärde kvartalets förhållanden ¹					35 165				+ 3

¹ Korrektion har här gjorts för uppskattad inverkan av dels inkomstskillnaden mellan fjärde kvartalet 1958 och 1959, dels köprushen i samband med varuskattens tillkomst.

Tabell II: 5. Offentlig konsumtion 1955—1959

	Miljoner kronor					Förändring i procent			
	1955	1956	1957	1958	1959 prel.	1955- 1956	1956- 1957	1957- 1958	1958- 1959
<i>Löpande priser</i>									
Kommunal konsumtion.....	3 392	3 723	4 189	4 634	5 040	+ 10	+ 13	+ 11	+ 9
därav: löner	2 391	2 623	2 967	3 206	3 540	+ 10	+ 13	+ 8	+ 10
Statlig konsumtion.....	2 373	2 587	2 853	2 997	3 294	+ 9	+ 10	+ 5	+ 10
därav: löner	1 660	1 783	1 969	2 113	2 295	+ 7	+ 10	+ 7	+ 9
Total offentlig konsumtion	5 765	6 310	7 042	7 631	8 334	+ 9	+ 12	+ 8	+ 9
<i>Fasta (1954 års) priser</i>									
Total offentlig konsumtion	5 387	5 655	5 834	6 094	6 498	+ 5	+ 3	+ 4	+ 7
därav: kommunal konsumtion	3 169	3 335	3 468	3 702	3 921	+ 5	+ 4	+ 7	+ 6
statlig konsumtion....	2 218	2 320	2 366	2 392	2 577	+ 5	+ 2	+ 1	+ 8

Ett flertal faktorer pekar på att konsumtionen stigit kraftigare mellan helären 1958 och 1959 än mellan de tre första kvartalen. Hushållens för konsumtion och sparande disponibla inkomster kan beräknas ha ökat avsevärt mer från sista kvartalet 1958 till sista kvartalet 1959 än från de tre första kvartalen 1958 till samma tid 1959. Denna skiljaktighet i inkomstutvecklingen sammanhänger bl. a. med att löneavtalen för 1959 i motsats till 1958 trädde i kraft först några månader in på året inom ett flertal avtalsområden, med att sysselsättningsläget förbättrades under senare delen av 1959 och med att löneglidningen bl. a. som en följd därav samtidigt ökats. Desutom var återbäringen av överskjutande skatt i november/december högre 1959 än 1958. Med hänsyn till dessa ojämnheter i inkomstökningen för hushållen under 1959 samt även med hänsyn till den köpstimulerande inverkan, som införandet av omsättningsskatten från ingången av 1960 synes ha haft under sista delen av 1959, har en ökning av hushållens konsumtionsutgifter 1958—1959 av storleksordningen drygt 4 procent i löpande priser och drygt 3 procent i fasta priser bedömts som sannolik. Stegningen i konsumtionsutgifterna 1959 skulle därmed ha varit något större än den samtidiga ökningen i hushållens disponibla inkomster, vilken beräknas ha uppgått till knappt 4 procent.

Beträffande fördelningen av konsumtionsutgifterna på olika grupper av konsumtionsnyttigheter visar beräkningarna i tabell 4, att ökningen i konsumtionen 1959 i första hand hänförde sig till ökade utgifter för inköp samt drift- och underhåll av bilar liksom ökade inköp av inventarier av olika slag. Till skillnad mot året förut svarade inköpen av varaktiga varor för en stor del av konsumtionsökningen 1959.

De preliminära beräkningarna över den *offentliga konsumtionen* 1959 i tabell 5 anger en betydande ökning av såväl den statliga som den kommunala konsumtionen. Den statliga konsumtionen kan uppskattas ha stigit med närmare 8 procent i fasta priser mot endast ca 1 procent 1958. Den kommunala konsumtionen beräknas ha ökat i det närmaste lika mycket 1959 som 1958 eller med ca 6 procent i fasta priser.

Tabell II: 6. Bytesbalansen 1955—1959

Miljoner kronor

	1955	1956	1957	1958	1959 prel.	Förändring 1958—1959 i procent
<i>Löpande priser</i>						
Export av varor, fob.....	8 933	10 067	11 062	10 799	11 350	+ 5
Import av varor, cif.....	10 337	11 434	12 567	12 249	12 300	0
Handelsbalansens saldo.....	- 1 404	- 1 367	- 1 505	- 1 450	- 950	.
Nettoinseglings ¹	867	1 049	1 265	1 085	1 083	0
Utländska fartygs utgifter i Sverige.....	158	166	175	165	167	+ 1
Övriga tjänster m. m. netto ..	- 35	+ 25	- 30	- 80	- 150	.
Bytesbalansens saldo	- 414	- 127	- 95	- 280	+ 150	.
<i>Fasta (1954 års) priser</i>						
Export av varor, fob.....	8 678	9 533	10 464	10 380	11 086	+ 7
Import av varor, cif.....	10 212	10 874	11 648	11 883	12 121	+ 2
Handelsbalansens saldo.....	- 1 534	- 1 291	- 1 184	- 1 503	- 1 035	.
Nettoinseglings ¹	796	824	953	910	913	0
Utländska fartygs utgifter i Sverige.....	153	154	156	140	141	+ 1
Övriga tjänster m. m. netto ..	- 35	+ 24	- 28	- 78	- 148	.
Bytesbalansens saldo	- 620	- 289	- 103	- 581	- 129	.

¹ Bruttoinseglings i utländsk sjöfart med avdrag för kostnader i utlandet.

2. Utrikeshandel och lagerutveckling

Utrikeshandelns resultat 1959 behandlas närmare i kap. IV. Här skall endast ett par huvudpunkter registreras. Bytesbalansens saldo visar för 1959 för första gången sedan 1953 ett överskott, som preliminärt beräknats till 150 miljoner kronor (tabell 6). Prisförändringarna var små mellan 1958 och 1959 och bytesförhållandet blev ungefär oförändrat, likaså fraktläget. Förbättringen i bytesbalansen från 1958 till 1959 kan främst återföras på den gynnsamma utvecklingen av exportvolymen 1958—1959.

Innan statistiken över lagerinventeringarna vid årsskiftet är tillgänglig, är *lagerutvecklingen* under året svårbestämbar. I de senaste årens oktoberenkät rörande industrins investeringar har infordrats uppgifter även om lagerutvecklingen inom industrin under det löpande året. Enligt dessa skulle industrins lager under 1959 ha minskat med mellan 300 och 400 miljoner kronor i löpande priser. Erfarenheterna från de båda tidigare år som motsvarande uppgifter insamlats, visar emellertid att företagen som regel har stora svårigheter att i oktober bedöma lagerutvecklingen under det löpande året. Förutom för industrin har uppskattningar över lagerutvecklingen under 1959 kunnat utföras för huvudsakligen endast vissa delar av handeln. Dessa synes ge vid handen att en nedgång i lagren inom textilhandeln ägt rum medan lagren av livsmedel i partihandeln stigit. Vidare synes en nedgång i bil-lagren ha inträffat att döma av tillgängliga siffror över produktion, import, export och registreringar av personbilar.

I försörjningsbalansen för 1959 har, trots avsaknaden av lagerstatistik för ett flertal områden, införts en siffra för lagerförändringen under årets lopp. Inom de områden, för vilka direkta uppskattningar av lagerförändringarna kunnat göras, synes en minskning av lagren av storleken 300 till 400 miljoner kronor i löpande priser ha ägt rum under 1959. Beträffande lagerutvecklingen inom icke statistiskt belysta områden under 1959 har det synts rimligt räkna med att en lagerminskning av storleksordningen ett par tre hundra miljoner kronor inträffat, bl. a. till följd av att den privata konsumtionen under sista delen av 1959 av skäl som ovan berörts kan bedömas ha varit osedvanligt hög, vilket kan förväntas ha minskat lagren inom i första hand detaljhandeln. Den totala minskningen av lagren under 1959 skulle i så fall ha uppgått till ett belopp av storleksordningen 500—700 miljoner kronor i löpande priser. I försörjningsbalansen för 1959 har införts siffran 600 miljoner kronor i löpande priser och 550 miljoner kronor i 1954 års priser.

3. Bruttonationalprodukt och sparande

Enligt de preliminära beräkningar, vilkas resultat sammanfattningsvis presenteras i tabellerna 1 och 2, skulle bruttonationalprodukten mätt i fasta priser stigit med drygt 4 1/2 procent från 1958 till 1959. Dessa beräkningar har utgått från användningssidan, dvs. har erhållits genom att summan av privat och offentlig konsumtion, privat och offentlig investering samt export minskats med värdet av import och lagerminskning. För den största posten, den privata konsumtionen, har beräkningarna främst grundats på omsättningsstatistiken för detaljhandeln under tre kvartal. Enligt kalkyler från produktionssidan, vilka sker med utgångspunkt främst från statistik över produktionen inom olika näringsgrenar, skulle bruttonationalproduktens ökning 1958—1959 ha uppgått till knappt 4 procent i fasta priser. Beträffande de olika näringsgrenarnas bidrag till bruttonationalprodukten enligt denna kalkyl kan nämnas att industriproduktionen beräknas ha ökat med drygt 3 procent. Jordbrukets bidrag till bruttonationalprodukten synes ha ökat med några procent, medan skogsbrukets bidrag visar en nedgång med sannolikt ca 3 procent. En betydande uppgång registreras för produktionen inom sektorn för byggnads- och anläggningsverksamhet liksom även för statens och kommunernas verksamhet.

Som framgår av tabell 1 steg bruttonationalprodukten i löpande marknadspriser enligt beräkningarna från användningssidan med ca 5 1/2 procent från 1958 till 1959. Detta innebär en total genomsnittlig prisökning på ca 1 procent räknat för hela bruttonationalprodukten. Även prisförändringarna för konsumtion och investering var begränsade som framgår av följande tablå, där prisindextal för konsumtion och investering beräknats på en halv procent när med utgångspunkt från tabellerna 1 och 2 (1958 = 100):

Privat bruttoinvestering	100
Offentlig bruttoinvestering	101
Privat konsumtion	101
Offentlig konsumtion	102,5

Tabell 7 visar det inhemska bruttosparandets andel av bruttonationalprodukten under åren 1955—1959. Bruttosparandet har här beräknats som summan av de totala bruttoinvesteringarna och lagerförändringarna samt bytesbalansens saldo. Som framgår av tabellen steg den inhemska bruttosparkvoten successivt under perioden 1955—1957. Från 1957 till 1958 däremot sjönk den avsevärt men steg sedan åter något från 1958 till 1959. Sänkningen i bruttosparkvoten från 1957 till 1958 kan främst återföras på omslaget från stor lagerökning under 1957 till lagerminskning 1958 medan uppgången från 1958 till 1959 kan återföras på stegringen i de offentliga investeringarna och förbättringen i bytesbalansens saldo, vilket mer än uppvägde lagernedgången och minskningen i den privata investeringskvoten.

I tabell 8 ges vissa uppgifter om det finansiella sparandets omfattning inom olika sektorer 1955—1959. Med en sektors finansiella sparande förstås den del av sektorns bruttosparande som inte används till investering i den egna sektorn. Det finansiella sparandet utgör alltså saldot mellan å ena sidan sektorns totala inkomster och å andra sidan sektorns löpande utgifter plus utgifter för realkapitalbildning inklusive lagerinvestering.

Som framgår av tabell 8 visade den privata sektorn utgiftsöverskott 1955 och 1956 medan den för åren 1957—1959 kan beräknas ha visat inkomstöverskott. Från 1958 till 1959 synes en mycket kraftig ökning av den privata sektorns inkomstöverskott ha inträffat. Den offentliga sektorn var i stort

Tabell II: 7. Sparande-investering 1955—1959 i löpande priser

Procent av bruttonationalprodukten till marknadspris

	1955	1956	1957	1958	1959 prel.
Privat inhemsisk bruttoinvestering	17,3	17,5	17,1	18,0	17,8
Offentlig inhemsisk bruttoinvestering ¹	12,6	12,7	13,1	13,1	13,7
Lagerförändring	2,0	1,3	2,1	—0,2	—1,0
Summa inhemsisk bruttoinvestering	31,9	31,5	32,3	30,9	30,5
Bytesbalansens saldo	—0,8	—0,2	—0,2	—0,5	+0,2
Summa inhemskt bruttosparande	31,1	31,3	32,1	30,4	30,7
a) statligt bruttosparande	5,1	5,4	4,3	4,2	3,9
b) kommunalt bruttosparande	3,5	3,3	4,0	3,9	3,5
c) övrigt bruttosparande	22,5	22,6	23,8	22,3	23,3

¹ Exkl. lagerförändring.

Anm. I offentlig inhemsisk bruttoinvestering ingår förutom offentliga myndigheters bruttoinvesteringar också investeringar i affärsverk och av stat och kommuner ägda aktieföretag m. m. Statligt och kommunalt bruttosparande däremot omfattar endast respektive myndigheters bruttosparande.

Tabell II: 8. Finansiellt sparande 1955—1959

Miljoner kronor

	1955	1956	1957	1958	1959 prel.
Privata sektorn	—350	—200	+250	+ 50	+1 250
Offentliga sektorn	— 50	+ 50	—350	—300	—1 100
a) staten	+200	+400	—300	—200	— 650
b) kommunerna	—250	—350	— 50	—100	— 450
Utlandet	+400	+150	+100	+250	— 150
Summa	0	0	0	0	0

sett självfinansierande under 1955 och 1956 men har sedan visat utgiftsöverskott, som för 1959 kan uppskattas ha varit av betydande storlek. Utlandets finansiella sparande gentemot Sverige, vilket är lika med bytesbalansens saldo med omvänt tecken, har varit positivt under perioden 1955—1958 men visar för 1959 negativt belopp.

Vad den privata sektorn beträffar kan vissa informationer erhållas om dess båda komponenter företag och hushåll var för sig. Företagen har under hela den redovisade perioden haft stora utgiftsöverskott medan hushållen å sin sida uppvisat ett stort positivt finansiellt sparande. Under perioden 1957—1959 har företagens utgiftsöverskott successivt sjunkit och nedgången synes ha varit avsevärd från 1958 till 1959. Från 1957 till 1958 inträffade en kraftig nedgång i hushållens finansiella sparande, vilket mer än uppvägde den samtida nedgången i företagens utgiftsöverskott och den privata sektorns inkomstöverskott sjönk därför mellan dessa båda år. Ökningen i den privata sektorns finansiella sparande 1958—1959 kan helt återföras på minskningen i företagens utgiftsöverskott; hushållens finansiella sparande synes inte ha förändrats i någon större omfattning från 1958 till 1959.

Beträffande den offentliga sektorn slutligen pekar beräkningarna i tabell 8 på att en avsevärd ökning i såväl statens som kommunernas utgiftsöverskott inträffat från 1958 till 1959.

III. Den internationella utvecklingen

Den internationella konjunkturutvecklingen har under större delen av 1959 kännetecknats av en allmän konjunkturuppgång. Med undantag för Förenta staterna, där arbetskonflikten i stålindustrin medförde en nedgång under tredje kvartalet, har industriproduktionen stigit successivt; som framgår av tabell 1 låg sålunda den samlade OEEC-produktionen under tredje kvartalet nära 6 procent högre än under andra halvåret 1958. Volymökningen för OEEC-områdets bruttonationalprodukt från 1958 till 1959 kan med utgångspunkt från de olika ländernas uppskattningar under hösten (se tabell 2) antas ha varit ca 4 procent. Stigande export, privat konsumtion och byggnadsverksamhet har spelat den främsta rollen i denna förbättring, medan de fasta företagsinvesteringarna i de flesta länderna släpat efter i uppgången. En viss lageruppbyggnad synes också ha bidragit till efterfrågestegringen i Västeuropa, medan den amerikanska lageruppladdningen under första halvåret följts av en viss lagerminskning till följd av förbrukningen av ställagren.

Genom den påtagliga efterfrågestegringen har den outnyttjade kapaciteten inom viktiga produktionsområden kunnat reduceras. Arbetslösheten har genomgående sjunkit men låg under hösten alltså väsentligt högre i både Förenta staterna och de flesta västeuropeiska länderna än under samma tid 1957 (dvs. före den allmänna konjunkturavmattningen); undantag härifrån är främst Danmark och Västtyskland, vilkas arbetslöshetstal sjunkit till en mycket låg nivå. Allmänt kan således sägas, att kon-

Tabell III:1. Industriproduktionen i vissa länder 1957—1959

Säsongrensade indextal: 1953 = 100

	1957	1958		1959			
	Hela året	1 halv- året	2 halv- året	1 kv.	2 kv.	3 kv.	okt.
Belgien	123	115	115	113	117	119	121
Danmark	121	120	122	123	127	132	136
Frankrike	145	154	152	152	157	162	162
Italien	138	139	143	148	150	153	163
Nederländerna	126	125	128	133	137	138	141
Norge	129	124	127	122	128	134	134
Storbritannien	116	115	114	116	119	121	124
Sverige	119	120	120	122	121	125	126
Västtyskland	147	151	153	156	159	161	170
Samtliga OEEC-länder ..	131	133	134	135	139	142	146
Förenta staterna	107	97	103	108	114	112	110

Källor: OEEC, General Statistics samt den officiella statistiken från respektive länder.

Tabell III:2. Bruttonationalproduktens årliga volymförändringar 1956—1960

Procenttal

	1956—1957	1957—1958	1958—1959 ¹	1959—1960 ²
Belgien	3	—1	..	..
Danmark	1	2	4—5	..
Finland	1	—1	3	4
Frankrike	6	2	2	5—6
Italien.....	6	4	5	6
Nederländerna	2	2	6	7
Norge	3	—2	4	..
Storbritannien	1	0	3—4	..
Sverige	4	0	4—5	4
Västtyskland.....	5	3	5	4
Österrike	6	3	4	4
Förenta staterna.....	2	—2	6	..

¹ Preliminär uppskattning.² Prognos.

Källor: Officiell statistik samt uppskattningar och prognoser från respektive länder.

junkturuppgången kunnat äga rum utan några tydligare symtom på överanstängning av produktionsresurserna. Detta bekräftas också av att pris- och löneutvecklingen varit relativt lugn. Konsumtionspriserna har endast undergått smärre förändringar fram till hösten 1959 med undantag för Frankrike där prisstegringen utgjorde en följd av devalveringen och subventionsbortfallet vid årsskiftet 1958/59. Den västeuropeiska prisstabiliteten synes främst ha berott på den nedgång i råvarupriserna som ägt rum sedan 1957. Vidare har medverkat en dämpning i lönestegringstakten, vilken i förening med den under 1959 ökade produktiviteten kan antas ha lett till en minskning av industriföretagens lönekostnad per produktenhet. Under senare delen av 1959 har konsumentprisindex i en del länder visat en svagt stigande tendens, vilket framför allt sammanhängt med en höjning av livsmedelspriserna på grund av torkan.

Utsikterna för en fortsatt konjunkturuppgång under 1960 förefaller goda. Som närmare framgår av de följande avsnitten om Förenta staterna och Västeuropa kan man räkna med att totalefterfrågan skall fortsätta att växa under det nya året. Även om den allmänna produktionsförbättringen under 1959 tagit i anspråk en betydande del av de outnyttjade resurserna av arbetskraft och anläggningar torde det i allmänhet finnas utrymme för en fortsatt expansion. Här föreligger emellertid betydande skillnader mellan länderna. Sålunda kan man vänta att den tilltagande arbetskraftbristen i Västtyskland begränsar möjligheterna att tillfredsställa den markerade efterfrågestegringen. I Storbritannien och Frankrike, å andra sidan, synes utgångsläget vara betydligt gynnsammare ur produktionsökningssynpunkt. Det är emellertid inte uteslutet att konjunkturuppgången under loppet av 1960 blir av sådan styrka, att en mera allmän skärpning av den ekonomiska politiken utlöses. I de länder där man redan under 1959 nått fram till ett utpräglat högkonjunkturläge har en sådan skärpning redan ägt rum.

Diskontohöjningar har under hösten genomförts i Västtyskland (vid två tillfällen), Nederländerna, Danmark samt Förenta staterna, i sistnämnda fall dock främst som en följd av vissa speciella lagbestämmelser för den federala upplåningen; även den belgiska höjningen i december kan delvis ha föranletts av andra omständigheter än den inhemska konjunkturintensiteten. En stramare finanspolitik har redan tillkännagivits i flertalet länder. Enligt de belgiska, nederländska och österrikiska budgetförslagen för 1960 kommer underskotten att reduceras jämfört med 1959, och i Danmark räknar man med ett fortsatt väsentligt budgetöverskott även för budgetåret 1960/61. Det franska budgetunderskottet för 1960 beräknas bli av ungefär samma storleksordning som för förra året trots en viss utgiftsökning. Den federala budgeten i Förenta staterna, som löper t. o. m. den 30 juni 1960, är i det närmaste balanserad och av allt att döma siktar man på att även för nästa budgetår nå detta mål. Det brittiska budgetutfallet kan för innevarande budgetår (t. o. m. den 31 mars) väntas ge ett underskott, medan den västtyska statsbudgeten förmodligen kommer att uppvisa ett internt överskott. Det västtyska budgetförslaget för nästa år innebär fortsatta ökningar på såväl inkomst- som utgiftssidan.

Vaksamheten mot överkonjunkturtendenser har således skärpts, men det är ändå möjligt att mindre prisstegringar inte går att undvika. Redan upphörandet av råvaruprisfallet, som i ett flertal industriländer uppvägt de successiva prisstegringarna på t. ex. tjänster, borde innebära en viss förstärkning av prisstegringsimpulserna. Även om det rådande väl hävdade läget för råvarupriserna till en del bestäms av extraordinära faktorer (strejker m. m.) synes eventuella prisförändringstendenser under 1960 med hänsyn till den väntade fortsatta efterfrågeökningen i industriländerna snarare bli uppåtriktade än motsatsen. Löneutvecklingen präglas alltså av ett relativt lugn även om krav på betydande löneförbättringar framställts i flera länder, t. ex. Storbritannien och Västtyskland. En generell lyftning av lönenivån har ägt rum i Belgien och Frankrike under hösten — i båda länderna som en följd av minimilönesättningens anknytning till prisindex — samt särskilt kraftigt i Nederländerna i samband med borttagandet av vissa subventioner. Den amerikanska löneutvecklingen kan i hög grad väntas bli påverkad av det nyligen träffade avtalet för stålindustrin. Den tendens till stigande konsumtionspriser som i ett flertal länder gjort sig gällande främst i samband med en fördyring av matvarorna kan således komma att förstärkas på grund av löneutvecklingen; detta gäller självfallet i särskilt hög grad för länder där produktionskapaciteten är fullt utnyttjad (t. ex. Västtyskland).

Till det för fortsatt ekonomisk expansion gynnsamma läget bidrar den utjämning av guld- och valutatillgångarna som ägt rum under det senaste året. Det amerikanska utflödet har härvidlag spelat den största rollen. Under 1958 steg omvärldens guld- och dollarinnehav till följd av transaktioner med Förenta staterna med ca 3,4 miljarder dollar. Utvecklingen under första halvåret 1959 — med bl. a. fortsatta minskningar av över-

skottet i den amerikanska handelsbalansen — pekade mot en stark höjning av detta belopp. Under andra halvåret synes emellertid en viss omsvängning ha ägt rum; guld- och valutaavtappningen från Förenta staterna synes med hänsyn härtill ha blivit endast något större än under 1958. Mer än två tredjedelar av nettoutflödet av guld från Förenta staterna (exkl. inbetalning till IMF) under första halvåret beräknas ha gått till Västeuropa, medan Latinamerika och det yttre sterlingområdet mottog i runt tal en tredjedel. Ökningen i Västeuropas guld- och valutareserver torde emellertid ha dämpats sedan förra årsskiftet som följd av en betydande kapitalexport. Den internationella likviditetssituationen har alltså förbättrats genom en jämnare fördelning av valutatillgångarna mellan Förenta staterna, Västeuropa och övriga länder. Man bör dock hålla i minnet, att stabiliseringen av råvaruländernas reserver till en del skedde genom ökad skuldsättning och att den del av reserverna som är intecknad genom löpande räntebetalningar och amorteringar således vuxit. Inom Västeuropa har vidare skett en utjämning såtillvida som länder med ofta återkommande betalningsproblem (Storbritannien, Frankrike, Danmark) stärkt sin valutaposition, medan vissa av överskottsländerna, framför allt Västtyskland och Schweiz, redovisat minskade guld- och valutatillgångar; den västtyska valutaavtappningen synes emellertid ha upphört och förbytt i ett valutainflöde fr. o. m. senhösten, vilket åtminstone delvis sätts i samband med diskontohöjningen i början av november. Denna utveckling har till någon del motsvarats av en minskning av Storbritanniens reserver.

Den internationella handeln

I tabell 3 har sammanfattats utvecklingen av handeln mellan OEEC-området, Förenta staterna och det s. k. råvaruområdet (dvs. övriga världen exkl. Kanada och Japan samt öststaterna). Siffrorna, som gäller förändringarna mellan första halvåret 1958 och samma period 1959, ger vid handen en påtaglig förbättring av OEEC-ländernas export inom Västeuropa och (framför allt) till Förenta staterna, som däremot registrerat en markerad exportminskning; för råvaruländernas del ägde det totalt sett rum en inte obetydlig exportåterhämtning under första halvåret i fjol, framför allt som en följd av ökad amerikansk efterfrågan. Av de västeuropeiska länderna var det dock endast Storbritannien, Västtyskland och Benelux-staterna som redan på detta stadium ökade sin införsel från råvaruområdet i någon högre grad. Totalt sett har i tabellen angetts en uppgång med 2 procent i den västeuropeiska råvaruimporten. På grund av de svårigheter som uppstår då det gäller att beräkna övriga världens export till OEEC-länderna på fob-basis får denna sifferuppgift, som bygger på antagandet att förhållandena för frakter och försäkringar vid handelsutbytet mellan dessa två ländergrupper utvecklats likformigt med OEEC-ländernas övriga handelsutbyte, emellertid betraktas som mycket osäker. En viss ökning förefaller dock sannolik.

Den allmänna europeiska konjunkturförbättringen har gått hand i hand med en utvidgning av det inomeuropeiska handelsutbytet. Särskilt påtaglig

Tabell III:3. Värdemässiga förändringar i den internationella handeln
Procentuell förändring mellan första halvåret 1958 och 1959

Export (fob) till:	Förenta staterna	OEEC-området	Övriga världen ¹
<i>Export (fob) från:</i>			
Förenta staterna	.	— 10	— 10
OEEC-området	+ 42	+ 6	— 4
Övriga världen ¹	+ 5	+ (2)	..

¹ Exkl. Kanada, Japan och öststaterna.

Källa: OEEC, Foreign Trade, Serie I.

är den västtyska utrikeshandelsexpansionen. Värdet av importen från övriga europeiska länder för de första nio månaderna 1959 var ca 17 procent större än samma period 1958, medan ökningen av exporten till samma länder stannade vid 6 procent. Denna kraftiga importökning föll särskilt på Storbritannien, som totalt sett ökade sin västeuropeiska export med 7 procent. Med undantag för Frankrike, Italien och Sverige fördelades ökningen av den intereuropeiska exporten ganska jämnt mellan gemensamma marknadens länder och övriga OEEC-länder. För de undantagna länderna expanderade handelsutbytet med gemensamma marknaden betydligt kraftigare.

De västeuropeiska ländernas export ökade emellertid kraftigast på Förenta staterna. Som framgår av tabell 3 steg Förenta staternas import från OEEC-länderna med 42 procent från första halvåret 1958 till första halvåret 1959. Bakom denna siffra ligger en uppgång för stål med närmare 130 procent samt för bilar och bildelar med bortåt 70 procent. Utvecklingen under höstmånaderna har inneburit en fortsatt om än något långsammare exportexpansion. Minskningen i den amerikanska totalexporten, som var omkring 23 procent mellan 1957 och 1958, fortsatte under första halvåret i fjol. Under sommaren kom emellertid en omsvängning, som resulterade i en exportuppgång. Denna synes ha gällt utförseln till både Västeuropa och råvaruländerna och kan av allt att döma väntas fortsätta allteftersom världskonjunkturen förstärks.

Förenta staterna

Den amerikanska konjunkturutvecklingen påverkades under större delen av 1959 av konflikten inom stålindustrin. Mer än en tredjedel av bruttonationalproduktens volymökning på drygt 5 procent från fjärde kvartalet 1958 till andra kvartalet 1959 hänförde sig till en stegring i lageruppbbyggnadstakten, vilken till väsentlig del kunde sättas i samband med farhågor för ett driftstopp inom stålindustrin från mitten av sommaren 1959. Stålstrejken medförde sedan under tredje kvartalet en omsvängning till en viss lageravtappning. Detta kraftiga efterfrågebortfall förstärktes av en minskning av det offentliga köp av varor och tjänster men motvägdes av ökningar inom den privata konsumtionen och företagets fasta investeringar; resultatet blev, att bruttonationalproduktens nedgång från andra till tredje kvartalet stannade vid knappt 2 procent.

I början av november kom stålproduktionen åter i gång genom att den federala regeringen tillämpade Tart-Hartleylagens bestämmelser om en åttio dagars »avkylningsperiod». Preliminär uppgörelse, innebärande bl. a. vissa timlönehöjningar, träffades sedan i början av det nya året.

Man kan förmodligen räkna med att det stora lageruppbbyggnadsbehov som uppstått först och främst för stål men också för en del andra produkter, vilkas framställning skurits ned som en följd av stålbristen, skall tillsammans med stigande privat konsumtion och företagsinvesteringar mer än väl neutralisera de avmattningstendenser som kan spåras på andra områden; den amerikanska ekonomin synes med andra ord efter lösningen av den segslitna stålkonflikten komma att präglas av en fortsatt konjunkturuppgång under större delen av 1960. I fråga om lagren råder det förhållandet, att dessa i allmänhet stigit långsammare än omsättningen i näringslivet även bortsett från det speciella läget för stål. En förnyad omsättningsexpansion kan därför tänkas leda till strävanden att »normalisera» relationen lager — omsättning och därigenom förstärka den lagerkonjunktur som under alla omständigheter temporärt kommer att influera konjunkturbilden. Företagens fasta investeringar, som beräknas ha ökat med 7 procent från 1958 till 1959, kan väntas fortsätta att stiga även i år. I denna riktning pekar bl. a. orderingången för maskiner o. dyl.; genom en jämfört med 1958 kraftig stegring av den behållna vinsten har också självfinansieringsmöjligheterna förbättrats väsentligt. Mot denna väntade investeringsökning, som enligt den senaste enkäten skall uppgå till 10 procent jämfört med i fjol, står den under 1960 med all sannolikhet fortsatta nedgången i bostadsbyggandet och avmattningen i den offentliga anläggningsverksamheten. Det offentliga bidrag till den totala efterfrågeökningen torde överhuvud taget bli litet under första halvåret 1960 eftersom den budgeterade svaga nedskärningen av de federala utgifterna — visserligen av begränsad omfattning — av allt att döma kommer att äga rum; delstaternas och kommunernas utgifter väntas däremot fortsätta att stiga. Den privata konsumtionen kan väntas stiga i takt med inkomsthöjningarna under 1960. Sammanfattar man de nu skönjbara utvecklingstendenserna blir resultatet, att den amerikanska ekonomin sannolikt kommer att präglas av en fortsatt expansion under större delen av 1960. Möjligen kan de befintliga avmattningstendenserna, som i första hand utgår från de federala utgifterna och bostadsbyggandet, ta överhanden mot slutet av året.

Västeuropa

Som bl. a. framgår av tabell 2 tyder föreliggande prognoser för produktionsutvecklingen i de västeuropeiska staterna på en fortsatt och i flera fall förstärkt expansion under 1960. Stigande investeringar, export och privat konsumtion samt i vissa fall också högre offentliga utgifter väntas bidra till den totala efterfrågestegringen.

Inom *investeringsområdet* framstår alltså bostadsbyggandet som ett av

de viktigaste elementen i den fortsatta konjunkturuppgången. I Västtyskland, där antalet färdigställda bostäder under första halvåret 1959 var 55 procent större än 1958, har den kraftigt uppdrivna ökningstakten visserligen dämpats under inflytande av en allt mera markerad arbetskraftbrist och en skärpning av kreditpolitiken. I andra länder har bostadsbyggandet emellertid successivt intensifierats under 1959. I Storbritannien har den privata byggnadsverksamheten expanderat samtidigt som den offentliga återhämtat nedgången under 1958. Att döma av igångsättningssiffrorna kan man vänta en fortsatt ökning in på första hälften av 1960; detsamma gäller också för t. ex. Frankrike, Norge och Danmark. I Nederländerna synes man räkna med en stabilisering av bostadsproduktionen på 1959 års nivå.

Den tröghet som till följd av förekomsten av outnyttjad produktionskapacitet präglat de fasta företagsinvesteringarna förefaller nu hålla på att försvinna i flertalet västeuropeiska länder. Detta gäller särskilt för Västtyskland, där bas- och kapitalvaruindustriernas orderingång från hemmamarknaden vuxit mycket kraftigt, förebådande en väsentlig faktisk investeringsökning under 1960, samt för Nederländerna. Situationen är likartad om än betydligt mindre markerad i t. ex. Frankrike, Belgien, Österrike och de nordiska länderna. I Storbritannien synes investeringsuppgången dröja längre än i andra länder. Enligt en under hösten genomförd enkät skulle industriinvesteringarna där fortsätta att sjunka, om än i långsammare takt än under 1959. Samtidigt skulle investeringsökningen inom övriga delar av företagssektorn, vilken under det gångna året synes ha uppvägt nedgången inom industrin, avta. Även om vissa industribranscher alltjämt dras med outnyttjad kapacitet är det emellertid troligt, att den allmänna produktions- och inkomstförbättringen kommer att medföra en revidering i positiv riktning av industrins investeringsplaner.

Lagerutvecklingen är som vanligt svår att överblicka för förflutna perioder och naturligtvis ändå svårare att ställa någon prognos för. Av allt att döma har emellertid en viss lagerpåfyllnad ägt rum under 1959 framför allt på råvarusidan (till en del har det här dock varit fråga om en ofrivillig lagerökning inom kolindustrin). Den växande omsättningen av färdigvaror inom både konsumtions- och investeringsområdena torde i viss utsträckning ha stimulerat till lageruppbbyggnadstendenser såväl hos industrin som i distributionsleden; en inte oväsentlig del av t. ex. den västtyska industrins stegrade orderingång torde ge uttryck för en sådan inriktning av företagets lagerpolitik. Det finns anledning förvänta, att företagets strävan att anpassa lagren till den stigande omsättningen skall fortsätta att bidra till efterfrågestegringen under 1960.

Även om efterfrågestegringen i Västeuropa föranlett en successiv skärpning av den ekonomiska politiken i ett flertal länder har denna ännu endast till viss del träffat de *offentliga utgifterna för investeringar och konsumtion*. I Västtyskland har man visserligen försökt begränsa expansionen inom den offentliga anläggningsverksamheten men totalt sett visar de federala utgifterna en stigande tendens i första hand beroende på tilltagande

försvarskostnader. Enligt föreliggande budgetförslag för 1960 kan man vänta en fortsatt ökning av de statliga investeringarna i Frankrike, Belgien och Finland, medan de österrikiska statsinvesteringarna skall skäras ned väsentligt. I Storbritannien räknar man med stigande offentliga utgifter under åtminstone första delen av 1960. En viss avsakning av investeringsökningen kan dock vara att förutse i och med att verkningarna av den extraordinära investeringshöjning som beslöts under hösten 1958 börjar uttömmas.

Den privata konsumtionen, vars ökning i ett flertal länder (t. ex. Storbritannien, Danmark, Finland) bidragit kraftigt till konjunkturförbättringen under 1959, kan väntas växa ytterligare under 1960 främst som en följd av stigande disponibla inkomster hos konsumenterna. Den brittiska konsumtionsökningen 1958—1959 beräknas ha uppgått till ca 4 procent. Den utlöstes av de lättnader i den ekonomiska politiken — speciellt stimulansen till avbetalningshandeln — som genomfördes under hösten 1958 och våren 1959. Under förutsättning av oförändrad ekonomisk politik borde en viss avmattning i konsumtionsexpansionen vara att vänta, allra helst som denna delvis finansierats genom starkt stegrade konsumtionskrediter. I Västtyskland kan den uppskattade stegringen av de disponibla inkomsterna med 5—6 procent mellan 1958 och 1959 antas ha motsvarats av en konsumtionsökning på endast ca 4 procent; sparkvoten har med andra ord stigit. Huruvida denna tendens till ökat sparande, som troligen förstärktes när ett premiesparandesystem introducerades i juni 1959, kommer att fortsätta att verka under 1960 är ovisst; av allt att döma kan man dock räkna med en större konsumtionsökning under 1960 än tidigare. Den privata konsumtionen i Frankrike, som redan under sommaren synes ha återhämtat nedgången i början av förra året, beräknas stiga med 4—5 procent 1959—1960 i samband med en lika stor inkomsthöjning. Prognossiffrorna för Nederländerna och Finland pekar däremot på en något dämpad ökningstakt jämfört med förra året.

Som framgått av tabell 3 och avsnittet om den internationella handeln har de västeuropeiska länderna under 1959 ökat *handelsutbytet* både sinsemellan och med omvärlden. De rådande efterfrågetendenserna talar för att utvecklingen skall gå i samma riktning under 1960. I de transoceana råvaruländerna har trycket på valutareserverna lättat till följd av internationella krediter och återhämtade råvarupriser; dessa länders export har under 1959 värdemässigt stigit snabbare än deras import från industriländerna, vilket möjliggjort väsentliga lättnader i existerande importrestriktioner. Ökningen av den västeuropeiska exporten till Förenta staterna kan visserligen tänkas dämpas något jämfört med 1959 — bl. a. i samband med stigande konkurrens från amerikanska producenter på bilmarknaden — men något mer än en måttligt sänkt ökningstakt torde det enligt föreliggande bedömningar ej bli fråga om. Inom Västeuropa kan handelsutbytet väntas tillta främst på grund av den stigande inhemska efterfrågan i de olika länderna.

Utsikterna för en fortsatt exportförbättring är således goda, vilket inte

hindrar att man åtminstone i vissa länder räknar med en långsammare stegring för totalexporten än tidigare. Detta gäller t. ex. Västtyskland och Frankrike där volymökningen 1958—1959 uppskattas till 12 respektive 17 procent; motsvarande siffror för förändringen mellan 1959 och 1960 har för båda länderna angivits till i runt tal 6 procent. För Storbritanniens del förefaller det å andra sidan troligt att exportvolymen under 1960 växer med mer än de drygt 4 procent som registrerats under januari—september i fjol i förhållande till samma period 1958. Detta i förhållande till andra västeuropeiska länder låga ökningstal förklaras av det starka brittiska beroendet av efterfrågan från det övriga sterlingområdet — omkring 40 procent av Storbritanniens export går dit — vilken först under andra kvartalet började återhämtas. Med hänsyn till den påtagliga konjunkturförbättringen i de yttre sterlingländerna sedan dess bör man kunna räkna med en tydlig ökning av den brittiska exporten till dessa länder. Också exporten till de övriga västeuropeiska länderna kan väntas stiga, likaså utförseln till Nordamerika, för vilken en eventuell avmattning i bilexporten dock kan medföra en långsammare ökningstakt än under 1959.

IV. Utrikeshandeln

1. Bytesbalansen

Aterhämtningen av den ekonomiska aktiviteten i Västeuropa och Förenta staterna under 1959 betydde, som framgått av föregående kapitel, stigande handelsutbyte för framför allt de västeuropeiska länderna. Den svenska exporten torde därvid volymmässigt ha utvecklats i samma takt som den genomsnittliga för hela Västeuropa. Importuppgången däremot kom igång något senare i Sverige än i flertalet jämförbara länder, vilket främst berodde på att industriproduktionens ökning fördröjdes och att en viss inhemsk lagerförtäring ägde rum.

Enligt en preliminär beräkning, som utförts inom kommerskollegium, beräknas importvolymen ha ökat med 2 procent från 1958 till 1959. Till följd av att de genomsnittliga importpriserna föll med ett par procent från 1958 till 1959 förändrades inte importvärdet nämnvärt. Även genomsnittspriserna för exporten låg 1959 ca 2 procent lägre än 1958. Ökningen av exportvolymen från 1958 till 1959 med 7 procent motsvarades sålunda av en ökning i exportvärdet med 5 procent. De värdemässiga förändringarna från 1958 till 1959 uppskattas ha medfört en förbättring av handelsbalansen med en halv miljard kronor. Fraktläget förändrades blott obetydligt under 1959, och då till följd av fraktkost ökat tonnage uppvägs tillskottet av fartygstonnage, synes man få räkna med samma sjöfartsnetto 1959 som 1958. Underskottet av nettot för övriga tjänster uppskattas ha ökat med 70 miljoner kronor. Bytesbalansen för 1959 beräknas ha gett ett överskott på omkring 150 miljoner kronor, vilket är en förbättring med drygt 400 miljoner kronor från 1958 (tabell 1).

Föreliggande material för utrikeshandeln under 1960 utgörs i huvudsak av uppgifter som sammanställts inom kommerskollegium. Beräkningarna därifrån har av praktiska skäl uttryckts som helårssiffror »för 1960». De har inte gjort anspråk på att betraktas som en prognos över utrikeshandelns utveckling under en så lång tid som ett år, utan har närmast avsett att belysa hur utrikeshandeln synes gestalta sig under de närmaste månaderna. De grundas väsentligen på omdömen från sakkunniga inom de olika branscherna, i vissa fall på orderstatistik och för övrigt på allmänna bedömningar av konjunkturtendenserna inom avnämarnländerna och — för importens del — inom Sverige. Härvid har vid bedömningen av importutvecklingen antagits att konsumtionen inom landet 1960 skall komma att ligga ett par procent över 1959 års nivå. Som basis för bedömningen av investeringsvaruimporten har investeringsenkätens resultat begagnats. Generellt gäller i fråga om de begagnade prisantagandena, att de avser de vid

Tabell IV: 1. Betalningsbalansen 1958—1960

Miljoner kronor

	1958	1959 prel.	1960 prognos
Export av varor, fob.....	10 799	11 350	12 100
Import av varor, cif.....	12 249	12 300	13 300
Handelsbalansens saldo	- 1 450	- 950	- 1 200
Sjöfartsnetto.....	+ 1 250	+ 1 250	+ 1 350
Övriga tjänster m. m. netto.....	- 80	- 150	- 150
Bytesbalansens saldo	- 280	+ 150	0
Kända kapitaltransaktioner.....	- 11	- 70	- 25
Valutareservens teoretiska förändring.....	- 291	+ 80	- 25
Förskjutningspost.....	+ 444	..	..
Valutareservens faktiska förändring	+ 158	..	..

undersökningens genomförande i november tillgängliga prisnoteringarna, vilka antas komma att slå igenom i faktiskt genomförd handel med någon eftersläpning.

Vad sedan beträffar resten av 1960, förefaller — med hänsyn till den allmänna konjunkturbilden, som pekar på en sannolikt ganska stabil högkonjunktur — den »bästa gissningen» vara att de för första delen av 1960 enligt kommerskollegium gällande tendenserna skall visa sig giltiga även för året som helhet, detta dock med vissa i kapitel X diskuterade reservationer.

Som framgår av tabell 2 förutses exporten öka i värde med 7 och i volym med 5 procent från 1959 till 1960. Motsvarande förändringar för importen väntas uppgå till 8 resp. 7 procent. Underskottet i handelsbalansen skulle enligt dessa uppskattningar bli omkring 250 miljoner kronor större än 1959. Handelsflottans storlek förutses öka något under 1960 och det upplagda tonnaget torde i genomsnitt komma att minska något från 1959, relativt sett.

Tabell IV: 2. Utrikeshandels värde-, volym- och prisutveckling 1957—1960

Procentuella förändringar från föregående år

	1958	1959 prel.	1960 prognos
Export (fob): värde.....	- 3	+ 5	+ 7
volym.....	- 1	+ 7	+ 5
pris.....	- 2	- 2	+ 2
Import (cif): värde.....	- 3	0	+ 8
volym.....	+ 2	+ 2	+ 7
pris.....	- 5	- 2	+ 2
Bytesförhållande (exportpriser dividerade med importpriser).....	+ 3	0	0

Anm. Genom att siffrorna avrundats brister de skenbart i överensstämmelse.

Årets sjöfartsnetto skulle då bli ca 100 miljoner kronor större än 1958 och 1959. Då det inte framkommit något som tyder på en förändring för övriga tjänster har dessas nettobelopp upptagits oförändrat från 1959. Saldot för utbytet av varor och tjänster med utlandet skulle därmed balansera, vilket innebär en försämring från 1959 med 150 miljoner kronor.

Prisutvecklingen från 1958 till 1959 för exporten och importen medförde inga förändringar i bytesförhållandet med utlandet. Den återhämtning av priserna som beräknas inträffa från 1959 till 1960 gäller exporten och importen i lika grad, varför bytesförhållandet med utlandet skulle förbli oförändrat även 1960.

2. Valutareserven

De statliga kapitaltransaktionerna och värdepappershandeln med utlandet beräknas för 1959 ha medfört ett valutautflöde med 70 miljoner kronor; härav gick 65 miljoner kronor till IMF i samband med utökningen av den svenska kvoten i fonden. För 1960 förutses ett underskott med ca 25 miljoner kronor i saldot för kapitaltransaktionerna med utlandet.

Från årsskiftet till utgången av november 1959 hade den totala valutareserven enligt tabell 3 ökat med 268 miljoner kronor och under december minskade riksbankens valutareserv med 108 miljoner kronor. Den från betalningsbalansens sida framräknade ökningen av valutareserven under årets första elva månader uppgår till ungefär samma belopp som det i valuta-statistiken konstaterade. Den s. k. förskjutningsposten synes alltså ha praktiskt taget försvunnit och eventuellt blivit negativ. Delvis torde detta sammanhånga med de speciella omständigheterna i samband med övergången till ny tulltaxa vid årsskiftet 1958/59; det finns därvid anledning anta att betalningarna för den kraftigt ökade importen i december 1958 skedde under början av 1959, och att förskjutningsposten därför under mera normala förhållanden hade blivit mera klart positiv för 1959. Under 1950-talet har den svenska valutareserven sammanlagt ökat med ca 1,5 miljard kronor mer än vad föreliggande statistik över varu-, tjänste- och kapitaltransaktionerna med utlandet förklarar. Enligt flertalet länders redovisade betalningsbalanser skulle även för dessa länder under ifrågavarande period en sådan positiv förskjutningspost ha förelegat. För alla länder sammantagna måste emellertid förskjutningsposterna ta ut varandra, och nämnda förhållande synes därför visa att ofullkomligheter i registreringen av varu- och betalningsströmmarna måste vara åtminstone en bidragande orsak till den bristande överensstämmelsen mellan beräknade och faktiskt konstaterade betalningar. Uppfattningen att förskjutningsposten huvudsakligast skulle vara en avspiegling av i övrigt osynliga krediter — en tidsförskjutning mellan leverans och likvid — förefaller därför knappast hållbar. Vissa undersökningar, som gjorts enkätvägen för att hos i utrikeshandeln engagerade företag erhålla upplysning om betalningsvanorna, har visserligen inte kunnat bli så fullständiga att de kan läggas till grund för definitiva